

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

**ORTAÖĞRETİM KADEMESİNDE
KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA
EĞİTİM UYGULAMALARI
FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ**

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

**ORTAÖĞRETİM KADEMESİNDE
KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA
EĞİTİM UYGULAMALARI
FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ**

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

ORTAÖĞRETİM KADEMESİNDE KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİM UYGULAMALARI

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

GENEL YAYIN
YÖNETMENİ

Halil İbrahim TOPÇU
Doç. Dr. Mustafa OTRAR

YAYIN
KOORDİNATÖRÜ

Ömer SARICA
Gökçağrı GÜREL

PROJE
KOORDİNATÖRÜ

Doç. Dr. Ufuk ÖZKUBAT

EDİTÖR

Prof. Dr. Hasan GÜRGÜR

HAZIRLAYANLAR

Hikmet Taha ACARTÜRK	Şennur ŞANAL
Merve Sareç ÜNLÜ	Veysel ÇAYIR
Deniz KÜÇÜK	Sibel SELÇUK
Ayşen Öztaş ÇELİK	Mustafa ÖZDAMAR

DİL UZMANI

Mustafa ÖZDAMAR
Hatice SULA

DİZGİ ve GRAFİK TASARIM

Mustafa ÜSTÜNER

ISBN

978-975-11-7674-5

Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü ve
Özel Eğitim ve Rehberlik
Hizmetleri Genel Müdürlüğü
tarafından hazırlanmıştır.

Gerçekleştirilen çalışmalara
UNICEF Türkiye Temsilciliği
katkıda bulunmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar / ANKARA
Tel: +90 312 4132680
+90 312 4132681
+90 312 4131838
www.meb.gov.tr

unicef | her çocuk için

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu - UNICEF
Turan Güneş Bulvarı No.106 Kat: 7 06550
Çankaya / ANKARA
Tel: +90 312 545 10 00
www.unicef.org.tr
@UNICEF Türkiye Temsilciliği 2024
Her hakkı saklıdır. Bu yayında yer alan ifadeler
UNICEF'in resmî görüşlerini temsil etmez.

SUNUŞ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, içinde bulunduğumuz çağı eğitim açısından “Türkiye Yüzyılı” hâline getirecek birçok yenilikçi yaklaşımı içermektedir. Bu yaklaşımlardan biri de “Farklılaştırma”dır. Farklılaştırılmış öğretim, üstün kaliteli eğitim anlayışını temsil etmektedir. Öğretmenler, öğrenme sürecinin en iyi şekilde gerçekleştirilmesini istediklerinden her öğrencinin ihtiyacını dikkate alarak öğretimi farklılaştırmayı hedeflerler. Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyeleri, öğrenme profilleri ve ilgi alanlarını göz önünde bulundurarak içerik, süreç ve ürünlerde farklılaştırma yapıp mükemmel bir öğrenme ortamı oluştururlar.

Öğrencilerimizin fiziksel, sosyal, bilişsel, duygusal ve davranışsal özellikleri; öğrenme yöntemleri; kültürel geçmişleri ve önceki bilgileri farklılık gösterir. Bu farklı özelliklere sahip öğrencilerin aynı sınıfta tek tip içeriklerle öğrenme faaliyetlerini yürütmesi beklenemez. Her öğrencinin bireysel başarıya ulaşması ve öğrenme potansiyelinin üst düzeylere çıkarılması uygun stratejilerin uygulanması ile mümkündür.

Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğiyle özel eğitim akademisyenleri, alan öğretmenleri, özel eğitim öğretmenleri ve rehber öğretmenlerin katılımlarıyla her öğrencinin eğitim gereksinimini karşılayabilmek amacıyla gerçekleştirilen çalıştaylar sonucunda ortaöğretim düzeyinde kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla öğrenim gören öğrencilerin branş öğretmenlerine yönelik on iki ayrı “Öğretmen Rehber Kitabı” hazırlanmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin misyonu doğrultusunda “Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları” konusunda rehber olmasını ümit ederek siz değerli öğretmenlerimize sunduğumuz bu çalışmada amacımız, her öğretmenimizin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde yer alan “Farklılaştırma” başlığı altındaki yenilikçi öğretim yaklaşımı konusunda bilinçlenmesi ve bu yaklaşımı benimseyerek yaklaşımın gönüllü destekçisi olmasıdır.

Öğretmen; her öğrencisinin özel olduğunu, farklı eğitim süreçlerinden geçtiğini ve bireysel gereksinimlerinin farklı olduğunu bilir. Aynı zamanda tüm öğrencilerin eğitim hizmetlerinden kendi potansiyellerinin en üst seviyesinde yararlanma hakkına sahip olduklarının farkındadır. Bu çalışmanın rehberliğinde öğretmenlerimizin eğitim ortamlarında, ders işleme ve ölçme-değerlendirme süreçlerinde, geri bildirimde bulunma ve süreci takip etme konularında en uygun farklılaştırmaları uygulayabileceklerini düşünüyoruz.

“Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları” çalışmaları, öğrencilerimizin farklılıklarını dikkate almayı ve bu farklılıkları ortak bir enerji ve birlikteliğe dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmalar, her öğrencinin sürecin bir parçası olmasını hedeflemektedir. Sınıf içi etkileşimlerin artırılması, iş birliğine dayalı öğrenme ortamlarının oluşturulması ve öğrencilere öz güven kazandırılması bu doğrultuda büyük önem taşımaktadır.

Değerli Öğretmenlerimiz,

Bu çalışmada incelediğiniz her bilgiyi ve etkinliği derslerinizde ve öğrenme ortamınızda kullanmanızı, bu çalışmadan yola çıkarak yeni materyaller üretmenizi bekliyoruz. Ürettiğiniz tüm materyalleri, geri bildirimlerinizi meslektaşlarınızla ve bizimle paylaşmanızı önemsiyoruz. Ülkemizin, milletimizin ve geleceğimizin teminatı olan gençlerimiz; sizlerin değerli çalışmalarıyla hedeflerine doğru emin adımlarla ilerleyecektir. Her öğrencinin eğitim gereksinimlerini karşılayabilmek amacıyla hazırlanan bu “Öğretmen Rehber Kitapları”nın siz değerli öğretmenlerimize faydalı olmasını diler, hazırlanmasında katkıda bulunan ve emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimi sunarım.

Yusuf TEKİN

Millî Eğitim Bakanı

ÖN SÖZ

Her sınıf, öğrencilerin birbirinden farklı bilişsel, fiziksel, dil, sosyal, duygusal ve davranışsal özelliklerinin yanı sıra; öğrenme stili, kültürel geçmiş, önceden edinilen bilgi ve ilgilerin çeşitliliğini barındırır. Bu çeşitlilik, eğitim ortamlarında öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını ortaya çıkarır. Bu bağlamda farklılaştırılmış öğretim, her öğrencinin eğitim gereksinimlerini karşılayabilecek bir yaklaşım veya felsefe olarak değerlendirilebilir. Bu yaklaşım, öğretim pratiğinde her öğrencinin eğitimden en iyi şekilde faydalanabilmesi için bireysel ihtiyaçlarına ve özelliklerine duyarlı bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlar. Bu, aynı sınıfta farklı özellikler gösteren öğrencilere yönelik çeşitlenmiş içeriklerin geliştirilmesine, uygun öğrenme ve öğretim stratejilerinin seçilmesine, her bir öğrencinin bireysel başarı ve öğrenme potansiyelini üst düzeye çıkaracak etkinliklerin planlanmasına ve sürekli değerlendirme yapılmasına olanak sağlar.

Öğrenme süreçleri ve ortamları; öğrencilerin bireysel gereksinimleri, ilgileri ve mevcut bilgi düzeylerine uygun bir şekilde tasarlanmalıdır. Bu yaklaşım, her öğrencinin kendi potansiyelini en iyi şekilde geliştirmesine ve öğrenme deneyiminden en fazla düzeyde faydalanmasına olanak tanır. Her öğrenci, kendine özgü öğrenme hızına, stiline ve yöntemine sahiptir. Öğretmenler olarak bizler, bu farklılıkları göz önünde bulundurarak her öğrencinin kendini değerli ve başarılı hissetmesini sağlamalıyız. Bu süreçte sınıf içi etkileşimlerin artırılması, iş birliğine dayalı öğrenme ortamlarının yaratılması ve öğrencilere özgüven kazandırılması büyük önem taşır.

Bu kılavuzun, her bir öğrencinin kendine özgü özelliklerini göz önünde bulundurarak onlara en iyi şekilde rehberlik etmenize yardımcı olacağını umuyoruz. Unutmayın ki her bir öğrencinin yüreğinde parlayan ışığı ortaya çıkarmak ve onların geleceğe güvenle adım atmalarını sağlamak, öğretmen olarak sizlerin elindedir. Her çocuğun içinde saklı olan potansiyeli keşfetme ve onu büyütme yolculuğunda sizin azminiz ve kararlılığınız en büyük ilham kaynağı olacaktır. Bu yolculukta sizlere başarılar diliyor ve her bir öğrencinizin hayatına dokunarak onları aydınlatacağınız için şimdiden teşekkür ediyoruz.

Doç. Dr. Ufuk ÖZKUBAT

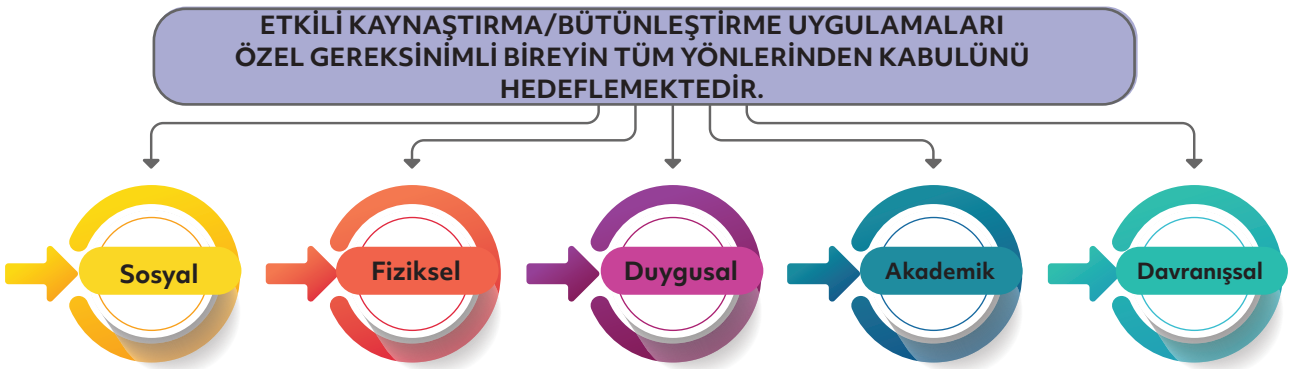
Koordinatör Akademisyen

SUNUŞ	3
ÖN SÖZ	4
Kaynaştırma Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Sosyal Kabul	6
Sosyal Kabul	6
Sosyal Kabulün Başlıca Amaçları	6
Sosyal Kabulü Etkileyen Faktörler	7
Kaynaştırma Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Olumlu Sınıf İklimi ve Olumlu Davranışsal Destek	8
Kaynaştırma Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Etkili Sınıf Yönetimi Stratejileri	9
1. Aşama: Ders Öncesi Yapılması Gereken Düzenlemeler	9
2. Aşama: Derse Başlandığında Yapılması Gereken Düzenlemeler	11
3. Aşama: Ders Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Düzenlemeler	12
4. Aşama: Ders Sonunda Yapılması Gereken Düzenlemeler	12
Olumlu Sınıf İklimi Oluşturmak İçin Öğretmenlere Öneriler	13
Sosyal Kabulü ve Sınıf Etkileşimini Değerlendirme Yöntemleri	14
SEN OLSAYDIN (TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI)	15
Etkinlik Tablolarının Yapısına Ait Kılavuz	17
9. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	19
10. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	69
11. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	115
12. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	157
EKLER	194

KAYNAŞTIRMA BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİMDE SOSYAL KABUL

Kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamaları, özel gereksinimli öğrencilerin sınıflarda etkin katılımcılar olarak akranlarıyla etkileşimde bulunmalarını ve sosyal becerilerini geliştirmelerini hedefler. Bu süreç, öğrencilerin sosyal kabulünü artırarak eğitimde tam katılımlarını sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerinde sosyal kabul, özel gereksinimli öğrencilerin eğitimin her alanında etkin ve anlam dolu bir rol oynamalarını sağlayacak koşulların oluşturulmasını ifade eder. Bu süreç, öğrencilerin kendilerini değerli hissetmelerine, özgüvenlerinin artmasına ve olumlu bir benlik görüşü kazanmalarına yardımcı olur. Özel gereksinimli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin, bu öğrencilerin diğer öğrencilerle eşit şartlarda eğitim görebilmeleri için gerekli yetkinliklere ve bu ortamda sosyal kabulü teşvik edecek stratejilere sahip olmaları önemlidir.

Öğretmenler, özel gereksinimli öğrencilerin sosyal kabulünü artırmak için sınıf içinde ve okul genelinde işbirliği ve dayanışmayı teşvik ederek her öğrencinin katılımını sağlamalı ve farklılıklara saygı duyulmasını vurgulamalıdır. Bu stratejiler, öğrenciler arasında kapsayıcı bir ortam yaratılmasına ve her bireyin kendini değerli hissetmesine yardımcı olur.

Öğretmenler, sosyal kabulü artırmak ve olumlu bir sınıf iklimi oluşturmak için öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alarak çeşitli önleyici ve pozitif yönetim stratejileri belirlemelidir. Bu süreç, özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olarak sınıf ortamını farklılaştırmayı ve her öğrenci için işlevsel bir ortam sağlamayı gerektirir.

SOSYAL KABUL

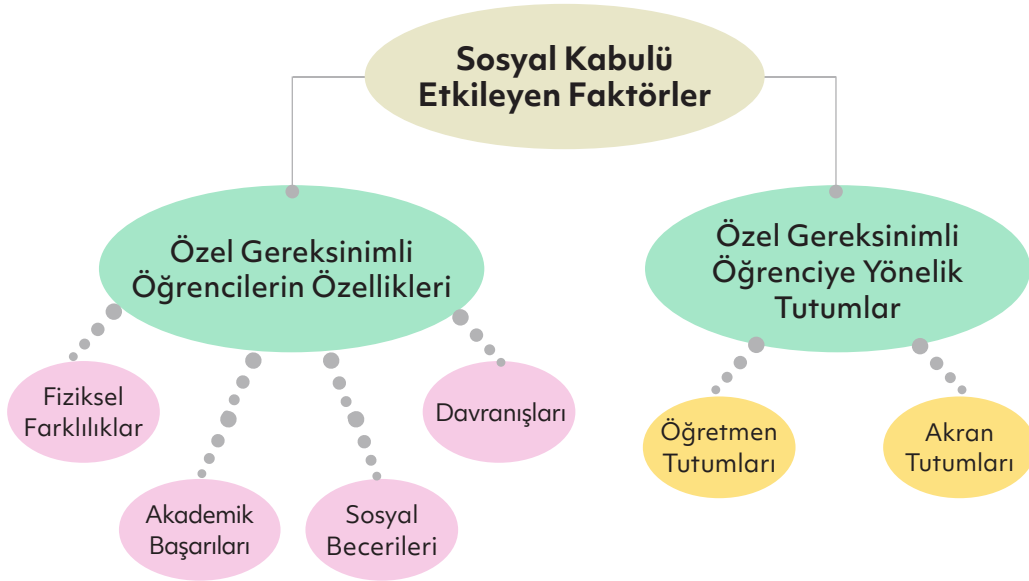
Sosyal kabul, özel gereksinimli öğrencilerin gelişimi olağan seyreden akranları tarafından grup çalışmaları veya etkinliklere dahil edilmeleriyle sağlanır, bu durum da tüm öğrencilerin eşit haklara sahip olduğunu ve birlikte eğitim, çalışma ve sosyalleşme fırsatına sahip olduklarını gösterir. Öğretmenler, öğrenciler arasında bu tür bir kapsayıcı atmosferi teşvik ederek, öğrencilerin birbirlerinin farklılıklarına saygı duymalarını ve ortak hedefler doğrultusunda işbirliği yapmalarını sağlayarak her öğrencinin sosyal kabulünü artırmada önemli bir rol oynar.

SOSYAL KABULÜN BAŞLICA AMAÇLARI

Sosyal kabul, basit bir grup üyeliği olmanın ötesinde, bireylerin kendilerini değerli ve saygın hissetmelerine, diğer insanlarla etkileşim kurmalarına ve sosyal kurallara uyum sağlamalarına yardımcı olan karmaşık bir ihtiyaçtır. Dinamik bir süreç olarak, toplumsal değişikliklerle birlikte sürekli olarak yeniden şekillendirilmesi gerekmektedir. Sosyal kabulün birçok farklı amacı vardır ve kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimde Sosyal kabul öğretmen rehber kitabında, sınıf içinde uygulanabilecek etkinliklerle birlikte, bu amaçlar belirli kavramlar çerçevesinde ele alınmış ve açıklanmıştır.

SOSYAL KABULÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Özel gereksinimli öğrencilerin sosyal kabulünde etkili olan iki temel faktör bulunmaktadır: öğrencinin bireysel özellikleri ve ona yönelik toplumsal tutumlar. İlk faktör, öğrencinin fiziksel özellikleri, akademik performansı, sosyal yetenekleri ve davranışları gibi kişisel özelliklerini kapsar. İkinci faktör ise, öğrenciye karşı öğretmenlerin ve akranlarının sergilediği tutumları içerir ve bu tutumlar öğrencinin sosyal kabul düzeyini doğrudan etkileyebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler, fiziksel görünüş, akademik başarıları, sosyal beceriler ve davranışlar gibi alanlarda akranlarından ayrışabilir. Bu farklılıklar, öğrencinin öğretmenleri ve akranları tarafından sosyal olarak kabul edilme derecesini etkileyebilir.

Öğrenciler arasındaki benzerlikler, sosyal kabullerini kolaylaştırırken farklılıklar, dışlanma ve sosyal kabul sorunlarına yol açabilir; özellikle **fiziksel ve belirgin farklılıklar** arttıkça bu öğrencilerin sosyal kabulü azalmaktadır. Eğitimcilerin ve akranlarının özel gereksinimli öğrenciler hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmamaları, iletişimde belirsizlik ve kaygı yaratarak bu öğrencilere yönelik ön yargı ve dışlamaya neden olabilir.

Ortaöğretimde öğrencilerin **akademik başarıları**, sosyal kabul için belirleyici bir faktördür; özel gereksinimlerden kaynaklanan işlevsel kısıtlamalar, öğrencinin öğrenme sürecini olumsuz etkileyerek akranlarıyla arasındaki farkları derinleştirebilir ve sosyal kabulü zorlaştırabilir. Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için öğretim yöntemleri ve eğitim materyallerinde yenilikler yapılması, bu öğrencilerin akademik performansını ve dolayısıyla sosyal kabullerini artırmada kritik önem taşır. Öğrencinin akademik başarıları arttıkça, sosyal kabulü de kolaylaşacak, bu da onların sosyal ortamlarda daha aktif rol almalarını sağlayacaktır.

Sosyal beceriler, bireylerin başkalarıyla etkili bir şekilde etkileşim kurmalarını sağlayan, hem gözlemlenebilen hem de bilişsel süreçleri içeren öğrenilebilir davranışlardır. Özel gereksinimli öğrencilerde sosyal becerilerin gelişimi akranlarına göre daha yavaş ilerleyebilir, bu da özel gereksinimli öğrencilerin diğer öğrencilerin davranışlarını doğru algılamalarını ve tepki vermelerini zorlaştırabilir. Yetersiz sosyal beceriler, öğrencinin akademik performansını ve davranışsal uyumunu olumsuz etkileyerek sosyal kabulünü güçleştirebilir.

Öğretmenlerin ve akranların özel gereksinimli bireylere karşı sergiledikleri tutumlar, bu bireylerin sosyal kabul sürecinde kritik bir rol oynamaktadır. Smith'in (1968) tanımına göre, tutum, bireylerin bir konu hakkında düşünce, duygu ve davranışlarını belirleyen, bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenler içeren içsel bir eğilimdir. Özel gereksinimli öğrencilere yönelik tutumlar, öğretmen ve akranlar tarafından şekillendirilir ve bu tutumların güçlü ve katı olması, genellikle daha değişmez ve etkileyici olabilir.

Öğretmenlerin kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerine ilişkin **tutumları**, sınıf yoğunluğu, eğitim materyallerinin kısıtlılığı, özel gereksinimli öğrencilerin özellikleri ve öğretmenlerin bu konulardaki bilgi ve deneyim eksikliği gibi faktörler tarafından etkilenmektedir. Öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilere yönelik algıları, bu öğrencilerin tanıları ve akranlarından farklı özellikleri bulunması durumunda olumsuz yönde değişebilir, bu da öğretmenlerin bu öğrencilere karşı düşük beklentilere sahip olmalarına yol açabilir. Öğretmenlerin yetersiz bilgi ve deneyimi, özel gereksinimli öğrencilere yönelik olumsuz tutumların oluşmasında önemli bir etkindir ve bu durum, sınıf içi etkileşimleri ve öğrencinin akademik başarısını sınırlayabilir. Öğretmenlerin, özel gereksinimli öğrencilere yönelik daha bilinçli ve pozitif tutumlar sergilemeleri, sınıf içinde olumlu bir iklim yaratmaları sosyal kabulü artırabilir. Bu olumlu tutumlar, gelişimi olağan seyreden öğrencilerin özel gereksinimli akranlarını daha iyi kabul etmelerine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, öğretmenlerin özel eğitim ve kaynaştırma uygulamaları hakkında daha fazla bilgi edinmeleri, özel gereksinimli öğrencilere yönelik tutumlarını iyileştirebilir ve tüm öğrenciler için daha kapsayıcı bir eğitim ortamı sağlayabilir.

Kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamalarının başarısında, gelişimi olağan öğrencilerin özel gereksinimli akranlarına karşı gösterdikleri pozitif **tutumlar** belirleyici bir rol oynamaktadır. Farklılıklara saygıyı vurgulayan eğitim programları, öğrenciler arasındaki önyargıları kırarak özel gereksinimli öğrencilerin daha iyi kabul edilmesine yardımcı olabilir. Sınıf içi etkileşimi artırmak için düzenlenen aktiviteler, öğrencilerin birbirlerini anlamalarını ve sosyal-duygusal olarak daha dengeli ilişkiler kurmalarını sağlar. Gelişimi olağan öğrencilerin olumlu iletişimi, özel gereksinimli öğrencilerin akademik ve sosyal başarısına katkıda bulunabilir. Öğretmenler, işbirlikçi ve küçük grup çalışmaları aracılığıyla özel gereksinimli öğrencilerin güçlü yanlarını ön plana çıkararak akranların tutumlarını olumlu yönde değiştirebilir. Bu stratejiler, kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerinin daha etkin ve verimli olmasını sağlayarak tüm öğrenciler için faydalı bir öğrenme ortamı yaratır.

KAYNAŞTIRMA BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİMDE OLUMLU SINIF İKLİMİ VE OLUMLU DAVRANIŞSAL DESTEK

Etkili sınıf yönetimi, hızla değişen teknolojik ve bilimsel ortamda öğretmenlikte daha da önemli hale gelmiştir. Modern öğretim yöntemleri, her öğrencinin bireysel yeteneklerini ve ilgi alanlarını göz önünde bulundurarak farklılaştırılmış eğitim sunmayı amaçlar. Bu yaklaşım, öğrencileri bir kalıba sığdırmak yerine her birine özgü öğrenme yolları oluşturarak onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı hedefler. Öğretmenlerin, çeşitli becerileri bütünleştirerek esnek ve yaratıcı eğitim stratejileri geliştirmeleri beklenmektedir. Farklı öğrenme stilleri ve ihtiyaçlara uygun ders tasarımları yapmak, günümüz eğitim sistemlerinin temel gereksinimidir. Her öğrencinin benzersiz özelliklerini ve gelişim süreçlerini dikkate almak, özellikle özel gereksinimli öğrencileri içeren sınıflarda kritik öneme sahiptir.

Sınıf yönetimi, öğrenci katılımını ve işbirliğini artırmayı hedefleyerek etkili bir öğrenme ortamı sağlar ve öğretmenlerin ders planlamasını da içerir. Başarılı sınıf yönetimi, öğrencilerin derslere daha aktif katılmasını ve böylece akademik başarılarını yükseltmelerini teşvik eder. Öğretmenler, çeşitli öğretim metotlarını uygulama özgürlüğüne sahiptir. Bu durum da ders anlatımlarında yenilikçi yaklaşımlar geliştirmelerine olanak tanır. Her öğrencinin farklı gelişimsel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımları uygulamak önemlidir. Geleneksel yöntemlerin yerini, öğrenci etkileşimini ve sorunları önleyici tedbirleri içeren modern yaklaşımlar almaktadır. Davranış sorunları yaşayan öğrencilere yönelik uygun pedagojik düzenlemeler, özellikle karma eğitim ortamlarında daha büyük önem taşımaktadır. Etkili sınıf yönetimi, çeşitliliğe ve öğrencilerin özel durumlarına göre şekillendirilmeli, tek bir modelin tüm durumlara uygun olmadığı kabul edilmelidir. Eğitim pratiğindeki araştırmalar, önleyici ve pozitif sınıf yönetimi stratejilerinin belirlenmesine katkı sağlayarak öğretmenlere rehberlik edebilir.

KAYNAŞTIRMA BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİMDE ETKİLİ SINIF YÖNETİMİ STRATEJİLERİ

Etkili sınıf yönetimi, eğitim ortamlarındaki zorlukların aşılmasında ve öğrencilerin potansiyellerinin tam anlamıyla kullanılmasında önemli bir rol oynar ve bu yönetim disiplin yöntemlerinden daha fazlasını içerir. Çeşitli evreleri kapsayan bu yönetim, ders öncesi, ders başlangıcı, ders sırası ve ders sonrası olmak üzere dört temel aşamada düzenlemeleri içerir. Bu düzenlemeler, öğrenme sürecini optimize etmek ve tüm öğrencilere uygun bir eğitim ortamı sağlamak için gerekli olan çok yönlü stratejileri barındırır.

1. AŞAMA: DERS ÖNCESİ YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER

Oturma Düzeni Ayarlaması: Sınıf düzeni, öğretim metotlarına ve aktivitelere göre özelleştirilmelidir. Örneğin, grup çalışmaları için öğrencilerin bir araya gelmelerini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmelidir.

Araç-Gereç Hazırlığı: Kullanılacak öğretim materyalleri ders öncesinde hazırlanmalı ve kolay erişilebilir bir şekilde düzenlenmelidir. Bu işlem dersin akıcılığını artırır ve zaman kazandırır.

Araç-Gereç Seçimi: Seçilecek öğretim materyalleri öğrencilerin yaş, ilgi ve seviyelerine uygun olmalıdır; görsel ve interaktif araçlar soyut kavramların somutlaştırılmasına yardımcı olabilir.

Araç-Gereç Kullanımı: Öğretim sırasında tüm öğrencilerin materyalleri görebilmesi ve kullanabilmesi sağlanmalı, herhangi bir arıza ya da eksiklik hızla giderilmelidir.

Öğrenci Katılımının Artırılması: Sınıf içi görevler, öğrencilere aktararak onların ders süreçlerine aktif katılımını ve sorumluluk almasını teşvik etmek faydalıdır.

Sınıf Kurallarının Belirlenmesi: Sınıf kuralları, eğitim yılının başında öğrencilere açıkça anlatılmalı ve tutarlı bir şekilde uygulanmalıdır, bu, yıl boyunca potansiyel sorunların önlenmesine yardımcı olur.

Olumlu Sınıf İklimi

Sınıfımızda

Kibar ve dürüst davranırız.

Saygılı hareket ederiz.

Birbirimizi dinleriz.

"Lütfen" ve "Teşekkürler" deriz.

Güvenli bir şekilde çalışırız ve oynarız.

Sıkı çalışırız ve elimizden gelenin en iyisini yaparız.

Kurallar Nasıl Oluşturulmalı?

Sınıf kurallarının okulun değerleriyle uyumlu, açık ve pratik olması önemlidir. Günümüz eğitim anlayışı, kuralların oluşturulmasında öğrencilerin de aktif olarak katılmasını ve fikirlerinin alınmasını teşvik etmektedir. Öğrencilerle birlikte kuralların belirlenmesi veya onların geri bildirimleriyle kurallarda gerekli düzenlemelerin yapılması yararlıdır. Kuralların amacı ve önemi öğrencilerle tartışılarak genel bir mutabakat sağlanabilir. Özel gereksinimli öğrencilerin belirlenen kuralları anlamadıkları durumlarda uyum sağlama zorlukları olabileceği dikkate alınmalıdır. Eğitim dönemi boyunca işlevsiz hale gelen kurallar kaldırılabilir veya sınıfın değişen ihtiyaçlarına göre yeni kurallar eklenebilir.

Kurallar Nasıl Öğretilmeli ve Uygulanmalı?

Eğer sınıfınızda işitmede güçlük yaşayan öğrenciler varsa, belirlenen kuralları görsel olarak sınıfın görünür bir yerine asarak herkes için erişilebilir kılınmalıdır. Kurallar, olumlu davranışları teşvik edecek şekilde formüle edilmeli ve görsel örneklerle desteklenmeli, örneğin "Söz almak için parmak kaldırırız" kuralı bir resimle gösterilebilir. Kurallar, öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sınırlı sayıda tutulmalıdır. Kuralların olumlu sınıf atmosferi için neden önemli olduğu üzerine sıkça konuşulmalı ve öğrencilere ilk haftalarda kurallar tekrar tekrar hatırlatılmalıdır. Kurallara uyum gösteren öğrenciler sözlü olarak pekiştirilmeli, uyum sağlamayanlar için ise bireysel uyarı yerine genel hatırlatmalar yapılmalıdır.

2. AŞAMA: DERSE BAŞLANDIĞINDA YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER

Öğretmenin derse başlarken sınıfta öyle bir konumda olması gerekir ki, tüm öğrencileri rahatlıkla öğretmeni görebilsin. Derse başlar başlamaz masaya oturmak, sınıfa sırt dönmek, bilgisayar kullanmak veya bazı öğrencilerle özel sohbetler yapmak sınıf yönetimini zorlaştırabilir. Öğretmen, tüm öğrencilere eşit ve saygılı bir yaklaşım sergilemeli ve sınıfın genelini gözetmelidir. İlk dönemlerde, kurallar tam anlamıyla özümsemiye kadar, her dersin başında bu kuralların yapıcı bir üslupla tekrar edilmesi önerilir.

Ders Başlangıcı	
Önerilen Öğretmen Davranışları	Önerilmeyen Öğretmen Davranışları
	
Sınıfa hakim bir pozisyonda durmak	Sınıfa girer girmez masaya oturmak
Tüm öğrencileri rahatça görebileceği bir pozisyonda durmak	Bilgisayarla uğraşmak
Öğrencilere karşı adil ve saygılı davranmak	Sınıfa arkasını dönmek
Kuralları hatırlatmak	Kuralları hatırlatmamak
Öğrencilere karşı açık ve net bir iletişim kurmak	Bazı öğrencilerle bireysel sohbete dalmak
Ses tonunu ve beden dilini etkili bir şekilde kullanmak.	

Öğretmenler, öğrencilerle açık ve etkili iletişim kurmalı, ses tonu ve beden dilini uygun şekilde kullanmalıdır. Öğrencilerin sorularına dikkatle dinleyip, katılımlarını teşvik ederek herkesin derse aktif olarak katılmasını sağlamalıdır. Kuralları takip eden öğrencilere pozitif geribildirim vererek, onların motivasyonunu artırmalı ve sınıf içinde genel uyarılar yaparak disiplin sağlamaya çalışmalıdır. Ders başında öğrencilerin ilgisini çekmek için pozitif bir tavır sergilemeli ve ders konusunu özetleyip önemini vurgulamalıdır. Ders başlamadan önce gereken materyalleri belirtmeli ve öğrenciler hazır olana kadar beklemelidirler. Ayrıca, sınıf düzenini korumak ve öğrencilerin derslere odaklanmalarını sağlamak için ders içeriği ve beklentiler hakkında bilgi vermeleri önemlidir.

3. AŞAMA: DERS SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN DÜZENLEMELER

Öğretmenler ders süresince sınıf içi hareketliliği sürdürmeli ve tüm öğrencilere erişebilir olmalıdır. Etkin ve anlaşılır talimatlarla öğrencilerin ders süreçlerini yönlendirmek önemlidir. Ders ve etkinliklerde geçişler net açıklanmalı, öğrencilere zaman yönetimi için araçlar sağlanmalıdır. Aktif öğrenci katılımı teşvik edilirken, aşırı hareketliliğin sınıf düzenini bozmamasına dikkat edilmelidir. Etkinliklerin amacı ve içeriği öğrencilere net bir şekilde ifade edilmeli, gereksinim duyulan malzemeler önceden bildirilmelidir. İstenmeyen davranışlarla karşılaşılması durumunda, genel hatırlatmalar yaparak öğrencilere doğru davranış modelleri gösterilmelidir. Sınıf içindeki sorunlar, çoğunlukla öğrencilerin dikkat çekme ihtiyacından kaynaklanabilir; bu nedenle öğretmenlerin dikkati adil bir şekilde dağıtılmalıdır. Derslerde öğrencilere seçenekler sunarak, onların öğrenme sürecine aktif katılımını artırmak yararlıdır. Sınıf yönetiminde esnek olunmalı ve öğrencilerin kişisel tercihlerine uygun alternatif aktiviteler sunulmalıdır. Öğretmen, özellikle özel gereksinimli öğrencilere ekstra ilgi ve destek göstererek onların eğitim sürecine katılımını teşvik etmelidir.

Ders Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Düzenlemeler

4. AŞAMA: DERS SONUNDA YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER

Etkili bir sınıf yönetimi, dersin zamanında ve başarılı bir şekilde sonuçlanmasını sağlar; iyi organize edilmemiş dersler öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarını engelleyebilir. Ders sonlarında kısa bir süre ayrılarak öğrencilere konunun özeti sunulmalı ve anlama düzeylerini test etmek için sorular yöneltilmelidir. Öğrencilere gelecek dersin içeriği ve günlük hayatta konunun uygulamaları hakkında bilgi vermek, ilgilerini ve motivasyonlarını artırabilir. Dersin sonunda verilen ödevler açıkça ifade edilmeli ve öğrencilerin anladığından emin olunmalıdır; ödevler çeşitlendirilerek her öğrencinin ilgi ve yeteneklerine uygun hale getirilmelidir. Öğretmenler, sınıf içindeki davranış yönetiminde hem müdahale edici hem de önleyici rol oynamalıdır, ancak öğrencilerin de kendi davranışlarının sorumluluğunu alabilmeleri teşvik edilmelidir. Öğretmenlik, performans sanatlarına benzer bir beceri gerektirir; öğretmenler derslerde motivasyon ve enerjiyle hareket etmeli, etkili beden dili ve

ses tonu kullanılmalıdır. Sınıf yönetimi, öğretmenin tutkusuna ve dersi sunum şekline bağlı olarak değişebilir; coşkulu öğretmenler genellikle daha başarılı sınıf yönetimi sergiler. Pozitif bir sınıf atmosferi oluşturmak için öğretmenlerin sınıfa olumlu duygularla girmeleri ve öğrencilerle sağlıklı iletişim kurmaları gereklidir. Öğretmenler, gerektiğinde seslerini yükseltmek yerine pozitif ve yapıcı geribildirimle sınıf içi disiplini sağlamaya çalışmalıdır. Öğretmenlerin dersi sunuş biçimleri, öğrenciler tarafından sınıfın genel atmosferini belirleyen en önemli faktördür ve bu, öğrencilerin derslere olan katılımını doğrudan etkiler.

OLUMLU SINIF İKLİMİ OLUŞTURMAK İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

Olumlu sınıf iklimi, öğrencilerin öğretmenleri ve öğrenme süreciyle sağlıklı etkileşim kurdukları bir ortamı tanımlar ve bu, eğitim sürecinin yanı sıra öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimine de destek olur. Böyle bir ortamda öğrenciler, derslere yüksek bir motivasyon gösterir ve öğrenme sürecine olumlu bir yaklaşım sergiler. Bu durum da öğretimin genel verimliliğini artırır. Öğretmenler için olumlu bir sınıf atmosferi yaratma önerileri bu bağlamda sunulmuştur.

Öğretmenler, öğrencilerle güçlü ve pozitif ilişkiler kurarak, saygılı ve işbirlikçi bir sınıf atmosferi yaratmalıdır. Açıkça tanımlanmış sınıf kuralları ve beklentileri ile öğrencilerin ne yapmaları gerektiğini netleştirerek disiplin süreçlerini tutarlı bir şekilde uygulamalıdır. Ders planlamalarını önceden yapmak, çeşitli öğretim teknikleri kullanarak farklı öğrenme stillerine hitap etmek ve ders materyallerini etkili kullanmak önemlidir. Pozitif davranışları teşvik etmek için övgü ve takdir gibi yöntemler kullanarak öğrenci motivasyonunu artırmalı, olumsuz davranışlara karşı adil ve mantıklı yaptırımlarla yaklaşmalıdır. Öğretmenler, planlarını gerektiğinde esnek bir şekilde uyarlamalı ve sürekli gelişim içinde olmalıdır. Eğitim süreçlerinde başarılı bir sınıf yönetimi için, öğretmenlerin kendi deneyimlerinden öğrenmeleri ve profesyonel gelişim fırsatlarını değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu çabalar, her öğrencinin eğitim potansiyelini en iyi şekilde kullanmasına yardımcı olur ve her öğrencinin başarıya ulaşabileceği bir ortamın temelini atar.

SOSYAL KABULÜ VE SINIF ETKİLEŞİMİNİ DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Sosyal kabul ve sınıf içi etkileşim, özel eğitime gereksinimi olan öğrenciler için kritik öneme sahiptir. Öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimlerini izlemek, uygun müdahaleleri planlayıp uygulamak adına elzemdir. Bu nedenle, öğretmenler çeşitli değerlendirme tekniklerini aktif olarak kullanmaktadırlar.

Bireysel görüşmeler, özel gereksinimli öğrenciler ve onların aileleri ile yapıldığında, sosyal kabul ve sınıf içi etkileşim hakkında değerli bilgiler sağlayabilir. Bu görüşmeler sırasında öğrencilerin akran ilişkileri, duygusal deneyimleri ve sınıf içindeki yaşantılarına dair sorular yöneltilir. Aynı zamanda, ailelerden de çocuklarının sosyal etkileşimleri ve arkadaşlık ilişkileri üzerine bilgi edinmek mümkündür.

Sosyal kabul ve sınıf etkileşimi değerlendirmeleri, özel gereksinimli öğrenciler için hayati öneme sahiptir çünkü bu değerlendirmelerden elde edilen sonuçlar, öğrencilerin sosyal ve akademik gelişimlerini izlemek ve desteklemek için bireysel eğitim programlarının (BEP) geliştirilmesine olanak tanır. Bu programlar, öğrencinin sosyal becerilerini ve akran ilişkilerini güçlendirmeye yöneliktir. Ayrıca, bu değerlendirmeler öğretmenler ve ailelere öğrenciyi nasıl daha iyi destekleyebilecekleri konusunda rehberlik ve bilgi sağlar, böylece öğrencilerin eğitimdeki potansiyellerini tam olarak gerçekleştirmelerine yardımcı olur.

SEN OLSAYDIN (TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI)

ETKİNLİK ADI

Sen Olsaydın

ÖĞRENME HEDEFİ

Her bireyin gerekli koşullar ve uygun destek sağlandığında başarılı olabileceğini fark eder.

BİLGİLENDİRME

Öğretmen "Aşağıdaki görseldeki kişiyi tanıyor musunuz?" diye sorar. Görseli tanıyan öğrenci varsa bildiklerini anlatmasını ister.

UYGULAMA/CANLANDIRMA

Öğretmen, öğrencilere ilk olarak aşağıdaki iki uygulamayı yaptırır.

1. Kısa bir şiir yazınız.
2. Şiirin devamını gözlerinizi kapatarak yazınız.

Öğretmen ikinci aşamada görseldeki kişinin "Âşık Veysel Şatıroğlu" olduğunu söyler ve şu bilgileri paylaşır:

Âşık Veysel Şatıroğlu (1894-1973), Türk halk ozanı ve halk şairidir. 20. yüzyılın önemli halk şairlerinden biri olarak kabul edilir. Köroğlu, Dadaloğlu, Karacaoğlu gibi geleneksel halk ozanlarının izinden giden Âşık Veysel, kendine özgü tarzıyla ve eserleriyle Türk halk müziği ve edebiyatında önemli bir yere sahiptir.

Âşık Veysel'in gözleri bebeklik döneminde bir çiçek hastalığı sebebiyle görme yetisini kaybetmiştir. Ancak bu durum onun müziğe ve şiire olan ilgisini azaltmamıştır. Görme engeline rağmen eline aldığı sazıyla ve şiirleriyle Türk halk müziği ve edebiyatına büyük katkılar sağlamıştır.

"Uzun İnce Bir Yoldayım", "Kara Toprak", "Güzelliğin On Par'etmez" gibi birçok eseri Türk halk müziği repertuarında yer alır. Sanatı yaşamı boyunca birçok ödül ve takdir almıştır. Âşık Veysel'in eserleri ve yaşamı, Türk halk kültürünün önemli bir parçası olarak kabul edilmekte ve günümüzde de geniş bir hayran kitlesi tarafından takdir edilmektedir.

TARTIŞMA

Öğretmen, öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltir ve cevaplar üzerine tartışılır.

- Siz Âşık Veysel Şatıroğlu'nun yerinde olsaydınız nasıl bir hayatınız olurdu?
- Siz Âşık Veysel Şatıroğlu'nun yerinde olsaydınız neler hissederdiniz?
- Sizce Âşık Veysel Şatıroğlu'nun ünlü bir halk ozanı olmasının nedenleri neler olabilir?
- Siz Âşık Veysel Şatıroğlu olsaydınız nasıl bir destek görmek isterdiniz?

DEĞERLENDİRME

Öğretmen, “Bazı özel durumları nedeniyle zorluk yaşayan bireylere destek olmak onların potansiyelini ortaya çıkarmaya katkı sağlayabileceği gibi bizim de empati, yardımlaşma, iletişim ve adalet duygularımıza katkı sağlar. Ön yargılı davranmaktansa her bireye yönelik olumlu tutum ve inanç geliştirerek yeni Âşık Veysel Şatıroğlu’ların hayatındaki destekleyicilerden biri olabiliriz.” der.

“Sizler de yaşamlarında karşılaştıkları güçlüklerle rağmen edebiyat alanında başarılı çalışmalar yapmış olan sanatçıları araştırınız.” diyerek öğrencileri araştırmaya yönlendirebilir.

UYARLAMA

- Görmede güçlük yaşayan öğrenci için görsel boyutu öğrencinin özelliğine göre seçilebilir.
- Bilişsel güçlük yaşayan öğrenci için değerlendirme aşamasında grup çalışması tercih edilebilir.
- İşitmede güçlük yaşayan öğrenci için gerekirse öğretmen, okuduğu metnin yazılı halini öğrencilere verebilir.

ETKİNLİK TABLOLARININ YAPISINA AİT KILAVUZ

Bu bölüm, öğrenme çıktılarının gerçekleştirilmesi için gereken bilgi birimlerinin sıralı ve mantıksal bir şekilde düzenlenmesini içerir. Bu yaklaşım, öğrencilerin karmaşık bilgi ve becerileri daha küçük, yönetilebilir parçalara ayırarak öğrenmelerini kolaylaştırır.

Öğrencilerin ünite/tema/ öğrenme alanı ile ilgili ihtiyaç duyacağı ön öğrenmeler, öğretim programlarında temel kabuller olarak ifade edilmektedir. Öğrencilerin bildiği kabul edilen öğrenmeleri kapsayan temel kabuller, öğretime hazırlık sürecinin gözlenebilir ve ölçülebilir bir aşamasını oluşturmaktadır.

Belirlenen tema çerçevesinde öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve öğrenme süreçlerini desteklemek için gerekli olan özel düzenlemeleri kapsar. Öğrencilerin farklı öğrenme stilleri, hızları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak öğretim süreci kişiselleştirilir. Bu, her öğrencinin kendi potansiyelini en üst düzeye çıkarmasını sağlar.

İçerik, Sınıfta nelerin öğrenileceğidir. Öğrencilerin ön bilgileri, ilgileri ve performansları doğrultusunda öğrenilecek içerik farklılaştırılabilir. Öğretim materyalleri, öğrencilerin farklı ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine hitap edecek şekilde düzenlenir.

Süreç içeriğin nasıl öğretileceğidir. Tüm öğrencilerin sunulan öğretimden eşit düzeyde yararlanmaları için öğretim düzenlemelerinde, yöntemlerinde, tekniklerinde ve süresinde uyarlamalara gidilebilir.

Ürün; öğrencilerin neyi ne kadar öğrendiğidir, öğrenmenin sonucudur.

Öğrenme sürecinin gerçekleştiği fiziksel veya dijital ortamlar düzenlenir. Öğrenme ortamları, öğrencilerin rahat ve güvenli bir şekilde öğrenmelerini sağlamak için düzenlenir.

Programın temel öğelerinden biri olan dersin hedefleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre hazırlanan öğretim programlarında "öğrenme çıktıları" olarak ifade edilmektedir. Öğrenme çıktıları, öğretim programlarının genel amaçları ve ilgili dersin öğretim programının özel amaçları ile tutarlı bir şekilde belirlenmiştir.

Erkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahli - Dinleme/İzleme TDE1.1. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izleme TDE1.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme.
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) TDE1.1.1. Edebi söyleyişin inceliğini anlamak için karşılaştırma amacıyla kullanılacak metinleri dinlemeye/izlemeye hazırlık yapar. b) TDE1.2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerdeki açık ve örtük
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. • Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırır. • Öğrenciler, bir mülakatın dinleme/izleme çalışmalarını yönetmekte güçlük yaşayabilir. • Öğrenciler, mülakatın konusunu ve ana fikrini belirlemekte zorlanabilir. • Öğrenciler, mülakat yorumlamakta zorlanabilir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Etkileşimli tahtadan açılan videonun boyutu görünürlüğü artacak şekilde büyütülebilir. Oynatma hızı öğrenciye göre ayarlanabilir. İF2: Doğru cevap vermekte zorlanan öğrencilere öğretmen tarafından sözel ipuçları sunularak öğrencinin doğru cevap vermesi sağlanabilir. İF3: Kontrol listesi büyük puntolu, okunaklı renk tonları kullanılarak oluşturulabilir. Kontrol listesini doldurmakta zorlanacak öğrenci için resim ve emojiyle cevaplaması kolaylaştırılabilir. İF4: Sözel olarak yapılan açıklamaları takip etmekte zorlanan öğrenciler için konu, görsel destekli bir kavram haritası şeklinde özetlenmiş hâlde basılı dağıtılabilir veya kavram haritasının görüntüsü etkileşimli tahtada açılabilir.
Süreç	SF1: Beyin fırtınasına katılmakta zorlanan öğrenciler için sınıfta ikili öğrenci grupları oluşturulabilir. İkili grup halinde beyin fırtınası yapılmadan istenir. Grup içerisinde tartışıldıktan sonra grup olarak sınıf içinde paylaşılabilir. SF2: Öğrenciler sınıf içerisinde fikirlerini belirlerken ve tahtaya yazarken çekinebileceği için öğrencilere 3-4 dakika süre verilip fikirlerini etiketlere yazmaları istenebilir. Belirli bir sürenin sonunda tüm öğrencilerin etiketlerini tahtaya yapıştırılması istenebilir. SF3: Sözel olarak yapılan özertlemeyi takip etmekte ve hatırlama sürecinde zorlanan öğrenciler için konunun yazılı hâlde özet tablosu veya sayfası dağıtılabilir ve/veya etkileşimli tahtaya yansıtılabilir. SF4: Bireysel olarak cevap vermekte zorlanan öğrenciler düşünülerek sınıfta 4-5 kişilik düşünme grupları oluşturulabilir. Bu gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyaç olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta yer almasına dikkat edilebilir.
Ürün	ÜF1: Desteğe ihtiyaç olan öğrencilere hatırlama soruları sorularak cevap vermeleri kolaylaştırılabilir. ÜF2: Öğrenciler ödevlerini bireysel yapmak yerine grup çalışması şeklinde yapabilir. Desteğe ihtiyaç olan öğrencilerin onlara destek olabilecek akranlarıyla aynı grupta olması sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Etkileşimli tahtada açılan etkinlik dikkat sorunu yaşayan öğrencilerin daha rahat takip edebilecekleri, iştirme sorunu yaşayan öğrencilerin daha iyi duyabilecekleri, görme güçlüğü yaşayan öğrencilerin daha iyi görebilecekleri bir konuma oturmaları sağlanabilir.

Etkinliğin odaklandığı özelleştirilmiş konu veya alt başlık burada belirtilir. Bu, genel tema içindeki daha dar bir alanı ifade eder. Konunun belirlenmesi, öğretim sürecine odaklanılmasını ve etkinliğin amaçlarına ulaşmasını sağlar.

Hedefler, öğrencilerin etkinlik sürecinde neler öğreneceklerini ve hangi becerileri geliştireceklerini açıkça ortaya koyar. Bu kısımda, etkinliğin sonunda öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve tutumlar açıklanır.

Etkinliğin gerçekleştirilmesi için gerekli olan araç, gereç ve materyaller burada listelenir. Bu, öğretmen ve öğrenciler için hazırlık sürecini kolaylaştırır. Materyallerin önceden belirlenmesi, etkinliğin kesintisiz ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlar.

Sürenin belirlenmesi, etkinlik planlamasının etkili bir şekilde yapılmasını ve zaman yönetimini sağlar. Etkinliğin ne kadar süreceği burada belirtilir.

Etkinliğin genel yapısı, amacı ve işleyişi hakkında detaylı bilgi burada verilir. Etkinlik açıklaması, öğretmenlerin etkinliği nasıl yürüteceklerini anlamalarına yardımcı olur. Bu bölüm, etkinliğin her aşamasını açıkça tanımlar ve öğretmenlere yol gösterir.

Bu kısım, etkinliğin adım adım nasıl uygulanacağını detaylandırır. Her adım, sırasıyla ve açık bir şekilde açıklanır. Bu kısım, etkinliğin planlı ve sistematik bir şekilde yürütülmesine yardımcı olur.

Bu bölümde, öğrencilerin etkinlik sürecinde ve sonunda nasıl değerlendirileceği belirtilir. Değerlendirme yöntemleri ve ölçütleri açıkça ifade edilir. Değerlendirme kısmı, öğrencilerin öğrenme sürecinde ne kadar ilerlediklerini ve hedeflere ne ölçüde ulaştıklarını belirleme konusunda yardımcı olur.

Bu kısımda, etkinlikte kullanılan evrensel tasarım prensipleri ve öğeleri belirtilir. Bu, etkinliğin tüm öğrencilerin erişimine ve katılımına açık olmasını sağlar. Evrensel tasarım, tüm öğrencilerin eşit öğrenme fırsatlarına sahip olmasını ve öğrenme sürecine tam katılımını teşvik eder.

Bu bölümde, planlanan etkinliğin adı belirtilir. Etkinlik adı, içeriği ve amacı hakkında bilgi verilir.

Etkinlik Adı	Edebiyat Bahçesi
Konu	Günlük hayatın edebiyata yansması, edebiyatın gerçeklikle ilişkisi
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme. TDE1.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme.
Materyaller	Etkileşimli tahta A4 kağıt
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlik dinleme/izleme öğrenme alanına yönelik düşünülmüş, süreç bu amaca göre yapılandırılmıştır. Bu etkinlikte; beyin fırtınası, özetleme, doğrudan anlatım tekniği, düşün-eşleş-paylaş, kontrol listesi yöntem ve tekniklerinden faydalanılmıştır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupla yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez. Dersin başında öğrencilere ilk olarak mülakatın özellikleri ile ilgili bir videonun sınıf ortamında izleneceği söylenir. İzleme öncesi öğretmen tarafından tahtaya mülakat sözcüğü yazılarak öğrencilerden beyin fırtınası tekniğiyle bu sözcükle ilgili okullarına gelen kavramları söylemeleri istenir (SF1). Öğrencilerin verdikleri cevaplar tek tek tahtaya yazılır (SF2). Bütün cevaplar geldikten sonra, cevapların ilk konu anlatım videosu (mülakat türünün özellikleri) izlendikten sonra değerlendirileceği söylenir. Daha sonra öğretmen tarafından öğrencilere etkileşimli tahtadan EBA'da yer alan mülakat türünün özelliklerini anlatan ilk konu anlatım videosu açılır (örneğin; EBA'dan "Mülakat 1" videosu) (IF1). Video izleme öncesinde öğrencilerin etkinliği takip edebilmeleri için oturma düzeni ayarlanır (FOOD1). Video izledikten sonra beyin fırtınası tekniği ile verilen cevapları, öğretmen ve öğrenciler birlikte değerlendirir. Mülakat türü ile ilgili yazılan fikirler arasından doğru olanlar, gönüllü öğrenciler tarafından seçilerek yuvarlak içine alınır (IF2). Öğretmen mülakat ile ilgili bilgileri öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda tekrar sözel olarak özetler (SF3). Bir sanatçıyla yapılmış mülakat videosu (örneğin EBA Bilgi 2 Cumhuriyet Dönemi Mülakat) izlenmeden önce öğretmen tarafından mülakatın özellikleri ile ilgili önceden hazırlanmış kontrol listesi öğrencilere dağıtılır (IF3) (Kontrol listesinde; öğrencilerin izlemeye hazırlık yapması, önceki bilgilerini kullanması, izleme öncesi sorular oluşturması, tahminde bulunması, amaç belirlemesi ve izlerken hangi yöntemi kullanacağına karar vermesi gibi ölçütler yer almalıdır.). Ardından etkileşimli tahtadan bir sanatçıyla yapılmış mülakat videosu açılır (örneğin EBA Bilgi 2 Cumhuriyet Dönemi Mülakat). Video başlanmadan önce videonun adından hareketle öğrencilerden mülakatın konusunun ne olabileceğine dair yorum yapmaları istenir (SF4). Öğrencilere düşünmeleri için kısa bir süre tanınır. Süre bitikten sonra öğrencilerden cevaplar alınır ve tahtaya yazılır. Öğretmen cevapları değerlendirerek öğrencilere izleyecekleri mülakatın konusu ile ilgili açıklamada bulunur.
Uygulama Süreci	
Değerlendirme	Öğretmen, öğrencilerin doldurduğu kontrol listelerini toplayıp kontrol ederek, öğrencinin performansını fark ettirici yapıcı geri bildirimlerde bulunur.
Kullanılan Evrensel Tasarım İlkeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlanır: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyüklüğü şekil zemin ayırma vb.) - İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler - Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlanır: - Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler - Gezirme araçlarındaki alternatif seçenekler - Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: - İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

9. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
1	Sözün İnceliği (1. Tema, Dinleme/ İzleme)	TDE1.1. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme.	Edebiyat Bahçesi	21
2	Sözün İnceliği (1. Tema, Okuma)	TDE2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	Fikrimin İnce Gülü	26
3	Anlam Arayışı (2.Tema, Okuma)	TDE2.1. “Anlam Arayışı” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme	Anlam Hazinesi	31
4	Anlam Arayışı (2.Tema, Konuşma)	TDE3.1. Konusunu ana düşünce etrafında detaylandığı akıcı bir konuşma sürecini yönetebilme TDE3.2. Konusunu ana düşünce etrafında detaylandığı konuşma içeriğini oluşturabilme TDE3.3. Konusunu ana fikir etrafında detaylandığı konuşmasında kural uygulayabilme	Kahramanın Dilinden	35
5	Anlamın Yapı Taşları (3. Tema, Dinleme/ İzleme)	TDE1.1. “Anlamın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde dinleme/izlemeyi yönetebilme	Köşe Bucak Anadolu	41
6	Anlamın Yapı Taşları (3. Tema, Okuma)	TDE2.1. “Anlamın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme	Hikâye Ağacım	45
7	Dilin Zenginliği (4.Tema, Dinleme/ İzleme)	TDE1.1. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme	Ben Kimim?	50
8	Dilin Zenginliği (4.Tema, Okuma)	TDE2.1. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme	Romanın Rengi	54
9	Dilin Zenginliği (4.Tema, Konuşma)	TDE3.1. Dilin zenginliğini kullandığı akıcı bir konuşma sürecini yönetebilme	Edebî Dilin Güzelliği	59
10	Dilin Zenginliği (4.Tema, Yazma)	TDE4.1. Öz yaşam öyküsünü oluşturabilmek için bir yazılı anlatım sürecini yönetebilme	Benim Yolculuğum	64

9.SINIF - FARKILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 1

1. TEMA: SÖZÜN İNCELİĞİ (DİNLEME/İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme/İzleme TDE1.1. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme. TDE1.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme.
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE1.1.1. Edebî söyleyişin inceliğini anlamak için karşılaştırma amacıyla kullanılacak metinleri dinlemeye/izlemeye hazırlık yapar. a) TDE1.2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerdeki açık ve örtük iletiyi belirler. b) TDE1.2.3. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. - Öğrenciler kelimelerin anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırır. - Dinlediklerini/izlediklerini özetler. - Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. - Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu tespit eder. - Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder. - Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular. - Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir. - Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir. - Medya metinlerinin amacını ve kaynağını sorgulamaları sağlanır. - Dinlediklerinde/izlediklerinde başvuru düşüncesi geliştirme yollarını tespit eder. - Dinleme stratejilerini uygular.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenciler, bir mülakatın dinleme/izleme çalışmalarını yönetmekte güçlük yaşayabilir. - Öğrenciler, mülakatın konusunu ve ana fikrini belirlemekte zorlanabilir. - Öğrenciler, mülakatı yorumlamakta zorlanabilir.
Farkılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Etkileşimli tahtadan açılan videonun boyutu görünürlüğü artacak şekilde büyütülebilir. Oynatma hızı öğrenciye göre ayarlanabilir. İF2: Doğru cevap vermekte zorlanan öğrencilere öğretmen tarafından sözel ipuçları sunularak öğrencinin doğru cevap vermesi sağlanabilir.

9.SINIF - FARKLIlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri

	İF3: Kontrol listesi büyük puntolu, okunaklı renk tonları kullanılarak oluşturulabilir. Kontrol listesini doldurmakta zorlanacak öğrenci için resim ve emojiyle cevaplaması kolaylaştırılabilir. İF4: Sözel olarak yapılan açıklamaları takip etmekte zorlanan öğrenciler için konu, görsel destekli bir kavram haritası şeklinde özetlenmiş hâlde basılı dağıtılabilir veya kavram haritasının görüntüsü etkileşimli tahtada açılabilir.
Süreç	SF1: Beyin fırtınasına katılmakta zorlanan öğrenciler için sınıfta ikili öğrenci grupları oluşturulabilir. İkili grup hâlinde beyin fırtınası yapmaları istenir. Grup içerisinde tartışıldıktan sonra grup olarak sınıf içinde paylaşılabilir. SF2: Öğrenciler sınıf içerisinde fikirlerini belirtirken ve tahtaya yazarken çekinebileceği için öğrencilere 3-4 dakika süre verilip fikirlerini etiketlere yazmaları istenebilir. Belirlenen sürenin sonunda tüm öğrencilerin etiketlerini tahtaya yapıştırılmaları istenebilir. SF3: Sözel olarak yapılan özetlemeyi takip etmekte ve hatırlama sürecinde zorlanan öğrenciler için konunun yazılı hâlde özet tablosu veya sayfası dağıtılabilir ve/veya etkileşimli tahtaya yansıtılabilir. SF4: Bireysel olarak cevap vermekte zorlanan öğrenciler düşünülerek sınıfta 4-5 kişilik düşünme grupları oluşturulabilir. Bu gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta yer almasına dikkat edilebilir. Grup sayısı ve gruplardaki kişi sayıları, öğrencilerin seviyesine ve ihtiyaçlarına göre artırılıp azaltılabilir. Gruplardaki tartışmalar bittikten sonra grup adına bir öğrenci cevapları aktarabilir. SF5: Kontrol listesini doldurmakta zorlanan öğrenciler için video ikinci kez izletilebilir.
Ürün	ÜF1: Desteğe ihtiyacı olan öğrencilere hatırlatıcı sorular sorarak cevap vermeleri kolaylaştırılabilir. ÜF2: Öğrenciler ödevlerini bireysel yapmak yerine grup çalışması şeklinde yapabilir. Desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin onlara destek olabilecek akranlarıyla aynı grupta olması sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortam Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtada açılan etkinliği dikkat sorunu yaşayan öğrencilerin daha rahat takip edebilecekleri, işitme sorunu yaşayan öğrencilerin daha iyi duyabilecekleri, görme güçlüğü yaşayan öğrencilerin daha iyi görebilecekleri bir konuma oturmaları sağlanabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Edebiyat Bahçesi
Konu	Günlük hayatın edebiyata yansımaları, edebiyatın gerçeklikle ilişkisi
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme. TDE1.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme.
Materyaller	Etkileşimli tahta, A4 kâğıt.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlik dinleme/izleme öğrenme alanına yönelik düşünülmüş, süreç bu amaca göre yapılandırılmıştır. Bu etkinlikte; beyin fırtınası, özetleme, doğrudan anlatım tekniği, düşün-eşleş-paylaş, kontrol listesi yöntem ve tekniklerinden faydalanılmıştır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupta yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Özetleme: Öğretmenin olayları, kişileri veya hakkında bilgi vermek istediği herhangi bir şeyi özetleyerek anlatması esastır. Öğretmen, bu etkinlikte beyin fırtınasında verilen cevapların yazılmasının ve mülakatın izlenmesinin ardından öğrencilerin cevaplarına göre bir özetleme yaparak mülakat hakkında bilgi verir. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde yapılır. Öğretmen, öğrencilerin yaptıkları yorumlara göre öğrencilere mülakat türü hakkında bilgiler verir. Kontrol Listesi: Bir işi oluşturan davranışların, gerçekleşmesi gereken eylemlerin yapıldı/yapılmadı veya var/yok şeklinde saptandığı çok maddeli bir ölçektir. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte öğrenci, dinleme/izlemeye hazırlık aşamalarını kontrol listesi aracılığıyla yapar. Düşün-Eşleş-Paylaş: Açık uçlu konu üzerinde, öğrenciler önce bireysel olarak yoğunlaşır ve konu ayrıntılarıyla irdelenir. Öğrenciler mülakatla ilgili görüşlerini akranlarıyla paylaşarak yeni bilgiler edinir.
Uygulama Aşamaları	Dersin başında öğrencilere ilk olarak mülakatın özellikleri ile ilgili bir videonun sınıf ortamında izleneceği söylenir. İzleme öncesi öğretmen tarafından tahtaya mülakat sözcüğü yazılarak öğrencilerden beyin fırtınası tekniğiyle bu sözcükle ilgili akıllarına gelen kavramları söylemeleri istenir (SF1). Öğrencilerin verdikleri cevaplar tek tek tahtaya yazılır (SF2). Bütün cevaplar geldikten sonra, cevapların ilk konu anlatım videosu (<i>mülakat türünün özellikleri</i>) izlendikten sonra değerlendirileceği söylenir.

9.SINIF - FARKLIlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri

Daha sonra öğretmen tarafından öğrencilere etkileşimli tahtadan EBA 'da yer alan mülakat türünün özelliklerini anlatan ilk konu anlatım videosu açılır (örneğin; EBA'dan" Mülakat 1" videosu) (İF1). Video izletme öncesinde öğrencilerin etkinliği takip edebilmeleri için oturma düzeni ayarlanır (FÖÖD1). Video izledikten sonra beyin fırtınası tekniği ile verilen cevapları, öğretmen ve öğrenciler birlikte değerlendirir. Mülakat türü ile ilgili yazılan fikirler arasında doğru olanlar, gönüllü öğrenciler tarafından seçilerek yuvarlak içine alınır (İF2). Öğretmen mülakat ile ilgili bilgileri öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda tekrar sözel olarak özetler (SF3).

Bir sanatçıyla yapılmış mülakat videosu (örneğin EBA Bilgi 2 Cumhuriyet Dönemi Mülakat) izlenmeden önce öğretmen tarafından mülakatın özellikleri ile ilgili önceden hazırlanmış kontrol listesi öğrencilere dağıtılır (İF3) (Kontrol listesinde; öğrencilerin izlemeye hazırlık yapması, önceki bilgilerini kullanması, izleme öncesi sorular oluşturmaları, tahminde bulunması, amaç belirlemesi ve izlerken hangi yöntemi kullanacağına karar vermesi gibi ölçütler yer almaktadır.). Ardından etkileşimli tahtadan bir sanatçıyla yapılmış mülakat videosu açılır (örneğin EBA Bilgi 2 Cumhuriyet Dönemi Mülakat). Video başlatılmadan önce videonun adından hareketle öğrencilerden mülakatın konusunun ne olabileceğine dair yorum yapmaları istenir (SF4). Öğrencilere düşünmeleri için kısa bir süre tanınır. Süre bittikten sonra öğrencilerden cevaplar alınır ve tahtaya yazılır. Öğretmen cevapları değerlendirerek öğrencilere izleyecekleri mülakatın konusu ile ilgili açıklamada bulunur.

Öğretmen mülakatı dinleme/izleme çalışması sırasında öğrencilere kontrol listelerini tanıtarak bu listede uygun işaretlemeleri yapacaklarını söyler. Ardından bir sanatçıyla yapılmış mülakat (örneğin EBA'dan Mülakat 2 videosu) sınıfta dinletilir/izletilir. Dinleme/izlemeden sonra öğrenciler gruplara ayrılır (düşün-eşleş-paylaş). Öğrenciler videoyu izlerken kontrol listelerini bireysel olarak doldurur (SF5). Ardından edindikleri bilgileri takım arkadaşı (sıra arkadaşı) ile karşılaştırarak birbirleriyle paylaşırlar. Grup olarak edindikleri bilgileri sınıfta paylaşırlar (ÜF1). Kontrol listeleri öğretmen tarafından toplanarak değerlendirilir. Öğretmen mülakat türünün özellikleri ve edebiyatın gerçeklikle ilişkisi hakkında açıklamalarını yaparak dersi sonlandırır (İF4).

Değerlendirme

Öğretmen, öğrencilerin doldurduğu kontrol listelerini toplayıp kontrol ederek, öğrencinin performansını fark ettirici yapıcı geri bildirimlerde bulunur.

Öğrencilerden bireysel veya arkadaşıyla eşleşerek birlikte yapabileceği, aşağıdaki okul dışı performans görevlerinden birini seçmeleri istenir (ÜF2):

Mülakatın özelliklerini gösteren bir kavram haritası yapınız.

Dinlediğiniz bir mülakatı yazılı metne dönüştürünüz.

Dinleme stratejilerinin özelliklerini öğretici bir eşleştirme oyunu hazırlayınız.

İyi bir dinleyicinin özelliklerini anlatan bir şarkı yapınız.

Türk edebiyatı yazarlarından biriyle yapılmış bir mülakatın canlandırmasını yapınız.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel Tasarım
Ögeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (*punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.*)
- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler
- Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler
- Gezinme araçlarındaki alternatif seçenekler
- Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 2

1. TEMA: SÖZÜN İNCELİĞİ (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE2.2.1. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerden hareketle edebiyatın güzel sanatlarla ve diğer disiplinlerle ilişkisini belirler. b) TDE2.2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerdeki açık ve örtük iletiyi belirler. c) TDE2.2.3. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinleri taşıdıkları estetik değer, dil kullanımı vb. açılardan karşılaştırır. ç) TDE2.2.4. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerden hareketle edebiyata ilişkin estetik, imge, sembol, hayal gücü, çağırışım vb. kavramları açıklar. d) TDE2.2.5. Söz sanatlarının metni zenginleştirmek ve etkileyici hâle getirmek için üstlendiği rolü fark eder.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Okuma stratejilerini kullanır. - Sesli, sessiz, tahmin ederek, grup hâlinde, soru sorarak, söz korosu, ezberleyerek ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanır. - Metinle ilgili sorulara cevap verir. - Metin içi ve dışı anlam ilişkileri kurar. - Görsellerle ilgili soruları cevaplar. a) Resim ve karikatürleri yorumlar. b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettiklerini belirler.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenciler okuma stratejilerini uygulamakta zorlanabilir. - Öğrenciler şiiri edebî dilin inceliğine uygun okumakta sorunlar yaşayabilir. - Öğrenciler şiirdeki edebî dilin inceliğini yansıtan şiir yazmakta zorlanabilir. - Öğrenciler edebî dilin inceliğini yansıtan şiirler oluşturmakta sorunlar yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Dağıtılacak şiirler, öğrencilerin gereksinimlerine göre büyük puntolu ve okunması kolay olacak şekilde veya ses dosyası hâlinde düzenlenebilir. İF2: Şiiri anlamakta ve okumakta zorlanan öğrencilerin olduğu gruplara imge ve soyut kavramların daha az olduğu şiirler dağıtılabilir. İF3: Verilecek olan ödül, sınıftaki öğrencilerin ilgi ve istekleri, ulaşılabilir olup olmaması gibi özellikler göz önünde bulundurularak seçilebilir. Yazılan her şiirin en az bir iyi yönü ön plana çıkarılarak bütün öğrencilerin bir şekilde taltif edilmesi sağlanabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Öğrenci grupları oluşturulurken sınıfta desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin onlara destek olabilecek akranlarıyla aynı grupta olmasına dikkat edilebilir. SF2: Öğretmen gruplarda sözcü, okuyucu ve yazıcıyı seçerken öğrencilerin yeterliklerine, gereksinimlerine ve derse katılımlarına göre karar verebilir. Katılımı artırmak adına bir grupta birden fazla sözcü, okuyucu ve yazıcı seçilebilir.
Ürün	ÜF1: Gruplar tarafından hazırlanacak olan zihin haritalarının dijital görüntüleri daha sonra tekrar edebilmeleri için EBA platformunda paylaşılabilir. ÜF2: Yazılan şiirler sınıf panosunda sergilenebilir veya okul gazetesinde yayınlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Grup çalışmaları tahtaya veya sınıf panosuna asılırken her öğrencinin erişebileceği yükseklikte, kolaylıkla okunabilir uzaklıkta olması sağlanabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Fikrimin İnce Gülü
Konu	Şiirde edebî dil
Öğrenme Hedefleri	TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Materyaller	Grup kartları, şablon (soru ve yönergeler), beyaz karton (gruplara ikiye adet), dereceli puanlama anahtarı.
Etkinlik Süresi	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlik, okuma öğrenme alanına yönelik olarak planlanmıştır. Bu etkinlikte; 5E öğrenme modeli, zihin haritası tekniği, dereceli puanlama anahtarları kullanılmıştır. 5E Öğrenme Modeli: 5E modeli öğrencinin sahip olduğu bilgi ve becerileri aktif bir şekilde kullanmasını sağlayan, öğrencinin araştırma merakını arttıran ve öğrencinin beklentilerine cevap veren bir öğretim modelidir. 5E modeli süreci adından da anlaşılacağı üzere 5 aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar; giriş, keşfetme, açıklama, derinleştirme, değerlendirme şeklindedir. Bu etkinlik tamamen 5E öğrenme modeli üzerine planlanmıştır. Zihin Haritası Tekniği: Beyinde bilgi akışını sağlayıp bilginin etkin bir şekilde aktarılması amacıyla kullanılan oldukça etkili bir metottur. Bu etkinlikte öğrenciler okudukları şiirlerden yola çıkarak şiir hakkında zihin haritaları oluşturur. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puanla denk geleceğinin gösteren puanlama araçlarıdır.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen öğrencilere şiir dilindeki edebî inceliği yansıtmak ve 5E öğrenme modeliyle öğretme-öğrenme yaşantısını şekillendirmek için öğrencileri büyük gruplara ayırır (<i>En fazla 12 öğrenci olacak şekilde gruplar oluşturulur</i>). Öğretmen öğrencileri gruplara ayırırken grupların heterojen olmasına dikkat eder (SF1). Öğrenciler sınıfta küme düzeni alarak gruplarına geçerler. Öğretmen her grup için bir sözcü, bir yazıcı ve bir okuyucu belirler (SF2). Öğretmen her bir grubun sözcüsüne iki adet beyaz karton, soru ve yönergeleri içeren bir kâğıt ile Cumhuriyet Dönemi'nden başlanarak günümüze en yakın dil ve anlatım özellikleri taşıyan farklı şiirler verir (<i>her gruba bir şiir</i>) (İF1, İF2). Verilen kartona şiir ile ilgili bir zihin haritası oluşturacakları söylenir. Öğrencilerden şiirin sessiz okuma yöntemiyle okunması istenir. Şiirdeki yaratıcılık, hayal gücü, imge, sembol, çağrışım, açık ve örtük ileti, söz sanatları ve edebiyatın diğer disiplinlerle ilişkisini içeren unsurları bulup önlerindeki zihin haritalarına yazmaları istenir. Grup tarafından bulunan sözcükler zihin haritasına yazıcı tarafından yazılır. Böylece öğrencilerin dostça tavırlar sergilemelerini desteklemek için hem akran etkileşimi sağlanır hem de konuya ilişkin ön bilgiler yoklanır. Grupça hazırlanan zihin haritaları, sözcüler tarafından sınıfa sunulur. Grupların hazırladığı zihin haritaları daha sonra EBA platformunda paylaşılabilir (ÜF1).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Öğretmen, grup sözcüsünün sunduğu zihin haritalarındaki ön bilgilerin neler olduğuna bakarak gruplara dönütler verir. Öğretmen tarafından daha önceden grup sözcüsüne verilen soruları sözcü, grup üyelerine sorar. Gelen cevaplar yazıcı tarafından beyaz kartonlardan birine yazılır.

Gruplar diğer beyaz kartona yaratıcılık, hayal gücü, imge, sembol, açık ve örtük ileti, söz sanatlarından bir ya da birkaçını içeren bir şiir yazarlar. Yazdıkları şiirde edebî söyleyişin inceliğini yansıtan bir dil kullanırlar.

Öğretmen, okunan şiirlerin edebî söyleyişin inceliğini yansıtıp yansıtmadığını ölçmek için, her gruba bir dereceli puanlama anahtarı dağıtır (*Bu anahtarda yazılan şiirde sözcüklere alışılmışın dışında yeni anlamlar yükleme, kelimelerin duygu değerlerinden yararlanma, söz sanatlarına yer verme, sözcükler arasında ahenk ilişkileri kurma; şiir okunurken sözcüklerin ses, hece, ton ve vurgu bakımından doğru söyleniş gibi ölçütler yer alır.*). Sırasıyla her gruptan seçilen okuyucu, grup tarafından yazılan şiirin yer aldığı kartonları arkadaşlarının göreceği şekilde tahtaya asar (**FÖÖD1**) ve edebî dile uygun şekilde okur. Şiirler okunurken her grup okunan şiir ile ilgili elindeki dereceli puanlama anahtarını doldurur. Süreç tamamlandıktan sonra doldurulan dereceli puanlama anahtarını öğretmen alır ve en beğenilen şiiri bu dereceli puanlama anahtarlarından yola çıkarak seçer (**ÜF2**). Seçilen şiiri yazan grup ödüllendirilir (**İF3**).

Değerlendirme

Öğretmen, öğrencilerin hazırladığı zihin haritalarını öğrencilerin şiir dilinin özellikleri (*daha sanatsal ve ince bir söyleyişin kullanıldığını vb.*) bakımından değerlendirir ve yapıcı geri bildirimlerle farkındalıklarını artırır.

Öğrenciler şiir dilinin edebî inceliğini (*yaratıcılık, hayal gücü, imge, sembol, açık ve örtük ileti, söz sanatları vb. gibi*) kullanarak birer şiir yazar ve yazdıkları şiirleri şiire uygun edebî bir üslupla okur. Şiirlerin edebî söyleyişin inceliğini ne derece yansıttığı, yazılan şiirler okunurken, her gruba dağıtılan dereceli puanlama anahtarı ile dinleyici öğrenci grupları tarafından ölçülür. Her grubun okunan şiir ile ilgili elindeki puanlama anahtarını doldurmasının ardından dereceli puanlama anahtarları öğretmen tarafından toplanıp en yüksek puanları alan şiirler ödüllendirilir. Tüm şiirlerin iyi olduğu en az bir yönü ön plana çıkarılarak tüm öğrencilerin motivasyonu sağlanır.

Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (*punto büyüklüğü, şekil-zemin ayrımı vb.*)

Dil ve semboller için seçenekler sağlayın:

- Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler
- Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler
- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 3

2. TEMA: ANLAM ARAYIŞI (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.1. “Anlam Arayışı” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE2.1. Okumayı Yönetebilme a) TDE2.1.1. İnceler ve görüş oluşturur. • Metni okumaya başlamadan önce okuma amacını belirler. • Okumadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. b) TDE2.1.2. Seçim yapar. • Okuyacağı metin için uygun okuma yöntem ve stratejisi seçer. • Seçtiği okuma stratejisi ile okumayı sürdürür. TDE2.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE2.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. • Okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. b) TDE2.2.2. Tahmin eder. • Okuyacağı metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. • Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Okuma stratejilerini kullanır. • Sesli, sessiz, tahmin ederek, grup hâlinde, soru sorarak, söz korusu, ezberleyerek ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanır. • Metindeki hikâye unsurlarını belirler. • Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı gibi hikâye unsurları üzerinde durur. • Metinle ilgili sorulara cevap verir. • Metin içi ve dışı anlam ilişkileri kurar. • Görsellerle ilgili soruları cevaplar. a) Resim ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır. b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettikleri üzerinde durulur.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci, metindeki ana duygu ve düşüncüyü tespit etmekte zorlanabilir. • Öğrenci, hikâyenin ana unsurlarını belirlemekte zorlanabilir. • Öğrenci, metin ile ilgili sorulan sorulara cevap vermekte zorlanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Okumakta, görmekte zorlanan öğrenciler hikâyeyi okumak yerine dinleyebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	İF2: Etkileşimli tahtadan açılan etkinlikler bütün öğrenciler tarafından okunabilecek şekilde büyütülebilir, renk tonları değiştirilebilir. İF3: Tahtaya yazılacak olan anahtar kelimeler büyük şekilde yazılabilir, buna rağmen görmekte zorlanan öğrencilere kâğıda basılı hâlde verilebilir.
Süreç	SF1: Beyin fırtınasında sınıf içerisinde cevap vermekte zorlanan öğrenciler için sınıfta ikili öğrenci grupları oluşturulabilir. İkili grup hâlinde beyin fırtınası yapmaları istenir. Grup içerisinde tartışmalar bittikten sonra oluşan fikirler grup sözcüsü tarafından sınıf içinde paylaşılabilir. SF2: Gönüllü olmaya çekinen öğrenciler için metnin tamamını okutmak yerine belirli bir kısmı okutulabilir.
Ürün	ÜF1: Dağıtılan yapılandırılmış grid tablolarında verilen cümle sayısı azaltılabilir. Cümleler kolay ve kısa cümlelerden seçilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtayı görmekte, duymakta zorlanan öğrenciler uygun yerlere oturtulabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtanın daha iyi görülebilmesi için ekran parlaklığı ayarlanabilir, dikkatini toplamakta zorlanan öğrenciler için dış seslerin azaltılması için camların kapanması, yankılanmayı önlemek için sesi emen panolardan yararlanılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Anlam Hazinesi
Konu	Edebî metinlerde konu zenginliği ve çeşitliliği
Öğrenme Hedefleri	TTDE2.1. “Anlam Arayışı” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme
Materyaller	Etkileşimli tahta.
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte okuma alanı, farklı etkinlikler çerçevesinde detaylandırılmış ve yapılandırılmıştır. Okuma etkinliğinde beyin fırtınası tekniği, çetele diyagramı, yapılandırılmış grid kullanılmıştır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupla yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Çetele Diyagramı: Bir sorunla ilgili verilerin toplanması ve bu sorunların sıralanmasında kullanılan yöntemdir. Bu etkinlikte hikâyenin ana duygu ve düşüncesiyle ilgili verilen cevaplar çetele diyagramına işaretlenir. Böylece sınıfın ortak fikri belirlenir. Yapılandırılmış Grid: Öğrenci seviyelerine göre bir konuda hazırlanan sorulara ve rileyebilecek cevapların numaralandırılmış kutucuklardan oluşan bir tabloya dağıtılmasıyla oluşan bir ölçme ve değerlendirme aracıdır. Bu etkinlikte edebî metinlerde ve öğretici metinlerde kullanılan cümlelerin yapılandırılmış grid kullanılarak sınıflandırılması sağlanır.
Uygulama Aşamaları	Bu temada öğrencilerden bir hikâye metnini ders öncesinde okuyarak sınıfa gelmeleri istenir ve böylece sorumluluk duygusu kazanmaları da desteklenir (İF1). Öğretmen, temaya başlamadan önce öğrencinin ana duygu ve ana düşünce kavramlarıyla ilgili ön bilgilerini yoklamak amacıyla beyin fırtınası tekniğini kullanarak sınıfa aşağıdaki soruları sorar: “Bir metin, onu okuyan kişilerde birden fazla duygu uyandırabilir mi?” “Metnin ana düşüncesi birden fazla düşünceyi içerebilir mi?” Öğrencilerden gelen cevaplar öğretmen tarafından tahtaya yazılır. Gelen cevaplardan yola çıkılarak hikâyede ana duygu ve ana düşünce kavramlarının tanımlarına sınıfça ulaşılır (SF1). Ardından öğretmen okuma etkinliğine geçmeden önce öğrencilere daha evvel vermiş olduğu hikâyeyi etkileşimli tahtada açar. Öğretmen, öğrencilerin okudukları hikâyenin başlık ve görseline dikkat çeker (İF2). Öğrenciler tahtada açılacak hikâyeyi okumak için yerlerine oturarak tahtaya döner (FÖOD1, FÖOD2). Öğretmen, hikâyenin ana duygu ve düşüncesi ile ilgili tahtaya beş anahtar kelime yazar (İF3). Öğretmen yazdığı anahtar kelimeleri tek tek okur, okurken okuduğu kelimeyi tahtadan gösterir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğrencilere hikâye hakkında hangi kelimeye katıldıklarını sorar. Tahtada yazılı olan kelimelerin altına, öğrencilerin katıldığı cevapları işaretleme yaparak çetele diyagramına yerleştirir. Öğretmen önceden hazırladığı yapılandırılmış grid tablolarını öğrencilere dağıtır. Yapılandırılmış grid içeriğinde 8-10 cümle verilir (ÜF1). Bu cümlelerin bazıları edebî metinlerden bazıları da öğretici metinlerden alınır (<i>Örneğin: Cahit Sıtkı Tarancı, farklı konulara yer verse de şiirlerinde ölüme ayrı bir yer ayırır; ölüm temasını sıkça işler. Kasabanın girişinde bir toz bulutu yükseldi, rüzgâr mırıldanmaya başladı gibi cümleler yapılandırılmış gridde kullanılabilir.</i>). Öğrencilerden bu cümlelerde edebî bir dil kullanılıp kullanılmadığını işaretlemeleri istenir. Hikâye, gönüllü öğrenciler tarafından sesli olarak okunur (SF2). Gelen cevaplardan yola çıkılarak okunan hikâyenin yazılış amacı ve ana fikri sınıfça belirlenir. Öğretmen tarafından öğrencilere, okudukları hikâyenin bir edebî metin olduğu gerekçeleriyle açıklanır.
Değerlendirme	Öğrenci edebî metni yazılış amacına uygun olarak okur ve metinde geçen cümlelerin edebî bir dili olup olmadığını yapılandırılmış grid tablosunda gösterir (<i>OGM Materyal Sınıf İçi Değerlendirme s. 32-35'ten yapılandırılmış grid örneğinden yararlanılabilir.</i>). http://meb.ai/ULzeukT
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.</i>) • İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler • Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 4

2. TEMA: ANLAM ARAYIŞI (KONUŞMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Konuşma TDE3.1. Konusunu ana düşünce etrafında detaylandığı akıcı bir konuşma sürecini yönetebilme TDE3.2. Konusunu ana düşünce etrafında detaylandığı konuşma içeriğini oluşturabilme TDE3.3. Konusunu ana fikir etrafında detaylandığı konuşmasında kural uygulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE3.1. Konuşmayı Yönetebilme a) TDE3.1.1. Seçim yapar. - Konuşmasının özelliklerini (Hazırlıklı/hazırlıksız, süre, hedef kitle) belirler. Konuşma, tür ve yöntem stratejisini belirler. b) TDE3.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Konuşma amacına uygun seçtiği stratejiyi yapılandırır. TDE3.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE3.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Konuşmasında belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kurar. c) TDE3.2.3. Karşılaştırır. - Planını oluştururken karşılaştırma içeren iletiler oluşturur. d) TDE3.2.5. Yeniden ifade eder. - Konuşmasının türüne göre bilgileri toplar (<i>Hazırlıklı konuşmada bilgi toplar, hazırlıksız konuşmada not alır.</i>). - Söz varlığını kullanarak konuşmasının içeriğini düzenler. e) TDE3.2.6. Tepki verir. - Konuşmasını planlarken dil işlevlerini kullanır. f) TDE3.2.7. Sesle anlam oluşturur. - Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanacağını göz önünde bulundurur. - Konuşmasını, diksiyon ve telaffuzu etkin bir şekilde kullanacak şekilde planlar. ğ) TDE3.2.9. Sunar. - Yapacağı konuşmanın plan taslağını sunar. - Aldığı geri bildirimler ile plan taslağına son şeklini verir. TDE3.3. Kural Uygulayabilme.

9.SINIF - FARKLIlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri

	TDE3.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. - Konuşmasını desteklemek amacıyla düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. - Duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü bir üslupla ifade eder. d) TDE3.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular. - Konuşmasında Türkçenin dil yapısını ve işlevini amacına uygun kullanır. f) TDE3.3.7. Beden dilini ve mekânı kullanır. - Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanır. - Konuşmasında diksiyon ve telaffuzu etkin bir şekilde kullanır. - Konuşmasında mekânı etkin bir şekilde kullanır. - Konuşmasında zamanı verimli bir şekilde kullanır. - Konuşma sürecinde dinleyici ile etkileşim kurar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Konuşma stratejilerini uygular. - Serbest, güdümlü, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır. - Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci not olarak konuşma yapmakta zorlanabilir. - Öğrenci düşündüklerini ifade etmekte sıkıntı yaşayabilir. - Öğrenci hikâyede “kişi/karakter” kavramını anlamakta ve karakterlerin özelliklerini analiz etmekte sorunlar yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Okunacak olan hikâyeye, sınıftaki öğrencilerin mevcut durumuna göre daha az karakter, daha az olay örgüsü veya daha kısa bir olayı içerecek şekilde değiştirilebilir. Hikâyenin dili, cümleler kısaltılarak basitleştirilebilir. İF2: Okuma stratejileri, hatırlatma amacıyla etkileşimli tahtadan açılabilir. Büyük puntolu ve okunaklı renk tonları kullanılarak öğrencilerin okuması kolaylaştırılabilir. İF3: Kişi/karakter seçip kurgu yapmakta zorlanan öğrenciler için “Hikâyedeki olay/durum kimler etrafında geliyor? Bu kişilerin olayda ne gibi rolleri var? Bu kişiler nasıl davranıyorlar, neler düşünüyor, ne amaçlıyor olabilir? Bu kişinin yerinde sen olsan ne yapardın?” gibi sorularla öğrencinin konuyu kavraması kolaylaştırılabilir.
Süreç	SF1: Seçim yapmakta ve karakterin özelliğini belirlemekte zorlanan öğrenciler için sınıfta ikili gruplar oluşturulabilir. Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. Öğrenciler karakter seçimlerini ve karakter analizlerini kendi grupları içerisinde yapabilir. SF2: Öğrenciler konuşmalarını hazırladıktan sonra unutmamaları için konuşma planı şablonu oluşturulup öğrencilere basılı hâlde dağıtılabilir. Öğrenciler, konuşmalarını bu şablon üzerinde not olarak hazırlayabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	SF3: Hazırlık için gerekli süre, öğrencilerin yeterlilik durumlarına göre artırılıp azaltılabilir. SF4: Betimleme, karşılaştırma ve benzetme terimleri gereksinim duyan öğrenciler için hatırlatıcı metin şeklinde basılı hâlde dağıtılabilir veya etkileşimli tahtadan açılarak etkinlik boyunca görünür kılınabilir.
Ürün	ÜF1: Dağıtılan dereceli puanlama anahtarı tablolarında verilen madde sayısı azaltılabilir. Cümleler kolay anlaşılır ve kısa cümlelerden seçilebilir. ÜF2: Sınıf önüne çıkarak konuşmakta zorlanan öğrencilerin olduğu sınıflarda öğrenciler arasında ayrımcılığa yol açmamak için tüm öğrenciler kendi sıralarında sunumlarını yapabilir. ÜF3: Konuşma sunumlarını yaparken zorlanan öğrencileri konuşmaya teşvik edecek sorular sorulabilir. Konuşmasını daha az sayıda cümle ile yapması (<i>örneğin, "3 cümle ile bu konuşmayı yapabilir misin?" gibi teşvik edici yönlendirmelerle</i>) sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Sınıftaki sıralar, tüm öğrencilerin tahtayı ve arkadaşlarını rahat görebilecekleri şekilde; U düzeninde veya kümeler olacak şekilde düzenlenebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Kahramanın Dilinden
Konu	Hikâyede kişi kavramı
Öğrenme Hedefleri	TDE3.1. Konusunu ana düşünce etrafında detaylandığı akıcı bir konuşma sürecini yönetebilme TDE3.2. Konusunu ana düşünce etrafında detaylandığı konuşma içeriğini oluşturabilme TDE3.3. Konusunu ana fikir etrafında detaylandığı konuşmasında kural uygulayabilme
Materyaller	Yaka kartı, A4 kâğıdı, etkileşimli tahta.
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu hikâyede okuma alanına yer verilerek rol oynama tekniği, soru-cevap tekniği, dereceli puanlama anahtarı, doğrudan anlatım yöntemi kullanılmıştır. Rol Oynama Tekniği: Öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini başka bir kimliğe girerek ifade etmesini sağlayan, böylece başkalarının duygu, düşünce ve davranışlarını anlama ve değerlendirme imkânı tanıyan bir öğretim yöntemidir. Bu etkinlikte öğretmen öğrencilerden hikâyeden bir karakter seçerek o rolü oynaması istenir. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulur. Bu etkinlikte sorulacak sorular tahtaya yazılır veya sınıfa direkt sunulur. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilir. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğinin gösteren puanlama araçlarıdır. Doğrudan Anlatım Yöntemi: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde yapılır. Öğretmen bu etkinlikte hikâye yapısıyla ilgili doğrudan anlatım yapar.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen, öğrencilere önceki derste okunan hikâyeden bir karakter seçmesini söyler. Öğrenciler seçimlerini yapmadan önce hikâyeyi hatırlamaları için sınıfta sesli olarak tekrar okunur (<i>örneğin EBA platformunda Tarık Buğra'dan "Oğlumuz" hikâyesi</i>) (İF1). Karakter seçerken seçtiği karakterin; iyi-kötü, devingen-durağan, ana karakter, yardımcı karakterlerden biri olup olmadığını göz önünde bulundurmasını ister (SF1). Öğrenciler karakterlerini seçtikten sonra öğretmen rol oynama tekniğinin özelliklerini öğrencilere anlatır ve etkinliği nasıl gerçekleştireceklerini açıklar. Herkes seçtiği karakterin ismini bir kâğıdın üzerine yazarak yakasına takar. Seçtiği karakter ile ilgili yapacağı konuşmayı hazırlar (SF2). Bu konuşmada uygulayacağı stratejiyi ya da stratejileri belirler. Öğretmen Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda yer alan konuşma stratejilerini ve bu stratejilerin özelliklerini etkileşimli tahtadan açarak öğrencilerin görmesini ve hatırlamasını sağlar (İF2).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Öğretmen, öğrencilerin konuşmalarını hazırlamaları ve konuşma stratejilerini oluşturmaları için ortalama beş dakika süre tanır **(SF3)**.

Öğretmen istekli üç öğrencinin tahtaya çıkmasını ister. Tahtaya çıkan öğrenciler hangi karakteri neden seçtiğini hikâyedeki bir olayla bağlantı kurarak ortalama beş cümle ile ifade eder ve yerlerine oturur.

Öğretmen tahtaya şu soruyu yazar **(FÖOD1)**:

“Hikâyeden seçtiğiniz karakter günlük yaşamınızda kiminle örtüşüyor? Neden?” Bu soruya yönelik cevaplar gönüllü öğrencilerden başlanarak tüm öğrencilerden alınır.

Ardından öğrencilere, “Bu hikâyenin kahramanı günlük yaşamında örtüştürdüğü kişi olsaydı nasıl davranırdı?” sorusu sorulur **(İF3)**.

Öğretmen; öğrencilere cevaplarını metinden yola çıkarak betimleme, karşılaştırma, benzetme yöntemlerini kullanıp not almalarını söyler **(SF4)**.

Öğretmen, bu notlardan yola çıkarak herkesin tahtada sunum yapacağını belirtir. Öğrencilerden sunum yaparken konuşma stratejilerine uymaları yani bağlama uygun söz varlığı kullanması, dil bilgisi kurallarına uyması, bağdaşıklığı sağlama-sı, sesini etkili kullanması ve konuşmasını beden diliyle desteklemesi istenir. Ayrıca öğrenciler konuşmalarını yaparken hangi karakteri canlandırdıklarını söylemeden konuşmalarını yapmaları istenir. Daha sonra karakter tahmini yapılacağı aktarılır.

Önceden hazırlanan dereceli puanlama anahtarları öğrencilere dağıtılır (*Puanlama anahtarında; ses, diksiyon, akıcılık, beden dili, içeriğin kurgusalılığı, zaman yönetimi, Türkçenin doğru kullanımı, etkileyicilik ile ilgili maddelere yer verilebilir.*) **(ÜF1)**. Her öğrenci için bir akranı görevlendirilir (*Örneğin; her öğrencinin sağında oturan öğrenci görevlendirilebilir.*). Görevlendirilen akran öğrencinin, eşleştirildiği öğrencinin sunumu sırasında dereceli puanlama anahtarını kullanarak değerlendirme yapacağı belirtilir.

Öğrenciler aldıkları notlara dayalı konuşmalarını, konuşma stratejilerine dikkat ederek sınıf önünde yaparlar **(ÜF2)**. Gönüllü olan öğrencilere öncelik verilir. Gönüllüler bittikten sonra sırayla tüm öğrencilere konuşma yaptırılır **(ÜF3)**. Öğretmen, öğrencilere yapılan konuşmaların hemen ardından örtüştürülen kişinin hikâyede hangi kahraman olduğunu sorar. Gelen cevaplar doğrultusunda hikâyedeki karakter kavramının ne olduğu ve karakterin özellikleri öğretmen tarafından öğrencilere anlatılarak açıklanır.

Sürecin sonunda öğretmen öğrencilerin doldurduğu dereceli puanlama anahtarlarını toplar. Öğretmen değerlendirmeleri inceledikten sonra öğrencilere süreç ile ilgili geri bildirim verir.

Değerlendirme

Öğrenciler, aldıkları notlardan ve yaptıkları konuşmalardan yola çıkarak hikâyedeki kişileri ve özelliklerini belirler. Öğrenciler not alarak konuşma stratejilerini kullanır. Öğrenciler düşündüklerini bir plan dâhilinde ifade eder. Konuşmalar yapılırken öğrenciler dereceli puanlama anahtarı ile akranlarını değerlendirir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (*punto büyük-lüğü, şekil-zemin ayrımı vb.*).

Dil ve semboller için seçenekler sağlayın:

- Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler
- Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler
- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 5

3. TEMA:ANLAMIN YAPI TAŞLARI (DİNLEME /İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme/İzleme TDE1.1. “Anlamın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde dinleme/izlemeyi yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE1.1.1. Seçim yapar. - Metni dinlemeye/izlemeye başlamadan önce dinleme/izleme amacını belirler. - Dinleme/izleme yapmadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. - Dinleyeceği/izleyeceği metin için uygun dinleme/izleme yöntem ve stratejisi seçer. b) TDE1.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Dinleme/izleme kurallarını uygulayarak dinlemeyi/izlemeyi sürdürür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Öğrencilerin metin kavramı ve metnin yapısıyla ilgili serim, düğüm, çözüm, olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman, mekân, giriş, gelişme, sonuç gibi bilgilere sahip olması beklenir. - Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur. - Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. - Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. - Dinleme stratejilerini uygular. - Katılımlı, katılımsız, grup hâlinde ve not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci dinleme stratejilerini uygulamakta sorun yaşayabilir. - Dinleyeceği/izleyeceği metin için uygun dinleme/izleme yöntem ve stratejisini seçmekte zorlanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: İzlenecek belgesel türü öğrencilerin ilgileri ve istekleri dikkate alınarak seçilebilir. İF2: İzlenecek belgeselin süresi sınıfın durumuna göre artırılabilir veya azaltılabilir; videonun oynatma hızı artırılabilir/azaltılabilir. İF3: Öğretmen dinleme/izleme stratejilerini sözel olarak hatırlatırken takip etmek ve hatırlamakta zorlanan öğrenciler için maddeler şeklinde yazılarak düzenlenmiş formunu basılı hâlde öğrencilere dağıtılabilir. Dinleme/izleme stratejileri notları etkileşimli tahtada, tüm öğrencilerin rahatça görebileceği şekilde tutulabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Tahmin yazmakta zorlanan öğrenciler için kolaylaştırıcı sorular sorulabilir (Örneğin: “Bu halıların renkleri nelerdir? Mavi renkli motifler hangilerinde var? Daha önce gördüğünüz halılarda bu desenler kullanılmış mıdır?” vb), etkileşimli tahta üzerinden belgeselle ilgili görsel ipuçları açılabilir. Böylece öğrencilerin yeni tahminler üretmeleri kolaylaştırılabilir. SF2: Tartışmaya katılmaya cesaret edemeyen öğrenciler için etkileşimli tahtadan görsel destekler açılarak ipucu verilebilir. SF3: Öğretmen öğrencileri konuşmaya cesaretlendirmek amacıyla tartışma esnasında desteğe ihtiyacı olan öğrencilere basit sorular sorabilir.
Ürün	ÜF1: Kontrol listesi oluştururken hatırlatıcı nitelikte görsel desteklere (örneğin; resimler, emoji vb.) yer verilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Kutu, tüm öğrencilerin kolay erişebileceği bir yerde ve yükseklikte ya da desteğe ihtiyacı olan öğrencilere yakın bir yerde konumlandırılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Köşe Bucak Anadolu
Konu	Belgesel ve hikâyelerde yapı unsurları
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1. “Anlamanın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde dinleme/izlemeyi yönetebilme
Materyaller	İlgi alanlarına yönelik belgesel videosu, tahmin kutusunda kullanılmak üzere kutu ve kâğıtlar, dinleme becerisi ve metin unsurlarına yönelik öğrencilerle hazırlanacak kontrol listeleri.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlik dinleme/ izleme süreçlerinin yapılandırılmasına yönelik kurgulanmıştır. Bu etkinlikte doğrudan anlatım, kontrol listesi, beyin fırtınası yöntemleri kullanılmıştır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupta yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretmenin öğretimi yapılacak içeriği ardışık şekilde anlattığı, öğrencilerin tam katılımları ile öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde yapılan anlatım tekniğidir. Öğretmen bu etkinlikte öğrencilere seçebilecekleri dinleme/izleme stratejilerini doğrudan anlatım tekniğiyle aktarır. Kontrol Listesi: Öğrencinin verilen görevi yerine getirmede takip aşamalarını içeren bir çeşit yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte öğrenci, dinleme/izleme etkinliği sırasında yapması gereken şeyleri öğretmen rehberliğinde kontrol listesi maddesi olarak yazar.
Uygulama Aşamaları	Öğrencilerden “Anlamanın Yapı Taşları” temasında çok modlu bir metni dinlemeleri/ izlemeleri istenir. Bunun için kültürel miraslarımızı konu alan bir belgesel film seçilir (İF1, İF2). Bu belgeselin ismi (<i>örneğin; EBA’dan Selimiye Camii, Türk Halıları, Türk El Sanatları vb.</i>) söylenerek öğrencilerden belgeselin içeriği hakkında tahminlerini yazmaları amacıyla beyin fırtınası yapmaları istenir (SF1). Beyin fırtınasıyla tartışma anında öğretmen tarafından sınıfa getirilen tahmin kutusu sınıfın ortasına konulur (FÖOD1). Tahmin kutusuna öğrenciler son tahminlerini atar. Herkes tahminini kutuya attıktan sonra tahminler öğretmen tarafından okunur. Yapılan tahminler aracılığıyla öğrenciler ve öğretmen, belgeselin konusu hakkında tartışır (SF2, SF3). Tartışmanın ardından dinleme stratejileri etkileşimli tahtadan açılır. Öğretmen stratejileri basit bir şekilde öğrencilere hatırlatır (İF3). Anadolu kültürüne ait bir çok modlu metni (<i>belgeseli</i>) dinleme/izleme amacına yönelik dinleme/izleme stratejisine karar vermesi sağlanır (<i>örneğin, katımlı, katılsız, grup hâlinde ve not olarak dinleme</i>).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Anadolu kültürünü anlatan bir belgeseli dinlerken/izlerken nelere dikkat etmek gerektiğine yönelik bir kontrol listesinde bulunması gereken maddeler öğrencilerle birlikte kararlaştırılır ve böylece kontrol listesi birlikte hazırlanır (<i>Bu kontrol listesinde dinleme görevinin gerçekleştirmesine yönelik eylem planı oluşturmak, dinleme/izlemeye odaklanma, ilişkilendirme, ön bilgilerle bağlantı kurma gibi ölçütlere yer verilebilir.</i>) (ÜF1).
Değerlendirme	Dinleme/izleme stratejilerine yönelik öğrencilerle birlikte hazırlanan kontrol listesi öğrenciler tarafından doldurulur. Doldurulan listeler öğretmen tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirme sonucunda öğrencilerin zayıf ve güçlü yönleri belirlenerek geri bildirim verilir. Bu yapıcı geri bildirimlerle performanslarına dair farkındalık sağlanır ve her öğrencinin etkinlikteki performansında güçlü yönleri ön plana çıkarılarak motivasyonu desteklenir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.</i>) • İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler • Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın • Kelime ve sembolleri (<i>ikon görseller vb.</i>) tanımlayan seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın • Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri İlgi çekmek için seçenekler sağlayın • Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 6

3. TEMA: ANLAMIN YAPI TAŞLARI (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.1. “Anlamın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	TDE2.1. Okumayı Yönetebilme a) TDE2.1.1. İnceler ve görüş oluşturur. • Metni okumaya başlamadan önce okuma amacını belirler. • Okumadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. b) TDE2.1.2. Seçim yapar. • Okuyacağı metin için uygun okuma yöntem ve stratejisi seçer. • Seçtiği okuma stratejisi ile okumayı sürdürür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Okuma stratejilerini kullanır. • Sesli, sessiz, tahmin ederek, grup hâlinde, soru sorarak, söz korusu, ezberleyerek ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır. • Metindeki hikâye unsurlarını belirler. • Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı vb. hikâye unsurları üzerinde durulur. • Metinle ilgili sorulara cevap verir. • Metin içi ve dışı anlam ilişkileri kurar. • Görsellerle ilgili soruları cevaplar. a) Resim ve karikatürleri yorumlayarak bildirir. b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettikleri üzerinde durulur.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Okuma • Öğrenci okuma stratejilerini belirlemekte sorunlar yaşayabilir. • Öğrenci hikâyenin konusunu tahmin etmekte zorlanabilir. • Öğrenci hikâyenin yapı unsurlarını belirlemekte sorunlar yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Okuma stratejilerini hatırlamayı ve seçmeyi kolaylaştırmak amacıyla, seçilebilecek okuma stratejilerinin özelliklerini maddeler hâlinde, basit formda gösteren bir doküman öğrencilere yazılı hâlde verilebilir. Doküman okunması kolay olacak biçimde etkileşimli tahtaya yansıtılabilir. İF2: Kontrol listesindeki maddelerin sayısı öğrencilerin gereksinimlerine uygun şekilde sınırlandırılabilir, azaltılabilir. Ayrıca kontrol listesi maddeleri çeşitli görsellerle, emojiyle daha anlaşılır, basit hâle getirilebilir.

9.SINIF - FARKLIlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri

	İF3: Öğrencilerden önlerindeki görsele bakarak hikâye hakkında tahminde bulunmaları istenirken eş zamanlı olarak ilgili görsel etkileşimli tahtadan da açılabilir. İF4: Görme güçlüğü yaşayıp hikâyeyi okumakta zorlanan öğrenciler için büyük puntolu, yazıyı öne çıkaran arka fon renkleri kullanılabilir ayrıca yazılı/basılı hâlde dağıtılan hikâyede satırları takip etmelerini desteklemek için satır çizgileri çekilebilir. İF5: Okunacak olan hikâye etkileşimli tahtadan büyük puntolu şekilde açılabilir. İF6: Hikâye ağacı etkinlik kâğıdı, farklı gereksinim ve öğrenme alanlarına sahip öğrenciler için hatırlatıcı küçük notlar, görsel efektler ve emoji ile daha anlaşılır ve basit hâlde getirilebilir.
Süreç	SF1: Hikâyenin yapısı ile ilgili kavramları yumruktan beşe doğru yöntemiyle hatırlamakta zorlanan öğrenciler için ilgili kavramlar, etkileşimli tahtadan eş zamanlı olarak yansıtılabilir. Böylece dinlemekte ve takip etmekte zorlanan öğrencilerin tahtada yer verilen maddeleri takip ederek derse aktif katılımları desteklenebilir. SF2: Yumruktan beşe uygulamasında fiziksel olarak zorlanabilecek öğrenciler için yapışkanlı, tutulması zorunlu olmayan kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler ders sürecinde sayarak parmaklarını kaldırmak yerine bu kartları kullanarak aktif katılımında bulunabilirler. SF3: Düşün-eşleş-paylaş uygulamasında bireysel hareket etmekte zorlanan öğrencilerin destek olabilecek akranları ile ikili gruplar oluşturmaları sağlanabilir. SF4: Öğrenci gereksinimlerine göre süre artırılabilir veya azaltılabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilerden hikâyenin yapısıyla ilgili cevaplar alınırken öğretmen, öğrencilere ipucu olacak seçenekler sunabilir, soruları farklılaştırarak sorabilir veya tanımaya/hatırlamaya yönelik basit, kısa cevaplı sorular sorabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Düşün-eşleş-paylaş uygulamasında öğrencilerin sınıfta gezmelerini kolaylaştıracak şekilde masa ve sıraların aralıkları düzenlenebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Hikâye Ağacım
Konu	Hikâyede yapı özellikleri ve konu
Öğrenme Hedefleri	TDE2.1. “Anlamanın Yapı Taşları” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, A4 kâğıdı, dijital içerikler, şablon (<i>hikâye ağacı şablonu</i>).
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Okuma alanını içeren bu etkinlik, izleyen süreç şeklinde ardışık iki ders saati olarak yapılandırılmıştır. Bu etkinlikte yumruktan beşe tekniği, düşün-eşleş-paylaş tekniği, soru-cevap tekniği kullanılmaktadır. Yumruktan Beşe Tekniği: Hızlı değerlendirme için uygun bir teknik olan yumruktan beşe tekniğinde öğrencilere anlama seviyelerine dair soru sorulması söz konusudur. Öğretmen sorularını sorduktan sonra öğrenci cevaplayabildiği her madde için bir parmağını açar. Bu etkinlikte hikâye metninde yapı ile ilgili öğretmen tarafından sorulan sorular için öğrenciler yumruktan beşe tekniğini kullanmaktadır. Kontrol Listesi: Bir işi oluşturan davranışların, gerçekleşmesi gereken eylemlerin yapıldı/yapılmadı veya var/yok şeklinde saptandığı çok maddeli bir ölçektir. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte öğrenci, okuma etkinliği sırasında yapması gerekenleri kontrol listesinden bakarak sürdürür. Düşün-Eşleş-Paylaş Tekniği: Öğrencilerin bir problem üzerinde bireysel olarak çalışmasını sağlar. Öğrenciler daha sonra yanıtlarını akranları ile karşılaştırarak yeni bilgiler edinir. Bu etkinlikte öğrencilerin düşün-eşleş-paylaş tekniğiyle okuma stratejisi belirlemeleri sağlanır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulur. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilir. Bu etkinlikte öğrencilere sorularla hikâye unsurları buldurulur.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen “hikâyenin yapısı” kavramının ne olduğu ve neleri içerdiğine yönelik öğrencilerden ön bilgileri almak için yumruktan beşe tekniğini uygular (SF1). Bu süreçte öğrencilere “hikâye metninde yapı” ile ne kastedildiği ve yapının hangi unsurları barındırdığı sorulur. Öğrenciler, ön bilgilerinden yola çıkarak cevapladıkları her bir soru için beş, dört, üç, iki ya da bir parmağını açar (SF2). Öğretmen parmak sayılarından yola çıkarak öğrencilerin ön bilgilerinin düzeyini görmüş olur. Öğretmen, gelen açıklamalar doğrultusunda öğrencilerin yapı kavramına ilişkin ön bilgilerini görerek öğrencileri bir genellemeye ulaştırır. Hikâye metnindeki yapıya yönelik bilgiler özetlenir. Hikâyenin yaratıcı, empatik okunabilmesi için düşün-eşleş-paylaş tekniği ile okuma stratejisi seçilmesi sağlanır (İF1).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğretmen “hikâyenin yapısı” kavramının ne olduğu ve neleri içerdiğine yönelik öğrencilerden ön bilgileri almak için yumruktan beşe tekniğini uygular (SF1). Bu süreçte öğrencilere “hikâye metninde yapı” ile ne kastedildiği ve yapının hangi unsurları barındırdığı sorulur. Öğrenciler, ön bilgilerinden yola çıkarak cevapladıkları her bir soru için beş, dört, üç, iki ya da bir parmağını açar (SF2). Öğretmen parmak sayılarından yola çıkarak öğrencilerin ön bilgilerinin düzeyini görmüş olur. Öğretmen, gelen açıklamalar doğrultusunda öğrencilerin yapı kavramına ilişkin ön bilgilerini görerek öğrencileri bir genellemeye ulaştırır. Hikâye metnindeki yapıya yönelik bilgiler özetlenir. Hikâyenin yaratıcı, empatik okunabilmesi için düşün-eşleş-paylaş tekniği ile okuma stratejisinin seçilmesi sağlanır (İF1). Öğrenciler soldan sağa şekilde 2 dakikada bir yer değiştirerek (FÖOD1) arkadaşlarıyla fikirlerini paylaşır (SF3, SF4). Öğrencilerle birlikte seçilen okuma stratejisinin kuralları maddeler hâlinde yazılarak kontrol listesi oluşturulur <i>(Bu listede okumaya başlamadan önce okuma amacını belirleme, okuyacağı metnin içeriği ile ilgili tahminde bulunma, ön bilgileri ile okunacak metin arasında bağlantı kurma, çıkarım yapma, karşılaştırma, sınıflandırma gibi ölçütlere yer verilebilir.)</i> (İF2). Ardından öğrencilerden hikâyenin yazarından ve varsa görsellerinden hareketle öncelikle konusu hakkında tahminlerde bulunması sağlanır (İF3). Öğrenciler hikâyeyi belirlenen okuma stratejisine uygun olarak okur (İF4, İF5). Öğrencilerden hikâyenin konusu hakkındaki tahminlerinin doğruluğunu gerekçelendirerek açıklaması istenir. Öğretmen soru-cevap tekniğiyle hikâye unsurlarının bu hikâyede hangileri olduğunu sorar (ÜF1). Öğretmen önceden hazırladığı hikâye ağacı etkinliğini tahtaya asar. Birer tane de öğrencilere dağıtır (İF6). Gelen cevaplardan yola çıkarak öğretmen, tahtadaki hikâye ağacını tamamlarken öğrenciler de önlerindeki hikâye ağacı etkinliğini tamamlar. Bunlar yapılırken öğretmen, okunan hikâyenin konusunu ve yapı unsurlarını açıklar. Öğrencilerdeki hikâye ağacı etkinliği kâğıtları toplanır.
Değerlendirme	Öğrencilere dağıtılan hikâye ağacı etkinliği öğretmen rehberliğinde doldurulur. Bu etkinlik kâğıtları doldurulduktan sonra öğretmen geri bildirimlerle öğrencilerin gerekli son düzenlemeleri yapmasını sağlar. Hazırlanan hikâye ağaçları, sınıfta uygun yerde <i>(örneğin, pano, tahta, duvar vb.)</i> sergilenir. Öğrencilerin doldurduğu okuma stratejileri kontrol listesi toplanıp değerlendirilir ve yapıcı geri bildirimler verilip listeler dosyalanır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler <i>(punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.)</i> - İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler - Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: - Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler - Metnin veya matematiksel gösterimin yapısını yansıtan şemalar

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

- Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler
- Dilsel olmayan temel kavramları gösteren seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Arka plan bilgisi sağlayan veya etkinleştiren seçenekler
- Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler
- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler
- Gezinme araçlarındaki alternatif seçenekler
- Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler
- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

9.SINIF - FARKILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 7

4. TEMA: DİLİN ZENGİNLİĞİ (DİNLEME/İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme/İzleme TDE1.1. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE1.1.1. Seçim yapar. - Metni dinlemeye/izlemeye başlamadan önce dinleme/izleme amacını belirler. - Dinleme/izleme yapmadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. - Dinleyeceği/izleyeceği metin için uygun dinleme/izleme yöntem ve stratejisi seçer. b) TDE1.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Dinleme/izleme kurallarını uygulayarak dinlemeyi/izlemeyi sürdürür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur. - Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. - Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. - Dinleme stratejilerini uygular. - Katılımlı, katılımsız, grup hâlinde ve not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenci dinleme stratejilerini yönetmekte zorluk yaşayabilir. Bir metnin üslup özelliklerini tespit etmekte zorlanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: İzlenen/dinlenen otobiyografi için alt yazı özelliği eklenebilir. Alt yazının okunaklı olması için yazı rengine, punto büyüklüğüne dikkat edilebilir. Videonun oynatım hızı artırılabilir veya azaltılabilir. İF2: Öğrencilere dağıtılan kontrol listeleri, öğrencilerin yeterlilik ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak; daha büyük puntolu, daha basit basamaklı bir liste oluşturulabilir. Kontrol listesi maddeleri çeşitli resimler ve emojiyle daha anlaşılır, ilgi çekici hâle getirilebilir. İF3: Yapılandırılmış grid tablosundaki yazıların punto büyüklüğü ve renk tonu bakımından okunaklı olması sağlanabilir.
Süreç	SF1: Öğrencileri gönüllü olmaya cesaretlendirmek amacıyla dinleme/izleme stratejileri etkinlik boyunca etkileşimli tahtada açık kalabilir. Söz almaya çekinen öğrenciler için teşvik edici, yönlendirici sorular yöneltilebilir, cevapları olumlu pekiştirgelerle karşılanarak öğrencinin derse katılımı kolaylaştırılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	SF2: Yapılandırılmış gridin uygulanması zor olan sınıflarda, bunun yerine anlaşılması daha kolay olan kavram haritası tekniği uygulanabilir. Kavram haritası etkileşimli tahta kullanılarak dijital platformlar üzerinden oluşturulabilir. SF3: Desteğe ihtiyacı olan öğrenciler, onlara destek olabilecek arkadaşlarıyla eşleştirilebilir.
Ürün	ÜF1: Kontrol listesinde okuma-yazma, kayıt, hız gibi alanlarda güçlükler yaşayan öğrencilere yönelik olarak, maddelerin sadeleştirilmesi/basitleştirilmesi sağlanabilir. ÜF2: Yapılandırılmış grid tablosunda görevi tamamlamakta zorlanan öğrenci grupları varsa yeni akran grupları oluşturulabilir. Bu gruplarla aynı süreç tekrar edilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: İzletilecek otobiyografi videosunun tüm öğrenciler tarafından görülmesi ve duyulması için masa ve sıraların düzeni ayarlanabilir. Görme, duyma ve dikkat problemi yaşayan öğrenciler ön taraflara oturtulabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Ben Kimim?
Konu	Otobiyografi türünün özellikleri
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1.“Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, otobiyografi videosu, A4 kâğıdı.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte dinleme/izleme öğrenme alanı ele alınarak yapılandırılmış grid tekniği, kontrol listeleri, kavram haritası ve akran destekli öğretim yöntemi kullanılmıştır. Kontrol Listesi: Bir işi oluşturan davranışların, gerçekleşmesi gereken eylemlerin yapıldı/yapılmadı veya var/yok şeklinde saptandığı çok maddeli bir ölçektir. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte öğrenci, dinleme/izleme etkinliği sırasında yapması gerekenleri kontrol listesinden bakarak sürdürür. Yapılandırılmış Grid: Öğrenci seviyelerine göre bir konuda hazırlanan sorulara verilebilecek cevapların numaralandırılmış kutucuklardan oluşan bir tabloya eklenerek oluşturulan bir ölçme ve değerlendirme aracıdır. Bu etkinlikte otobiyografi, biyografi ve özgeçmiş metinlerinin arasındaki farklılıklar yapılandırılmış grid kullanılarak ortaya çıkarılır. Kavram Haritası: Daha geniş bir kavram başlığı altındaki kavramların birbirleriyle ilişkilerini gösteren iki boyutlu bir şemadır. Bu etkinlik için yapılandırılmış grid tekniğinin uygulanması zor olan sınıflarda, anlaşılması daha kolay olan kavram haritası tekniği uygulanabilir. Akran Destekli Öğrenme: Benzer sosyal gruplardaki kişilerin birbirlerine öğrenme konusunda yardım ettikleri, kendilerinin de öğretirken bilgi ve beceri kazandıkları iş birlikli bir eğitimidir. Bu etkinlikte yapılandırılmış gridi doldurmakta zorlanan öğrenciler için akran destekli öğrenme kullanılır.
Uygulama Aşamaları	Bu çalışma öncesinde dinleme/izleme sürecine ilişkin bir kontrol listesi hazırlanır. Bu listede: • Dinleme/izleme amacını belirlendi. • Dinlerken anlamını bilmediği kelime ve kelime gruplarını not aldı. • Dinlerken anlamadığı yerlerle ilgili sorular sordu. • Dinlemeleri/izlemeleri sırasında nezaket kurallarına uydu vb. ifadelere yer verilebilir. Öğrenciler etkileşimli tahtayı görebilecekleri şekilde sıralarına oturur (FÖÖD1). Öğrencilere bir otobiyografi metni dinletilir/izletilir (İF1). Otobiyografi metninin edebiyat alanında tanınmış bir kişiye ait olmasına özen gösterilir. Etkileşimli tahtadan dinleme/izleme stratejileri açıklarak öğrencilere açıklanır. Bu hatırlatmanın ardından öğrencilere hangi dinleme/izleme stratejisini kullanarak dinleme/izleme yapmak istedikleri sorulur.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Gönüllü öğrencilerden başlanarak gerekçeleriyle beraber cevaplar alınır (SF1). Tüm cevaplar alındıktan sonra öğrenciler tarafından en çok söylenen strateji en uygun dinleme/izleme stratejisi olarak belirlenir. Dinleme/izleme sürecinin amacına uygun şekilde yönetilebilmesi için önceden oluşturulan kontrol listesi öğrencilere dağıtılır (İF2). Dinleme/izleme etkinliği sürdürülürken öğrenci, belirlenen dinleme/izleme stratejisini uygun bir şekilde devam ettirmek amacıyla kontrol listesini doldurarak öz denetim yapmış olur. Öğrencilerin kontrol listelerini süreç sonunda dosyalamaları sağlanır (ÜF1). Öğretmen önceden hazırlamış olduğu biyografi, otobiyografi ve öz geçmiş konularıyla ilgili hazırladığı yapılandırılmış grid tablosunun boş hâlini etkileşimli tahtada açar (SF2). Bu tabloda biyografi, otobiyografi ve öz geçmiş metin türlerine ait özellikler karışık maddeler hâlinde verilir. Öğrencilerden otobiyografinin özelliklerini belirten cümleleri işaretlemeleri istenir. Öğrencilere yapılandırılmış grid tablosunun kâğıtlara basılı hâli, her bir sırada bir kâğıt olacak şekilde dağıtılır (İF3). Ardından öğrencilere bu çalışmayı sıra arkadaşları ile ortak olarak tamamlayacakları söylenir (SF3). Yapılandırılmış grid tablosunu doldurmaları için gerekli süre tanınır. Öğrenciler işaretlemelerini yaptıktan sonra etkileşimli tahtadan tüm maddeleri doğru işaretlenmiş yapılandırılmış grid tablosu açılır ve öğrencilerin sıralarında bulunan kâğıtları kontrol etmeleri istenir. Cevaplar kontrol edildikten sonra yapılandırılmış grid tablosu sınıf dosyasına konur (ÜF2). Öğretmen yapılan etkinlikten sonra biyografi, otobiyografi ve öz geçmiş konularını özetleyerek bu türlerin benzer ve farklı özelliklerini belirtir.
Değerlendirme	Öğrencilerden kontrol listeleri toplanarak öğretmen tarafından değerlendirilir, yapıcı geri bildirimler verilir ve listeler dosyalanır (ÜF1). Öğrencilerden yapılandırılmış grid tabloları toplanarak dosyalanır (ÜF2). Öğrencilerden toplanan kontrol listeleri ve yapılandırılmış gridler öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile de değerlendirilir. Gerekli görülen konular için anlatım tekrarlanır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü, şekil-zemin ayrımı vb.</i>) • İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler • Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler • Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: • Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler • Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

9.SINIF - FARKILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 8

4. TEMA: DİLİN ZENGİNLİĞİ (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.1. "Dilin Zenginliği" temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE2.1.1. İnceler ve görüş oluşturur. - Metni okumaya başlamadan önce okuma amacını belirler. - Okumadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. b) TDE2.1.2. Seçim yapar. - Okuyacağı metin için uygun okuma yöntem ve stratejisi seçer. - Seçtiği okuma stratejisi ile okumayı sürdürür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Okuma stratejilerini kullanır. - Sesli, sessiz, tahmin ederek, grup hâlinde, soru sorarak, söz korusu, ezberleyerek ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanır. - Metindeki roman üslup, içerik ve yapı unsurlarını belirler. - Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı vb. gibi hikâye unsurlarını belirler. - Metinle ilgili sorulara cevap verir. - Metin içi ve dışı anlam ilişkiler kurar. - Görsellerle ilgili soruları cevaplar. - Görselleri yorumlayarak görüş bildirir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci okuma stratejilerini yönetmekte sorunlar yaşayabilir. - Öğrenci romanın üslup, içerik ve yapı özelliklerini belirlemekte zorlanabilir. - Öğrenci okuduğu romanla ilgili sorulara cevap vermekte güçlük yaşayabilir. - Öğrenci görselden hareketle romanın konusunu tahmin etmekte zorlanabilir.
Farkılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Romanları okumakta zorlanan öğrenciler için kısaltılmış roman, roman özeti gibi okunması basit okuma görevleri verilebilir. İF2: Görmede zorlanan öğrenciler için sesli kitap dinleme görevi verilebilir. İF3: Fon kartonunun rengi, punto büyüklüğü, kapak sayfasının renk tonları gibi özellikler sınıftaki tüm öğrencilerin rahat okuyabileceği şekilde seçilebilir. İF4: Öğrencilere aktarılacak sunum tüm öğrenciler tarafından net bir şekilde görülüp okunabilecek şekilde büyük puntolu yazılıp renk tonları kolay ayırt edilecek şekilde düzenlenebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Romanı okuma görevi ve okuma süreçlerinin doğru bir şekilde yönetilebilmesi için öğretmen tarafından bir kontrol listesi oluşturularak dağıtılabilir. Böylece okuma sürecinde zorlanan öğrenciler, öz denetimlerini sağlayabilir. SF2: Öğrencilere romanın üslup ve içerik özellikleri hakkında özet dağıtılabilir. Öğrencilerin konuyu takibi kolaylaştırılabilir. SF3: Yazılı özeti okumakta zorluk yaşayan öğrenciler için romana yönelik görsellerle desteklenmiş bir zihin haritası hazırlanarak öğrenciye verilebilir. SF4: Okuduğunu anlamada güçlük yaşayan öğrencilerin kitabı okuyan bir arkadaş ile eşleşmesi, kitap üzerine bilgi paylaşımı ve ortak çalışma yapması sağlanabilir. SF5: Öğrencilere sorulacak sorular, öğrencilerin yeterliliklerine ve gereksinimlerine göre belirlenebilir ve kolaydan zora gidecek şekilde çeşitlendirilebilir.
Ürün	ÜF1: Dağıtılacak kitap inceleme planı, sınıftaki öğrencilerin okuma/dinleme seviyeleri göz önünde bulundurularak sadeleştirilebilir. ÜF2: Kitap inceleme planını öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda farklı şekillerde yapabilmesi için seçenekler sunulur (<i>örneğin, poster, kitap Web bloğu, zihin haritası, kitap sözlüğü, kutu oyunu, şarkı, skeç, video hazırlama vb.</i>).
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Erişim kolaylığı sağlamak amacıyla fon kartonu gruptaki tüm öğrencilerin kolay ulaşabileceği bir yere yerleştirilebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Romanın Rengi
Konu	Romanın üslup ve içerik özellikleri
Öğrenme Hedefleri	TDE2.1. “Dilin Zenginliği” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme.
Materyaller	Kitap (<i>Cumhuriyet Dönemi’nden iki roman</i>), iki adet fon kartonu, tahta kalem, etki- leşimli tahta, dijital içerik, şablon (<i>Kitap inceleme planı şablonu</i>).
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte konuşma alanına yönelik düşün-eşleş-paylaş tekniği, işbirlikli öğrenme yöntemi, doğrudan anlatım yöntemi kullanılmıştır. Kitap İnceleme Planı: Eserin biçim ve içerik açısından çeşitli kriterlerle incelendiği şablondur. Bu etkinlikte öğrenciler okudukları kitabı bu plan doğrultusunda ince- nir. İş Birlikli Öğrenme: Farklı veya aynı özelliklere sahip öğrencilerin küçük gruplar hâ- linde, iş bölümü yaparak çalışmalarına dayalı bir öğretim yöntemidir. Grupla birlik- te çalışmak öğrencilerin iş birliğini ve problem çözme becerilerini geliştirir. Düşün-Eşleş-Paylaş Tekniği: Öğrencilerin bir problem üzerinde bireysel olarak ça- lışmasını sağlar. Öğrenciler daha sonra yanıtlarını akranları ile karşılaştırarak yeni bilgiler edinir. Bu etkinlikte öğrencilerin düşün-eşleş-paylaş tekniğiyle okuma stra- tejisi belirlemeleri sağlanır. Bu etkinlikte romanın teması, yapı unsurları arasındaki etkileşim, dil ve anlatım özellikleri, romanın yazıldığı dönemin üslupla ilişkisi dü- şün-eşleş-paylaş tekniğiyle tartışılır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçek- leştirilmektedir. Bu etkinlikte doğrudan anlatım yöntemi kullanılarak roman türü, romanın üslup ve içerik özellikleri hakkında anlatım yapılır.
Uygulama Aşamaları	Sınıf iki gruba ayrılır. Her bir gruba önceden planlanan ve birbirinden farklı olan tanınmış bir yazara ait otobiyografik bir romanı okuma görevi verilir (İF1, İF2). Okumaya başlamadan önce öğrencilere okumaya hazırlık yapmaları, okuma ön- cesinde sorular oluşturmaları istenir (SF1). Öğrencilere soru örnekleri verilir. Sınıfın karşılıklı iki duvarına üstünde önceden öğretmen tarafından hazırlanmış roman adı ve kapak görselinin (İF3) yer aldığı fon kartonları asılır (FÖÖD1). Her bir gruba okumadıkları romanın yer aldığı duvara geçmeleri söylenir. Roma- nın adından ve kapak görselinden hareketle romanın konusuna dair tahminlerde bulunmaları ve bu tahminleri fon kartonuna yazmaları istenir. Tahminler alındıktan sonra fon kartonlarının yerleri değiştirilir. Akran değerlendirilmesi yaptırılarak öğ- renciler diğer gruptaki arkadaşlarının yaptıkları ve kendi okudukları romanla ilgili tahminlerini değerlendirir. Böylece öğrencilerin hazır bulunuşlukları belirlenerek derse etkin katılımları sağlanır. Öğrencilere öğretmen tarafından önceden hazır- lanmış “Kitap İnceleme Planı” dağıtılır (<i>Bu planda kitabın adı, kitabın yazarı, kitapta geçen kahramanlar, kitapta geçen mekânlar, kitapta anlatılan olaylar zinciri gibi başlıklara yer verilebilir. EBA’dan indirilen kitap inceleme planı da öğrencilere dağı- tılabılır.</i>) (ÜF1, ÜF2). Öğrenciler okudukları esere göre planı doldurur. Öğrencilere gerekli süre tanınır, ardından toplanan planlar değerlendirilerek öğrenci portfol- yosuna eklenir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğretmen doğrudan anlatım yöntemini kullanıp roman türü hakkında öğrencileri bilgilendirerek romanın üslup ve içerik özellikleri hakkında açıklamalarda bulunur (SF2, SF3, SF4). Romanda üslup özelliklerinin ele alındığı düşün-eşleş-paylaş etkinliği yaptırılır. Romanın teması, yapı unsurları arasındaki etkileşim, dil ve anlatım özellikleri, romanın yazıldığı dönemin üslupla ilişkisini gösteren cümleleri öğrencinin önce bireysel olarak tespit etmesi istenir. Daha sonra öğrenciler tespitlerini soldan sağa şekilde yer değiştirerek her akranıyla 2 dakika olacak şekilde tartışır ve ulaşılan sonuçlar sınıfla paylaşılır. Romandaki anlatım teknikleri ile ilgili etkileşimli tahtadan sunu izletir (İF4). Öğretmen öğrencilere daha önceden belirlediği bölümleri okutarak, “Burada hangi anlatım tekniklerinden ve üslup özelliklerinden yararlanılmıştır?” sorusunu sorar (SF5). Gönüllü öğrencilerden başlanarak öğrencilere cevap hakkı tanınır. Verilen cevaplardan yola çıkılarak romanın üslup ve içerik özellikleri uygulamalı olarak pekiştirilir.
Değerlendirme	Öğrenci romanın üslup ve içerik özelliklerini “Kitap İnceleme Planı” kullanarak tespit eder. Bu planlar performans görevi olarak değerlendirilir. Öğretmen tarafından verilen geri bildirimler ile öğrencinin kitap inceleme planında düzenleme yapması sağlanır. Planlar öğrencilerin portfolyosuna eklenir (ÜF1).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü, şekil-zemin ayrımı vb.</i>) • İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Arka plan bilgisi sağlayan veya etkinleştiren seçenekler • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: • Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: • Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın: • Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler • Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler • Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler • İlerleme- izleme sağlayan seçenekler İlgi çekmek için seçenekler sağlayın: • Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler • İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 9

4. TEMA: DİLİN ZENGİNLİĞİ (KONUŞMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	TDE3.1. Dilin zenginliğini kullandığı akıcı bir konuşma sürecini yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE3.1. Konuşmayı Yönetebilme a) TDE3.1.1. Seçim yapar. - Konuşmasının amacına (<i>ikna etme, bilgilendirme</i>) karar verir. - Konuşmasının özelliklerini (<i>hazırlıklı/hazırlıksız, süre, hedef kitle</i>) belirler. - Konuşma, tür ve yöntem stratejisini belirler. b) TDE3.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Konuşmasında engelleri ortadan kaldırır. - Konuşma amacına uygun seçtiği stratejiyi yapılandırır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Konuşma stratejilerini uygular. - Serbest, güdümlü, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır. - Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenciler, sosyal medya dili ve edebî dil ayrımını yapmakta zorlanabilir. - Öğrenciler, hazırlıklı konuşma stratejilerini yönetmekte zorlanabilir. - Öğrenciler, sunum kurallarını uygulamakta zorlanabilir. - Öğrenciler, grup çalışmalarına katılım sağlamakta zorlanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Tahtayı görmekte zorlanan ve tahtaya çıkmak istemeyecek öğrenciler için çalışmayı tahtadan yürütmek yerine kelime ilişkilendirme testi basılı hâlde öğrencilere dağıtılabilir. Tüm öğrencilerin fikirlerini tahtaya yazmak yerine önündeki kâğıtlara yazmaları istenebilir. İF2: Öğrenci gereksinimlerine göre videonun oynatım hızı artırılıp azaltılabilir. Gerekli bölümlerinin veya tamamının tekrar izlenmesi sağlanabilir.
Süreç	SF1: Tahta ikiye ayrılarak büyük harflerle yazılan “Sosyal Medya Dili” ve “Edebî Dil” başlıkları öğretmen tarafından altları çizilerek okunur. Altlarına öğrencilerden kavramlar yazmaları istenirken yazmak istemeyen/zorlanan öğrencilerden sözel olarak cevap alınabilir. SF2: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta yer almasına dikkat edilebilir. SF3: Konuşma stratejilerini dinlemekte ve sonradan hatırlamakta zorlanan öğrenciler için basit uygulama basamaklarına sahip, görsellerle desteklenmiş, ilgi çekici ve kolay anlaşılır bir kontrol listesi verilebilir. SF4: Öğrencilere verilen süre, öğrencilerin performans düzeylerine göre uzatılabilir, ek süre verilebilir, görevi evde tamamlamaları istenebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ürün	ÜF1: Afişler öğrencilerin ilgi alanlarına, yeterliliklerine ve isteklerine göre resim, karikatür, tablolar gibi farklı biçimlerle çeşitlendirilebilir; web araçlarından, dijital afiş şablonlarından yararlanılması sağlanabilir. ÜF2: Sunum yapan öğrencilerden konuşma gücünü yaşayanlar, konuşmalarını yazarak metin okuyucu yardımıyla arkadaşlarına sunum yapabilir veya destekleyici bir arkadaşı ile eşleştirilerek birlikte okuma yapması sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Sınıftaki masalar ve sıralar grup sayısına göre gruplara özel kümeler hâline getirilebilir. Aynı gruptaki tüm öğrencilerin birbirlerini görüp duyabileceği şekilde düzenleme yapılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Edebî Dilin Güzelliği
Konu	Sosyal medyada dilin doğru kullanılması
Öğrenme Hedefleri	TDE3.1. Dilin zenginliğini kullandığı akıcı bir konuşma sürecini yönetebilme
Materyaller	4 tane fon kâğıdı, renkli keçeli kalem, etkileşimli tahta, dijital materyaller.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte konuşma öğrenme alanı ele alınmıştır. Doğrudan anlatım yöntemi, video destekli öğretim yöntemi, iş birlikli öğretim tekniği kullanılmıştır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu etkinlikte edebî dilin özellikleri öğretmen tarafından doğrudan anlatım yaklaşımı ile sınıfa aktarılır. İş Birlikli Öğrenme: Farklı veya aynı özelliklere sahip öğrencilerin küçük gruplar hâlinde, iş bölümü yaparak çalışmalarına dayalı bir öğretim modelidir. Grupla birlikte çalışmak öğrencilerin iş birliğini ve problem çözme becerilerini geliştirir. Video Destekli Öğretim: Bir öğrencinin bir konuyu anlamak, bilişsel yetenek veya diğer becerilerini geliştirmek için eğitimsel veya kavramsal videoları kullanmaya yönelik, stratejik bir öğretim yaklaşımıdır. Bu etkinlikte öğrencilerin sunum becerilerini geliştirmek amacıyla video desteğiyle öğretim yapılır. Kelime İlişkilendirme Testi: Anahtar kavrama yönelik verilen kavramların tanımlanması, kavramlar arasında ilişkilerin tespit edilmesi, kavramlara ilişkin düşüncelerin ortaya çıkarılmasında kullanılmaktadır. Bu etkinlikte önce anahtar kelimeler tahtaya yazılır sonra anahtar kelimelerle ilgili kavramlar eklenir. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğinin gösteren puanlama araçlarıdır. Bu etkinlikte de öğrencilerin performansları, öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.
Uygulama Aşamaları	Bu temada öğrencilerin dikkatini çekmek için tahta ortadan ikiye bölünür. Bir tarafa "Sosyal Medya Dili" başlığı diğer tarafa "Edebî Dil" başlığı yazılır. Ardından öğrencilerden tahtaya çıkarak başlıklarla ilgili birer anahtar kelime yazmaları istenir (<i>kelime ilişkilendirme testi</i>) (SF1). Öğrencilerden önce gönüllü olanlara söz hakkı verilerek tahtaya çıkmaları ve seçtikleri kelimeleri uygun olan başlığın altına yazmaları sağlanır (İF1). Sınıfta edebî dilin özellikleri öğretmen tarafından doğrudan anlatım yaklaşımı ile açıklanır. Ardından sınıf, iş birlikli öğrenme tekniğine uygun olarak 8-10 kişilik gruplara ayrılır (SF2) (<i>Bu etkinlik 4 gruba yönelik olarak hazırlanmıştır. Sınıf mevcuduna göre grup ve gruptaki öğrenci sayısı artırılıp azaltılabilir.</i>). Birinci ve ikinci grup için grup sözcüleri, resim yapmakla görevli öğrenciler ve yazıcılar belirlenir. Resim yapmakla görevliler afişte yer alacak resimleri yapmakla, yazıcılar afişteki sloganları yazmakla, grup sözcüleri de afiş sunmakla görevlendirilir. Üçüncü ve dördüncü gruplar için ise yazıcılar ve grup sözcüleri seçilir. Yazıcılar hikâyeyi yazmakla, sözcüler ise yazılan hikâyeyi sınıfa sunmakla görevlendirilir. Görevlendirme işleminin bitmesinin ardından öğrencilerin bir araya gelerek ortak çalışma grupları oluşturmaları sağlanır (FÖOD1).

9.SINIF - FARKLIlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri

	İlk gruptan “Sosyal Medya Dili” başlığı altında yazılı kelimelerden yola çıkarak bir afiş hazırlamaları istenir (ÜF1). İkinci gruptan “Edebî Dil” başlığı altında yazan kelimelerden yola çıkarak bir afiş hazırlamaları istenir (ÜF1). Üçüncü gruptan tahtadaki “Sosyal Medya Dili” başlığı altındaki kelimeleri kullanarak bir hikâye yazmaları istenir. Dördüncü gruptan “Edebî Dil” başlığı altındaki kelimeleri kullanarak bir hikâye yazmaları istenir. Öğrencilere, etkinliklerini tamamlamalarının ardından grup hâlinde çalışmalarını sunacakları söylenir. Etkinliklerinin tamamlanması için gerekli süre verilir. Etkinliklerin tamamlanmasının ardından başkası tarafından yapılmış, öğrencilerin örnek alabilecekleri, kurallara uygun bir sunum izletilir (İF2). Sunum videosu sırasında sunumu yapan kişinin kullandığı önemli konuşma stratejileri ve sunum kuralları, öğretmen tarafından video duraklatılarak hatırlatılır (sesi doğru kullanma, akıcı konuşma, kelimelerin doğru telaffuzu vb.) (SF3). Öğrenciler örnek sunumu izledikten sonra hazırladıkları etkinlikleri anlatacakları bir sunum hazırlamaları istenir. Hazırlık için gerekli süre verilir (SF4). Birinci ve ikinci gruptan hazırladıkları afişte değindikleri konuları, afişte yer verilen içerikleri anlatacakları bir sunum hazırlamaları istenir. Üçüncü ve dördüncü gruptan ise yazdıkları hikâyede değindikleri konuyu, hikâyede kullandıkları anlatım dilini, karakterleri ve imgeleri anlattıkları bir sunum hazırlamaları istenir. Gruplara sunumlarını hazırlamaları için süre verilir. Süre sonunda gönüllü gruplardan başlanılarak tüm grupların sunumlarını yapmaları sağlanır. Öğrenciler sunumlarını yaparken istedikleri stratejiyi kullanmaları konusunda cesaretlenir (ÜF2).
Değerlendirme	Dersin sonunda öğrencilere “Sosyal medya dilinin kullanımının dilimize verdiği zararlar nelerdir?” sorusu yöneltilip bir karta ya da not kâğıdına yazmaları veya poster hazırlamaları istenir, çalışmalar toplanıp değerlendirilir. Öğrencilerin performansları, öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.</i>) - İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler - Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: - Dilsel olmayan temel kavramları gösteren seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: - Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler - Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 10

4. TEMA: DİLİN ZENGİNLİĞİ (YAZMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Yazma TDE4.1. Öz yaşam öyküsünü oluşturabilmek için bir yazılı anlatım sürecini yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE4.1. Yazmayı Yönetebilme a) TDE4.1.1. Seçim yapar. • Yazma amacına (ikna etme, bilgilendirme, resmî yazışma) karar verir. • Yazacağı metnin özelliklerini (süre, hedef kitle) belirler. • Yazma, tür ve yöntem stratejisini belirler. b) TDE4.1.2. İlişkiyi sürdürür. • Yazma süreci ile ilgili engelleri ortadan kaldırır. • Yazma amacına uygun seçtiği stratejiyi yapılandırır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Yazma stratejilerini uygular. • Güdümlü okuma, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılır. • Bir işin işlem basamaklarını yazar. • Yazdıklarını düzenler. • Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. • Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. • Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır. • Otobiyografi türünün özelliklerini sayabilir. • Biyografi, otobiyografi ve özgeçmiş türlerini birbirinden ayırt edebilir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci yazma stratejilerini doğru kullanamayabilir. • Öğrenci yazdıklarını düzenlemede zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Sınıftaki öğrenci yeterlilikleri düşünülerek madde sayısı ve maddeleri uygulama zorluğu yönünden farklı iki kontrol listesi hazırlanabilir. Öğrencilere bu kontrol listelerinden istediklerini kullanabilecekleri söylenebilir. İF2: Etkileşimli tahta üzerinden kontrol listesini takip etmekte zorlanan öğrenciler için basılı hâlde kontrol listesi verilebilir.
Süreç	SF1: Gönüllü olarak cevap vermeye cesaret edemeyen öğrenciler için öğretmen seçenekler sunarak cevap vermelerini kolaylaştırabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	SF2: Beyin fırtınası yöntemini sözlü olarak yapmak yerine öğrencilerden fikirlerini etiketlere yazmaları istenebilir. Herkes yazdıktan sonra etiketler tahtaya yapıştırılabilir ve öğretmen tarafından etiketler okunabilir. SF3: Öğrenci gereksinimlerine göre ikili akran grupları oluşturularak beyin fırtınasının önce grup içerisinde yapılması sağlanabilir. Gruplar içerisindeki tartışmaların sonuçları sınıfla paylaşılabilir. SF4: Kavram haritası etkileşimli tahta kullanılarak dijital platformlar üzerinden oluşturulabilir. Görsel desteklerden faydalanılabilir.
Ürün	ÜF1: Otobiyografi yazmakta zorlanan öğrencilerin önceden hazırlanan öz geçmiş şablonlarını doldurmaları sağlanabilir. Bu şablonda “en sevdiğin yemek, en sevdiğin kitap, yapmayı en sevdiğin şeyler” gibi kolaydan zora doğru, otobiyografi türüne uygun yönlendirici sorular yer alabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Yazılan yazıları okumakta zorlanan öğrenciler, tahtayı rahat görebilecekleri bir konuma oturtulabilir. Uygun fiziksel şartlara sahip sınıflarda oturma düzeni kümeler şeklinde ve/veya U şeklinde düzenlenerek oturma planı sağlanabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Benim Yolculuğum
Konu	Otobiyografi Yazma
Öğrenme Hedefleri:	TDE4.1. Öz yaşam öyküsünü oluşturabilmek için bir yazılı anlatım sürecini yönetebilme
Materyaller	A4 kâğıdı, şablon (öz geçmiş şablonu).
Etkinlik Süresi	1 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte yazma öğrenme alanını geliştirmeye yönelik beyin fırtınası tekniği, kavram haritası ve kontrol listesi uygulanmıştır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupla yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Kavram Haritası: Daha geniş bir kavram başlığı altındaki kavramların birbirleriyle ilişkilerini gösteren iki boyutlu bir şemadır. Bu etkinlikte öğrenciler, otobiyografiyle ilgili bilgilerini tahtada kavram haritasına dönüştürerek hatırlar. Kontrol Listesi: Bir işi oluşturan davranışların, gerçekleşmesi gereken eylemlerin yapıldı/yapılmadı veya var/yok şeklinde saptandığı çok maddeli bir ölçektir. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte yazma sürecinin aşamalarını hatırlamaları için öğrencilere kontrol listesi dağıtılır.
Uygulama Aşamaları	Öğrencilerin birbirlerini ve tahtayı görecekları şekilde sıralarına oturmaları sağlanır (FÖÖD1). Otobiyografi yazımıyla ilgili temel bilgiler, beyin fırtınası yöntemiyle öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda tahtaya yazılır (SF1, SF2, SF3). Öğretmen, öğrencilerden gelen cevapları sınıflandırarak tahtada otobiyografi hakkında bir kavram haritası oluşturur (SF4). Bu doğrultuda otobiyografi türünün özellikleri kavram haritası üzerinden hatırlatılır. Öğrencilere otobiyografilerini estetik bakış açısıyla yazmaları için bir performans ödevi verileceği söylenir. Bu performans ödevi için öğrencilerle birlikte metin yazma stratejilerine yönelik bir kontrol listesi oluşturmak üzere etkileşimli tahtadan çevrimiçi platformlar kullanılarak boş bir kontrol listesi açılır. Kavram haritasında ortaya çıkan sonuçlardan da yararlanılarak öğrencilerden sözel olarak fikirleri alınır ve kontrol listesi oluşturulur (<i>Bu listede yazı türünü ve hedef kitleyi belirleme, metnin yazılış amacına uygun olarak konuyu sınırlama, anlatım özelliğine karar verme, doğru planlama, cümlelerin bağdaşıklık ve bağlaşıklık ilkelere uygun kullanılması, yazım ve noktalamaya dikkat etme gibi kriterlere öğrencilerin görüşlerinden de yola çıkılarak yer verilebilir.</i>) (İF1). Öğretmen, öğrencilere birer A4 kâğıdı dağıtır ve bu kâğıtlara 10 yıl sonrasında kendini nerede görmek istediklerine yönelik bir otobiyografi yazmalarını söyler (ÜF1). Yazma görevinde kullanılacak stratejilerden oluşan kontrol listesi, yazma görevi süresince etkileşimli tahtada açık tutularak öğrencilere görünür kılınır (İF2).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğrencilerden yazma sürecine yönelik kontrol listeleri toplanıp öğrencilerin yazma sürecinde zorlandığı maddeler için geri bildirim verilir. Öğrencilerden okul dışı performans görevi olarak otobiyografi yazı türünün yazılış amacını ve üslup özelliklerini anlatan bir çalışma yapmaları istenir. Bu çalışmanın formu (<i>yazılı ödev, zihin haritası, poster, şarkı, video, afiş, canlandırma vb.</i>) öğrencilere seçenek olarak sunulur.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duysal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil-zemin ayrımı vb.</i>) İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: • Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler İlgi çekmek için seçenekler sağlayın: • Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler • İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: • Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun: • Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler • Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

10. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
11	Sözün Ezgisi (1.Tema Okuma)	TDE2.1. “Sözün Ezgisi” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme	Bizde Şiir Sevgiyi Söyler	71
12	Sözün Ezgisi (1.Tema Okuma)	TDE2.2. “Sözün Ezgisi” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	Dizelerden Yükselen	75
13	Kelimelerin Ritmi (2.Tema Okuma)	TDE2.1. “Kelimelerin Ritmi” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme TDE2.2. “Kelimelerin Ritmi” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	Sözcüklerle Dans	80
14	Kelimelerin Ritmi (2. Tema Yazma)	TDE4.1. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazma sürecini yönetebilme TDE4.2. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazısına içerik oluşturabilme	Hayal Dünyam	86
15	Dünden Bugüne (3. Tema: Dinleme/ İzleme)	TDE1.1. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde dinleme/izlemeyi yönetebilme	Destandan Hikâyeye	91
16	Dünden Bugüne (3. Tema, Okuma)	TDE2.1. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme TDE2.2. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	Edebî Yolculuğum	96
17	Nesillerin Mirası (4. Tema Okuma)	TDE2.3. “Nesillerin Mirası” temasına uygun nitelikler taşıyan metinleri çözümleyebilme	Dede Korkut’un Aynası	102
18	Nesillerin Mirası (4. Tema, Konuşma)	TDE3.1. Dede Korkut Hikâyeleri’nden birinin canlandırıldığı konuşma sürecini yönetebilme TDE3.2. Dede Korkut Hikâyeleri’nden birinin canlandırıldığı konuşmasına uygun içerik oluşturabilme TDE3.3. Dede Korkut Hikâyeleri’nden birinin canlandırıldığı konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Dede Korkut Hikâyeleri’nden birinin canlandırıldığı konuşmasına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme	Benim Destanım	108

10.SINIF - FARKLIlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri

ETKİNLİK 11

1. TEMA: SÖZÜN EZGİSİ (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.1. "Sözün Ezgisi" temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE2.1. Okumayı Yönetebilme a) TDE2.1.1. İnceler ve görüş oluşturur. - Metni okumaya başlamadan önce okuma amacını belirler. - Okumadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. b) TDE2.1.2. Seçim yapar. - Okuyacağı metin için uygun okuma yöntem ve stratejisi seçer. - Seçtiği okuma stratejisi ile okumayı sürdürür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur. - Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. - Okuma stratejilerini kullanır. - Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder. - Görselden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder. - Metinle ilgili soruları cevaplar. - Metin içi ve dışı anlam ilişkileri kurulur. - Metnin konusunu belirler. - Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler. - Metinler arasında karşılaştırma yapar. - Şiirde kafiye, redif gibi ahenk unsurlarını belirler.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci, okuma stratejilerini doğru kullanmakta zorluk yaşayabilir. - Şiir metinlerini anlamlarına uygun okumada zorluk yaşayabilir. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirlemede zorluk yaşayabilir. - Koşuk, koşma, ninni ve türkülerin içindeki ezgi ve ahenk unsurlarını ortaya koyarak eserleri okumada zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Koşuk türünde iki şiir seçilebilir. Koşuk türündeki bir şiir orijinal metin diğer seçilen koşuk türündeki şiir de günümüz Türkçesiyle yazılmış olarak seçilebilir. Öğrencilerin hazır bulunuşluklarına göre bu iki metinden istediğini okuması sağlanabilir. İF2: Günümüz Türkçesinde yazılmış koşuğu anlamakta güçlük çeken öğrenciler varsa bu koşuğun en anlaşılır dördüğü koşuk türünde okunmak üzere seçilebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	İF3: İncelenecek ninni öğrencilerin hazır bulunuşluklarına uygun kolaylıkta ve içerde seçilebilir. İF4: Öğrencilerin destek gereksinimine göre boş A4 kâğıdı yerine şiirin konusu ve teması hakkında ipuçları içeren bir şablon verilebilir. İF5: Fon müziğine hassasiyeti olan, dikkati dağılan öğrenciler varsa müzik sesi çok kısık seviyeye getirilebilir ya da tamamen kapatılabilir. İşitime güçlüğü yaşayan öğrenciler için şiire uygun bir ritim verilebilir, dilerse öğrencinin ritim tutması sağlanabilir. İF6: Dağıtılan şiir kâğıtlarında şiirde verilen duyguları anlamakta zorlanan öğrenciler için, şiirin verdiği duygulara ipucu olacak şekilde emoji eklenir. Böylece öğrenci duyguları anlamakta zorlansa da emoji yardımıyla şiirde anlatılan duygunun ne olduğunu anlayabilir. İF7: Koşuğun günümüz Türkçesine çevrilmiş hâli, A4 kâğıdına önemli görülen yerlerin altı çizilmiş şekliyle, basılı olarak öğrencilere dağıtılabilir, ses dosyası şeklinde paylaşılabılır. İF8: Etkileşimli tahtada açılan şiirin puntosu öğrenci gereksinimine göre büyütülebilir; tırnaksız, kolay okunabilir, belirgin harf karakterleri ve okunaklı renk tonları kullanılabilir. İF9: Sınıfın fizikî ortamından dolayı etkileşimli tahtadan okumakta zorlanan öğrenciler için koşma türündeki şiir büyük puntolu, ipucu sağlayan görsellerle desteklenmiş basılı doküman şeklinde öğrencilere dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Hazır bulunuşlukları ölçmek için yapılacak soru cevap sürecinde, hatırlamakta ve/veya söz almaya cesaret etmekte desteğe gereksinimi olan öğrenciler için ipucu içeren hatırlatıcı sorularla kolaylık sağlanabilir (<i>Örneğin, "Mutlaka bir ezgi ile söylenen şiir türü nedir?", "Bebeği uyutmak için hangi tür şiirler söylenir?", "İslamiyet döneminde kullanılan koşma türünün İslamiyet öncesi dönemdeki adı nedir?" gibi sorular yöneltilebilir.</i>). SF2: Öğretmen tahtayı ikiye ayırıp bir bölümüne yapı unsurlarıyla ilgili diğer bölümüne ahenk unsurlarıyla ilgili gelen cevapları not alabilir. Böylece hatırlatıcı unsurları dinlemekte ve bellekte tutmakta zorlanan öğrenciler için takip etmek kolaylaşabilir. SF3: Sessiz okuma yaparken takipte zorlanabilecek öğrencilerin parmağıyla veya kalemle satırları takip etmesi sağlanabilir; bu süreçte zorlandığında kendisine destek olabilecek bir akranıyla oturması ve akran desteği alması sağlanabilir veya öğretmen, öğrencinin okuma yapıp yapamadığını kontrol ederek destek sağlayabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenci durumuna göre şiirin kısa bir bölümü okutulabilir, hangi bölümü okuyacağı öğrencinin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda kendi seçimine bırakılabilir. ÜF2: Sesli okumalarda desteğe ihtiyacı olan öğrencinin, destekleyici bir arkadaşı ile eşleşip koro hâlinde okuma yapması sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖD1: Akıllı tahtada açılan şiirleri takip etmekte zorlanan öğrencilerin daha rahat takip etmeleri, işitime güçlüğü çeken öğrencilerin daha iyi duyabilmeleri, görme güçlüğü yaşayan öğrencilerin daha iyi görmeleri için, ayrılmaya sebebiyet vermeye dikkat edilerek, derse katılabileceği uygun yerlerde oturmaları sağlanabilir. Uygun fiziksel şartlara sahip sınıflarda oturma düzeni U şekli gibi formlara getirilebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Bizde Şiir Sevgiyi Söyler
Konu	Türk şiir geleneğinden koşuk, koşma, türkü ve ninnilerin içindeki ezgi ve ahenk unsurlarının ortaya konularak okunması.
Öğrenme Hedefleri	TDE2.1. “Sözün Ezgisi” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme.
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, A4 kâğıdı, sınıf portfolyo dosyası.
Etkinlik Süresi	3 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte şiirlerin tarihî süreçteki değişimleri dikkate alınarak koşuk şiir türü ile başlanıp koşma, türkü ve ninni türleriyle devam edilir. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulur. Bu etkinlikte sorulacak sorular tahtaya yazılır veya sınıfa direkt sunulur. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve durumuna uygun fırsatlar verilir. Bu etkinlikte öğretmen soru-cevap yöntemiyle öğrencilerin şiirde ahenk yapı unsurları ile ilgili hazır bulunuşluklarını kontrol eder.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen derste okunması için ana metin olarak doğanın güzelliklerini anlatan bir koşuk, sevgilinin güzelliğini anlatan bir koşma, özlem duygusunu işleyen bir türkü ve bir ninni seçer (İF1, İF2, İF3). (Örneğin EBA/ogm materyal/10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Ders Anlatım Sunularında Koşuk- Sagu s.6, Âşık edebiyatında Türk Halk Edebiyatı Koşma s.11, Anonim Halk Edebiyatında Mani Türkü s.13, EBA'dan 23 Nisan 1.Sınıf Şarkıları-Atem Tutam Ben Seni başlıklı ninni.). Ardından öğretmen soru-cevap yöntemiyle öğrencilerin hazır bulunuşluklarını kontrol eder (SF1, SF2). Bu amaç doğrultusunda şiirdeki ezgi, ahenk ve yapı unsurlarıyla ilgili sorular sorar. Öğrencilerin cevaplarından eksik bilgilerini tespit edip bu bilgileri kısaca hatırlatır. Daha sonra öğretmen bütün sınıfın tahminlerini yazması ve öğrencilerin yazdıklarını kontrol etmesi için A4 kâğıdı dağıtır. Öğrencilerden kâğıdı dört sütuna ayırmalarını, her bir sütuna sırasıyla koşuk, koşma, türkü ve ninni başlıklarını atmalarını söyler. Önceden seçilmiş şiirlerin başlıklarını ve biçim özellikleri gösteren şablonlar etkileşimli tahtadan sırasıyla açılır. Öğrencilerden şiirin adından ve şekil özelliklerinden yola çıkarak, şiirlerin konusu ve teması hakkında tahminlerini kâğıtlarına yazmaları istenir (İF4). Herkes tahminlerini yazdıktan sonra öğretmen öğrencilerin konu ile ilgili tahminlerini sözlü olarak alır, olumlu pekiştirme vererek öğrencilerin derse katılımı için motivasyonlarını sürdürür. Başlıkları ve biçim özellikleri verilmiş şiirlerin tam metni etkileşimli tahtada açılır ve öğretmen tarafından tür özelliklerine dikkat edilerek okunur. Öğretmen konu ve temayı açıklar. Öğrencilerin soru-cevap yoluyla tahminlerini değerlendirmeleri ve ilgili şiir türlerinin özelliklerini fark etmesi sağlanır. Koşuk şiirine uygun bir fon müziği (İF5) etkileşimli tahtadan eklenir (FÖÖD1). Koşuk metni için okuma yapılır (İF6, İF7). İlk okumada her dizeyi önce öğretmen okur, öğrenciler koro şeklinde tekrar eder. İlk dörtlük bittiğinde koroya katılmayan öğrencilerin olduğu görülürse aynı şiirin günümüz Türkçesine uyarlanmış şekli okunarak sınıfın tamamının koroya katılması sağlanır.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Koşuk şiiri okunduktan seçilen koşma şiirine uygun bir fon müziği (İF5) açılır (FÖÖD1). Burada tüm öğrenciler sessiz okuma (SF3) metodunu kullanırlar (ÜF1, ÜF2). Koşma şiirinin ardından seçilen türkü şiiri (İF8, İF9) etkileşimli tahtadan açılır (FÖÖD1). Türkü enstrümantal ezgiler tarafından desteklenebilir (İF5). Türkü, söz almak isteyen öğrenciler tarafından sınıfta birkaç kez sesli okunur (ÜF1). Türkü şiiri de okunduktan sonra seçilen ninni, melodisi (İF5) ile etkileşimli tahtadan açılır (FÖÖD1). Öğrencilerden daha önce okunan tüm şiir türleri ile ninni türünü benzerlik ve farklılıkları bakımından karşılaştırması istenir. Ninni, özelliklerine uygun şekilde öğrenciler tarafından sesli okunur (ÜF2).
Değerlendirme	Öğrencilerin koşuk, koşma, türkü ve ninninin sevgi, aşk, güzellik, özlem ve doğa sevgisi temalarında toplandığını bilmesi; bu noktada şiirlerin tema ve konusu hakkında öğrencilerin görüşlerinin aynı noktalara yaklaşması beklenir. Koşuk okunurken doğadaki sevgi, coşku; koşma okunurken sevgilinin güzelliğinden kaynaklanan sevgi ve coşku; türkü okunurken özlem duygularından kaynaklanan sevgi ve coşku; ninni okunurken anne-çocuk ilişkisinden doğan sevgi ve coşkuyu hissetmesi beklenir. Hece ölçüsü gereği duraklarda ve dize sonlarında öğrencilerin doğru nefes alması, diğer ezgi ve ahenk unsurlarında doğru vurguları yapması yapması, şiir türüne uygun okuma yapması bakımından değerlendirilir. Öğrencilerin ders süresinde performansları değerlendirilerek hedef davranışları gerçekleştirmeleri için öğrenciler yapıcı geri bildirim ve pekiştirmeyle yönlendirilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.</i>) • İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler • Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: • Kelime ve sembolleri (<i>ikon görseller vb.</i>) tanımlayan seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın: • İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: • Farklı zorluk ve destek düzeylerinin de çeşitlilik gösteren seçenekler Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun: • Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştirici seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 12

1. TEMA: SÖZÜN EZGİSİ (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.2. "Sözün Ezgisi" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE2.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. b) TDE2.2.2. Tahmin eder. - Okuyacağı metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur. - Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. - Okuma stratejilerini kullanır. - Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder. - Görselden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder. - Metinle ilgili soruları cevaplar. - Metin içi ve dışı anlam ilişkileri kurar. - Metnin konusunu belirler. - Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler. - Metinler arasında karşılaştırma yapar. - Şiirde kafiye, redif gibi ahenk unsurlarını belirler.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci, okuma stratejilerini doğru kullanmakta zorluk yaşayabilir. - Şiir metinlerini anlamlarına uygun okumakta zorluk yaşayabilir. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirlemekte zorluk yaşayabilir. - Koşuk, koşma, ninni ve türkülerin içindeki ezgi ve ahenk unsurlarını ortaya koyarak okumakta zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Etkileşimli tahtada açılan örnek metinlerde büyük punto, okunması kolay tırnaksız yazı tipi ve okunaklı renk tonları kullanılabilir. İF2: Yazmakta güçlük çeken öğrenciler, dijital sözlüklerin sesli arama özelliğini kullanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Şiirdeki duyguyu anlayarak okumakta güçlük çeken öğrenciler için şiirdeki duyguyu ipucu niteliğinde emojilerle, görsellerle belirten bir çalışma sayfası hazırlanıp öğrencilere verilebilir/etkileşimli tahtada açılabilir. SF2: Açıklamaları takip edip anlamakta güçlük çekebilecek öğrenciler için görsellerle desteklenmiş bir kavram haritası veya tarih şeridi oluşturulup dağıtılabilir. SF3: Sınıfta ikili gruplar oluşturulabilir. Oluşturulan gruplar tahtaya birlikte çıkarak bilmedikleri sözcüklerin anlamlarına bakabilirler. Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle destek verebilecek öğrencilerin birlikte çalışması sağlanabilir. SF4: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. SF5: Verilen tartışma süresi öğrencilerin yeterlilik ve ihtiyaçlarına göre artırılabilir veya azaltılabilir.
Ürün	ÜF1: Grup içerisinde fikir belirtmekte zorlanan, yeterince bilgiye sahip olmayan öğrencilere, yapılandırılmış grid tablosundaki maddelere yönelik olarak ipucu niteliğinde görsellerle desteklenmiş bir çalışma kâğıdı verilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Aynı grupta olan öğrencilerin birbirlerini rahat görebilmeleri, duyabilmeleri için masa ve sıralar küme hâline getirilebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Dizelerden Yükselen...
Konu	Şiir metinlerinin anlamlarına uygun okunması
Öğrenme Hedefleri	TDE2.2. “Sözün Ezgisi” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme. a) TDE2.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı - kurar. b) TDE2.2.2. Tahmin eder. - Okuyacağı metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler.
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, yapılandırılmış grid, çalışma sayfası.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte şiirlerin tarihi süreçteki değişimleri dikkate alınarak koşuk şiir türü ile başlanıp koşma, türkü ve ninni türleriyle devam edilir. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilir. Türk halk şiirinin özellikleri hakkında öğrencilere kısa bilgi verilip tarihî derinlik içerisinde şiirlerin değişik biçimler ve adlarla devam ettiği hatırlatılır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupla yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Teknoloji Destekli Öğrenme: Öğrenme sürecini geliştirmek için teknolojinin öğretim yöntemlerine uygulanmasıdır. Bu etkinlikte de etkileşimli tahta üzerinden yapay zekâ ve arama motoru kullanılarak öğretim yapılır. Yapılandırılmış Grid: Öğrenci seviyelerine göre bir konuda hazırlanan sorulara verilebilecek cevapların numaralandırılmış kutucuklardan oluşan bir tabloya dağıtılmasıyla oluşan bir ölçme ve değerlendirme aracıdır. Bu etkinlikte yapılandırılmış grid kullanılarak koşuk, koşma, türkü ve ninnilerin özellikleriyle ilgili değerlendirme yapılır.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Aşamaları	Önceki derslerde okunan örnek metinler etkileşimli tahtaya yan yana yansıtılır (İF1) (Örneğin, <i>EBA/ogm materyal/10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Ders Anlatım Sunularında Koşuk- Sagu s.6, Âşık edebiyatında Türk Halk Edebiyatı Koşma s.11, Anonim Halk Edebiyatında Mani Türkü s.13, EBA'dan 23 Nisan 1.Sınıf Şarkıları-Atem Tutam Ben Seni başlıklı ninni</i>). Türün biçim ve içerik özelliklerine, duygusuna uygun şekilde ezgi ve ahenk unsurlarını ortaya koyarak okunması için öğrenciler cesaretlendirilir (SF1). Böylece öğrencilerin metinleri hatırlaması sağlanır. Türk halk şiirinin özellikleri hakkında öğrencilere kısa bilgi verilip tarihî derinlik içerisinde şiirlerin değişik biçimler ve isimlerle devam ettiği doğrudan anlatım tekniğiyle hatırlatılır (SF2). Koşuk metninde öğrencilerin anlamını bilmediği bazı kelimeler etkileşimli tahtada açılan sözlük ve yapay zekâ yardımıyla buldurulur. Gönüllü öğrenciler tahtaya çıkarak bilmediği kelimeleri sözlükte arama çubuğuna yazar (İF2), sözcüklerin anlamlarına bakar ve arkadaşlarına açıklar. Az bilinen ve sözlükte bulunamayan kelimelerden birkaçının ise metinlerin bağlamından hareketle tahmin edilmesi istenir. Tahminler beyin fırtınası yöntemiyle alınarak tahtaya yazdırılır. Gelen tahminlerden yola çıkılarak kelimenin anlamı sınıfta açıklanır. Sırasıyla koşma, türkü ve ninni türlerinde de aynı yöntem takip edilir (SF3). Öğrencilerin metin türleriyle ilgili okuma ve çalışmalarının ardından öğrenciler 4-9 kişilik gruplara ayrılır (SF4). Grup içinde öğrenciler, birbirini ve etkileşimli tahtayı rahat görebilecekleri ve tartışabilecekleri şekilde otururlar (FÖOD1). Öğrenilenlerin değerlendirilmesi amacıyla koşuk, koşma, türkü ve ninnilerin özellikleriyle ilgili hazırlanmış yapılandırılmış grid etkileşimli tahtadan açılır (ÜF1). Öğretmen sırasıyla maddeleri okur. Gruplar kendi aralarında sırayla okunan maddeleri tartışır. Her madde için 3 dakika tartışma süresi verilir (SF5). Verilen sürenin sonunda grup içerisindeki bir öğrenci, grup adına fikirlerini açıklar. Her grubun fikirleri alındıktan sonra ortak bir fikre varılır. Sınıfın ortak fikirleri yapılandırılmış grid tablosuna yazılır. Öğretmen, gruplara rehberlik ederek öğrencilerin doğru cevaba ulaşmasına yardım eder. Öğrencilere anında dönüt sağlar ve konuda eksik gördüğü yerlerin tekrarını yaparak dersi tamamlar.
Değerlendirme	Yapılandırılmış grid doldurulurken öğrencilerin öz değerlendirme yapması amaçlanır. Edindiği bilgileri arkadaşlarıyla etkileşime geçerek pekiştirmesi sağlanır. Öğrenciler şiirleri okurken okuma stratejilerine uygun okuma bakımından değerlendirilir, yapıcı geri bildirimler ile desteklenir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü, şekil-zemin ayrımı vb.</i>) - İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler - Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: - Kelime ve sembolleri (<i>ikon görseller vb.</i>) tanımlayan seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerinin de çeşitlilik gösteren seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştirici seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 13

2. TEMA: KELİMELERİN RİTMİ (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.1. “Kelimelerin Ritmi” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme TDE2.2. “Kelimelerin Ritmi” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE2.1. Okumayı Yönetebilme a) TDE2.1.1. İnceler ve görüş oluşturur. - Metni okumaya başlamadan önce okuma amacını belirler. - Okumadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. b) TDE2.1.2. Seçim yapar. - Okuyacağı metin için uygun okuma yöntem ve stratejisi seçer. - Seçtiği okuma stratejisi ile okumayı sürdürür. TDE2.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE2.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. b) TDE2.2.2. Tahmin eder. - Okuyacağı metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler. c) TDE2.2.3. Çıkarım yapar. - Metinde açıkça sunulan bilgileri belirler. - Metinlerden hareketle çıkarımlar yapar. - Metinde açıkça ifade edilen neden-sonuç, koşul, varsayım bilgilerini belirler. - Metnin konu ve/veya temasını belirler. - Metnin ana düşüncesini duygusunu belirler. - Yazarın metni yazma amacını belirler. - Metinde yer alan bilgilerin sunuluş şeklini inceler. - Metinde geçen söz sanatlarını belirler. - Metin ile yazar arasındaki ilişkiyi belirler. ç) TDE2.2.4. Karşılaştırır. - Metin öncesi tahminleri ile okuma içeriğini karşılaştırır. - Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre karşılaştırır.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	d) TDE2.2.5. Sınıflandırır. - Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre sınıflandırır. - Metindeki gerçek ve kurgu arasındaki farkı belirler. - Metindeki öznel ve nesnel ifadeleri ayırt eder. - Metindeki bilgilerin güvenilir olup olmadığını belirler. e) TDE2.2.6. Tepki verir. - Okuduğu metinlere yönelik geri bildirimler sunar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. - Okuma stratejilerini kullanır. - Metindeki söz sanatlarını tespit eder. - Benzetme (teşbih), kişileştirme (teşhis), konuşturma (intak) ve karşıtlık (tezat), abartma (mübalağa) söz sanatlarının belirlenmesi sağlanır. - Görsel ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder. - Metinle ilgili soruları cevaplar. - Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder. - Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci okuma stratejilerini doğru kullanamayabilir. - Öğrenci okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurmakta sorun yaşayabilir. - Öğrenci edebî metnin üslup özelliklerini kavramakta zorlanabilir. - Öğrenci metinden hareketle çıkarım yapmakta zorlanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: EBA'dan açılacak olan gazel ses dosyası, oynatma hızı 0.75 olacak şekilde veya öğrencilere uygun hızda açılabilir. İF2: Etkileşimli tahtadan açılacak olan metinlerin okunaklı olması için büyük puntolu ve okuması kolay renk tonlarında olmasına dikkat edilir. İF3: Öğrencilere açılacak olan videodaki gazel metni büyük puntolu, okunaklı renk tonları kullanılarak basılmış hâlde, önemli yerlerin / satırların altı çizili şekilde öğrencilere dağıtılabilir. İF4: Dikkatini toplamakta zorlanan öğrencilere dağıtılan çift taraflı evet-hayır kartı yerine iki ayrı evet-hayır kartları hazırlanabilir. Kartları karıştırmaması için evet kartına yeşil hayır kartına kırmızı renklendirme yapılabilir. İF5: Etkileşimli tahtadan açılan şiiri dinlemekte ve anlamakta zorlanan öğrenciler varsa video oynatma hızı 0.75 şeklinde açılabilir ya da öğretmenin kendisi sınıfa yavaş bir şekilde okuyabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	İF6: Açılacak olan şiir videosundaki metni görmekte zorlanan öğrenciler için şiir metni büyük puntolu ve okunaklı renk tonlarıyla basılmış, yazıların altı çizili hâlleri dağıtılabilir. İF7: Videoyu takip etmekte zorlanacak öğrenciler için video içeriği uygun yazı büyüklüğü ve düzenlemesi yapılmış hâlde basılı olarak öğrencilere dağıtılabilir. İF8: Ezber yapmada zorlanan öğrenciler için seçilen şiirin ezberi sadece bir kıta ile sınırlandırılabilir, bir ritim eşliğinde ezberlemesi için seçenek sunulabilir. İF9: Öğrencilere sunulacak olan infografik metin, öğrencilerin gereksinimlerine göre kolaylaştırılabilir, kısaltılabilir.
Süreç	SF1: Gönüllü olmaya çekinen öğrencileri cesaretlendirecek şekilde basit sorular sorulabilir, alınan cevaplar olumlu geri dönütlerle karşılanıp öğrenci cesaretlendirilebilir. SF2: Desteğe ihtiyacı olan öğrenciler için kelime ilişkilendirme testinde verilen kelime seçenekleri arasından iki seçenek söylenerek seçim yapması istenebilir. SF3: Uygun okuma yöntem ve stratejisini belirleme konusunda zorlanan öğrenciye, uygun olan okuma stratejilerinden iki tanesi, açıklamasıyla birlikte seçenek olarak sunulup seçim yapması kolaylaştırılabilir.
Ürün	ÜF1: Kelime ilişkilendirme testinde hatırlama ve doldurma konusunda zorlanan öğrenciler için ipucu içeren görseller/seçenekler sunulabilir. ÜF2: Verilen cevapları bellekte tutmakta, takip etmekte zorlanan öğrenciler için verilen cevaplar tahtaya yazılabilir; Web araçlarından yararlanarak dijital bir tablo üzerinde karşılaştırmalı yazılabilir. ÜF3: Çalışma kâğıtlarını doldururken zorlanan öğrenciler için denetimi ve iş birlikli öğrenmeyi sağlamak amacıyla ikili denetim tekniği uygulanabilir. Oluşturulan gruplarda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle destek verebilecek öğrencilerin aynı gruplarda olmasına dikkat edilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtadan açılacak videoları görmekte veya duymakta zorlanan öğrenciler için sınıfın mevcut koşullarının uygunluğuna göre oturma planı U şeklinde yapılabilir, öğrencilerin etkileşimli tahtayı rahatça görebileceği/duyabileceği konumda oturması sağlanabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtadan videolar açılırken görüntünün ve sesin daha iyi alınabilmesi için sınıftaki camlar, perdeler ve ışıklar kapatılabilir, ekran parlaklığı vb. ayarlar uygun şekilde ayarlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Sözcüklerle Dans
Konu	Edebî metinlerin ahenk özellikleri ve kelimelerdeki ritim özelliklerinin yapıya, içeriğe ve üsluba katkısı.
Öğrenme Hedefleri	TDE2.1. “Kelimelerin Ritmi” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme TDE2.2. “Kelimelerin Ritmi” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, evet-hayır kartları, çalışma kâğıdı.
Etkinlik Süresi	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte okuma, öğrenme alanına yönelik etkinlik süreç hâlinde ardışık olarak planlanmıştır. Bu etkinlikte kelime ilişkilendirme testi, soru-cevap tekniği, doğrudan anlatım tekniği, tartışma tekniği kullanılmıştır. Değerlendirme aşamasına yönelik çalışma kâğıdından faydalanılmıştır. Kelime İlişkilendirme Testi: Anahtar kavrama yönelik verilen kavramların tanımlanmasını, kavramlar arasında ilişkilerin tespit edilmesi, kavramlara ilişkin düşüncelerin ortaya çıkarılmasında kullanılmaktadır. Bu etkinlikte kelime ilişkilendirme testi ile şiirde ahenk kavramının özellikleri öğrencilere aktarılmaktadır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu etkinlikte doğrudan anlatım yöntemiyle şiir ile şair ve metin ile dönem arasındaki ilişki öğrencilere aktarılmaktadır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulmaktadır. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilmektedir. Bu etkinlikte şiirde ahenk ve şiir okuma stratejileri sorular sorularak öğrenciler yönlendirilmektedir. Tartışma: Öğretmenin yönetimi altında bir grubun herhangi bir konu üzerinde belirli bir amaca dönük olarak birlikte konuşarak, tartışarak, birbirlerinin görüşlerini dinleyerek ve eleştirerek en uygun çözümü bulmalarına dayanan bir öğretim yöntemidir. Bu etkinlik boyunca sorularla birlikte tartışma tekniğini sıklıkla kullanılmaktadır.
Uygulama Aşamaları	Öğrencilere dersin başında şiirde ahenk kavramı ile ilgili kelime ilişkilendirme testi yapılacağı ardından gazel türünün tahlil edileceği söylenir. Sınıfta şiirde ahenk kavramıyla ilişkili unsurların neler olduğunu öğrenmek için etkileşimli tahtadan “ahenk” kelimesi ile ilgili hazırlanmış kelime ilişkilendirme testi açılır (EBA: <i>ogm materyal/ Öğretmen Kütüphanesi /Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Sınıf içi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı Sayfa: 29</i>) (ÜF1). Öğretmen tarafından testin başında yer alan yönerge okunur ve öğrencilerden kelime ilişkilendirme testini tamamlamaları istenir. Öğrenciler kelime ilişkilendirme testini tamamladıktan sonra öğretmen tarafından gönüllülerden başlanarak cevaplar alınır (SF1, SF2). Öğretmen tarafından verilen dönütler doğrultusunda öğrenciler verdikleri cevapları kontrol ederler (Öğrenciler, öğretmenin yaptığı açıklamaları kendi cevaplarıyla karşılaştırarak her doğru cevap için 1 puan verir ve süreç sonunda ahenk kavramı ile ilgili ön bilgilerinin ne kadar olduğunu tespit ederler.).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Aşamaları

Şiirde ahenk kavramının neyi ifade ettiği, hangi kavramları içerdiği pekiştirildikten sonra öğrencilere seslendirilmiş bir gazel örneği etkileşimli tahtada sunulacaktır **(İF1)** (EBA'dan “Divan Şiirinden Seçmeler” başlığı altındaki ses dosyası.) **(FÖOD1)**.

Bunun için önce gazelin yazılı hâli etkileşimli tahtadan **(İF2)** açılır **(FÖOD1, FÖOD2)**. Daha sonra ses dosyasının önce 6. dakika ile 7. dakika 10 saniye aralığında yer alan gazel dinletilir (EBA'dan “Divan Şiirinden Seçmeler” başlığı altındaki ses dosyası.). Gazel seslendirmesini öğrenci etkileşimli tahtadan da takip eder **(İF3)**.

Öğrenci dinlediği seslendirmeden yararlanarak gazele uygun okuma yöntem ve stratejiyi belirler. Öğrencilere “Ahenk unsurlarıyla örülmüş duygusal bir metin nasıl okunur?” sorusu sorulur. Öğrencilerin belirledikleri okuma stratejileri gelen cevaplar aracılığıyla öğrenilir **(SF3)**. Öğretmen, gelen cevapları öğrencilerle birlikte değerlendirip şiir okumada dikkat edilecek hususları (*vurgu, tonlama vb.*) anlatır ve tahtaya yazarak öğrencilerle paylaşır.

Gönüllü bir öğrenci tarafından gazel örneği tekrar okunur. Okuma bittikten sonra öğrencilere bir tarafında evet, bir tarafında hayır yazan kartlar dağıtılır **(İF4)**. Öğretmenin sorduğu sorulara verdikleri cevaplara göre öğrencilerin bu kartları kaldırmaları istenir. Öğretmen cevabı “evet” ya da “hayır” olacak şekilde; şiirin içeriği, dil ve anlatım özellikleri ile ilgili sorular sorar. “Şiirde şair sevgilisine sitem ediyor. Şiirde mutluluk duygusu ağır basıyor. Şiirde bireysel bir konu işlenmiş. Şiirde sanatlı bir anlatım var. Şiirde kullanılan kelimeler günümüzde de çok karşımıza çıkıyor.” gibi cümlelerle öğrencilerin evet- hayır etkinliğine katılmaları sağlanır. Daha sonra etkileşimli tahtadan saf şiirin özelliklerine sahip bir şiir **(İF5, İF6)** açılır (*Örneğin, Cahit Sıtkı Tarancı Otuz Beş Yaş şiiri gibi.*) **(FÖOD1, FÖOD2)**. Şiir dinlendikten sonra bu şiirin daha önce tahlil edilen gazelden farklı bir dönemde, Cumhuriyet Dönemi’nde yazıldığı ifade edilir.

İlk dinlenen gazel ve Cumhuriyet Dönemi saf şiirinin yazılı hâlleri, etkileşimli tahtadan yan yana açılarak aralarında dil ve anlatım yönünden bir farklılık olup olmadığı öğrencilere sorulur **(İF2, İF3)**. Verilen cevaplardan hareketle şiirdeki dil anlayışının yazıldıkları dönemlere göre farklılık gösterdiği öğrencilere açıklanır **(ÜF2)**. Okunan gazel ve saf şiir şairlerinin biyografilerini ve sanat anlayışlarını yansıtan bilgilendirici videolar sırayla etkileşimli tahtadan açılır **(İF7)** (*Örneğin; EBA'dan Fuzuli Biyografisi- Bilgi videosu, Cahit Sıtkı Tarancı Biyografisi gibi.*) **(FÖOD1, FÖOD2)**. Öğretmen tahtayı ikiye ayırarak bir bölüme “Fuzuli” başlığını, diğer bölüme “Cahit Sıtkı Tarancı” başlığını yazar. Öğretmen iki şairin sanat anlayışını öğrencilerden karşılaştırmalarını ister. Karşılaştırma tablosuna öğrencilerden gelen cevaplar yazılır. Tüm sınıfın derse katılımı için öğrenciler teşvik edilir. Öğretmen gelen cevaplar doğrultusunda konuyla ilgili açıklamalarda bulunur. Öğrencilere hangi şiiri, hangi nedenden daha çok beğendiklerini sorar. Gelen cevapların ardından öğrencilerden bir sonraki derse beğendikleri şiirin birkaç bölümünü ezberleyerek gelmeleri istenir **(İF8)**.

Öğretmen tarafından öğrencilere dersin son aşamasında şiir ile şair, metin ile dönem arasındaki ilişki hakkında kısa, açıklayıcı bilgiler verilir. Bu bilgiler infografik (*İnfografik: Metin, grafik, tablo ve diğer görsel öğelerin bir araya getirilerek verileri daha basit, çekici ve anlaşılır hâlde sunma*) şekilde öğrencilere sunulur **(İF9)**.

Öğrencilere doğrudan anlatılan, infografik metinlerle pekiştirilen “şiir ile şair” ve “metin ile dönem” arasındaki ilişkiye dair soruları içeren önceden hazırlanmış çalışma kâğıtları dağıtılır. Öğrencilerden bu çalışma kâğıtlarındaki soruları cevaplandırmaları istenir **(ÜF3)**. Öğretmen öğrencilerin verdikleri cevapları kontrol eder.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Çalışma kâğıtları toplanıp kontrol edilerek şiir metnlerinde konu, tema, şairin metni yazma amacı, metin ile şair arasındaki ilişkiyi belirlemiş olması bakımından değerlendirilir, yapıcı geri bildirimlerle öğrencinin son düzenlemeyi yapması sağlanır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duysal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü, şekil- zemin ayrımı vb.</i>) • İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler • Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: • Kelime ve sembolleri (<i>ikon görseller vb.</i>) tanımlayan seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Arka plan bilgisi sağlayan veya etkinleştiren seçenekler • Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: • Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: • İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler • Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın: • Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler • Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler • Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler İlgi çekmek için seçenekler sağlayın: • Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: • Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler • Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler • İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler Öz Düzenleme becerileri için seçenekler sunun: • Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 14

2. TEMA: KELİMELERİN RİTMİ (YAZMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Yazma TDE4.1. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazma sürecini yönetebilme TDE4.2. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazısına içerik oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE4.1. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazma sürecini yönetebilme TDE4.1.1. Seçim yapar. • Yazma amacına (ikna etme, bilgilendirme, resmî yazışma) karar verir. • Yazacağı metnin özelliklerini (süre, hedef kitle) belirler. • Yazma, tür ve yöntem stratejilerini belirler. b) TDE4.1.2. İlişkiyi sürdürür. • Yazma süreci ile ilgili engelleri ortadan kaldırır. • Yazma amacına uygun seçtiği stratejiyi yapılandırır. TDE4.2. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazısına içerik oluşturabilme TDE4.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. Yazma ile ilgili belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kurar. TDE4.2.2. Tahmin eder. • Metnin türüne göre kullanacağı yapı unsurlarını belirler. TDE4.2.3. Karşılaştırır. • Yazma amacına ve özelliklerine göre ana düşünceye ve vermek istediği iletiye karar verir. • Planını oluştururken karşılaştırma içeren iletiler oluşturur. ç) TDE4.2.4. Sınıflandırır. • Yazılı anlatımın kullanım alanına (özel, mesleki, eğitim ve kamusal) göre içeriğini belirler. TDE4.2.5. Yeniden ifade eder. • Yazacağı metnin türüne göre bilgileri toplar. • Söz varlığını kullanarak yazısının içeriğini düzenler. TDE4.2.6. Tepki verir. • Yazma sürecini planlarken dil işlevlerinin kullanımına karar verir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	TDE4.2.7. Görsel öğeleri kullanır. - Yazma içeriğini desteklemek için kullanacağı görsel ve işitsel öğelere karar verir. TDE4.2.8. Sunar. - Yazacağı metnin plan taslağını sunar. - Aldığı geri bildirimler ile plan taslağına son şeklini verir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Yazma stratejilerini uygular. - Güdümlü, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır. - Bir işin işlem basamaklarını yazar. - Yazdıklarını düzenler. - Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. - Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. - Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci yazma stratejilerini doğru kullanamayabilir. - Öğrenci yazdıklarını düzenlemede zorluk yaşayabilir. - Öğrenci edebî metin ile öğretici metinlerin üslup özelliklerini ayırt etmekte zorlanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Etkileşimli tahtadan açılan etkinlikler ve metinler; büyük punto, okunması kolay tırnaksız yazı tipi ve okunaklı renk tonları kullanılarak hazırlanabilir. İF2: Gereksinim duyan öğrenciler için; etkileşimli tahtada açılan eşleştirme etkinliğinde yer alan maddelerin yer aldığı küçük eşleştirme kartları kullanılabilir. İF3: RAFT tekniği sorularına kendi kendilerine cevap vermekte zorlanan öğrencilere kolaylaştırıcı ipucu niteliğinde örnek cevap seçenekleri sunulabilir.
Süreç	SF1: Eşleştirmeyi bireysel olarak yapmakta zorlanan öğrenciler için ikili akran grupları oluşturulabilir. Öğrenciler, eşleştirmeleri bireysel olarak yapmak yerine grup hâlinde yapabilirler. SF2: Sınıfta sessiz okuma yapmakta zorlanan öğrenciler için grupla, koro hâlinde okuma yapılabilir. SF3: Planlama yapmakta zorlanan öğrenciler için öğretmen destek olabilir. Edebî türü seçmekte zorlanan öğrenciler için öğretmen, öğrenciye en uygun birkaç edebî türü önererek bunlardan birini seçme imkânı sağlayabilir. SF4: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencileri onlara destek olabilecek öğrencilerle eşleştirmek amacıyla öğrencilere rehberlik edilebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ürün	ÜF1: Yazmakta zorlanan öğrenciler için etkinlik amacına yönelik olarak boşluk doldurma, cümle tamamlama gibi etkinliklerin yer aldığı çalışma kâğıdı verilebilir. ÜF2: Planlamasını hatırlamakta zorlanan öğrencilerin kâğıtlarına hatırlatıcı ipuçları yazılabilir. Seçtiği edebî türün belirgin özellikleri maddeler hâlinde ve uygulama basamakları şablon hâlinde yazılmış olarak verilebilir. ÜF3: Resim çizerken hayal etmekte zorlanan öğrenciler için etkileşimli tahtadan örnek alabileceği resimler açılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Sınıfın mevcut koşullarının uygunluğuna göre oturma planı (<i>küme, U şekli vb.</i>) yapılabilir, öğrencilerin hem tahtayı hem de arkadaşlarını rahatça görebileceği konumda oturması sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Hayal Dünyam
Konu	Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştürme
Öğrenme Hedefleri	TDE4.1. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazma sürecini yönetebilme TDE4.2. Bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştüreceği yazısına içerik oluşturabilme
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, A4 kâğıdı.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu derste yazma alanının geliştirilmesine yönelik olarak soru -cevap, RAFT tekniği, iş birlikli öğretim, takım destekli bireyselleştirme tekniği yöntem ve tekniklerinden faydalanılmıştır. RAFT Tekniği: Role (Rol), Audience (Seyirci), Format (Tür), Topic (Konu) sözcüklerinin ilk harflerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş bir yazma tekniğidir. Bu etkinlikte RAFT tekniğiyle öğrencilerin yazmaya hazırlık yapmaları sağlanır. İş Birlikli Öğrenme: Farklı veya aynı özelliklere sahip öğrencilerin küçük gruplar halinde, iş bölümü yaparak çalışmalarına dayalı bir öğretim modelidir. Grupla birlikte çalışmak öğrencilerin iş birliğini ve problem çözme becerilerini geliştirir. Takım Destekli Bireyselleştirme: Her öğrenci kendi seçeceği bir arkadaşıyla çalışır (eş seçimi). Eş olan öğrenciler birbirlerinin çalışmalarını, ödevlerini ve test kâğıtlarını değerlendirir.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen, dersin başında öğretici metinler ve edebî metinler arasındaki üslup farklılıklarını hatırlatmak ve öğrencilerin bu konu ile ilgili ön bilgilerini yoklamak amacıyla etkileşimli tahtadan eşleştirme etkinliği açar (İF1). Bu eşleştirme etkinliğinde edebî metinler ve öğretici metinlerin üslup özellikleri karışık olarak verilir ve eşleştirilmesi istenir (İF2). Öğrenciler sırayla tahtaya çıkar. Öğretici metinlerin bulunduğu kutucukla bu türün üslup özelliklerini yansıtan cümleleri, edebî metinlerin bulunduğu kutucukla da bu türe ait üslup özelliklerini yansıtan cümleleri eşleştirmeleri istenir (SF1). Etkinlik sonunda öğretmen öğrencilere yapıcı dönütler vererek doğru cevapları aktarır. Ardından öğretmen tarafından etkileşimli tahtadan tarihî bir metin ile gezip görülen yerlerin anlatıldığı bir gezi yazısı olmak üzere yan yana iki öğretici metin açılır (Örneğin, EBA ogm materyal/ Etkileşimli kitap Başlık: Germiyan Vilayeti ve Yiğitler Yurdu Anadolu Tahtı Kütahya Kalesi [gezi yazısı] Başlık: İstanbul'un Fethi (tarihî metin) gibi.) (İF1). Öğrencilere bu öğretici metinlerden herhangi birisini edebi bir metne dönüştürecekleri açıklanır. Açılan metinler öğrenciler tarafından sessiz bir şekilde okunur (SF2). Metinler okunduktan sonra her öğrenci, hangi öğretici metni edebî metne dönüştüreceğine karar verir. Ardından EBA'dan edebî metinlerin sınıflandırılmasına dair bir görsel açılır (Örneğin, EBA "Metinler" başlıklı isimli görsel gibi.). Öğrenci hangi edebî türü yazacağını seçer. Öğrencilerin planlama üzerinde çalışmaları beklenir (SF3). Planlarını yazma planı şeklinde yazarlar. Öğrencilere bu planında yazma amacının, hangi edebî türde yazılacağını ve verilmek istenen iletinin mutlaka yer alması gerektiği söylenir. Öğretmen edebî metinlerini yazmaları için A4 kâğıtlarını dağıtır (ÜF1).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğrenciler, seçtikleri edebî tür hakkında ön bilgilerini dağıtılan A4 kâğıdının üst kısmına not eder. Böylelikle seçtiği edebî türün dil ve anlatım özelliklerini belirler (ÜF2). Bu süreçte öğrencilerden RAFT tekniğini kullanarak yazma etkinliğine hazırlık yapmaları istenir. Öğretmen tahtaya “Yazar olarak siz kimsiniz? Bu yazıyı kime yazıyorsunuz? Bu yazıyı hangi formatta yazıyorsunuz? Ne hakkında yazıyorsunuz?” sorularını yazar (İF3). Öğrencilerin bu sorular ışığında yazma çalışmalarını gerçekleştirmeleri beklenir. RAFT tekniği ile yazmaya hazırlık yapan öğrencilerden edebî metnin anlaşılabilirliğini ve etkileyciliğini artırmak amacıyla resim, çizim gibi görsel öğelere de yer verme-ri istenir (Örneğin hikâyenin kapak resmini tasarlama, şiirin ana duygusuyla ilişkilendirilebilecek bir resim yapma gibi.) (ÜF3). Tüm öğrenciler RAFT etkinliğiyle taslak planlarını tamamladıktan sonra öğrenci grupları oluşturulur. Takım (ekip) destekli bireyselleştirme tekniği doğrultusunda oluşturulan bu gruplar, öğrencilerin yazmak için seçtikleri edebî metinlerin türlerine göre (şiir grubu, hikâye grubu gibi) oluşturulur (SF4). Gruplar etkileşime girebilecekleri şekilde bir araya gelirler (FÖÖD1). Aynı edebî türü seçen öğrenciler, aynı gruplarda bir araya gelerek taslak planlarını arkadaşlarına sunar. Geri bildirimler doğrultusunda planlarına son şeklini verir. Böylelikle yazmaya hazırlık çalışmalarını tamamlar.
Değerlendirme	Öğrencilerin yazacakları metnin amacını, hedef kitesini, yapı unsurlarını belirlemek için yaptıkları planlar öğretmen tarafından kontrol edilip yapıcı geri bildirimlerle değerlendirilir. Öğrenciler, plan dâhilinde bilgilendirici bir metni edebî metne dönüştürme aşamalarını gerçekleştirir. Bu aşamalarda takım (ekip) destekli bireyselleştirme tekniğiyle akran desteği ve değerlendirmesi yapılır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşsal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü, şekil-zemin ayrımı vb.</i>) - Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: - Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: - Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: - Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler - İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun: - Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler - Başta çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 15

3. TEMA: DÜNDEN BUGÜNE (DİNLEME/İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme TDE1.1. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde dinleme/izlemeyi yönetebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE1.1.1. Seçim yapar. - Metni dinlemeye/izlemeye başlamadan önce dinleme/izleme amacını belirler. - Dinleme/izleme yapmadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. - Dinleyeceği/izleyeceği metin için uygun dinleme/izleme yöntem ve stratejisi seçer. b) TDE1.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Dinleme/izleme kurallarını uygulayarak dinlemeyi/izlemeyi sürdürür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur. - Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. - Öğrencilerin tahminlerini kelimelerin sözlük anlamları ile karşılaştırmaları sağlanır. - Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. - Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar. - Dinledikleri/izledikleri metinlerin içeriklerini karşılaştırır. - Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir. - Dinleme stratejilerini uygular (Empati kurarak, katılımlı, katılımsız, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlar.).
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Dinlediği/izlediği metinde geçen olayları takip etmede zorlanabilir. - Dinlediği metinde anlamını bilmediği kelimeler hakkında çıkarımda bulunamayabilir. - Dinleme stratejilerini doğru kullanamayabilir. - Dinlediği metinleri dil, üslup, yapı yönünden karşılaştıramayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Kartları görmekte zorlanan öğrenciler için yazılar büyük puntolu yazılabilir. İF2: Bilgi kartlarında okuduğunu anlamakta güçlük yaşayan öğrenciler için kartlara çeşitli görsel hatırlatıcılar eklenebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	İF3: Derse katılmakta zorlanan öğrencilerin katılımlarını desteklemek için düzeyine uygun kolay sorular sorularak derse aktif katılımı sağlanabilir. Hatırlatıcı ifadeler kullanılarak ve verilen cevaplar olumlu geri bildirimlerle öğrenciler söz almaya cesaretlendirilebilir. İF4: Etkileşimli tahtadan açılan etkinliğin yazı boyutu büyütülerek görünürlüğü artırılabilir. Tahtadan takip edemeyecek öğrenciler için, boyutları ve renk fonları daha kolay görülebilir, önemli bölümlere vurgular yapılmış (renklendirme, altını çizme, kutucuk içine alma vb.) şekilde düzenlenmiş olarak yazılı doküman olarak verilebilir. İF5: Kontrol listesi büyük puntolu, okunaklı renk tonları kullanılarak oluşturulabilir. Zorlanan öğrencilerin rahat cevaplayabilmeleri için kontrol listesi resim ve emoji-lerle desteklenebilir.
Süreç	SF1: Konuşurken zorlanan öğrencilerin tahminlerini tahtaya yazmaları sağlanabilir veya kâğıda yazarak akranına/öğretmenine okutması istenebilir. SF2: Öğretmen, edebî türlerin özelliklerini ve tarihî süreçteki değişimlerini anlatırken türlerden örnekler içeren resimler, grafikler, tarih şeritleri, kavram haritaları, algoritmalar, animasyon, video vb. gibi bilgiyi somutlaştırıcı çeşitli görsel destekler kullanabilir. Böylece desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin bu soyut kavramları daha iyi kavramaları sağlanabilir. SF3: Öğretmen, kendi dinleme stratejisini belirlemekte zorlanan öğrenciye açıklayıcı, destekleyici, yönlendirici sorular sorarak kendisi ve etkinlik için en uygun stratejiyi seçmesine yardımcı olabilir. SF4: Etkinlikte zorlanan öğrenciler düşünülerek sınıfta ikili gruplar oluşturulabilir. Oluşturulan gruplarda desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerle onlara destek verebilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. Sorulan sorular gruplar hâlinde cevaplanarak akran desteği sağlanabilir. Grup çalışmasında desteğe ihtiyaç duyan öğrencinin de güçlü yönünü ortaya çıkarabileceği, kendisinin de çalışmada mümkün olduğunca etkin/aktif olabileceği şekilde çalışma planlaması yapılabilir.
Ürün	ÜF1: Yazarken ve okurken zorlanan çocuklar, öğrenme günlüğünü yazılı tutmak yerine sesli kayıt şeklinde tutabilir. Öğrenme günlüğü kontrol listesi vb. bir formda, yarı yapılandırılmış şekilde, öğretmen tarafından hazırlanıp öğrenciye verilebilir, yazmakta zorlanan öğrencinin basit işaretlemeler, emojiiler kullanarak öğrenme günlüğünü tutması sağlanabilir. ÜF2: Gönüllü olmaya çekinen öğrencileri cesaretlendirmek için sorular kolaydan zora şekilde düzenlenebilir. Desteğe ihtiyacı olan öğrencilere kolay sorularda söz hakkı verilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtayı görmekte veya duymakta zorlanan öğrenciler, sınıf içinde daha uygun yerlere oturtulabilir. Sınıfın mevcut koşulları elverişli ise U şekli gibi oturma planı yapılabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtadan etkinlik metni açılırken görüntünün ve sesin daha iyi alınabilmesi için sınıftaki camlar, perdeler ve ışıklarda gerekli düzenlemeler yapılabilir. Ekran parlaklığı ve ses ayarlamaları düzenlenebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Destandan Hikâyeye
Konu	Sözlü gelenekten yazılı geleneğe tahkiyeli eserlerin değişimi, dönüşümü
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde dinleme/izlemeyi yönetebilme
Materyaller	Bilgi kartları, etkileşimli tahta, dijital içerikler, günlük, kontrol listesi, etiket.
Etkinlik Süresi	6 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Destan, fabl, mesnevi ve hikâye türüne kadar ilerleyen süreçte Türk dili ve edebiyatındaki değişim ve dönüşüm yolculuğuna ilişkin süreç, metinleri dinleme/izleme çalışması bağlamında işlenmiştir. Bu etkinlikte öğrenme günlüğü, bilgi kartları, doğrudan anlatım, kontrol listesi yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Öğrenme Günlüğü: Öğrencilerin öğrenme süreçlerini izlemek ve değerlendirmek amacıyla tuttıkları bir tür günlüktür. Bu etkinlikte öğrenci edindiği bilgileri günlüğüne not alarak ders boyunca edindikleri bilgileri görme imkânı sağlanmaktadır. Bilgi Kartları: Ön yüzünde el yazısı veya basılı slogan, kelime, tarih veya soru; arka yüzünde tanım, çeviri, açıklama veya cevap bulunan küçük kartlardır. Bu etkinlikte destan, fabl, halk hikâyesi ve mesnevinin özellikleri hakkındaki bilgiler bilgi kartları kullanılarak ortaya konmaktadır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu etkinlikte doğrudan anlatım yöntemiyle destan, halk hikâyesi, mesnevi ve fabl türlerinden yola çıkılarak sözlü gelenekten yazılı geleneğe geçiş süreci öğrencilere aktarılmaktadır. Kontrol Listesi: Bir işi oluşturan davranışların, gerçekleşmesi gereken eylemlerin yapıldı/yapılmadı veya var/yok şeklinde saptandığı çok maddeli bir ölçektir. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte dinleme sürecinin aşamalarını hatırlamaları için öğrencilere kontrol listesi dağıtılmaktadır.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen bu derste destan, halk hikâyesi, mesnevi ve fabl türlerinin işleneceğini ve konu ile ilgili öğrenme günlüğü tutulacağını söyleyerek derse giriş yapar (ÜF1). Ardından öğrencilere destan, halk hikâyesi, mesnevi ve fabl ile ilgili önceden hazırladığı anahtar sözcüklerden oluşan (sözlü gelenek, destan, motif, doğal destan, yapma destan, fabl, olağanüstülük, mesnevi, halk hikâyesi, kurmaca, didaktik üslup, anlatım biçimleri ile ilgili bilgilerin yer aldığı) bilgi kartlarını rastgele dağıtır (İF1, İF2). Kartlar üzerinde yazan bilgilerin hangi metin türüne ait olduğu hakkında (İF3) öğrencilerden tahminlerde bulunmalarını ister (SF1). Tahminleri almak için öğrencilere söz hakkı verilir. Yanlış cevap olması durumunda farklı sorular sorularak doğru cevabın ortaya çıkarılması sağlanır (ÜF2). Öğretmen, öğrencilerin kartlarda okudukları özelliklerden yola çıkarak destan, fabl, halk hikâyesi ve mesnevinin özellikleri ve bunların tarihî süreçteki değişimlerini doğrudan anlatım ile öğrencilere aktarır. Öğretmen konu ile alakalı ders notlarını (SF2) da etkileşimli tahtadan (FÖOD1, FÖOD2) açarak paylaşır (İF4).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Bu paylaşımın ardından öğretmen, etkileşimli tahtadan bu eser çeşitleri ile ilgili (*destan, mesnevi, halk hikâyesi, fabl*) dinleme etkinliğine başlayacaklarını belirtir. Dinleme/izleme öncesinde öğrencilerin dinlemeye/izlemeye hazırlık yapması, bu amaçla önceki bilgilerini kullanması, dinleme/izleme öncesi sorular oluşturmaları, tahminde bulunması, amaç belirlemesi ve dinleme/izleme sırasında hangi stratejiyi kullanacağına karar vermesi vb. seçeneklerin yer aldığı ve öğretmenin önceden hazırladığı bir kontrol listesi dağıtılır (**İF5**).

Öğrenciler, öğretmenin özelliklerini anlattığı metinleri (*destan, mesnevi, halk hikâyesi, fabl*) tahlil etmek için kendilerine en uygun dinleme/izleme stratejilerini kontrol listesine bakarak belirler (*Kontrol listesinde bulunması tavsiye edilen dinleme/izleme stratejileri; katılımsız dinleme, not alarak dinleme, kendini kahramanın yerine koyarak dinleme-empati kurma- yaratıcı dinleme, seçici dinleme, eleştirel dinleme. Dinlediğini/izlediğini anlama stratejileri; bilgiyi kazanma, depolama, geri alma, bilgiyi kullanma.*). Hangi metinde hangi dinleme stratejisini kullanacağını öğrenme günlüğüne not alır (**SF3**). Dinleme stratejilerini belirledikleri kontrol listelerini tamamladıklarında öğrencilerden bu kontrol listelerini öğrenme günlüklerine yapıştırmaları istenir.

Daha sonra öğrencilere destan, fabl, mesnevi, halk hikâyesi türlerinde birer metin (**İF4**) dinletilir/izletilir (*Örneğin; EBA, OGM materyal: Etkileşimli Kitap veya Ders Kitabı. Başlık; Oğuz Kağan Destanı, Harnâme, Kerem ile Aslı, Leylâ ve Mecnûn Mesnevisi, Mevlana Mesnevisi gibi.*) (**FÖOD1, FÖOD2**).

Öğretmen, “Dinlenen/izlenen metinleri karşılaştıralım ve edebî eserlerde meydana gelen değişim ve dönüşümlerle ilgili çıkarımlar yapalım.” der. Öğrencilere yapışkanlı etiketler dağıtır. Her öğrenci anlatmaya bağlı metin türleri (*destan fabl, mesnevi, halk hikâyesi*) hakkındaki çıkarımlarını etiketlere not alır ve tahtaya yapıştırır (**SF4**). Bütün cevaplar alındıktan sonra öğretmen, cevapları sınıfla paylaşır. Öğretmen gelen cevaplar doğrultusunda Türk dili ve edebiyatı dersindeki anlatmaya bağlı metin türlerindeki değişim ve dönüşüm yolculuğunun fark edilmesi için doğru olan cevapları genişletir, yanlış cevaplara yapıcı dönüt ve düzeltme sağlar. Öğretmen konuyu özetleyerek dersi sonlandırır.

Değerlendirme

Öğrencilerin Türk dili ve edebiyatında anlatmaya bağlı metin türlerindeki değişim ve dönüşüm yolculuğunu fark etmesi için sorulan sorulara verdikleri cevaplar değerlendirilir, yapıcı geri bildirimlerle eksikler ve hatalar düzeltilir.

Öğrenciler dinleme stratejilerini kullanır. Destan, fabl, halk hikâyesi, mesnevi türünün özelliklerini ve farklarını ayırt eder.

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.)
- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 16

3. TEMA: DÜNDEN BUGÜNE (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.1. "Dünden Bugüne" temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme TDE2.2. "Dünden Bugüne" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE2.1. Okumayı Yönetebilme a) TDE2.1.1. İnceler ve görüş oluşturur. - Metni okumaya başlamadan önce okuma amacını belirler. - Okumadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. b) TDE2.1.2. Seçim yapar. - Okuyacağı metin için uygun okuma yöntem ve stratejisi seçer. - Seçtiği okuma stratejisi ile okumayı sürdürür. TDE2.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE2.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. b) TDE2.2.2. Tahmin eder. - Okuyacağı metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler. c) TDE2.2.3. Çıkarım yapar. - Metinde açıkça sunulan bilgileri belirler. - Metinlerden hareketle çıkarımlar yapar. - Metinde açıkça ifade edilen neden-sonuç, koşul, varsayım bilgilerini belirler. - Metnin konu ve/veya temasını belirler. - Metnin yardımcı düşüncelerini belirler. - Metnin ana düşüncesini duygusunu belirler. - Yazarın metni yazma amacını belirler. - Metinde yer alan bilgilerin sunuluş şeklini inceler. - Metinde geçen söz sanatlarını belirler. - Metindeki karakterlerin davranışlarından duygu ve düşüncelerine yönelik çıkarımlar yapar. - Metin ile yazar arasındaki ilişkiyi belirler.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	ç) TDE2.2.4. Karşılaştırır. - Metin öncesi tahminleri ile okuma içeriğini karşılaştırır. - Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre karşılaştırır. d) TDE2.2.5. Sınıflandırır. - Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre sınıflandırır. - Metindeki gerçek ve kurgu arasındaki farkı belirler. - Metindeki öznel ve nesnel ifadeleri ayırt eder. - Metindeki bilgilerin güvenilir olup olmadığını belirler. e) TDE2.2.6. Tepki verir. - Metni özetler. - Okuduğu metinlere yönelik geri bildirimler sunar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okumayı, - Metin türünün özelliklerine göre uygun biçimde okumayı, - Okuma stratejilerini kullanmayı (<i>Sesli, sessiz, tahmin ederek, not alarak</i>), - Görselden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin etmeyi, - Okuduklarını özetlemeyi, - Öğrencilerin önceki sınıf seviyelerinden anlatmaya bağlı edebî metinlerin (<i>destan, hikâye, fabl, mesnevi...</i>) genel özelliklerini ve metin tahlili sürecinde incelenen türlere özgü temel kavramları (<i>anlatıcı, olay örgüsü, kişi, zaman, mekân vb.</i>) bildikleri kabul edilir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenciler destan, fabl, mesnevi, halk hikâyesi türlerinin özelliklerine göre okuma stratejilerini kullanmakta zorlanabilir. - Öğrenciler metin türlerinin arasındaki farkı göremeyebilir. - Öğrenciler metin türlerindeki ilişkileri tahmin yürütmede zorlanabilir. - Öğrenciler metin türlerinde çıkarım yapmada sorun yaşayabilir. - Öğrenciler okunan metin türlerini karşılaştırmada zorlanabilir. - Öğrenciler okunan metinleri sınıflandıramayabilir. - Öğrenci okuduğu metinlerle ilgili geri bildirim sunamayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrencilerin performans ve gereksinimlerine göre daha kolay veya daha kısa metinler seçilebilir. İF2: Not almakta zorlanan öğrenciler için akran desteği sağlanabilir, öğrencilerin notları sesli kayıt olarak tutmaları sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	İF3: Gönüllü olmaya çekinen öğrencileri cesaretlendirmek için kolaydan zora sorular sorulabilir. Hatırlatıcı ifadeler kullanılarak öğrenciler söz almaya cesaretlendirilebilir. İF4: Sözel açıklamaları takip etmekte zorlanan öğrenciler için sınıflandırmalar öğrenci gereksinimlerine uygun şekilde düzenlenerek basılı hâlde dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta yer almasına dikkat edilebilir. Grup sayısı ve gruplardaki kişi sayıları, öğrencilerin seviyesine ve ihtiyaçlarına göre artırılıp azaltılabilir. SF2: Okuduğunu anlamada güçlük yaşayan öğrenciler için metinler tekrar yavaşça okunabilir. Okumakta güçlük çeken öğrenciler, ikili eşleştirilerek koro hâlinde birlikte okuma yapması sağlanabilir. Okurken dikkat edilmesi gerekenler, kolay anlaşılır, kısa açıklamalar hâlinde tahtaya not olarak yazılabilir. SF3: Okunmak üzere gruplara verilen metinler, etkileşimli tahtadan açılarak teknoloji desteği sağlanabilir. SF4: Soru-cevap etkinliğinde zorlanan öğrenciler düşünülerek sınıfta ikili gruplar oluşturulabilir. Oluşturulan gruplarda desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerle onlara destek verebilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. Sorulan sorular, gruplar hâlinde cevaplanarak akran desteği sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Metin özelliklerini belirlemekte zorlanan öğrenciler için ipucu amacıyla metne dair özellikleri somutlaştıran resim kartları (<i>görsel destekler</i>) kullanılabilir. ÜF2: Not almakta zorlanan öğrenciler notlarını sesli kayıt olarak tutmalarını için desteklenebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Sınıf oturma düzeninin oluşturulan grupların birbirlerini görebilecekleri ve duyabilecekleri şekilde küme oturma düzeni hâline getirilmesi sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Edebî Yolculuğum
Konu	Oğuz Kağan Destanı, Harnâme, Kerem ile Aslı, Leylâ ve Mecnûn mesnevisinin okunması, karşılaştırılması
Öğrenme Hedefleri	TDE2.1. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde okumayı yönetebilme TDE2.2. “Dünden Bugüne” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, okuma metinleri, dijital içerikler.
Etkinlik Süresi	6 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Sözlü kültüre ait ve millî nitelikler taşıyan destanlardan fabl, halk hikâyesi ve mesnevi türüne kadar ilerleyen süreçte Türk dili ve edebiyatındaki değişim ve dönüşüm yolculuğu, bu metinlerin incelenmesiyle ortaya konulacaktır. Bu etkinlikte öğrenme günlüğü, soru-cevap, teknoloji destekli öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Öğrenme Günlüğü: Öğrencilerin öğrenme süreçlerini izlemek ve değerlendirmek amacıyla tuttukları bir tür günlüktür. Bu etkinlikte destan, halk hikâyesi, mesnevi ve fabl türlerinde edinilmiş ön öğrenmeler ile edinilecek yeni bilgiler arasındaki ilişki öğrenme günlüğü aracılığıyla sağlanmaktadır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulmaktadır. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilmektedir. Bu etkinlikte öğretmen metinlerin sözlü kültürle, anlatma geleneğiyle ilişkisi ve konusuyla ilgili öğrencilere sorular sorarak öğrencileri cevaba ulaştırmaktadır. Teknoloji Destekli Öğrenme: Öğrenme sürecini geliştirmek için teknolojinin öğretim yöntemlerine uygulanmasıdır. Bu etkinlikte de etkileşimli tahta üzerinden yapay zekâ ve dijital sözlükler kullanılarak öğrenmeler sağlanmaktadır. Karşılaştırmalı Analiz: Bu etkinlikte öğrencilere, farklı metin türleri arasındaki farkları belirlemeleri ve öğrenme günlüklerine not almaları için metinleri karşılaştırmaları istenir.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen, dersten önce sınıfta okutmak üzere edebî metin türlerinin her birinden (<i>destan, fabl, mesnevi, halk hikâyesi</i>) birer tane metin seçer (İF1). Bu metinlerin önceki derslerde dinlenen/izlenen metinlerden olması beklenir (<i>EBA, OGM materyal: Etkileşimli Kitap veya Ders Kitabı. Başlık; Oğuz Kağan Destanı, Dede Korkut Hikâyeleri Harnâme, Kerem ile Aslı, Leylâ ve Mecnûn Mesnevisi, Mevlana Mesnevisi gibi</i>). Amaç, öğrencinin Türk dili ve edebiyatında dünden bugüne meydana gelen değişimi ve dönüşümü, incelenen edebî metinler üzerinden görmesi, fark etmesidir. Öğretmen öğrencilere önce sınıfta farklı metin türlerinde okuma yapacaklarını, okunacak metinlerin birbirleriyle karşılaştırılacağını ve okunacak metinlerin önceki derslerde oluşturulmaya başlanan öğrenme günlüklerinde yazılı özelliklere bakılarak işleneceğini vurgular.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Farklı metin türlerinin okuma çalışması için **(FÖOD1)** sınıf dört gruba ayrılır **(SF1)**. İlk gruba mesnevi türünden, ikinci gruba fabl türünden, üçüncü gruba destan türünden, dördüncü gruba da halk hikâyesi türünden bir metin kâğıdı verilir ve grupların kendi aralarından birer sözcü seçmeleri istenir. Öğretmen; her metin türünden, her grubun sırasıyla okuma yapacağını ve okuma yapılırken diğer öğrencilerin dinledikleri metin türleri arasındaki farkları öğrenme günlüklerine not etmesi gerektiğini söyler **(ÜF1)**.

Gönüllü gruplardan başlanarak grup sözcüleri tarafından metinler sınıfa sesli olarak okunur **(SF2, SF3)**. Her grubun ilk okumasının tamamlanmasının ardından metin türleri gruplar arasında değiştirilir ve farklı bir sözcü seçilir. Seçilen sözcü, o metin türünü sesli okuma ile sınıfa okur. Bu işlem tüm grupların metin türlerinin tamamını (destan, fabl, mesnevi, halk hikâyesi) okumalarına kadar devam eder. Okuma esnasında öğrencilerin okuma stratejilerini doğru kullanması için öğretmen hatırlatmada bulunur **(SF2)**.

Okumaların tamamlanmasının ardından öğretmen metinlerin sözlü kültürle, anlatma geleneğiyle ilişkisi ve konusuyla ilgili öğrencilere sorular sorar **(SF4)**. Etkileşimli tahtadan metin türlerini (*destan, fabl, mesnevi, halk hikâyesi*) sırasıyla açar. Öğrencilerden metinlerde anlamını bilmedikleri kelimeleri öğrenme günlüklerine not almaları istenir **(İF2)**. Metinlerdeki anlamı bilinmeyen kelime ve kelime grupları, kullanıldığı bağlamdan hareketle öğrenciler tarafından tahmin edilir **(İF3)**. Metinlerde açıkça ifade edilen neden-sonuç, koşul-varsayım gibi bilgiler belirlenir ve öğrenme günlüğüne not alınır **(İF2)**. Metinlerin teması tespit edilir, temanın ele alınan yönü açıklanır ve not edilir **(İF2)**. Öğretmen metinlerin yazılma amacını, toplumların ve milletlerin ortaya çıkış sürecini de gözeterek metnin yazıldığı dönemle ilişkilendirir. Her bir türün; şekil, dönem ve üslup özellikleri öğrenciler tarafından birer cümleyle açıklanarak öğrenme günlüklerine yazılır **(ÜF2)**.

Öğretmen gelen cevaplar doğrultusunda elde edilen bilgileri sözel olarak sınıflandırır **(İF4)**. Öğrencilere öğrenme günlüğündeki bilgiler doğrultusunda seçecekleri metnin ana fikrini yazmalarını ve özetlemelerini söyler; gönüllü öğrencilerden başlayarak özetlerin sınıfta okunmasını sağlar.

Değerlendirme

Öğrencilerin Türk dili ve edebiyatında anlatmaya bağlı metin türlerindeki değişim ve dönüşüm yolculuğunu fark etmesi için sorulan sorulara verdikleri cevaplar değerlendirilir, yapıcı geri bildirimlerle eksikler ve hatalar düzeltilir.

Öğrenciler okuma stratejilerini kullanır.

Destan, fabl, halk hikâyesi, mesnevi türünün özelliklerini ve farklarını ayırt eder.

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (*punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.*)
- Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler

Dil ve semboller için seçenekler sağlayın:

- Kelime ve sembolleri (*ikon görseller vb.*) tanımlayan seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 17

4. TEMA: NESİLLERİN MİRASI (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.3. “Nesillerin Mirası” temasına uygun nitelikler taşıyan metinleri çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE2.3.1. Parçaları belirler. - Metindeki karakterlerin özelliklerini, amaçlarını ve niyetlerini inceler. - Metindeki yapı unsurlarını belirler. - Metindeki dil ve anlatım özelliklerini belirler. - Metindeki dil işlevlerini belirler. b) TDE2.3.2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirler. - Okuduğu metni oluşturan şekil ve anlama dair birimler arasındaki ilişkileri belirler. - Metindeki yapı unsurları arasındaki ilişkileri belirler. - Yazarın üslup seçiminin nedenleri ve sonuçlarını açıklar. - Metinlerin yazıldığı dönemin özelliklerini açıklar. - Metnin yazarının özelliklerini açıklar. - Metnin içeriğinin, yapı unsurlarının, dil ve anlatım özelliklerinin metnin yazıldığı dönemle ve toplumla ilişkisini kurar. c) TDE2.3.3. Parçalar arasındaki etkileşimleri belirler. - Okuduğu metni oluşturan şekil ve anlama dair birimlerin arasındaki etkileşimleri değerlendirir. - Metnin yapı unsurlarının metne olan katkısını değerlendirir. - Metnin yapı unsurları ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metnin yapı unsurlarının işlenişini değerlendirir. - Metnin dil ve anlatım özellikleri ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metinde kullanılan dil ve anlatım özelliklerini değerlendirir. - Metin içindeki tutarsızlıkları ya da çatışmaları tespit ederek bunların metne olan etkisini değerlendirir. - Metni; millî, manevi ve evrensel değerler aktarımı bağlamında değerlendirir. - Metnin içeriğinin, yapı unsurlarının, dil ve anlatım özelliklerinin metnin yazarıyla ilişkisini kurar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. - Okuma stratejilerini kullanır. - Metindeki anlatım biçimlerini belirler. - Metinle ilgili soruları cevaplar.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	• Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder. • Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. • Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler. • Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder. • Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler. • Metnin içeriğini yorumlar. • Metinler arasında karşılaştırma yapar.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci okuma stratejilerini doğru kullanamayabilir. • Öğrenci metinden hareketle çıkarım yapmakta zorlanabilir. • Öğrenci metnin yapı unsurları arasındaki ilişkiyi kurmakta sorun yaşayabilir. • Öğrenci sorulara cevap vermekte zorlanabilir. • Öğrenci metinler arası karşılaştırma yapmakta güçlük çekebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: EBA'dan açılacak olan ses dosyası, takibi kolaylaştırmak amacıyla oynatma hızı 0.75 olacak şekilde açılabilir. İF2: Gönüllü olmaya çekinen öğrencileri cesaretlendirmek için sorular kolaydan karmaşığa doğru olacak şekilde düzenlenebilir. Desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin kolay sorularda söz alması desteklenip öğrenci cesaretlendirilebilir. İF3: Dede Korkut Hikâyeleri öğrencilerin ihtiyaçlarına göre etkileşimli tahtadan açılabilir. Büyük puntolu ve okuması kolay tırnaksız yazı tipiyle yazılıp basılı hâlde desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere sunulabilir. İF4: Sonradan örnekleri hatırlamakta zorlanacak öğrenciler için örnek verilen metinlerin altı çizilmesi sağlanabilir veya örnek verilen metinler basılı hâlde öğrencilere dağıtılabilir. İF5: Gereksinim duyan öğrenciler için; etkileşimli tahtada açılan eşleştirme etkinliğinde yer alan maddelerin yer aldığı küçük eşleştirme kartları kullanılabilir. İF6: Etkileşimli tahtadan açılan kitap bölümü yazılar rahatça okunabilecek oranda büyütülerek metnin okunması kolaylaştırılabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: İkili grupları sıra arkadaşlarıyla oluşturmak yerine desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin eşleştirilmesi sağlanabilir. SF2: Öğretmen, kendi başına karşılaştırma yapmakta zorlanan öğrenciler için 2-3 kişilik öğrenci grupları oluşturabilir. Öğrenci grupları birlikte çalışarak karşılaştırmalarını yapabilir. SF3: Eşleştirmeyi bireysel olarak yapmakta zorlanan öğrenciler için ikili akran grupları oluşturulabilir. Öğrenciler, eşleştirmeleri bireysel olarak yapmak yerine grup hâlinde yapabilirler. Bu gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. SF4: Okuma görevi için 4 kişilik öğrenci grupları oluşturulabilir. Öğrenciler, kendi grupları içerisinde kümeler hâlinde okuma yapabilir. Böylece öğrencilerin derse etkin katılımı sağlanabilir. SF5: Öğrencilere verilen süre, öğrencilerin yeterliliklerine ve gereksinimlerine göre artırılabilir veya azaltılabilir.
Ürün	ÜF1: Tanılanmış dallanmış ağaç testi 4-5 kişilik gruplar hâlinde akran desteği sunularak doldurulabilir. ÜF2: Bilgilerini tek materyal üzerinde karşılaştırmakta zorlanan öğrenciler için T diyagramı yerine iki farklı kavram haritası oluşturulabilir (Romanın özellikleri ve Dede Korkut Hikâyeleri'nin özellikleri şeklinde).
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtada açılan cevap anahtarını görmekte zorlanan öğrenciler için masalar ve sıralar U düzeninde veya küme hâlinde düzenlenebilir. Böylece tahtadaki yazıyı görmekte zorlanan öğrenciye yanında oturan akranlarının destek sunması sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Dede Korkut'un Aynası
Konu	Sosyolojik, felsefi ve kültürel hayatta meydana gelen değişimlerin edebiyata yansımaları ve edebî metinlerde bu yansımaların izleri
Öğrenme Hedefleri	TDE2.3. "Nesillerin Mirası" temasına uygun nitelikler taşıyan metinleri çözümleyebilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, A4 kâğıdı, dijital içerikler.
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte okuma alanının geliştirilmesine yönelik soru- cevap, doğrudan anlatım, eşleştirme etkinliği, tanılayıcı dallanmış ağaç ve T diyagramı kullanılmıştır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulur. Bu etkinlikte sorulacak sorular tahtaya yazılır veya sınıfa direkt sunulur. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilir. Doğrudan Anlatım Yöntemi: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Öğretmen bu etkinlikte hikâye yapısıyla ilgili doğrudan anlatım yapar. Bilgi Haritası: Bir metindeki önemli sözel bilgilerin ve bu bilgiler arasındaki ilişkilerin şematik olarak gösterilme biçimidir. Bu etkinlikte bilgi haritasındaki boşluklar; karakterlerin isimleri, metinde hangi amaçla hareket ettikleri, karakterlerin özellikleri gibi bilgilerle doldurulur. T Diyagramı: Karşılaştırma amacıyla bilgileri sütunlara ayıran bir grafik düzenleyicidir. Bu etkinlikte "Dede Korkut Hikâyeleri" ile romanın yapı unsurları, yazıldıkları dönemin özellikleri veya dil ve anlatım özelliklerini yansıtan ifadeler arasındaki farkları ortaya koyması için T diyagramı kullanılır. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Tekniği: Öğrencilerin önermelere verdikleri cevaplar sayesinde sonuca ulaşmalarını sağlayan bir ölçme değerlendirme aracıdır. Bu etkinlikte de metnin dil ve anlatım özellikleri ve yapı unsurlarıyla ilgili önermelerin yer aldığı test uygulanarak öğrencilere öğretim ve değerlendirme yapılır.
Uygulama Aşamaları	Dersin başında bir önceki derste tahliline başlanan "Dede Korkut Hikâyeleri"nin teması, konusu, yapı özellikleri hatırlatılır. Öğrencilere daha önce öğretmen tarafından hazırlanan boş bilgi haritası, dersin başında her sıraya bir tane olacak şekilde dağıtılır (iki kişiye bir kâğıt olacak şekilde) (SF1). Bilgi haritasındaki boşlukların; karakterlerin isimleri, metinde hangi amaçla hareket ettikleri, karakterlerin özellikleri gibi bilgilerle doldurulması gerektiği öğrencilere söylenir. Öğrenciler, öğretmenin dersin başında yaptığı hatırlatmalardan yola çıkarak bilgi haritasını doldurur. Daha sonra öğretmen tarafından etkileşimli tahtadan bilgi haritasının doldurulmuş hâli açılır (FÖÖD1). Öğrencilere tahtadaki harita ile kendi haritalarını karşılaştırmaları söylenir (SF2). Karşılaştırma bittikten sonra öğretmen metindeki karakterlerin özellikleri ile ilgili sözel açıklamalarda bulunur. Öğretmen "Dede Korkut Hikâyeleri"nin dil ve anlatım özellikleriyle ilgili bilgilendirme yapar. EBA'dan konuyla ilgili bir seslendirilmiş metin açar (örneğin, EBA'da başlık: Dede Korkut Hikâyeleri'nde Dil gibi). Metin, öğrenciler tarafından dinlenir (İF1).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Bu bilgilendirmeden sonra etkileşimli tahtadan öğretmenin daha önceden hazırladığı metnin dil ve anlatım özellikleri ve yapı unsurlarıyla ilgili önermelerin yer aldığı tanılayıcı dallanmış ağaç testi açılır (ÜF1). Gönüllü öğrencilerden başlanarak etkinlik tahtada gerçekleştirilir (İF2). Yanlış cevap veren öğrencilere anında dönüt verilerek destekleyici yönlendirme ile doğru çıkışı bulmaları sağlanır.

Öğretmen ders kitabında yer alan “Dede Korkut Hikâyeleri”nden bir hikâye örneği açar ve öğrencilerden metnin içeriğine, yapı unsurlarına, dil ve anlatım özelliklerine, metnin yazıldığı dönemle ve toplumla ilişkisine bakmalarını ister (İF3). Öğretmen öğrencilere sorular yöneltir. Gelen cevaplar öğretmen tarafından metinden örnekler verilerek değerlendirilir (İF4). Bunun yanı sıra gelen cevaplar; millî, manevî ve evrensel değerlerin aktarımı bakımından öğretmen tarafından ele alınır (örneğin, *EBA'dan Dede Korkut Hikâyeleri'ndeki millî, evrensel değerler ile ilgili videolar izletilebilir*), soru-cevap yoluyla öğrencilerin verdikleri cevaplar üzerine düşünmesi sağlanıp bu değerlere dair farkındalık kazandırılır.

Öğretmen öğrencilerin konuyla ilgili (*millî, manevî ve evrensel değerlerin metinde aktarımı*) kazanımlarını ölçmek amacıyla daha önceden hazırladığı eşleştirme etkinliğini etkileşimli tahtadan açar (İF5). Eşleştirme etkinliğinde metinde çeşitli millî, manevî unsurları içeren örnek bölümler ve millî, manevî unsurları ifade eden kavramları karışık olarak verir. Kavramlar ile bu kavramları yansıtan örnek bölümlerin öğrenciler tarafından eşleştirilmesi istenir (SF3). Öğrenciler bu eşleştirmeleri söz alarak gerçekleştirir. Öğretmen gelen doğru cevapları detaylandırarak açıklar, yanlış cevaplara anında dönüt vererek düzeltir. Öğretmen, “Dede Korkut Hikâyeleri”nin tarihî süreç içindeki önemi ve edebî değeri hakkında açıklamalarda bulunur.

Daha önce tahlil edilen “Dede Korkut Hikâyeleri” ile ara metin olarak belirlenen Servetifünun Dönemi'ne ait roman özeti etkileşimli tahtadan açılır (OGM *Materiyal Etkileşimli Kitap*) (İF6). “Dede Korkut Hikâyeleri” ile Servetifünun Dönemi'ne ait roman özeti dil ve üslup yönünden karşılaştırılacağı söylenir. Gönüllü öğrenciler tarafından Dede Korkut Hikâyeleri ve roman özeti okunur (SF4). Roman özeti okunduktan sonra öğrencilerden “Dede Korkut Hikâyeleri” ile romanın yapı unsurları, yazıldıkları dönemin özellikleri veya dil ve anlatım özelliklerini yansıtan ifadeler arasındaki farkları ortaya koyması istenir. Yapılan tespitler için T diyagramından faydalanılır (ÜF2). Öğretmen tahtaya boş T diyagramı çizer. Bir tarafa “Dede Korkut Hikâyeleri” başlığını diğer tarafa “Mai ve Siyah” (*ya da seçilen farklı bir roman*) başlığını yazar ve öğrencilere 10 dakika zaman verir (SF5). Öğrenciler sıra arkadaşları ile cevaplar üzerine düşünür (SF1). Gönüllü öğrencilerden başlanarak istişare edilen cevapları diyagrama yazmaları sağlanır. Öğretmen diyagramda eksik veya yanlış doldurulan yerleri öğrencilerle etkileşimli hâlde düzeltir. Diyagramın tamamlanmasının ardından iki metnin içerik, yapı, yazıldıkları dönem, dil ve anlatım özelliklerine dair öğrencilerin gözden kaçırdığı tamamlayıcı bilgilere sözel olarak değinilir. Ayrıca öğretmen, doldurulan T diyagramını basılı hâle getirerek dosyalarına koymaları üzere öğrencilere dağıtır.

Değerlendirme

Öğrenciler ders süreci boyunca aşağıdaki hedeflere ulaşması bakımından değerlendirilir:

Öğrenci metnin yapı unsurları, içerik, dil ve anlatım özelliklerini tespit eder (*Bu tespitinin değerlendirilmesinde tanılayıcı dallanmış ağaç testinden faydalanılır.*).

Öğrenciler metinler arası karşılaştırmalar yapar (*Metinler arası karşılaştırmalar T diyagramı ile değerlendirilir.*)

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyüklüğü, şekil-zemin ayrımı vb.)
- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler
- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 18

4. TEMA: NESİLLERİN MİRASI (KONUŞMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Konuşma TDE3.1. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşma sürecini yönetebilme TDE3.2. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasına uygun içerik oluşturabilme TDE3.3. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme
Basamaklandırılmış bilgi birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE3.1. Konuşmayı Yönetebilme a) TDE3.1.1. Seçim yapar. - Konuşmasının amacına (ikna etme, bilgilendirme) karar verir. - Konuşmasının özelliklerini (hazırlıklı/hazırlıksız, süre, hedef kitle) belirler. - Konuşma, tür ve yöntem stratejisini belirler. b) TDE3.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Konuşmasında engelleri ortadan kaldırır. - Konuşma amacına uygun seçtiği stratejiyi yapılandırır. TDE3.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE3.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Konuşmasında belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kurar. b) TDE3.2.2. Tahmin eder. - Hedef kitlenin özelliklerine yönelik tahminlerde bulunarak konuşmasının giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini tasarlar. c) TDE3.2.3. Karşılaştırır. - Konuşmasının amacına uygun ana düşünceyi belirlerken karşılaştırma içeren iletiler oluşturur. ç) TDE3.2.4. Sınıflandırır. - Dilin kullanım alanına (özel, mesleki, eğitim ve kamusal) göre konuşmasının içeriğini belirler. d) TDE3.2.5. Yeniden ifade eder. - Konuşmasının türüne göre bilgileri toplar (Hazırlıklı konuşmada bilgi toplar, hazırlıksız konuşmada not alır.). - Söz varlığını kullanarak konuşmasının içeriğini düzenler.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

e) TDE3.2.6. Tepki verir.

- Konuşmasını planlarken dil işlevlerini kullanır.

f) TDE3.2.7. Sesle anlam oluşturur.

- Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanacağını göz önünde bulundurur.
- Konuşmasını diksiyon ve telaffuzu etkin bir şekilde kullanacak şekilde planlar.

g) TDE3.2.8. Görsel öğeleri kullanır.

- Konuşma içeriğini desteklemek için kullanacağı görsel ve işitsel öğelere karar verir.

TDE3.3. Kural Uygulayabilme

a) TDE3.3.1. Plan hazırlar.

- Konuşmasına planına uygun bir şekilde başlar.
- Konuşmasını dikkat çekici bir girişle başlatır.

b) TDE3.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.

- Konuşmasını desteklemek amacıyla düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
- Duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü bir üslupla ifade eder.

c) TDE3.3.3. Uygun söz varlığı kullanır.

- Söz varlığını bağlama uygun şekilde kullanır.
- Ana düşünce ve destekleyici bilgilerle konuşmasını sürdürür.
- Konuşmasını hedef kitleye uygun bir söz varlığı ve üslupla sürdürür.

ç) TDE3.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder.

- Vermek istediği iletileri açık veya örtük bir şekilde ifade eder.
- Duygu, düşünce ve hayallerini tutarlı bir şekilde ifade eder.
- Konuşmayı başlatma, sürdürme ve bitirme ifadelerini etkili kullanır.
- Millî ve manevi değerlere ve kültürel unsurlara dikkat ederek konuşmasını sürdürür.
- Konuşmasında toplumsal hassasiyet oluşturacak öğeler (siyaset, din, etnisite vb.) kullanmaktan kaçınır.
- Konuşmasında olumlu tutum ve değerleri vurgular.

d) TDE3.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular.

- Konuşmasında Türkçenin dil yapısını ve işlevini amacına uygun kullanır.

e) TDE3.3.6. Bağdaşıklık öğelerini kullanır.

- Konuşmasını bağdaşıklık öğelerine dikkat ederek yapar.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	f) TDE3.3.7. Beden dilini ve mekânı kullanır. • Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanır. • Konuşmasında diksiyon ve telaffuzu etkin bir şekilde kullanır. • Konuşmasında mekânı etkin bir şekilde kullanır. • Konuşmasında zamanı verimli bir şekilde kullanır. • Konuşma sürecinde dinleyici ile etkileşim kurar. TDE3.4. Yansıtabilme a) TDE3.4.1. Kendini değerlendirir. • Konuşma sürecindeki davranış, duygu ve düşüncelerini değerlendirir. • Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. • Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. • Konuşmasını paydaşların görüşlerine göre değerlendirir. b) TDE3.4.2. Tepki verir. • Genel geri bildirimlere bağlı olarak bundan sonra yapacağı konuşmalar için kendisine yeni hedefler belirler. • Özgün konuşmacı kimliğini oluşturur. • Konuşmasını dijital ortamlar için yeniden düzenleyebilir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin toplumda meydana gelen sosyal, siyasi ve kültürel değişimlerin edebî eserleri etkilediğini; benzer şekilde edebî anlatımların da sosyal, siyasi ve kültürel değişimlere sebep olduğunu; tahlil edilecek metinlerin türlerine özgü temel kavramları (anlatıcı, olay örgüsü, kişi, zaman, mekân, söyleyici, ahenk unsurları vb.) ve fiiller ile ilgili dil bilgisi konularını bildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci konuşmayı yönetmekte zorlanabilir. • Öğrenci edebî metinlere özgü kavramları ayırt etmede sorun yaşayabilir. • Öğrenci konuşma stratejilerini belirlemede zorlanabilir. • Öğrenci konuşmasının giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini tasarlayamayabilir. • Öğrenci konuşmasında belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kuramayabilir. • Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanacağını göz önünde bulunduramayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrencilerin köşelere gitmesi yerine kartlar, sınıfta dolaştırılabilir veya etkileşimli tahtadan açılabilir. İF2: Hikâye kartları büyük puntolu ve okunaklı renk tonları kullanılarak oluşturulabilir. İF3: Dikkatini toplamakta zorlanan öğrenciler için etkileşimli tahtadan da kontrol listesi açılarak takip edilmesi sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olmasına dikkat edilebilir. SF2: Öğrencilerin ve grupların ihtiyaçlarına göre gruplara verilen süre artırılabilir. SF3: Seçeceği hikâyeye karar vermekte zorlanan öğrenciler ve gruplar için görsel destekler kullanılabilir. Hikâyede yer alan karakterlere uygun resimler etkileşimli tahtadan açılarak veya basılı hâlde öğrencilere gösterilerek karar verme süreci kolaylaştırılabilir. SF4: Ön bilgileri hatırlatıcı infografik metinler oluşturulur. Bu bilgiler ön bilgileri hatırlamakta zorlanan öğrencilere verilir. Öğrencinin anımsaması kolaylaştırılabilir. SF5: Önceden hazırlanmış, iletişim ve görgü kurallarının yazılı olduğu bir kontrol listesi bunları uygulamada zorlanan öğrenciye verilerek kuralları dikkat etmesi kolaylaştırılabilir. SF6: Bağımsız yorum yapmada zorlanan öğrenciler için öğretmen, örnek bir karakter analizi ve yorumu yaparak öğrencilere model olabilir. SF7: Fiziksel desteğe gereksinim duyan öğrenciler dekor ve görsel öge düzenlemelerini akranları ile yapabilirler.
Ürün	ÜF1: Not almakta zorlanan öğrenciler, ses kaydı alarak planlarını not edebilirler. ÜF2: Not almakta zorlanan öğrencilerin grup arkadaşlarından notları kopyalamaları ve notlarını birbirleriyle paylaşmaları için izin verilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Hikâye kartları köşelere asılırken bu kartların tüm öğrenciler tarafından rahatça görülebilecek ve ulaşılabilir şekilde konumlandırılmasına dikkat edilebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Benim Destanım
Konu	Dede Korkut Hikâyeleri'nden birini seçme, canlandırmalarına yönelik plan oluşturma ve bu performans görevini sunma
Öğrenme Hedefleri	TDE3.1. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşma sürecini yönetebilme TDE3.2. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasına uygun içerik oluşturabilme TDE3.3. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, A4 kâğıdı, hikâye adlarının bulunduğu kartlar, dijital içerikler, dereceli puanlama anahtarı.
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	"Edebiyat Atölyesi" konuşma alanını izleyen süreç ardışık dört ders saati olarak yapılandırılmıştır. Bu etkinlikte köşelenme, canlandırma, doğrudan anlatım yöntemi, dereceli puanlama anahtarı kullanılmaktadır. Köşelenme Tekniği: Öğretmen, sınıfın dört köşesine farklı hikâyelerin isimlerinin yer aldığı kartları koyarak öğrencilere seçim yapma imkânı sunar. Bu etkinlikte öğrenciler Dede Korkut Hikâyeleri'nden hangisini canlandıracaklarına köşelenme tekniği ile karar vermektedir. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Öğretmen bu etkinlikte hikâyedeki kişiler, zaman, mekân ve dil anlatım özellikleriyle ilgili bilgileri doğrudan anlatım yöntemiyle sunar. Canlandırma Tekniği: Serbest konuşma, duygu ve düşüncelerini bağımsız ifade edebilme becerisini kazandırmak amacıyla uygulanan bir yöntemdir. Bu etkinlikte öğrencilerin seçtiği karakteri tahlil ederek planlamasına göre canlandırması ve karaktere kendi yorumunu katması istenir. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğini gösteren puanlama araçlarıdır. Bu etkinlikte performans sürecinde öğrencilerin canlandırmaları öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile puanlanır.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen, öğrencilere gruplara ayrılacaklarını, Dede Korkut Hikâyeleri'nden birini seçeceklerini, seçtikleri hikâyedeki karakteri canlandırmaya yönelik bir performans görevi hazırlayacaklarını ve bunu sunacaklarını belirtir. Bu sebeple bu derste oluşturulacak grupların çalışacakları hikâyeyi seçmeleri gerektiğini söyler (OGM Materyal veya EBA'dan daha önce dinletilen/izletilen, okunan, incelenen hikâyelerden. Örneğin Dede Korkut'tan seçilen hikâyeler). Bu görev grup çalışması olarak yapılacaktır.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Öğretmen 5-6 kişilik gruplar oluşturur **(SF1)**. Her grup kendi sözcüsünü seçer. Öğretmen köşelenme tekniğini kullanarak sınıfın dört köşesine farklı hikâyelerin isimlerinin yer aldığı **(FÖOD1)** hikâye kartlarını koyar **(İF1)**. Her grup köşeleri gezerken kendi aralarında konuşarak seçmek istediği hikâyeye karar verir **(İF2)**. Hikâye kartı seçildikten sonra grup sözcüleri gruptaki kişilerin neden o hikâyeyi seçtiğini gerekçeleriyle anlatır. Gruplara yeterli süre verileceği **(SF2)** ve bu sürede seçilen hikâyede yer alan karakterlerin grup içinde dağıtılacağı söylenir. Gruplar hikâyede bulunan karakterlerin kimler tarafından canlandırılacağına kendi aralarında karar verir **(SF3)**.

Görev dağılımı yapıldıktan sonra öğretmen geçmiş derslerde kullandığı notları etkileşimli tahtadan açar. Doğrudan anlatım yaparak aldırıldığı notlar doğrultusunda hikâyedeki kişiler, zaman, mekân ve dil anlatım özellikleri ile ilgili edindikleri bilgileri kullanmalarını ve ön bilgileri doğrultusunda **(SF4)** kendi yorumlarını katarak bir canlandırma planı hazırlamalarını ister **(ÜF1)**. Bu aşamada öğretmen öğrencilerin kostüm, dekor gibi materyalleri de belirlemelerini; öğrencilerin amaca, konuya, hedef kitleye uygun konuşma yöntem ve stratejileri seçmelerini ve bunları öğrenme günlüklerine not almalarını hatırlatır **(ÜF2)**. Öğretmen belirlenen kostüm, dekor gibi materyallerin bir sonraki süreçte hazırlanmış olarak sınıfa getirilmesi gerektiğini söyler.

Öğretmen, öğrencilere sunum sürecinde iletişim ve görgü kurallarına uygun hareket etmeleri gerektiğini söyler **(SF5)**. Öğrencinin seçtiği karakteri tahlil ederek, planlamasına göre canlandırması ve karaktere kendi yorumunu katması istenir **(SF6)**. Öğrencilerin metne kendi yorumlarını katarken bağdaşıklık öğelerinden ve düşünceyi geliştirme yollarından faydalanmaları, dili kurallarına uygun bir şekilde kullanmaları beklenir. Daha sonra öğrenciler, hazırladıkları canlandırma planının grup arkadaşları ile tutarlı ilerleyip ilerlemediğini ve ana düşünce ile olan ilişkisini karşılaştırır. Öğretmen verilen sürenin **(SF2)** ardından her bir grubun yanına gider ve gruplara dönütler sağlar. Dönütler doğrultusunda sınıf dışında eksiklerin tamamlanmasını ister.

Öğrenciler, canlandırma için uygun olan dekor ve görsel öğeleri sınıfta düzenler **(SF7)**. Öğrenciler sınıfta gerekli ortam düzenlemelerinin ardından canlandırmalarını yapar ve canlandırma sürecinde hikâyedeki iletileri sınıf ortamında açık bir şekilde ifade eder. Öğrenciler metne kendi yorumlarını katarken bağdaşıklık öğelerinden faydalanırlar, aynı zamanda Türkçeyi millî bir bilinçle, kurallarına uygun bir şekilde kullanırlar. Performans sürecinde öğrencilerin canlandırmaları öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile puanlanır **(İF3)**. Puanlamada özgünlük, dil yapıları, ana düşünceye uygunluk, mekân ve zaman yönetimi, beden dili kullanımı, görsel ve işitsel öğelerin kullanımı ile ilgili seçenekler yer alabilir. Öğretmen öğrencilerin canlandırma sürecindeki davranış, duygu ve düşüncelerine, sözlü anlatımlarına yönelik dönütler verir. Geri bildirimlerden hareketle bundan sonra yapacakları konuşmalar için kendilerine yeni hedefler belirlemeleri, özgün bir konuşmacı kimliği oluşturmak için neler yapılması gerektiği konuşularak ders sonlandırılır.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Dede Korkut Hikâyeleri'nden birini canlandırmalarına yönelik bir performans görevine hazırlık yapmaları beklenir. Dede Korkut Hikâyeleri'nden seçilen eserlerin canlandırılacağı konuşma sürecini (<i>konusmasının amacı, türü, yöntemi ve stratejisini</i>) yönetebilmeleri beklenir (SF6). Dede Korkut Hikâyeleri'nde verilen karakter için belirlediği konuşma stratejisini yapılandırabilmesi beklenir. Belirlenen konuşma stratejisi için notlar alması beklenir (ÜF1, ÜF2). Dede Korkut Hikâyeleri'nden birinin canlandırıldığı konuşmasına, uygun içerik oluşturabilmeleri ve canlandırmaları beklenir. Öğretmen, öğrencilerin bu amaçlara yönelik çalışmalarını ders içerisinde geri bildirimlerle değerlendirip dersin sonunda dereceli puanlama anahtarı ile puanlar.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: • Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.</i>). • Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: • Gezinme araçlarındaki alternatif seçenekler • Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: • Farklı zorluk ve destek düzeylerinde çeşitlilik gösteren seçenekler • İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun: • Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

11. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
19	Bir Diyeceğim Var! (1. Tema, Dinleme/ İzleme)	TDE1.1. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE1.3. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme TDE1.4. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerden hareketle görüşlerini yansıtabilme	Okunmamış E-Postanız Var	117
20	Bir Diyeceğim Var! (1. Tema, Okuma)	TDE2.2. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE2.3. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme	Yâr Bana Bir Eğlence!	124
21	Kültür Yolculuğu (2. Tema: Dinleme/ İzleme)	TDE1.2. “Kültür Yolculuğu” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme	Âşıklar Doğruyu Güzelce Söyler	131
22	Kültür Yolculuğu (2. Tema Yazma)	TDE 4.3. Kültürel unsurlara ilişkin gözlemlerini benzerlik ve farklılıklarıyla ortaya koyacağı yazısı için kural uygulayabilme TDE 4.4. Kültürel miraslara yönelik gözlemlerini ve incelemelerini anlattığı yazısı için değerlendirmelerini yansıtabilme	Gezdim, Gördüm Sanaldan; Oku Aynı Kanaldan	137
23	Yaşamın İzinde (2.Tema Konuşma)	TDE3.1. Edebiyat ve sanatın yaşamdaki yansımalarını etkileşimli bir biçimde ele aldığı konuşmasını yönetebilme TDE3.2. Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini yaratıcılığı ile bütünleştirdiği bir konuşma içeriği oluşturabilme TDE3.3. Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini yaratıcılığı ile bütünleştirdiği konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Yaşamdan izler taşıyan karakterlerle kurduğu etkileşimi yansıtan konuşmasına yönelik görüşlerini yansıtabilme	Romandaki Kahramanım	143
24	Hayatın Aynası (4. Tema Yazma)	TDE4.1. Günlük hayatta karşılaşılabilecek olay ve durumları etkili bir şekilde aktaracağı yazısını yönetebilme TDE4.2. Farklı bakış açılarını, günlük deneyimleri ve sosyal yaşamı yansıttığı yazısı için içerik oluşturabilme TDE4.3. Farklı bakış açılarını, günlük deneyimleri ve sosyal yaşamı yansıttığı yazısı için kural uygulayabilme TDE4.4. Günlük hayatta karşılaşılabilecek olay ve durumları etkili bir şekilde aktardığı yazılı anlatımına yönelik düşüncelerini yansıtabilme	Düş Bahçesi	152

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 19

1. TEMA: BİR DİYECEĞİM VAR! (DİNLEME/İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme/izleme TDE1.1. "Bir Diyeceğim Var!" temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. "Bir Diyeceğim Var!" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE1.3. "Bir Diyeceğim Var!" temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme TDE1.4. "Bir Diyeceğim Var!" temasında ele alınan metinlerden hareketle görüşlerini yansıtabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	a) TDE1.1.1. Seçim yapar. - Metni dinlemeye/izlemeye başlamadan önce dinleme/izleme amacını belirler. - Dinleme/izleme yapmadan önce metnin içerik ve türüne yönelik tahminlerde bulunur. - Dinleyeceği/izleyeceği metin için uygun dinleme/izleme yöntem ve stratejisi seçer. b) TDE1.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Dinleme/izleme kurallarını uygulayarak dinlemeyi/izlemeyi sürdürür. TDE1.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE1.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Dinleme/izleme metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. b) TDE1.2.2. Tahmin eder. - Dinlediği/izlediği metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. c) TDE1.2.3. Çıkarım yapar. - Dinlediği/izlediği metinde açıkça sunulan bilgileri belirler. TDE1.3. Çözümleyebilme - Dinlediği/izlediği metindeki dil ve anlatım özelliklerini belirler. - Dinlediği/izlediği metindeki dil işlevlerini belirler. b) TDE1.3.2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirler. - Dinlediği/izlediği metni oluşturan şekil ve anlama dair birimler arasındaki ilişkileri belirler.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	c) TDSE1.3.3. Parçalar arasındaki etkileşimleri belirler. • Dinlediği/izlediği metni oluşturan şekil ve anlama dair birimlerin arasındaki etkileşimleri değerlendirir. • Dinlediği/izlediği metnin dil ve anlatım özellikleri ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metinde kullanılan dil ve anlatım özelliklerini değerlendirir. • Dinlediği/izlediği metnin diğer disiplinlerle olan ilişkisini değerlendirir. TDE1.4. Yansıtabilme a) TDE1.4.1. Kendi değerlendirmesini yapar. • Dinlediği/izlediği metin hakkında değerlendirmeler yapabilmek için çeşitli ölçütler belirler. • Dinlediği/izlediği metni kendi beğeni ölçütleri doğrultusunda değerlendirir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. • Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarına yönelik tahminleri ile kelimelerin sözlük anlamlarını karşılaştırır. • Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. • Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu tespit eder. • Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular. • Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir. • Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir. • Medya metinlerinin amacını ve kaynağını sorgular.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci dinleme stratejilerini uygulamakta zorlanabilir. • Öğrenci dinleme/izleme metnin amacını, içeriğini, türünü tespit etmekte sorun yaşayabilir. • Öğrenci dinlediği/izlediği metnin dil ve anlatım özellikleri, metnin içeriği ve yapı unsurları arasında ilişki kurmakta zorlanabilir. • Öğrenci dinlediği/izlediği metin hakkında değerlendirme yapmakta güçlük çekebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Etkileşimli tahtadan açılacak hitap çeşitlerinin okunaklı olması için büyük puntolu ve okuması kolay renk tonlarında olmasına dikkat edilir. İF2: Seçim yapmakta zorlanan öğrenciler için birkaç dinleme stratejisinin özellikleri anlatılarak bu stratejiler arasından seçim yapması sağlanabilir. İF3: Etkileşimli tahtadan açılacak metin büyük puntolu şekilde basılı olarak dağıtılabılır. Anlatım bozukluklarını, yazım ve noktalama yanlışlarını bulmakta zorlanan öğrencilere yanlış yerleri ve doğrularını gösterecek görsel ipuçları eklenebilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Görüş duygu ve düşüncelerini ifade etmekte zorlanan öğrencilere seçenekler sunularak ya da sözel ipuçları ile yönlendirilerek cevap vermeleri sağlanabilir. SF2: Öğrenci grupları oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. SF3: Gruplara verilen süre öğrencilerin seviye ve ihtiyaçları doğrultusunda artırılabilir veya azaltılabilir. Öğretmen gruplara rehberlik ederek tüm grup üyelerinin etkinliğe katılımını sağlayabilir.
Ürün	ÜF1: Çalışma yaprağındaki sorular kolaylaştırılabilir. Hatırlatıcı ve yönlendirici görsel destekler kullanılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtadan açılacak videoları görmekte, duymakta veya takip etmekte zorlanan öğrenciler sınıfta uygun yerlere oturtulabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtadan videolar açılırken öğrencilerin gereksinimlerine göre ekran ayarları ve videonun oynatma hızı ayarlanabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Okunmamış E-Postanız Var!
Konu	Geçmişten bugüne iletişim araçlarının değişimi, günümüzde e-postanın iletişimdeki rolü ve e-postanın avantajları
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE1.3. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme TDE1.4. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerden hareketle görüşlerini yansıtabilme
Materyaller	Dijital içerikler, boya kalemleri, renkli fon kartonları, A4 kâğıdı.
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu derste dinleme/izleme öğrenme alanına yönelik olarak süreç yapılandırılmıştır. Bu etkinlikte dinleme/izleme öğrenme alanı ele alınarak soru-cevap tekniği, dedikodu tekniği, fikir taraması, balık kılçığı, istasyon tekniği ve çalışma yaprakları kullanılmıştır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulmaktadır. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilmektedir. Bu etkinlikte öğrencilere sorularla mektubun içeriği buldurulmaktadır. Dedikodu Tekniği: Öğrencilerin ikiye bölünmüş gruplara ayrılmasının ardından grup üyeleri, verilen konu ya da soru ile ilgili düşüncelerini birbirlerine söylemektedir. Daha sonra eşler birbirinden ayrılarak yeni ikili gruplar oluşturulmaktadır. Yeni eşlerine düşüncelerini iletip yoruma katılıp katılmadıkları noktaları söylemektedirler. Bu etkinlikte öğrenciler e-posta iletişim araçlarının avantajları hakkında arkadaşları ile fikirlerini paylaşmaktadır. Fikir Taraması: Kısa süreli tartışma grupları türünden olan fikir taramasında 4-9 kişiden oluşan gruplarda belli bir konu üzerinde beş-on dakika konuşulmaktadır. Bu etkinlikte yaratıcı düşünce ve sorunlara değişik çözümler aranmaktadır. Gruplar kendi aralarında e-postanın iletişimdeki rolü hakkında ve teknolojinin ilerlemesiyle birlikte uzak gelecekte iletişimin varacağı noktanın ne olabileceği ile ilgili konuşmaktadır. Her gruptan bir öğrenci, gruplarında oluşan fikirleri sınıfla paylaşmaktadır. Balık Kılçığı: Neden ve alt nedenlerin yazıldığı bir yöntemdir. Bir problemin ana nedeninin belirlenerek alt nedenlerine ulaşıldığı bir tekniktir. Bu etkinlikte, dil yanlışları ve bu dil yanlışlarının nedenleri tespit edilirken balık kılçığı tekniğinden faydalanılmaktadır. İstasyon Tekniği: Bütün sınıfın her aşamada (her istasyonda) çalışarak bir önceki grubun yaptıklarına katkı sağladığı, işi bir basamak ileri götürmeyi, yarım kalan işi tamamlamayı temel alan bir yöntemdir. Öğrencilerin e-postanın özellikleri ve iletişim dilinin özellikleri ile ilgili çeşitli çalışmaları tamamlamaları sağlanmaktadır. Çalışma Yaprakları: Derste işlenen konu ile ilgili öğretmenin hazırladığı, öğrencinin etkinliğe katılımının sağlanması için kullanılan bir araçtır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Süreci

(Bu etkinliğe hazırlık için öğrencilere “Geçmişte nasıl haberleşiyorduk?” sorusu yöneltilerek öğrencilerden bu sorunun yanıtını aramaları ve tarihsel süreçte insanlar tarafından hangi iletişim araçlarının kullanıldığı ile ilgili bir araştırma yapmaları istenir.)

Dersin başında öğretmen tarafından farklı şekillerde hazırlanan mektuplarda yer alan hitap çeşitleri etkileşimli tahtadan açılır **(İF1)**. Öğrencilere, “Bu hitabı içeren mektup sizce kime yazılmış olabilir? Sizce mektubun içeriği nedir?” soruları yöneltilir. Verilen cevaplardan hareketle mektup türünde, hitap edilen kişiye ve mektubun içeriğine göre çeşitli duyguların (sevgi, saygı, dostluk vb.) yansıtıldığı ifade edilir **(SF1)**.

Öğrencilerden -önceki derste öğretmenin sorduğu sorularla ilgili- araştırma sonuçlarını sunmaları istenir.

Öğrencilerin araştırma sonuçlarını sınıfta paylaşmasının ardından öğretmen, dinlenecek/izlenecek video için dinleme stratejilerinden en uygun olanı seçmeleri için öğrencileri yönlendirir (Örneğin seçici dinleme stratejisi kullanılarak metin izlenir/dinlenir.) **(İF2)**.

Etkileşimli tahtadan e-postanın iletişimdeki rolü ile ilgili bir video açılır **(FÖOD1, FÖOD2)** (ogmmateryal.eba.gov.tr, eba.gov.tr sitelerinde yer alan videolar içinden “e-posta” başlığı altında uygun görülen videolardan biri gibi).

Dinlemeden/izlemeden sonra dedikodu tekniği kullanılır. İki kişilik öğrenci grupları oluşturulur. E-postanın diğer iletişim araçlarına göre avantajlarının neler olduğu üzerinde fikir yürütmeleri istenir. 2-3 dakika konuşmadan sonra öğrenciler yer değiştirerek yeni gruplarında aynı şekilde fikir alışverişi yaparlar. Bu etkinliğin sonunda her grup fikrini sınıftaki diğer gruplar ile paylaşır.

Öğretmen e-postanın iletişimdeki rolü ile ilgili bilgileri özetler. Daha sonra fikir taraması tekniği kullanılır. 4-9 kişilik öğrenci grupları oluşturulur. Öğrencilerin ortalama 5 dakika süre verilir. Gruplar kendi aralarında e-postanın iletişimdeki rolü hakkında ve teknolojinin ilerlemesiyle birlikte uzak gelecekte iletişimin varabileceği noktanın ne olabileceği ile ilgili konuşurlar. Her gruptan bir öğrenci, gruplarında oluşan fikirleri sınıfta paylaşır **(SF2)**.

Öğretmen, iletişimde dil yanlışlarını içeren karşılıklı konuşma şeklinde hazırlanmış birkaç metin örneğini etkileşimli tahtadan açar (anlatım bozuklukları, yazım ve noktalama yanlışlarını içeren cümlelerle kurulmuş diyaloglar gibi.) **(İF3)**. Öğrenciler önceki etkinlikte oluşturulan, gruplarına yeniden geçerler. Öğretmen, balık kılçığı yöntemini kullanarak öğrencilerden bu metinlerde yer alan dil yanlışlarını ve bu yanlışların nedenlerini bulmalarını ister.

Öğrencilere bu etkinlik için gerekli süre tanınır **(SF3)**. Süre bitiminde öğrencilerden cevaplar alınır. Öğretmen, alınan cevapların değerlendirilmesinden sonra iletişimde kullanılması gereken doğru dil yapısının önemini vurgular.

Dinlenen/izlenen metinde (e-posta ve iletişim ile ilgili metin) iletişimde anlaşmazlığa ve karmaşaya sebep olabilecek ifadelere yer verilip verilmediği öğrencilere sorulur. Verilen cevaplardan sonra metindeki örnek cümleler üzerinden kullanılan dilin özellikleri öğretmen tarafından ifade edilir (Dilin işlevlerinin iletişimde doğru kullanımı, iletişim sürecindeki temel unsurlar vb.).

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Daha sonra öğrenciler istasyon tekniği etkinliği için 4-9 kişilik gruplara ayrılır. Her gruptan grup sözcüsü seçilir. Sınıfta 5 adet istasyon oluşturulur. İlk istasyonda resim yapma, ikinci istasyonda afiş hazırlama, üçüncü istasyonda metin oluşturma, dördüncü istasyonda skeç hazırlama, beşinci istasyonda şiir yazma etkinlikleri yapılır. Öğrenciler sözcülerin işaretiyle kendi etkinliklerine başlar. Ortalama 5 dakika çalışıldıktan sonra gruplar, sözcülerin işaretiyle saat yönünde yer değiştirerek istasyonlarda gezinirler. Bir önceki grubun başladığı işi devam ettirirler, yarım kalan işleri tamamlarlar. Etkinlik bitiminden sonra grup sözcülerinden ürünlerini tahtada sunmaları istenir. Sunumlar sınıfta ayrı ayrı değerlendirilir. Dersin sonunda öğretmen e-postanın özellikleri, iletişimde kullanılan dil yapısıyla ilgili çeşitli soruların yer aldığı çalışma yapraklarını öğrencilere dağıtır ve öğrencilerin soruları cevaplamalarını ister (ÜF1). Cevaplanan çalışma yaprakları değerlendirilmek üzere öğretmen tarafından toplanır. Öğretmen, çalışma yapraklarını kontrol ederek öğrencilere geri bildirim sağlar ve dersi tamamlar.
Değerlendirme	Öğrenci yaptığı araştırmalardan yola çıkarak geçmişten bugüne iletişim araçlarına yönelik çıkarım yapar. Öğrenci e-posta vasıtasıyla iletişimin diğer iletişim araçlarına göre avantajlı yönlerini dedikodu tekniğiyle gerekçelendirerek açıklar. Öğrenciler; iletişim aracı olarak kullanılan e-postanın mektuptan hangi özellikler bakımından farklı olduğunu kavrar. Bu bakımdan öğrencilerin ders süresinde ortaya koyduğu ürünleri tespit eder. Öğrenci kullanılan dil yapısının iletişimdeki önemli rolünü kavrar.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.) - Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: - Kelime ve sembolleri (ikon görseller vb.) tanımlayan seçenekler - Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler - Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler - Dilsel olmayan temel kavramları gösteren seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: - Arka plan bilgisi sağlayan veya etkinleştiren seçenekler - Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler - Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler - Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler
- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerinde çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 20

1. TEMA: BİR DİYECEĞİM VAR! (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metnin Tahlili Okuma TDE2.2. "Bir Diyeceğim Var!" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE2.3. "Bir Diyeceğim Var!" temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE2.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE2.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Okuma metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. - Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler. c) TDE2.2.3. Çıkarım yapar. - Metinde açıkça sunulan bilgileri belirler. - Metnin konu ve/veya temasını belirler. - Metinde yer alan bilgilerin sunuluş şeklini inceler. - Metindeki karakterlerin davranışlarından duygu ve düşüncelerine yönelik çıkarımlar yapar. ç) TDE2.2.4. Karşılaştırır. - Metin öncesi tahminleri ile okuma içeriğini karşılaştırır. - Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre karşılaştırır. d) TDE2.2.5. Sınıflandırır. - Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre sınıflandırır. - Metindeki gerçek ve kurgu arasındaki farkı belirler. e) TDE2.2.6. Tepki verir. - Metni özetler. - Okuduğu metinlere yönelik geri bildirimler sunar. TDE2.3. Çözümleyebilme a) TDE2.3.1. Parçaları belirler. - Metindeki karakterlerin özelliklerini, amaçlarını ve niyetlerini inceler. - Metindeki yapı unsurlarını belirler. - Metindeki dil ve anlatım özelliklerini belirler. - Metindeki dil işlevlerini belirler.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	b) TDE2.3.2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirler. • Metindeki yapı unsurları arasındaki ilişkileri belirler. • Metinlerin yazıldığı dönemin özelliklerini açıklar. • Metnin içeriğinin, yapı unsurlarının, dil ve anlatım özelliklerinin metnin yazıldığı dönemle ve toplumla ilişkisini kurar. c) TDE2.3.3. Parçalar arasındaki etkileşimleri belirler. • Okuduğu metni oluşturan şekil ve anlama dair birimlerin arasındaki etkileşimleri değerlendirir. • Metnin yapı unsurlarının metne olan katkısını değerlendirir. • Metnin yapı unsurları ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metnin yapı unsurlarının işlenişini değerlendirir. • Metnin dil ve anlatım özellikleri ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metinde kullanılan dil ve anlatım özelliklerini değerlendirir. • Metnin içeriğinin, yapı unsurlarının, dil ve anlatım özelliklerinin metnin yazarıyla ilişkisini kurar. • Metnin diğer disiplinlerle olan ilişkisini değerlendirir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. • Okuma stratejilerini kullanır. • Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder. • Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler. • Metindeki anlatım biçimlerini belirler. • Metinle ilgili soruları cevaplar. • Metin içi ve metin dışı anlam ilişkisi kurar. • Metinle ilgili sorular sorar. • Metnin konusunu belirler. • Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler. • Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler. • Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durur. • Metnin içeriğini yorumlar. • Yazarın olaylara bakış açısını tespit eder. • Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir. • Metinler arasında karşılaştırma yapar. • Aynı metnin çeviri, farklı baskı vb. özellikleri bakımından karşılaştırır. • Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	- Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. - Metin türlerini ayırt eder. - Medya metinlerinin amaçlarını (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirler. - Metinleri kahramanlar, mekânlar, zamanlar ve olaylar yönünden karşılaştırır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci okuma stratejilerini uygulamakta zorlanabilir. - Öğrenci okuma metninin amacını, içeriğini, türünü tespit etmekte sorun yaşayabilir. - Öğrenci okuma metninin dil ve anlatım özellikleri, metnin içeriği ve yapı unsurları arasında ilişki kurmakta zorlanabilir. - Öğrenci okuduğu metin hakkında değerlendirme yapmakta güçlük çekebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Okunacak metin sınıftaki öğrencilerin yeterlilik ve gereksinimlerine göre daha anlaşılır metinler arasından seçilebilir. İF2: Öğrencilere etkileşimli tahtadan açılacak olan metin büyük puntolu, okuması kolay tırnaksız yazı tipi ve belirgin renk tonları kullanılarak basılmış hâlde öğrencilere dağıtılabilir. İF3: Konuşmakta zorlanan öğrencilere daha kısa süreli konuşma biletleri verilebilir. İF4: Doğru cevapları sözel olarak takip etmekte zorlanan öğrenciler düşünülerek cevap anahtarı basılı şekilde tüm öğrencilere dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Verilen cevaplar etkileşimli tahtaya yazılabilir. Dijital platformlar kullanılarak ilgi çekici bir ekran açılabilir. SF2: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olmaları sağlanabilir. SF3: Öğrencilerden “dostluk” ile ilgili fikirlerini sözel olarak almak yerine boş kâğıda yazarak öğretmenin getirdiği kutuya atmaları istenebilir. Herkes fikrini yazdıktan sonra öğretmen fikirleri okur; okurken cevapları “çok güzel, güzel, ilginç” olduğunu belirtilerek öğrencilerin öz güven kazanmalarını sağlayabilir. SF4: Öğretmen öğrencileri konuşmaya cesaretlendirmek amacıyla basit ve yönlendirici sorular sorabilir.
Ürün	ÜF1: Tanılayıcı dallanmış ağaç testindeki sorular, sınıfın yeterliliklerine ve gereksinimlerine göre düzenlenebilir. Testi tamamlamakta zorlanan öğrenciler için farklı bir test uygulanabilir. ÜF2: Etkileşimli tahtadan açılacak olan tanılayıcı dallanmış ağaç testinde desteğe ihtiyacı olan öğrenciler için ipucu olarak görsel destekler kullanılabilir. Testin ikili eşleştirme yapılarak doldurulmasıyla ekran desteği sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Aynı grupta olan öğrencilerin birbirlerini duymalarını ve görmelerini kolaylaştırmak için sınıftaki sıralar kümeler şeklinde düzenlenebilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Yâr Bana Bir Eğlence!
Konu	Karagöz metnindeki dramatik yapı unsurları ve bu unsurların birbirleriyle ilişkisi, iletişimde dilin önemi
Öğrenme Hedefleri	TDE2.2. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE2.3. “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme
Materyaller	Dijital içerikler, A4 kâğıdı.
Etkinlik Süresi	6 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu okuma etkinliğinde soru-cevap, doğrudan anlatım tekniği kullanılmış; tereyağı ekmek, konuşma bileti, balık kılçığı diyagramı, tanılayıcı dallanmış ağaç, beyin fırtınası, kavram haritası tekniklerinden faydalanılmıştır. Soru - Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulmaktadır. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilmektedir. Bu etkinlikte öğrencilere çeşitli sorular sorularak metnin yapı unsurları, dil ve anlatım özellikleriyle ilgili bilgilere ulaşması hedeflenir. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu etkinlikte Karagöz ve Hacivat’ın özellikleri öğretmen tarafından doğrudan anlatım ile sınıfa aktarılır. Tereyağı Ekmek Tekniği: Öğretmen tarafından bir problem, soru ya da konu öğrencilere verildikten sonra öğrencilerden önce tek başlarına düşünceleri, daha sonra arkadaşları ile bir araya gelerek düşüncelerini tartışmalarını sağlayan bir tekniktir. Bu etkinlikte öğrenci diyalogların kime ait olabileceğini önce kendi düşünür daha sonra düşüncesini not alır. Grup arkadaşlarıyla bir araya gelerek düşüncelerini paylaşır ve tartışır. Ulaşılan sonuçları grup sözcüleri sınıfa sunar. Konuşma Biletleri Tekniği: Öğrencilerin eşit sürede konuşmasına ve düşüncelerini anlatmalarına dayanan tekniktir. Her biletin bir konuşma süresi vardır. Öğrenciler biletleri bitene kadar konuşurlar. Uygulama, öğrencilerin elindeki biletler bitene kadar devam eder. Beyin Fırtınası Tekniği: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupta yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Kavram Haritası Tekniği: Daha geniş bir kavram başlığı altındaki kavramların birbirleriyle ilişkilerini gösteren iki boyutlu bir şemadır. Bu etkinlikte öğretmen etkileşimli tahtadan Karagöz metninin dramatik örgüsünü oluşturan unsurların sadece ana başlıklarının yer aldığı bir kavram haritası kullanır (kişiler, yer, zaman, çatışma). Balık Kılçığı Diyagramı: Neden ve alt nedenlerin yazıldığı bir yöntemdir. Bir problemin ana nedeninin belirlenerek alt nedenlerine ulaşıldığı bir tekniktir. Bu etkinlikte, Karagöz oyununun sevilmesinin ve ilgi görmesinin nedenleri öğrencilere balık kılçığı yöntemiyle tespit ettirilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Testi: Öğrencilerin önermelere verdikleri cevaplar sayesinde sonuca ulaşmalarını sağlayan bir ölçme değerlendirme aracıdır. Bu etkinlikte Karagöz metnindeki yapı unsurları, dil ve anlatım özellikleri ile ilgili olarak kullanılmıştır.
Uygulama Süreci	(Daha önceki derste Karagöz metni okutulmuş olur, TDE2.1 öğrenme çıktısına yönelik ders akışı planlanır ve bu plana yönelik etkinlikler gerçekleştirilir.) Dersin başında öğrencilere, Karagöz metnindeki hangi karakteri daha çok beğendikleri sorulur. Gerekçeleriyle beraber cevap vermeleri istenir. Verilen cevaplar tahtaya yazılır (SF1). Öğretmen etkileşimli tahtada diyaloglarda konuşanların isimlerinin yer almadığı başka bir Karagöz metni açar (İF1, İF2). Öğrencileri 6-8 kişilik gruplara ayırır (SF2). Tereyağı ekmek etkinliği gerçekleştirilir. Öğrenci diyalogların kime ait olabileceğini önce kendi düşünür daha sonra düşüncesini not alır. Grup arkadaşlarıyla bir araya gelerek düşüncelerini paylaşır ve tartışır. Ulaşılan sonuçları grup sözcüleri sınıfa sunar. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan sonra öğretmen; metindeki kişilerin özelliklerinin, kullandıkları söz varlıklarının sosyal statü ve eğitim durumuyla ilişkili olduğunu ifade eder. Hacivat ve Karagöz'ün farklılıklarına rağmen (kişilik özellikleri, eğitim durumu, kültür düzeyi vs.) bir uyum içerisinde yaşamaları üzerinde durur. Öğrencilerden kendi çevrelerinde bu kişilere benzeyen kişilerden örnek göstermeleri istenir. Söz almak isteyen öğrencilere konuşma biletleri dağıtılır. Konuşma biletlerinin üzerinde farklı süreler vardır. Konuşmak isteyen öğrenci elindeki biletin süresi kadar konuşabilir (İF3). Öğrenciler bu konuşma biletlerine göre söz alırlar. Tahtaya “dostluk” sözcüğü yazılır ve beyin fırtınası tekniği kullanılarak öğrencilerden “dostluk” kavramının kendileri için ne ifade ettiğini söylemeleri istenir (SF3). Verilen cevaplar tahtaya yazılır, öğrencilerin söyleyeceklerinin bitmesiyle beyin fırtınası tamamlanır ve cevaplar üzerine konuşulur, öğretmen tahtaya yazılanlardan da yola çıkarak yaşamda dostluğun önemini vurgular. Etkileşimli tahtadan okuma metninden farklı olarak kısa bir Karagöz oyunu açılır, öğrencilere izlettirilir (örneğin; EBA Kütüphane İçerikleri). Öğrencilerden Karagöz oyununun sevilmesinin ve ilgi görmesinin nedenlerini balık kılçığı yöntemiyle tespit etmeleri istenir. Etkileşimli tahtadan dijital platformlar aracılığıyla balık kılçığı şablonu açılır. Öğrencilerden fikirler alınarak balık kılçığı diyagramı doldurulur (SF4). Bu etkinlikten sonra öğretmen cevaplardan yola çıkarak kültürel bir miras olan Karagöz'ün geleneksel tiyatro içinde çok önemli bir yere sahip olduğunu dile getirir. Daha sonra öğretmen, etkileşimli tahtadan Karagöz metninin dramatik örgüsünü oluşturan unsurların sadece ana başlıklarının (kişiler, yer, zaman, çatışma) yer aldığı bir kavram haritası açar. Öğrencileri 4'er kişilik gruplara ayırır. Aynı grup içerisinde olan öğrenciler bir araya gelir (FÖÖD1). Kavram haritasında boş olan yerleri grupların istişare ederek doldurmalarını söyler. Öğretmen, öğrenciler tarafından doldurulan kavram haritalarını kontrol ederek cevapları değerlendirir. Yanlış cevaplar varsa düzelterek doğrularını söyler.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğretmen “Eğer Karagöz de Hacivat gibi okumuş, aydın biri olsaydı; kullandığı dil özellikleri değişir miydi?” sorusunu öğrencilere yöneltir. Verilen cevaplardan sonra dramatik örgüde kişinin bulunduğu konumun, sosyal statünün, çevrenin etkisine dikkat çeker. Karagöz metnindeki diğer tiplerin dil ve anlatım özellikleri de incelemeye hikâyenin geçtiği yerleşim yerinin tiplerin dil özelliklerine yansıtılmış olduğuna metinden verilen örnekler ile dikkat çekilir. Dersin sonunda etkileşimli tahtadan Karagöz metnindeki yapı unsurları, dil ve anlatım özellikleri ile ilgili daha önceden hazırlanmış çeşitli önermelerden oluşan tanılayıcı dallanmış ağaç testi (<i>Tanılayıcı dallanmış ağaç testi örneğine EBA, OGM Materyal Türk Dili ve Edebiyatı 11. Sınıf Etkileşimli Uygulamalar sayfasından ulaşılabilir.</i>) açılır (ÜF1, ÜF2). Öğrencilere yönergeler doğrultusunda hareket ederek doğru çıkışı ulaşmaları gerektiği ifade edilir. Öğrenciler, kendilerine verilen süre içerisinde testi tamamlar. Öğretmen, öğrencilerin test sonuçlarını değerlendirir. Öğrencilere sözel olarak geri bildirimde bulunur (İF4).
Değerlendirme	Öğrenciler, tiyatro metnindeki dramatik örgüyü oluşturan unsurları kavram haritasıyla tespit ederek bu unsurlar arasındaki ilişkileri belirler. Öğrenciler, Karagöz’ün kültürel bir miras ürünü olarak taşıdığı önemi ve Türk kültüründeki değerini balık kılıcı diyagramını doldurarak kavrarlar. Öğrenciler, etkinliğin sonunda kişilik özellikleri, eğitim durumu, kültür düzeyi gibi farklılıklara rağmen insanların bir uyum içerisinde yaşayabileceklerini ve dostluğun önemini beyin fırtınası tekniğinden yararlanarak ifade ederler. Öğrencilerin okudukları metindeki yapı unsurları, dil ve anlatım özellikleriyle ilgili edindikleri bilgiler, tanılayıcı dallanmış ağaç testiyle değerlendirilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.) - İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: - Kelime ve sembolleri (ikon görseller vb.) tanımlayan seçenekler - Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler - Dilsel olmayan temel kavramları gösteren seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: - Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler - Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler - Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: - Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler - Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 21

2. TEMA: KÜLTÜR YOLCULUĞU (DİNLEME/İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme/İzleme TDE1.2. “Kültür Yolculuğu” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE1.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE1.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Dinleme/izleme metnindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar. b) TDE1.2.2. Tahmin eder. - Dinlediği/izlediği metnin başlık ve görsellerinden hareketle metnin yazılış amacını tahmin eder. - Dinlediği/izlediği metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler. c) TDE1.2.3. Çıkarım yapar. - Dinlediği/izlediği metinde açıkça sunulan bilgileri belirler. - Dinlediği/izlediği metinlerden hareketle çıkarımlar yapar. - Dinlediği/izlediği metinde açıkça ifade edilen neden-sonuç, koşul, varsayım bilgilerini belirler. - Dinlediği/izlediği metnin konu ve/veya temasını belirler. - Dinlediği/izlediği metnin yardımcı düşüncelerini belirler. - Dinlediği/izlediği metinde ana düşüncüyü duyguyu belirler. - Yazarın (senarist/yönetmen/şair) dinlediği/izlediği metni yazma amacını belirler. - Dinlediği/izlediği metinde yer alan bilgilerin sunuluş şeklini inceler. - Dinlediği/izlediği metindeki karakterlerin davranışlarından duygu ve düşüncelerine yönelik çıkarımlar yapar. - Dinlediği/izlediği metin ile yazar (senarist/yönetmen/şair) arasındaki ilişkiyi belirler. ç) TDE1.2.4. Karşılaştırır. - Dinlediği/izlediği metin öncesi tahminleri ile okuma içeriğini karşılaştırır. - Dinlediği/izlediği metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre karşılaştırır. d) TDE1.2.5. Sınıflandırır. - Dinlediği/izlediği metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre sınıflandırır. - Dinlediği/izlediği metindeki gerçek ve kurgu arasındaki farkı belirler.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	- Dinlediği/izlediği metindeki öznel ve nesnel ifadeleri ayırt eder. - Dinlediği/izlediği metindeki bilgilerin güvenilir olup olmadığını belirler. e) TDE1.2.6. Tepki verir. - Dinlediği/izlediği metni özetler. - Dinlediği/izlediği metinlere yönelik geri bildirimler sunar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur. - Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. - Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarına yönelik tahminleri ile kelimelerin sözlük anlamlarını karşılaştırır. - Dinlediklerini/izlediklerini özetler. - Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. - Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler. - Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder. - Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir. - Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci bir metni not tutarak izlemede zorluk yaşayabilir. - Dinlediği metnin içeriğini anlamakta güçlük çekebilir. - Belli yönergeleri izleyerek bir tartışmada görev almakta zorlanabilir. - Tartışma sonunda değerlendirme, öz değerlendirme yapmakta güçlük çekebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Dinlerken/izlerken dikkat edilecek unsurlar tahtaya yazılarak etkinlik boyunca rahatça görünür kılınabilir. İF2: Dinleme/izleme ve not alma çalışmasının daha kolay anlaşılabilmesi için video yavaşlatılarak tekrar oynatılabilir.
Süreç	SF1: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olmaları sağlanabilir. SF2: Kalabalık sınıflarda ve gruplarda aktif katılımı artırmak amacıyla birden fazla grup sözcüsü seçilebilir. SF3: Gruplara verilen süre sınıftaki öğrencilerin seviye ve ihtiyaçlarına göre artırılabilir veya azaltılabilir. Gruplar kendi aralarında tartışırken öğretmen, grupları dolaşarak her öğrencinin aktif katılımı için gruba rehberlik edebilir. SF4: Tartışmaya katılımı artırmak amacıyla ilgili öğrencilere yönlendirici ve basit sorular yöneltilerek öğrenciler cesaretlendirilebilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ürün	ÜF1: Öğrencilerin dikkat etmesi gereken dereceli puanlama anahtarı kuralları, etkileşimli tahtadan açılarak tartışma etkinliği boyunca takip edebilmesi sağlanabilir. ÜF2: Değerlendirme grubundaki öğrencilerden puanlamada zorlanan öğrenciler dereceli puanlama anahtarında puan vermekte zorlanan öğrenciler için puan vermek yerine “evet hayır” şeklinde cevaplar verebileceği başka değerlendirme araçları kullanabilir. Okumakta zorlanan öğrenciler için grupta okuyucu belirlenerek ölçek maddeleri okunabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtayı görmekte, duymakta zorlanan öğrenciler gereksinimleri doğrultusunda sınıfta uygun yerlere oturtulabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahta kullanılırken perde, cam ve ışık gibi ortam koşulları düzenlenebilir. Tahtanın ekran görüntüsünü bozabilecek etmenler ortadan kaldırılarak ekran parlaklığı düzenlenebilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Âşıklar Doğruyu Güzelce Söyler
Konu	Tartışma yöntemiyle âşıkların atışmalarında hangi unsurların daha önemli olduğunun ortaya çıkarılması.
Öğrenme Hedefleri	TDE1.2. "Kültür Yolculuğu" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, çıkış kartları, A4 kâğıdı.
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte okuma öğrenme alanı ele alınarak tartışma, soru-cevap, dereceli puanlama anahtarı ve portfolyo dosyası kullanılmıştır. Tartışma Tekniği: Öğretmenin yönetimi altında bir grubun herhangi bir konu üzerinde belirli bir amaca dönük olarak birlikte konuşarak, tartışarak, birbirlerinin görüşlerini dinleyerek ve eleştirerek en uygun çözümü bulmalarına dayanan bir öğretim yöntemidir. Bu etkinlik boyunca âşık atışmalarında en önemli unsurların neler olduğu dört grup tarafından tartışılmaktadır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulup cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilmektedir. Bu etkinlikte öğrencilere, âşık atışmalarında en önemli unsurların neler olduğu sorulmaktadır. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceği ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğini gösteren puanlama araçlarıdır. Burada ekran değerlendirilmesi için dereceli puanlama anahtarından faydalanılmaktadır. Portfolyo Dosyası: Öğrencilerin etkinlik boyunca yaptığı çalışmaları, harcadığı çabayı, yaşadığı evreleri gösteren çalışma dosyasıdır. Süreç odaklı bir değerlendirme tekniğidir. Bu çalışmada sınıftaki tüm öğrencilerin çalışmalarının tek portfolyo dosyasında toplanması amaçlanmaktadır.
Uygulama Süreci	Öğretmen, sözlü gelenekteki âşık atışmalarından söz eder. Sadece ülkemizde değil Türk dünyasının tamamında atışma geleneğinin devam ettiğini vurgular. Atışmaların, âşıkların birbirini yenme çabasından doğduğunu ancak bu çabanın edep kurallarından (usta-çırak ilişkisi vb. gibi) ayrılmadan gerçekleşmesi gerektiğini belirtir. Öğretmen, atışma videosunu birazdan izleyeceklerini ve videoyu izlerken dikkat etmeleri gereken hususlar olduğunu belirtir. Videoyu açmadan önce öğrencilerin izleme esnasında nelere dikkat edip neleri not almaları gerektiğini şöyle sıralar (İF1): • Mizah ve eğlence unsurları • İçerikte söylenenlerin doğruluğu • Söz söyleme üslubu ve terbiye • Kullanılan ezgilerin etkisi Önceki derste hazırlanmış olan ve sunumu planlanan âşık atışması (İF2) (<i>Erzurumlu Âşık Reyhani- Karslı Âşık Şeref Taşlıova arasındaki atışma videosu</i>) etkileşimli tahtadan dinlenir/izlenir (FÖOD1, FÖOD2).

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Öğrenciler beş gruba ayrılır **(SF1)**. Gruplar şekillendirilirken öğrencilerin istekleri ve uyumu da göz önünde bulundurulur. Gruplar sözcülerini seçerler **(SF2)**. Dört grup tartışmacı, bir grup ise değerlendirmeci olur. Dört tartışma gruba sırasıyla "mizah ve eğlence unsurları, içerikte söylenenlerin doğruluğu, söz söyleme üslubu ve terbiye, kullanılan ezgilerin etkisi" konuları dağıtılır. Öğretmen öğrencilere "İzlediğimiz âşık atışmasında sonucu en çok etkileyen unsur hangisidir?" sorusu bağlamında tartışmayı gerçekleştireceklerini açıklar. Bu soruya cevap olarak her grubun kendilerine verilen konu başlığı (mizah ve eğlence unsurları / içerikte söylenenlerin doğruluğu/söz söyleme üslubu ve terbiye / kullanılan ezgilerin etkisi) bağlamında yanıtlarını hazırlayıp diğer gruplara karşı savunmaları gerektiği söylenir. Gruplara ortalama 5 dakika hazırlık süresi verilir **(SF3)**. Dört grup hazırlık yaparken değerlendirmeci gruba öğretmenin önceden hazırladığı dereceli puanlama anahtarı dağıtılır ve nasıl değerlendirme yapılacağı açıklanır **(ÜF1, ÜF2)**. Bu ölçekte tartışmada puan getirecek unsurlar öğrencilere belirtilir; bu unsurlar şöyle sıralanır:

- Grubundaki arkadaşlara, diğer gruplara ve tartışmayı yönetene saygı
- Doğru düşünceye ulaşma çabası
- Diğer gruplardan gelen fikirler üzerine düşünüp fikirleri kabullenme
- Söz alma ve söz sırasını bekleme
- Kaba sözlerden kaçınma, ince ve etkili söz söyleme
- Tartışmanın akışını değiştirecek yeni fikirler üretebilme
- Konu dışına çıkmama ve izlediği videoyu tartışmada kullanabilme

Öğretmen gruplara sırayla söz hakkı verir. Sırası gelen grubun sözcüsü kendi konusu hakkında fikirlerini belirtir ve diğer gruplardan varsa karşıt görüşler alır **(SF4)**. Öğretmen tartışmayı derinleştirmek amacıyla önceden hazırladığı soruları gruplara yöneltir. Gelen cevaplara ve grupların birbirine sorduğu sorulara göre ikinci tur soruları sorar.

Gelen cevaplara ve hazırlanmış ölçeğe göre değerlendirme grubu puanlarını verir.

Değerlendirme grubunun sözcüsü gerekçeleriyle birlikte grupların başarı durumlarını açıklar.

Grup sözcüleri grupları adına tartışmayı değerlendirir.

Öğretmen bütün değerlendirmeleri, doldurulmuş puanlama evraklarını toplayıp sınıf portfolyo dosyasına koyar.

Değerlendirme

Öğrenciler tarafından dinleme/izleme kurallarına ve öğretmenin yönergelerine uyarak video izlenir.

Video içeriklerinden hareketle tartışma kurallarına uyularak tartışma yapılır.

Tartışma kurallarına uyulup uyulmadığı, akran değerlendirmesi ve dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilir.

Sonuçlar sınıf portfolyo dosyasında toplanır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyük-lüğü şekil zemin ayrımı vb.)
- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler

Dil ve semboller için seçenekler sağlayın:

- Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler
- Dilsel olmayan temel kavramları gösteren seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler
- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İş birliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 22

2. TEMA: KÜLTÜR YOLCULUĞU (YAZMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Yazma TDE 4.3. Kültürel unsurlara ilişkin gözlemlerini benzerlik ve farklılıklarıyla ortaya koyacağı yazısı için kural uygulayabilme TDE 4.4. Kültürel miraslara yönelik gözlemlerini ve incelemelerini anlattığı yazısı için değerlendirmelerini yansıtabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE4.3. Kural Uygulayabilme a) TDE4.3.1. Plan hazırlar. • Yazmaya planına uygun bir şekilde başlar. • Yazısını dikkat çekici bir girişle başlatır. b) TDE4.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. • Yazısını desteklemek amacıyla anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yollarından yararlanır. • Duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü bir üslupla ifade eder. c) TDE4.3.3. Uygun söz varlığı kullanır. • Söz varlığını (deyim, atasözü, mecaz ve terim) bağlama uygun şekilde kullanır. • Ana düşünce ve destekleyici bilgilerle yazma sürecine devam eder. • Yazısını hedef kitleye uygun bir söz varlığı ve üslupla sürdürür. ç) TDE4.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder. • Vermek istediği iletileri açık veya örtük bir şekilde ifade eder. • Duygu, düşünce ve hayallerini tutarlı bir şekilde ifade eder. • Yazmayı başlatma, sürdürme ve bitirme ifadelerini etkili kullanır. • Millî ve manevi değerler ile kültürel unsurlara dikkat ederek yazma sürecine devam eder. • Yazısında toplumsal hassasiyet oluşturacak ögeler (siyaset, din, etnisite vb.) kullanmaktan kaçınır. • Yazısının içeriğine uygun başlık belirler. • Yazısında olumlu tutum ve değerleri vurgular. d) TDE4.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular. • Yazısında Türkçe dil yapılarını, işlevine uygun kullanır. • Türkçeyi bilinçli ve özenli (yabancı kelimelerin yerine Türkçelerini kullanması) kullanır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	e) TDE4.3.6. Bağdaşıklık öğelerini kullanır. • Yazısını bağdaşıklık öğelerine dikkat ederek yazar. f) TDE4.3.7. Yazım kurallarını uygular. • Yazısında yazım kurallarını etkili bir şekilde kullanır. g) TDE4.3.8. Noktalama kurallarını uygular. • Yazısında noktalama kurallarını etkili bir şekilde kullanır. TDE4.4. Yansıtabilme a) TDE4.4.1. Kendini değerlendirir. • Yazma sürecindeki davranış, duygu ve düşüncelerini değerlendirir. • Yazısını içerik yönünden değerlendirir. • Yazısını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. • Yazısını paydaşların görüşlerine göre değerlendirir. b) TDE4.4.2. Tepki verir. • Genel geri bildirimlere bağlı olarak bundan sonra yazacağı metin ile ilgili kendisine yeni hedefler belirler. • Özgün yazar kimliğini oluşturur. • Yazısını sınıf/okul panolarında ya da okulun resmî çevrim içi ortamlarında paylaşır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Bilgilendirici metin yazar. • Yazma stratejilerini uygular. (Güdümlü okuma, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.) • Bir işin işlem basamaklarını yazar. • Bir işi işlem basamaklarına göre yazar. • Yazdıklarını düzenler. • Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. • Yazdıklarını desteklemek için gerektiğinde grafik ve tablo kullanır. • Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır. • Yazdıklarını paylaşır. (Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medyada paylaşmaya teşvik edilir.) • Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci yazma planları yapmakta zorluk yaşayabilir. • Düşünceyi geliştirme yollarını kullanmada zorlanabilir. • Uygun söz varlığı kullanmada zorlanabilir. • Yazılarında açık ve örtük ifadeleri yerinde kullanamayabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	• Türkçe dil yapılarını, yazım ve noktalama kurallarını uygulamada zorluk yaşayabilir. • Kendi yazısını değerlendirmede ve yazısını paylaşmada zorlanabilir.
	Farklılaştırma Alanları
İçerik	İF1: Verilecek ödev azaltılabilir. Üç görev yerine içlerinden bir görevi seçerek yapılması istenebilir. İF2: Sanal olarak gezilecek olan müze, öğrencilerin ilgilerine göre değiştirilebilir.
Süreç	SF1: Müze gezisi sırasında görme yetersizliği yaşayan öğrenciler için müze gezirken görülen kısımlar bir öğrenci tarafından sesli olarak betimlenebilir. SF2: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olmaları sağlanabilir. SF3: Tek başına puanlama yapmakta zorlanan öğrenciler için ikili öğrenci grupları oluşturulabilir. Okumakta zorlanan öğrencilere akranı sesli okuma yaparak destek olabilir. Puanlamayı da grup hâlinde tartışarak birlikte yapabilirler.
Ürün	ÜF1: Yazı yazmakta zorlanan öğrenciler için örnek cümleler verilerek bu cümlelerin devamında yeni cümleler oluşturması istenebilir. ÜF2: Yazacağı cümlelere ipucu olacak görsel destekler kullanılabilir. Öğrenci bu görsel desteklerden yola çıkarak yazısını şekillendirebilir. ÜF3: Dereceli puanlama anahtarında puan vermekte zorlanan öğrenciler için puan vermek yerine "evet, hayır" şeklinde cevaplar verebileceği başka değerlendirme araçları kullanılabilir. ÜF4: Desteğe ihtiyacı olan öğrencinin metni kendi grubunda değerlendirilebilir. Öğrenciye metninde anlık düzeltme yapması için fırsat tanınabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Etkileşimli tahtadan açılacak etkinliği görmekte veya duymakta zorlanan öğrenciler, etkileşimli tahtadaki etkinliği takip edebilecekleri uygun yerlere oturtulabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtadan etkinlik açılırken görüntünün ve sesin daha iyi alınabilmesi için tahtanın ekran parlaklığı uygun bir şekilde ayarlanabilir, tahtanın ekranına yansiyarak görüntüyü bozabilecek etmenler göz önünde bulundurularak gerekli sınıf düzenlemeleri yapılabilir. FÖOD3: Sınıftaki masa ve sıralar, öğrencilerin hem grup hem de bireysel çalışmalarına olanak sağlayacak şekilde küme oturma düzeninde yerleştirilmesi sağlanabilir. Böylece art arda bireysel ve grup etkinliklerine katılacak öğrenciler, yer değiştirmek zorunda kalmadan yeni etkinliğe başlayabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Gezdim, Gördüm Sanaldan; Oku Aynı Kanaldan
Konu	Öğrencilerin sanal müze gezisini anlatan bir yazı yazması
Öğrenme Hedefleri	TDE 4.3. Kültürel unsurlara ilişkin gözlemlerini benzerlik ve farklılıklarıyla ortaya koyacağı yazısı için kural uygulayabilme TDE 4.4. Kültürel miraslara yönelik gözlemlerini ve incelemelerini anlattığı yazısı için değerlendirmelerini yansıtabilme
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, çıkış kartları, A4 kâğıdı.
Etkinlik Süresi	3 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte öğrenme galerisi, dereceli puanlama anahtarı, akran değerlendirmesi yapılmış, doğrudan anlatım tekniğinden faydalanılmıştır. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencinin performansını değerlendiren bir puanlama aracıdır. Bu etkinlikte Etnografya Müzesiyle ilgili görsel materyalleri (<i>grafik, şablon, fotoğraf vb.</i>) konularına göre sınıflandırarak toplamaları, Etnografya ve müzecilikle ilgili terimlerin tanımlarını sözlüklerden taramaları, Etnografya ve müzecilikle ilgili atasözlerini, özlü sözleri, deyimleri, duvar yazılarını, şiirleri vb. sınıflandırarak toplamaları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrenme Galerisi: Öğrenciler öğrendiklerini, projelerden elde ettikleri ürünleri çeşitli yerlere asarlar. Diğer gruptaki öğrenciler de bu öğrenme ürünlerini inceleyip eksik gördükleri yerlere eklemeler yaparlar. Böylece bitmiş bir işe katkı sağlamayı öğrenirler. Akran Değerlendirmesi: Benzer seviyedeki öğrencilerin öğrenme çıktılarının, ürünlerinin kalitesini değerlendirdikleri bir süreçtir. Bu etkinlikte öğrenciler belirli ölçütler yardımıyla akranlarının performanslarını değerlendirir. Her öğrenci akranının sanal müze tanıtım yazısı planına katkı sağlar. Doğrudan Anlatım: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Öğretmen bu etkinlikte müzeler ve özellikle Etnografya Müzesi hakkında doğrudan anlatım yapar.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen bir önceki hafta bu ders için bazı görevler verir (İF1). - Etnografya Müzesiyle ilgili görsel materyalleri (<i>grafik, şablon, fotoğraf vb.</i>) konularına göre sınıflandırarak toplamaları - Etnografya ve müzecilikle ilgili terimlerin tanımlarını sözlüklerden taramaları - Etnografya ve müzecilikle ilgili atasözlerini, özlü sözleri, deyimleri, duvar yazılarını, şiirleri vb. sınıflandırarak toplamaları Bu derste, Ankara Etnografya Sanal Müzesi (<i>OGM Materyal internet sitesinde de bulunan</i>) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı sitesinden ziyaret edilir (İF2). Müze sınıfta sanal bir şekilde gezilir (SF1). Bu sanal müze ziyareti için etkileşimli tahta kullanılır. Etkileşimli bir etkinlik olacağı için öğrencilerin tahtaya yakın oturmaları sağlanır (FÖÖD1, FÖÖD2). Müze ziyareti bittikten sonra öğrenme galerisi etkinliği için 4-9 kişilik öğrenci grupları oluşturulur (SF2).

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Etnografya Müzesinin tarihçesi ve müzede sergilenen kültürel varlıklarla ilgili sayısal veriler arama motoru kullanılarak farklı internet sitelerinden incelenir. Öğrenciler grupları ile beraber izledikleri müze görüntülerinden ve inceledikleri sayısal verilerden notlar alır. Tüm gruplar notlarını tamamladıktan sonra bu notlar sınıf panosuna asılır. Öğrenciler gruplarıyla beraber diğer grupların hazırladıkları notları inceler, eksik gördükleri notlara eklemeler yapar. Böylece her öğrenci akranının sanal müze tanıtım yazısı planına katkı sağlar. Bu etkinliğin sonunda notlar yeniden gruplara dağıtılarak gruplardan incelemeleri istenir. Grup olarak incelemeler tamamlandıktan sonra öğrenciler kendi yerlerine döner **(FÖÖD3)**. Her öğrenciden sanal müze ziyaretleriyle ilgili izlenimlerini ve aldıkları notları içeren yazı yazmaları istenir. Bu yazılarında sanal müze ziyaretlerinin normal müze ziyaretlerine göre ne kadar kullanışlı ve verimli olduğuna ilişkin mesajların da yer alması beklenir. Toplanan bilgi ve veriler ışığında yazım ve noktalama kurallarına uyarak tanıtım yazıları yazılır **(ÜF1, ÜF2)**.

Bu yazının sunum yoluyla sınıf arkadaşlarına, okul panosundan okuldaki diğer öğrencilere ve sosyal medya aracılığıyla diğer müze sever insanlara ulaştırılması planlanır. Öğretmen önceden hazırladığı dereceli puanlama anahtarlarını **(ÜF3)** öğrencilere dağıtır.

Öğrenciler metinlerini rastgele bir başka arkadaşına verir. Böylece her öğrenci bir başka arkadaşının metnini inceleyerek puanlamasını yapar **(SF3)**. Puanlamada "dil ve üslup özellikleri, ifadedeki özgünlük, açık ve örtük mesajlar, öznel ve nesnel ifadelere yer verme, görsellerden yararlanma, yazım ve noktalama, düşünceyi geliştirme yolları" gibi ölçütler yer alabilir.

Puanlamalar yapıldıktan sonra metinler ve puanlama anahtarı metni yazan öğrencilere yeniden dağıtılır. Akran değerlendirmeleri gözden geçirilir ve öz değerlendirme yapılır.

Geri bildirimler doğrultusunda her öğrenci metninde düzeltmelerini yapar **(ÜF4)**. Metinler, Müzeler Haftası'nda (18-24 Mayıs) okul panosunda yayınlanır.

Öğretmen, öğrencilerin doldurduğu dereceli puanlama anahtarlarını ve metinleri toplar. Düzeltilmiş metinleri, puanlama anahtarlarını inceler. Kendi görüşlerini de katarak 5-6 metin seçer. Seçtiği metinleri okulun sitesinde yayınlar.

Çalışmalar tamamlanınca metinler sınıf portfolyo dosyasında saklanır.

Değerlendirme

Öğrenciler, tanıtım yazısı planlayıp yazar. İçerik hakkında bilgi ve veriler toplar. Dereceli puanlama anahtarı aracılığıyla akran değerlendirmeleri yapar; bu değerlendirme sonrasında metinlerinde düzeltmeler yapar.

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:

- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler
- Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Arka plan bilgisi sağlayan veya etkinleştiren seçenekler
- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler
- Gezinme araçlarındaki alternatif seçenekler
- Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 23

3.TEMA: YAŞAMIN İZİNDE (KONUŞMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Konuşma TDE3.1. Edebiyat ve sanatın yaşamdaki yansımalarını etkileşimli bir biçimde ele aldığı konuşmasını yönetebilme TDE3.2. Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini yaratıcılığı ile bütünleştirdiği bir konuşma içeriği oluşturabilme TDE3.3. Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini yaratıcılığı ile bütünleştirdiği konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Yaşamdan izler taşıyan karakterlerle kurduğu etkileşimi yansıtan konuşmasına yönelik görüşlerini yansıtabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE3.1. Konuşmayı Yönetebilme a) TDE3.1.1. Seçim yapar. - Konuşmasının amacına (<i>ikna etme, bilgilendirme</i>) karar verir. - Konuşmasının özelliklerini (<i>hazırlıklı/hazırlıksız, süre, hedef kitle</i>) belirler. - Konuşma, tür ve yöntem stratejisini belirler. b) TDE3.1.2. İlişkiyi sürdürür. - Konuşmasında engelleri ortadan kaldırır. - Konuşma amacına uygun seçtiği stratejiyi yapılandırır. TDE3.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE3.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Konuşmasında belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kurar b) TDE3.2.2. Tahmin eder. - Hedef kitlenin özelliklerine yönelik tahminlerde bulunarak konuşmasının giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini tasarlar. c) TDE3.2.3. Karşılaştırır. - Konuşmasının amacına uygun ana düşünceyi belirlerken karşılaştırma içeren iletiler oluşturur. ç) TDE3.2.4. Sınıflandırır. - Dilin kullanım alanına (<i>özel, mesleki, eğitim ve kamusal</i>) göre konuşmasının içeriğini belirler. d) TDE3.2.5. Yeniden ifade eder. - Konuşmasının türüne göre bilgileri toplar (<i>Hazırlıklı konuşmada bilgi toplar, hazırlıksız konuşmada not alır.</i>).

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

- Söz varlığını kullanarak konuşmasının içeriğini düzenler.

e) TDE3.2.6. Tepki verir.

- Konuşmasını planlarken dil işlevlerini kullanır.

f) TDE3.2.7. Sesle anlam oluşturur.

- Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanacağını göz önünde bulundurur.
- Konuşmasını diksiyon ve telaffuzu etkin bir şekilde kullanacak şekilde planlar.

g) TDE3.2.8. Görsel öğeleri kullanır.

- Konuşma içeriğini desteklemek için kullanacağı görsel ve işitsel öğelere karar verir.

ğ) TDE3.2.9. Sunar.

- Yapacağı konuşmanın plan taslağını sunar.
- Aldığı geri bildirimler ile plan taslağına son şeklini verir.

TDE3.3. Kural Uygulayabilme

a) TDE3.3.1. Plan hazırlar.

- Konuşmasına planına uygun bir şekilde başlar.
- Konuşmasını dikkat çekici bir girişle başlatır.

b) TDE3.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.

- Konuşmasını desteklemek amacıyla düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
- Duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü bir üslupla ifade eder.

c) TDE3.3.3. Uygun söz varlığı kullanır.

- Söz varlığını bağlama uygun şekilde kullanır.
- Ana düşünce ve destekleyici bilgilerle konuşmasını sürdürür.
- Konuşmasını hedef kitleye uygun bir söz varlığı ve üslupla sürdürür.

ç) TDE3.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder.

- Vermek istediği iletileri açık veya örtük bir şekilde ifade eder.
- Duygu, düşünce ve hayallerini tutarlı bir şekilde ifade eder.
- Konuşmayı başlatma, sürdürme ve bitirme ifadelerini etkili kullanır.
- Millî ve manevi değerlere ve kültürel unsurlara dikkat ederek konuşmasını sürdürür.
- Konuşmasında toplumsal hassasiyet oluşturacak öğeler (*Siyaset, din, etnisite vb.*) kullanmaktan kaçınır.
- Konuşmasında olumlu tutum ve değerleri vurgular.

d) TDE3.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular.

- Konuşmasında Türkçenin dil yapısını ve işlevini amacına uygun kullanır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	e) TDE3.3.6. Bağdaşıklık öğelerini kullanır. • Konuşmasını bağdaşıklık öğelerine dikkat ederek yapar. f) TDE3.3.7. Beden dilini ve mekânı kullanır. • Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanır. • Konuşmasında diksiyon ve telaffuzu etkin bir şekilde kullanır. • Konuşmasında mekânı etkin bir şekilde kullanır. • Konuşmasında zamanı verimli bir şekilde kullanır • Konuşma sürecinde dinleyici ile etkileşim kurar. TDE3.4. Yansıtabilme a) TDE3.4.1. Kendini değerlendirir. • Konuşma sürecindeki davranış, duygu ve düşüncelerini değerlendirir. • Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. • Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. • Konuşmasını paydaşların görüşlerine göre değerlendirir. b) TDE3.4.2. Tepki verir. • Genel geri bildirimlere bağlı olarak bundan sonra yapacağı konuşmalar için kendisine yeni hedefler belirler. • Özgün konuşmacı kimliğini oluşturur. • Konuşmasını dijital ortamlar için yeniden düzenleyebilir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	• Bu temada öğrencilerin; roman türünün genel özelliklerini, bu türe özgü yapı unsurlarını, roman tahliliyle ilgili çözümleme aşamalarını ve dil bilgisi konularından cümlelerin öğelerini bildikleri kabul edilmektedir. • Öğrencilerin öğretici metinlerin genel özelliklerini ve öğretici metinlere yönelik metin çözümleme süreçlerini bildikleri öngörülmektedir. • Öğrencilerin konuşma stratejilerini uyguladığı varsayılmaktadır (<i>Serbest, gündümlü, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.</i>).
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenci, edebiyat ve sanatın yaşamdaki yansımalarını etkileşimli bir biçimde ele aldığı konuşmasını yönetemeyebilir. • Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini bütünleştirdiği bir konuşma içeriği oluşturamayabilir. • Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini bütünleştirip anlatamayabilir. • Konuşma kurallarına uygun konuşma yapamayabilir. • Romandaki karakterlerle etkileşim kuramayabilir. • Konuşmasında görüşlerini yansıtamayabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	- Okuma güçlüğü yaşayabilir. - Farklı öğrenme alanlarına sahip öğrenciler, etkileşimli tahtada açılan bilgilere odaklanmakta zorlanabilir.
	Farklılaştırma Alanları
İçerik	İF1: Romanı hafızada tutmakta ve/veya romanın içeriğini anlamakta zorlanan öğrenciler için kısa ve basit bir roman seçilebilir veya öğretmen tarafından sesli/yazılı şekilde özet verilebilir. İF2: Anlamada ve çözümlemede güçlük yaşayan öğrenciler için çalışma kâğıdındaki kahramanın istenen özellikleri başlıklarla belirlenebilir. Böylece kahramanın özelliklerini daha rahat çözümlemesi sağlanabilir.
Süreç	SF1: Seçim yapmakta zorlanan öğrenciler için romandaki kahramanlardan birkaç seçenek sunulup öğrencinin seçim yapması sağlanabilir. SF2: Öğretmen, hayal kurmada, tahmin etmede zorlanan öğrenciler için sorulan soruların cevaplarına yönelik ipuçları sunabilir. SF3: Videoyu takip etmede zorlanan öğrenciler için mülakat ile ilgili özelliklerin yazılı olduğu ders notları basılı hâlde dağıtılarak öğrencilerin takip etmeleri kolaylaştırılabilir. SF4: Cevap vermede çekinen öğrencilerin katılımını sağlamak için sınıfta kendilerine yakın gördükleri akranları ile ikili grup oluşturmaları sağlanabilir. SF5: Mülakatta olması gereken özellikler hakkında fikir yürütme ve cevap vermede zorlanacak öğrenciler için sorularla ilgili ipuçları sağlanabilir. SF6: Fikir yürütme ve mülakat planını oluşturmada zorlanan öğrenciler için süreç bireyselden ikili üçlü gruplar hâline dönüştürülerek akran desteği sağlanabilir. SF7: Fiziksel desteğe gereksinim duyan öğrenciler olması durumunda öğrenciler tarafından isimlikler yapılması yerine öğretmen tarafından yazılan etiketlerin öğrencilere verilmesi ve bu etiketleri yakalarına yapıştırmaları sağlanabilir. SF8: Dikkatini toplamakta güçlük yaşayan öğrencilere sunulan mülakatları ilgi çekici kılmak için ilgileri doğrultusunda görsel ve müzik desteği sağlanabilir. SF9: Örtük iletileri anlamakta güçlük çeken öğrenciler için ipuçları sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Görmekte zorlanan ya da fiziksel gereksinimleri olan öğrencilerin daha rahat yazmaları, kâğıdını daha rahat kullanabilmeleri için çalışma kâğıdı A4 boyutu yerine A3 boyutunda dağıtılabilir. ÜF2: Hatırlama ve hafızada tutmada zorluk yaşayan öğrenciler için öğretmen çalışma kâğıtlarını ikiye ayrılmış ve başlıklı hâlde düzenlenmiş şablon şeklinde verebilir. ÜF3: Gereksinim duyan öğrenciler için dereceli puanlama anahtarı bu öğrencilerin gereksinimleri doğrultusunda düzenlenebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Görmekte zorlanan, dikkati hızlı dağılan ya da işitmede zorluk yaşayan öğrenciler için sınıfta ideal oturma düzeni sağlanabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Romandaki Kahramanım
Konu	Okunan ve tahlil edilen <i>Fatih-Harbiye</i> romanındaki bir kişiyle kurmaca bir mülakata hazırlanma ve mülakatı yapma çalışması
Öğrenme Hedefleri	TDE3.1. Edebiyat ve sanatın yaşamdaki yansımalarını etkileşimli bir biçimde ele aldığı konuşmasını yönetebilme TDE3.2. Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini yaratıcılığı ile bütünleştirdiği bir konuşma içeriği oluşturabilme TDE3.3. Sanatçının ve eserden seçtiği karakterin yaşamındaki izlenimlerini yaratıcılığı ile bütünleştirdiği konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Yaşamdan izler taşıyan karakterlerle kurduğu etkileşimi yansıtan konuşmasına yönelik görüşlerini yansıtabilme
Materyaller	Öğretmenin hazırlayacağı mülakat hazırlık ve yapılma aşamalarını gösteren bir öz değerlendirme ile akran değerlendirmesi formu, çalışma kâğıdı, dereceli puanlama anahtarı, etkileşimli tahta, kartlar (<i>isimlik</i>), mikrofon.
Etkinlik Süresi	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Okunan ve tahlil edilen <i>Fatih-Harbiye</i> romanındaki bir kahramanla kurmaca bir mülakat yapabilmeye yönelik performans görevi verilir. Öğrencilerden performans görevleri için sınıf dışında da hazırlık yapmaları istenir. Performans görevine yönelik oluşturulan mülakat çalışması sınıfta yapılır (<i>hazırlık, sunma, değerlendirme</i>). Bu etkinlikte konuşma öğrenme alanı ele alınarak çalışma kâğıdı, dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formu kullanılmıştır. Çalışma Kâğıdı: Herhangi bir konunun öğretimi aşamasında; öğrencilerden yapılması gerekenlerin belirtildiği, işlem basamaklarını kapsayan, bilgilerin yapılandırılmasına yardım eden bir materyaldir. Bu etkinlikte kahramanın özellikleri çalışma yaprakları aracılığıyla yapılandırılmaktadır. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğini gösteren puanlama araçlarıdır. Bu etkinlikte öğrencilerin mülakat tekniğinde kullandıkları dil ve üslup kullanımının performans derecesinin, dereceli puanlama anahtarı ile ölçülmesi amaçlanmaktadır. Öz Değerlendirme: Öğrencinin kendi çalışmasını değerlendirdiği özel bir formdur. Rastgele yaptırılmaz, öğrenci öğretmenin hazırladığı formu doldurarak kendi ürününün çalışmasını değerlendirir. Bu etkinlikte mülakata hazırlık ve mülakatın yapılma aşamaları öz değerlendirme formları ile takip edilmektedir. Akran Değerlendirmesi: Öğrencilerin birbirlerinin çalışmalarını değerlendirmeleiridir. Bunun için akran değerlendirme formu kullanılır. Bu değerlendirmede amaç not vermek değil öğrencilerin olumlu ve yapıcı eleştiride bulunma becerisini geliştirmektir. Bu etkinlikte mülakata hazırlık ve mülakatın yapılma aşamalarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Süreci

Öğrencilere, önceden okunan ve tahlil edilen romandaki **(İF1)** (örneğin *Fatih-Harbiye romanı*) bir kahramanla, kurmaca mülakat yapmak için hazırlanacakları ve mülakatı derste gerçekleştirecekleri söylenir. Bu göreve yönelik öğrencilerden romanda kendisine yakın bulunduğu bir kahramanı seçmeleri **(SF1)** ve bu kahramanın özelliklerini içeren bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenir **(İF2)**. Öğrenciler çalışma kâğıdını iki bölüm olarak kullanacaklardır **(ÜF1)**. Birinci bölümde; roman karakteri ile yapacakları kurmaca mülakatın amacı, hedefi, içeriği, süresi, buna uygun kullanacakları yöntem ve stratejiler başlıkları yer almalıdır. İkinci bölümde ise kurmaca mülakat için hazırlayacakları soru ve cevaplara yer verilmelidir **(ÜF2)**. Öğretmen öğrencilere çalışma kâğıtlarında seçtikleri roman kişisi ile ilgili olarak kendilerine "Gerçek hayatta olsaydı nasıl konuşurdu, nasıl davranırdı, ne işle uğraşırdı?" vb. sorular sormalarını, ilgili tahminlerini yazmalarını söyler **(SF2)** (*Seçilen roman kişilerinin mülakat sorularına verdikleri cevaplar hazırlanırken roman kişinin kullanabileceği dil, beden dili, vurgu ve tonlamalar, varsa ağız özellikleri vb. göz önünde bulundurulur.*).

Öğrencilere yol gösterici olması adına öğretmen daha önceden hazırladığı romana ve mülakat türüne ait ders notlarını ya da videoyu **(SF3)** etkileşimli tahtadan açar **(FÖÖD1)** (örneğin, *EBA'da Başlık: Mülakat 1 videosu gibi*).

(Örneğin; *Fatih-Harbiye Romanındaki Kahramanlar ve Özellikleri*:

Romandaki başlıca karakterler ve özellikleri şunlardır:

Ana Karakterler:

- *Faiz Bey: Fatih'te yaşayan muhafazakar bir babadır. Kızı Neriman'ı geleneksel Osmanlı usullerine göre yetiştirmek ister.*
- *Neriman: Faiz Bey'in kızıdır. Geleneksel bir yaşam yerine modern bir yaşam tarzı benimsemek ister.*
- *Şinasi: Neriman'ın çocukluk arkadaşı ve komşusudur. Fakir bir ailenin çocuğudur. Akıllı ve çalışkandır. İyi bir eğitim almıştır. Neriman'a aşiktir.*
- *Macit: Zengin ve Batılı bir ailenin oğludur. Neriman'a ilgi duyar ve onu modern yaşam tarzına davet eder.*

Diğer Önemli Karakterler:

- *Cemile Hanım: Faiz Bey'in eşi ve Neriman'ın annesidir. Kocasının geleneksel görüşlerine karşı çıkar ve Neriman'ın modernleşmesini destekler.*
- *Rauf Bey: Neriman'ın amcasıdır. Batılılaşma yanlısı bir aydındır.*
- *Nedret: Neriman'ın en yakın arkadaşıdır. Zengin bir ailenin kızıdır ve modern bir yaşam tarzı benimsemiştir.*
- *Nihat: Şinasi'nin arkadaşıdır. Gazeteci olarak çalışmaktadır.*

Romanın Teması ile Karakterler Arasındaki İlişki: Bu karakterler, romandaki geleneksel Osmanlı yaşam tarzı ile Batılılaşma arasındaki çelişkileri farklı açılardan temsil ederler. Faiz Bey ve Cemile Hanım çifti, bu değişime farklı tepkiler veren geleneksel Osmanlı ailesinin bir örneğidir. Neriman ise bu değişimin tam ortasında kalmış ve kimliğini bulmaya çalışan modern bir Türk kadınıdır. Şinasi ve Macit ise Batılılaşmanın farklı iki yüzünü temsil ederler.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Şinasi, Batılılaşmanın olumlu yönlerini savunurken, Macit ise Batılılaşmanın maddi ve gösterişçi yönlerine daha fazla önem vermektedir. Fatih-Harbiye romanı, bu karakterler aracılığıyla Osmanlı toplumunun son dönemindeki önemli değişim ve dönüşümleri gözler önüne serer. Roman, gelenek ile modernlik arasındaki çelişkilerin bireyler üzerindeki etkilerini ve bu çelişkilerle nasıl başa çıkılabileceğini sorgular.)

Öğrencilerin bireysel hazırladığı çalışma kâğıtlarını sıra arkadaşları ile eşleşerek birbirlerine dönüt verip incelemeleri sağlanır (**SF4**). Ardından çalışma kâğıtlarının içerikleri etkileşimli tahtadan açılan notlarla karşılaştırılır. Öğretmen, öğrencilerin mülakatı gerçekleştirmeleri için ortak bir mülakat taslağı hazırlamaları gerektiğini belirtilir. Sınıfça hazırlanacak mülakat plan taslağı için öğretmen etkileşimli tahtada boş bir şablon açar. Soru - cevap yoluyla bir mülakatta olması gereken özellikler sınıfça belirlenir (**SF5**) ve böylece öğretmen rehberliğinde ortak bir mülakat planı oluşturulur. Etkinlik boyunca her öğrenci (**SF6**), seçtiği roman karakteri ile yapacağı mülakatı, sınıfça oluşturdukları bu ortak mülakat soru ve cevaplarına uygun şekilde düzenleyeceğinden bu mülakat şablonu etkileşimli tahtada açık tutulur.

Mülakat soru ve cevaplarının hazırlanmasının ardından, öğrencilerden roman kişisi rolüne girmek isteyenlere, kendisine yakın bulduğu roman karakterinin isminden kendisine bir isimlik yapıp yakasına takması istenir (**SF7**). Öğrencilerden muhabir olmak isteyenler de sınıfta mülakat yapmak istedikleri karakteri bulup eşleşir. Mülakata dikkat çekici bir girişle başlanır, mülakatı sürdürme ve bitirmede dikkat çekicilik devam ettirilir (**SF8**). Muhabirler hazırladıkları mülakatı, eşleştiği roman kişileri yerine geçen öğrenciler ile gerçekleştirir; roman kişileri yerine geçen öğrenciler ise hazırladıkları çalışma kâğıdına göre mülakat sorularını cevaplar. Mülakat sorularına cevap veren öğrenci kurmaca kişiye özgü bir üslup kullanır. Gösterilen performans (*anlatım ilkeleri, beden dili, diksiyon, zaman ve mekânı etkili kullanma ölçütleri dikkate alınarak*) öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir (**ÜF3**).

Mülakatların sonunda roman kişilerinin verdiği cevaplar doğrultusunda, metindeki açık ve örtük iletiler soru-cevap yoluyla sınıfça değerlendirilir (**SF9**). Bu süreçte öğrencilerden, roman kişileriyle ilgili vardıkları yargıların dayanağına ilişkin gerekçeli açıklamalar yapmaları istenir. Mülakatın tüm aşamalarını gözden geçirmek, gerekli düzeltmeleri fark etmek, daha sonra yapılacak konuşmalara daha iyi hazırlanabilmek için öğretmen tarafından önceden hazırlanmış olan mülakata hazırlık ve mülakatın yapılma aşamalarını gösteren, bu aşamalara ilişkin ölçütler içeren öz değerlendirme formu ile akran değerlendirmesi formu (*Örneğin Türk Dili ve Edebiyatı/ Sınıf İçi Değerlendirme Örneği 18 s. 84*) öğrencilere dağıtılıp uygulanır. Yapıcı geri bildirimler ile yapılan mülakat gözden geçirilir, olumlu davranışlar pekiştirilir.

Değerlendirme

Öğrencilerin hazırladıkları mülakatlar ve diyalog oluşturmaya yönelik yazılı anlatımlar, (*içeriğe uygunluk, özgünlük, açıklık, akıcılık, yalınlık, dilin etkili kullanımı, beden dili, zamanı ve mekânı etkili kullanma gibi ölçütler kullanılarak*) dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öz değerlendirme ve akran değerlendirmesi yapılarak öğrencilerin kendi çalışmasına dair yapıcı geri bildirimler ile öğrencinin gelişimi desteklenir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (*Punto büyük-lüğü şekil zemin ayrımı vb.*)
- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler
- Görsel bilgilere sözlü alternatifler sunan seçenekler

Dil ve semboller için seçenekler sağlayın:

- Kelime ve semboller (*ikon görseller vb.*) tanımlayan seçenekler
- Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler
- Metnin veya matematiksel gösterimin yapısını yansıtan şemalar
- Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler
- Dilsel olmayan temel kavramları gösteren seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Arka plan bilgisi sağlayan veya etkinleştiren seçenekler
- Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler
- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler
- Gezinme araçlarındaki alternatif seçenekler
- Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler
- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler
- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler
- Tehditleri ve dikkat dağıtıcı unsurları azaltan seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 24

4. TEMA: HAYATIN AYNASI (YAZMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Yazma TDE4.1. Günlük hayatta karşılaşılabilecek olay ve durumları etkili bir şekilde aktaracağı yazısını yönetebilme TDE4.2. Farklı bakış açılarını, günlük deneyimleri ve sosyal yaşamı yansıttığı yazısı için içerik oluşturabilme TDE4.3. Farklı bakış açılarını, günlük deneyimleri ve sosyal yaşamı yansıttığı yazısı için kural uygulayabilme TDE4.4. Günlük hayatta karşılaşılabilecek olay ve durumları etkili bir şekilde aktardığı yazılı anlatımına yönelik düşüncelerini yansıtabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE4.1. Yazmayı Yönetebilme a) TDE4.1.1. Seçim yapar. b) TDE4.1.2. İlişkiyi sürdürür. TDE4.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE4.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. c) TDE4.2.3. Karşılaştırır. TDE4.2.5. Yeniden ifade eder. f) TDE4.2.7. Görsel öğeleri kullanır. g) TDE4.2.8. Sunar. TDE4.3. Kural Uygulayabilme a) TDE4.3.1. Plan hazırlar. b) TDE4.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. c) TDE4.3.3. Uygun söz varlığı kullanır. ç) TDE4.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder. d) TDE4.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular. e) TDE4.3.6. Bağdaşıklık öğelerini kullanır. f) TDE4.3.7. Yazım kurallarını uygular. g) TDE4.3.8. Noktalama kurallarını uygular. TDE4.4. Yansıtabilme a) TDE4.4.1. Kendini değerlendirir. • Yazısını paydaşların görüşlerine göre değerlendirir. b) TDE4.4.2. Tepki verir. • Özgün yazar kimliğini oluşturur. • Yazısını sınıf/okul panolarında ya da okulun resmî çevrim içi ortamlarında paylaşır.

11.SINIF - FARKILILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Yazma stratejilerini uygular. Güdümlü okuma, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve teknikleri kullanması sağlanır. Bir işin işlem basamaklarını yazar. Yazdıklarını düzenler. Sınıf düzeyine uygun noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanır. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler belgeselin hayatı farklı açılardan yansıtan ve izleyiciye farklı bakış açıları sunan çok modlu belgesellerden biri olduğunu, insanın hayatla olan ilişkisini inceleyerek hayatın doğal akışını gösterdiğini söylemekte zorlanabilir. Afişin ne olduğu, afişin hazırlanması sürecinde nasıl planlama yapılması gerektiği, olumlu tutum ve değerleri ön plana çıkararak kullandığı ifadelerin Türkçenin dil yapısına uygun olması yönündeki bilgileri afişine uygulamakta sorunlar yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrencilere ilgisini çeken konulardan farklı belgeseller izletilebilir. İF2: Açık uçlu sorular sormak yerine seçenekli sorular sorulabilir.
Süreç	SF1: Hatırlamakta zorlanan öğrenciler için belgesel tekrar açılarak izlettirilebilir. Video oynatma hızı öğrencilerin gereksinimine göre ayarlanabilir. SF2: Sınıfta ikili gruplar oluşturularak grup ödevi şeklinde verilebilir. Desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler onlara destek olabilecek akranlarıyla aynı grupta olmasına dikkat edilerek akran desteği sağlanabilir. SF3: Belgesel özelliklerini kavramakta güçlük çeken öğrenciler için farklı belgeseller izletilerek konu hakkında bilgi edinmeleri kolaylaştırılabilir. SF4: Etkileşimli tahta üzerinden afiş örnekleri açılabilir. Öğrencilerin bu örneklerden yola çıkarak bir afiş tasarlaması istenebilir. SF5: Sınıfta 4-5 kişilik öğrenci grupları belirlenerek planlarını/sunumlarını beraber yapmaları sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenciler ilgisini çeken konular hakkında olan belgesellerden birine yönelik bir afiş tasarlayabilirler. ÜF2: Öğrenciler afişlere eklemeler yaparken tüm öğrencilere yapışkanlı etiketler sunulabilir. Öğrencilerin afişe katkılarını etiketlerle sunmaları sağlanabilir. ÜF3: Eklemeler için öğrencilere kalın çizimler yapmayı sağlayan tahta kalemleri verilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Afişler, tüm öğrencilerin ulaşabileceği yükseklikte bir alana asılabilir/bırakılabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Düş Bahçesi
Konu	Yazma becerisinin geliştirilmesinde dinlenen/izlenen belgesel ile ilgili bir afiş hazırlama
Öğrenme Hedefleri	TDE4.1. Günlük hayatta karşılaşılabilecek olay ve durumları etkili bir şekilde aktaracağı yazısını yönetebilme TDE4.2. Farklı bakış açılarını, günlük deneyimleri ve sosyal yaşamı yansıttığı yazısı için içerik oluşturabilme TDE4.3. Farklı bakış açılarını, günlük deneyimleri ve sosyal yaşamı yansıttığı yazısı için kural uygulayabilme TDE4.4. Günlük hayatta karşılaşılabilecek olay ve durumları etkili bir şekilde aktardığı yazılı anlatımına yönelik düşüncelerini yansıtabilme
Materyaller	Renkli kalem ve fon kartonları, etkileşimli tahta.
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte yazma öğrenme alanı ele alınarak yapılandırılmış doğrudan anlatım, soru-cevap ve akran değerlendirilmesi yöntemi kullanılmıştır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Öğretmen, bu derste, kültürel varlıklarla ilgili konularda bir afiş hazırlanması için gerekli bilgileri doğrudan anlatım tekniğini kullanarak öğrencileriyle paylaşır. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulur. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilir. Bu etkinlikte öğretmen, öğrencilere belgeselde öne çıkan unsurları sorar ve öğrenciler izledikleri belgeselden yararlanarak cevap verirler. Öğrenciler afişlerini hazırladıktan sonra kendi afişlerini anlatmak için arkadaşlarının sordukları sorulara cevap verirler. Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceği ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğini gösteren puanlama araçlarıdır. Burada akran değerlendirilmesi için dereceli puanlama anahtarından faydalanılmaktadır.
Uygulama Süreci	Öğrencilere bu derste önceden izlenen belgeselin (SF1) (<i>dinleme alanı işlenirken izlenen belgesel, örneğin EBA: Kütüphane İçerikleri/ Türk Halıları belgeseli gibi</i>) içeriğini yansıtan bir afiş hazırlamalarına yönelik performans görevi verileceği belirtilir (İF1). Öğrencilere performans görevi için sınıf dışında da hazırlık yapacakları ve performans görevi olarak ürünlerini sınıfta sergileyecekleri söylenir (SF2). Öğretmen dinlenen/izlenen (örneğin EBA: Kütüphane İçerikleri/ Türk Halıları belgeseli gibi) belgesel hakkında bilgi vererek bu belgeselin hayatı farklı açılardan yansıtan ve izleyiciye farklı bakış açıları sunan çok modlu belgesellerden biri olduğunu, insanın hayatla olan ilişkisini inceleyerek hayatın doğal akışını gösterdiğini söyler. Belgesellerin aynı zamanda görsel ve işitsel materyaller, animasyonlar, röportajlar, uzman görüşleri, farklı coğrafyalardan görüntüler ve bu görüntülere eşlik eden müzikler ile zenginleştirildiği anımsatılır (SF3). Çeşitli araçların da kullanılmasının konuyu derinlemesine inceleme imkânı tanıdığı belirtilir. Öğrencilere belgeselin öne çıkan özellikleri sorulur. Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Süreci

Öğretmen daha sonra öğrencilere afişin ne olduğu, afiş hazırlanırken hangi malzemelerin kullanıldığı, afişlerde dil yapılarının nasıl oluşturulduğuna yönelik sorular sorar **(İF2)**. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya not edilir. Öğrencilerin; tahtaya yazılan notlardan, çevredeki reklam panolarından, tiyatro ve film afişlerinden faydalanarak ön bilgilerini harekete geçirmeleri, tasarlayacakları afiş için birkaç afiş seçeneği belirlemeleri istenir **(SF4)**. Öğrenciler bu afiş seçeneklerinde yer verecekleri renk, yazı, resim gibi görsel unsurları planlarlar ve planlarını bir kâğıda not alırlar. Afişinde hangi iletiye yer vereceğine dair birkaç alternatif oluştururlar. Öğrenciler, not aldıkları kâğıtlarından da destek alarak, oluşturdukları afiş alternatifleri ile ilgili planlamalarını sırayla arkadaşlarına anlatırlar. Sınıftan gelen dönütler doğrultusunda yapacakları afiş karar verirler.

Hazırlayacağı afiş için gerekli bilgileri toplar ve söz varlığını da kullanarak afişin içeriğini düzenlemeye başlar **(ÜF1)**. Bu düzenlemeden önce öğrenciye afiş çalışmasında yansıtmak istediği duygu ve düşüncesini özgün bir üslupla dile getirmesi, afişinde hedef kitleye uygun bir söz varlığı kullanması, vermek istediği iletiyi çarpıcı bir şekilde ifade etmesi, iletmek istediği duygu ve düşünce ile kullandığı ifadelerin tutarlı olmasına özen göstermesi gerektiği hatırlatılır. Afişinde "olumlu tutum ve değerleri ön plana çıkararak kullandığı ifadelerin Türkçenin dil yapısına uygun olmasına, kelimeler arasındaki anlam ilişkisine, yazım ve noktalama"ya dikkat etmesi gerektiği ifade edilir, tahtaya da yazılarak çalışma esnasında öğrencilerin bu hususları dikkate alması sağlanabilir. Öğrenci öğretmenin açıklamaları doğrultusunda afiş çalışmasında dili hangi bağlamda kullanacağına ve içeriği destekleyecek görsel/işitsel malzemelere de karar verir.

Öğrenciler kendilerine tanınan sürede performans görevi olarak tamamladıkları afişlerini sınıfa getirir. Öğretmen sırayla herkesin afişini sunacağını söyler. Öğrencilere önceden hazırlanan dereceli puanlama anahtarı dağıtılır. Her öğrenci için bir arkadaşı görevlendirilir. Öğrenciler sunum yaparken görevlendirilen arkadaş tarafından dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirileceği aktarılır. Öğrenciler sırayla söz alarak tahtada afişlerini asarlar **(FÖÖD1)** ve afişlerinin sunumunu yaparlar. Sınıftaki diğer öğrencilerin soruları alınır **(SF5)**. Afişin sahibi soruları cevaplar. Afiş sunumları tamamlandıktan sonra tahtada asılı olan tüm afişlere isteyen öğrencilerin eklemeler yapabileceği söylenir. İsteyen öğrencilerin afişlere farklı katkı sunması sağlanır **(ÜF2, ÜF3)**. Son şekli verilen afişler, kullanılan malzemelerle (*görsel, şablonlar, markalar vb.*) ilgili telif haklarına dikkat edilerek hakkaniyetli ve dürüst bir tutumla sınıf/okul panolarında ya da okulun resmî çevrim içi ortamlarında paylaşılır.

Değerlendirme

Öğrencilerin, hayatın gerçeklerinin edebî ve öğretici metinlere nasıl yansıdığını, bu yansımanın okurdaki dil farkındalığını, kendi konuşma ve yazar kimliğini ne ölçüde etkilediğini fark etmesi beklenir. Öğrencilerin afiş sunumları akranları tarafından dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Dil ve semboller için seçenekler sağlayın:**

- Kelime ve sembolleri (ikon görseller vb.) tanımlayan seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler
- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

12. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
25	Benim Yolculuğum (1. Tema Dinleme/ İzleme)	TDE1.1. “Benim Yolculuğum” temasında farklı insanların yaşamlarını, hedeflerini ve başarılarını ele alan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE1.3. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme TDE1.4. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinlerindeki çözümlemelerini kendi kişisel gelişimleriyle birleştirip yansıtabilme	Gönlümün Sesi	159
26	Benim Yolculuğum (1. Tema Konuşma)	TDE3.1. Kişisel gelişimini etkileyen unsurlar hakkında yapacağı konuşmasını yönetebilme TDE3.2. Başkalarının deneyimleriyle empati kuracağı ve kendi görüşlerini şekillendireceği konuşma içeriğini oluşturabilme TDE3.3. Kişisel gelişimini ve özelliklerini keşfettiği, kendi dünyasını yansıttığı konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Deneyimlerini, kişisel özelliklerini ve gelişimlerini aktardığı konuşmasına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme	Benim Dünyam	166
27	Toplumun Ahengi (2. Tema, Konuşma)	TDE3.2. Toplumsal sorunları anlamaları ve bu sorunlara çözüm üretme konusundaki konuşması için içerik oluşturabilme	Haberin Var Mı?	171
28	Toplumun Ahengi (2. Tema, Yazma)	TDE4.2. Temel hak ve özgürlüklerin toplumsal düzen için gerekliliğini farklı bakış açılarıyla bir araya getirdiği yazısına içerik oluşturabilme TDE4.3. Temel hak ve özgürlüklerin toplumsal düzen için gerekliliğini farklı bakış açılarıyla bir araya getirdiği yazısı için kural uygulayabilme	Hepimiz Eşitiz	177
29	Hayatın Dengesi (3. Tema Okuma)	TDE2.3. “Hayatın Dengesi” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme	Bu Broşürler İnsanı Gezdiriyor	184
30	Hayalimdeki Yarın (4. Tema Yazma)	TDE4.2. Araştırma, bilgi toplama, analitik düşünme gibi süreçler sonrasında mesleklerle ilgili ulaştığı bilgilerle yazısının içeriğini oluşturabilme	Mesleğimi Nasıl Seçmeliyim?	189

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 25

1.TEMA: BENİM YOLCULUĞUM (KONUŞMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi (Anlatma) Konuşma TDE3.1. Kişisel gelişimini etkileyen unsurlar hakkında yapacağı konuşmasını yönetebilme TDE3.2. Başkalarının deneyimleriyle empati kuracağı ve kendi görüşlerini şekillendireceği konuşma içeriğini oluşturabilme TDE3.3. Kişisel gelişimini ve özelliklerini keşfettiği, kendi dünyasını yansıttığı konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Deneyimlerini, kişisel özelliklerini ve gelişimlerini aktardığı konuşmasına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE3.1. Konuşmayı Yönetebilme a) TDE3.1.1. Seçim yapar. b) TDE3.1.2. İlişkiyi sürdürür. TDE3.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE3.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. b) TDE3.2.2. Tahmin eder. c) TDE3.2.3. Karşılaştırır. ç) TDE3.2.4. Sınıflandırır. d) TDE3.2.5. Yeniden ifade eder. e) TDE3.2.6. Tepki verir. f) TDE3.2.7. Sesle anlam oluşturur. g) TDE3.2.8. Görsel öğeleri kullanır. ğ) TDE3.2.9. Sunar. TDE3.3. Kural Uygulayabilme a) TDE3.3.1. Plan hazırlar. b) TDE3.3.2. Düşüncayı geliştirme yollarını kullanır. c) TDE3.3.3. Uygun söz varlığı kullanır. ç) TDE3.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder. d) TDE3.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular. e) TDE3.3.6. Bağdaşıklık öğelerini kullanır. f) TDE3.3.7. Beden dilini ve mekânı kullanır. TDE3.4. Yansıtabilme a) TDE3.4.1. Kendini değerlendirir. b) TDE3.4.2. Tepki verir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Hazırlıklı konuşma yapar. - Konuşma stratejilerini uygular. - Serbest, güdümlü, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve teknikleri kullanır. - Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır. - Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır. - Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci, kişisel gelişimini etkileyen unsurlar hakkında konuşma yapamayabilir, konuşmasını yönetemeyebilir. - Başkalarının deneyimleriyle empati kuramayabilir. - Kendi görüşleriyle şekillendireceği konuşma içeriğini oluşturamayabilir. - Kendi dünyasını konuşmasına yansıtamayabilir. - Deneyimlerini, kişisel özelliklerini ve gelişimlerini aktaramayabilir. - Konuşma kurallarına uygun konuşma yapamayabilir. - Konuşmasına yönelik değerlendirme yapamayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1:Sorular -kolaydan zora basitten karmaşığa ilkeleriyle- sorularak öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre sorulabilir. İF2: Etkileşimli tahtadan açılan ders notları yazılı/basılı şekilde dağıtılabilir. Dağıtılan kâğıtlarda yazı puntosu, renk, altı çizili olma gibi özelliklere; yazı fontunun keskin, sade, tırnaksız karakterlerden oluşan kolay okunabilir yazı tiplerinden seçilmiş olmasına dikkat edilir. İF3: İzlenecek videonun ses hızı yavaşlatma, alt yazı ekleme gibi özellikleri var ise anlamada güçlük çeken öğrenciler için kullanılabilir.
Süreç	SF1:Fikir yürütmede zorlanan öğrenciler için etkinliğin nasıl uygulanacağı örneklerle açıklanabilir. SF2: Konuşmaya hazırlık aşamasını planlamakta güçlük çekebilecek öğrenciler için basitleştirilmiş uygulama adımları yazılı ("Kişisel gelişimi neler etkiler? Araştır, cevapları not al. Senin kişisel gelişimini neler etkiledi? Yaz; sevdiğin yerlerin fotoğraflarını bul, sevdiğin müzik parçalarını seç, sevdiğin filmlerin afişlerini bul." vb. gibi net yönergelerle aşamalandırılmış başlıklar içeren) bir çalışma planı verilebilir. Bu plandaki konu başlıkları uygun görsel efektlerle ve emojiyle desteklenerek kolay anlaşılabilir hâle getirilebilir. SF3: Desteğe ihtiyaç duyan öğrenci için etkinlik ikili gruplar şekline dönüştürülerek öğrencinin güçlü yönünü ortaya çıkarabileceği gruplar oluşturulabilir. SF4: Anlama, çözümleme ve fikir üretmede güçlük yaşayan öğrenciler için birkaç seçenek sunularak öğrencinin bu seçenekler arasından seçim yapması ve görüş geliştirmesi sağlanabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	SF5: Desteğe ihtiyaç duyan öğrencinin akranıyla çalışırken güçlü yönünü kullanabileceği farklı gruplar oluşturularak akran desteği sağlanabilir. SF6: Öğrencilerin yeterliliklerine ve gereksinimlerine göre ek süre verilebilir. SF7: Akıcı konuşamayan öğrencilerin konuşmalarını şarkı şeklinde ya da kendi seçtikleri ritim eşliğinde sunmaları sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilerden beklenen ileti not ve görsel kart görevleri, gereksinim duyan öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda çeşitlendirilir. Parodi, şarkı hazırlama, fotoğraf çekme/toplama, broşür hazırlama, görüşme yapma vb. gibi somut örnekler artırılabilir. ÜF2: Güçlük yaşayan öğrenciler olması hâlinde kontrol listelerinin madde sayısı azaltılabilir ve madde başlıkları basit, net cümlelerle ifade edilerek görsellerle desteklenebilir. ÜF3: Yönergeyi takip etmekte güçlük çeken öğrenciler için dereceli puanlama anahtarı etkinlik süresince etkileşimli tahtada açık tutulabilir veya sürecin başında öğrenciye verilebilir. Öğrencinin gereksinimleri doğrultusunda öz değerlendirme formunda madde sayıları azaltılıp artırılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Desteğe gereksinim duyan öğrenciler için video başlatılmadan sınıfta ihtiyaca göre oturma düzeni değiştirilebilir. Sınıfın mevcut koşullarının uygunluğuna göre oturma planı (<i>U oturma düzeni</i>) yapılabilir, öğrencilerin tahtayı rahatça görebileceği konumda oturmaları sağlanabilir. FÖOD2: Görmede desteğe gereksinim duyan öğrenciler için etkileşimli tahtanın ekran parlaklığı uygun şekilde ayarlanabilir, tahtanın ekranına yansıyor görüntüyü bozabilecek etmenler (<i>örneğin, ekranın parlaması, yansıma vb.</i>) göz önünde bulundurularak gerekli düzenlemeler yapılabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Benim Dünyam
Konu	Konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerden kişisel gelişimi nelerin etkilediği hakkında bir konuşma/sunum yapma çalışması
Öğrenme Hedefleri	TDE3.1. Kişisel gelişimini etkileyen unsurlar hakkında yapacağı konuşmasını yönetebilme TDE3.2. Başkalarının deneyimleriyle empati kuracağı ve kendi görüşlerini şekillendirebileceği konuşma içeriğini oluşturabilme TDE3.3. Kişisel gelişimini ve özelliklerini keşfettiği, kendi dünyasını yansıttığı konuşmasında kural uygulayabilme TDE3.4. Deneyimlerini, kişisel özelliklerini ve gelişimlerini aktardığı konuşmasına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, A4 kâğıdı, resimli kartlar, küçük notlar, kontrol listesi (konuşma), öz değerlendirme formları, dereceli puanlama anahtarları.
Etkinlik Süresi	3 ders saati
Etkinlik Açıklaması	“Benim Yolculuğum” temasında edebiyatın günlük yaşamla ilişkisi, bireyin duygu ve düşünce dünyasına katkıları üzerinde durulmaktadır. Metin tahlilinin yapıldığı okuma, dinleme/izleme alanlarında ele alınan edebî metinler (<i>günlük, blog, roman, şiir, söyleşi, makale, haber metni, gezi yazısı, hikâye, mülakat</i>) aracılığıyla öğrencilerin kendi kişisel özelliklerini keşfedebilmeleri beklenir. Düşüncelerini edebiyat atölyesinin konuşma bölümünde “Benim Dünyam” etkinliğiyle sözlü ifade etmeleri istenir. Bu etkinlikte performans görevi, görüş geliştirme tekniği, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı kullanılmıştır. Performans Görevi: Öğrencilere bir konu hakkında ön bilgi sahibi olmaları, sahip oldukları ön bilgilerle öğrenmenin daha kolay hâle gelmesi, yeni öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır. Bu etkinlikte öğrencilere kişisel gelişimi nelerin etkilediğini belirlemeleri, kendi kişisel gelişimlerini ele almaları ve bunları etkileyen unsurları tespit edip düzeltmek için neler yapabileceklerine yönelik bir konuşma yapmaları için performans görevi verilmektedir. Görüş Geliştirme Tekniği: Bütün öğrencilerin bireysel olarak görüşlerini belirterek sürece etkin katıldıkları bir tekniktir. Amaç öğrencilerin düşüncelerini gerekçeleri ile savunmasıdır. Bu etkinlikte öğrencilerin kendilerini söyleşi videosundaki konuşmacının yerine koymaları ve bu konuşmacı hakkında görüş geliştirmeleri istenmektedir. Kontrol Listesi: Bir şeyi başarmak için bir formül, bir hedefe ulaşmak için gerçekleşmesi gereken eylemlerin bir günlüğüdür. En basit hâliyle “yapılacaklar listesi” dir. Bu etkinlikte öğrenci, konuşma alanındaki aşamaları kontrol listesi aracılığıyla yapmaktadır. Bu etkinlikte dersin tüm aşamaları kontrol listesi ile izlenecektir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Öz Değerlendirme Formu: Kişinin kendini değerlendirme, kendine bakma yöntemidir. Kendi kendini doğrulama ve geliştirmenin yanı sıra öz değerlendirmeyi yönlendiren güdüleme araçlarından biridir. Bu etkinlikte konuşmaların bitiminden sonra konuşma sürecini değerlendirmek amacıyla öğretmenin hazırladığı öz değerlendirme formu öğrencilere uygulanmaktadır.

Dereceli Puanlama Anahtarı: Öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğini gösteren puanlama araçlarıdır. Bu etkinlikte öğrenci, öğretmen tarafından kontrol listesi ile izlenecek ve dersin sonunda dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilecektir.

Öğrencilere kişisel gelişimi nelerin etkilediğini belirlemeleri, kendi kişisel gelişimlerini ele almaları ve bunları etkileyen unsurları tespit edip düzeltmek için neler yapabileceklerine yönelik bir konuşma yapacakları söylenir. Yapacakları konuşmaya hazırlık olması için öğrencilerin “Kişisel gelişimi etkileyen unsurlar nelerdir?” sorusuna dair araştırma yapmaları, notlar almaları, konuşma içeriğine uygun görsel, işitsel materyaller (*örneğin, sevdiği yerlerin fotoğrafları, dinlemeyi sevdiği müzikler, bağ kurduğu filmlerin afişleri vb. gibi*) temin etmeleri istenir (**SF1,SF2**). Verilen bu performans görevi sınıfta yapılandırılacak, sınırlandırılacak ve gerçekleştirilecektir. Bu şekilde konuşma becerilerinin işlevsellik kazanması sağlanacaktır (**SF3**).

Öğretmen, derse hazır bulunuşlukla (*örneğin, sevdiği yerlerin fotoğrafları, dinlemeyi sevdiği müzikler, bağ kurduğu filmlerin afişleri vb. gibi*) gelen öğrencilere “Kişisel gelişimi neler etkiler?” sorusunu yöneltmek konuyu daraltır (**İF1**). Konuşma stratejisi olarak güdümlü konuşma (*belirli bir konu ve amaç doğrultusunda bir plan dâhilinde yapılan konuşma*) yapacakları öğretmen tarafından sınıfa duyurulur.

Uygulama Aşamaları

Öğretmen, hazırlıklı konuşma ile ilgili önceden hazırladığı notları (**İF2, İF3**) etkileşimli tahtadan açar (**FÖÖD1, FÖÖD2**) (*EBA'dan hazırlıklı konuşma ile ilgili bölümler dinletilip izletilebilir.*). Konu ile ilgili sınıfa doğrudan anlatım yapar. Ardından, öğrencilerin konuyu uygun şekilde anlayıp anlatabilmeleri, günlük hayatta karşılaşılan iletişim problemlerini düşünebilmeleri ve ön bilgilerle bağlantı kurabilmeleri için görüş geliştirme tekniği uygulanır (**SF4**). Çıkan sonuçlarla konuya, belirlenen stratejiye, sınıfın özelliklerine göre konuşmanın akışı, görsel ve işitsel öğelerin seçimi, süreyi verimli kullanma, beden diliyle etkili iletişim sağlama gibi konularda fikirler geliştirilerek konuşmaya hazırlık yapılır.

Öğrenciler konuştukları konunun daha iyi anlaşılabilmesi için konuşma etkinliği süresince faydalanacağı, kişisel gelişimini etkileyen unsurları içeren notlarını (**ÜF1**) ve görsel işitsel materyallerini oluşturur (**SF5**). Konuşma öncesinde gerekli hazırlıklar tamamlanır. Konuşmayı sağlıklı bir şekilde gerçekleştirmek için konuşmanın tüm aşamalarında yapılması gerekenlerin sıralandığı, bir kontrol listesi öğretmen tarafından hazırlanır ve uygulanır (**ÜF2**). Bununla öğrencilerin konuşma sürecinde ilişkiyi sürdürebilme düzeyleri belirlenir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

(Konuşma kontrol listesinde şu sorulara yer verilir:

- Belirlenen konuyla ilgili kavram ve terimleri daha iyi açıklayabilmek için özgün cümleler oluşturdu mu?
- Kişisel gelişimi etkileyen unsurlarla ilgili düşünce, görüş ve öneriler içeren yorumlar yaptı mı?
- Konuşmanın içeriğini desteklemek ve etkileyciliği artırmak için görselleri, notları, kartları vb. kullandı mı?
- Konuşma içeriğine ve hedef kitleye göre belirlenen söz varlığı, bağlama uygun bir şekilde kullanıldı mı?
- Konuşmada dinleyiciye verilmek istenen iletiler açık veya örtük bir şekilde ifade edildi mi?
- Cümlelerin öğelerini birbirine bağlayan ekler doğru kullanıldı mı?
- Konuşurken dil öğeleri arasında mantıksal ve anlamsal bütünlük oluşturdu mu?
- Konuşurken mekânın özelliklerini dikkate alarak sesin ve beden dilinin etkili kullanımını sağladı mı?

Öğrencilerden azami beş dakika **(SF6)** sürecek güdümlü konuşma yapmaları istenir **(SF7)**. Gönüllü öğrencilerden başlanarak tahtaya çıkan öğrencinin kişisel gelişimi etkileyen unsurlarla ilgili bir konuşma yapması sağlanır.

Konuşmaların bitiminden sonra konuşma sürecini değerlendirmek amacıyla öğretmenin hazırladığı öz değerlendirme formunun öğrenci tarafından doldurulması sağlanır. Öğretmen öğrencinin değerlendirmesini, tuttuğu kontrol listelerine bakarak dereceli puanlama anahtarıyla yapar **(ÜF3)**. Puanlama anahtarında kazanımlara yönelik ölçütler (örneğin, metnin konuya uygunluğu, dinleyici ile kurulan iletişim, Türkçenin etkili ve doğru kullanımı, sesin ve beden dilinin sunuma katkısı, görsel ve işitsel araç kullanımı gibi) yer alır. Değerlendirme formları dikkate alınarak yapıcı geri bildirimlerle konuşma sürecinde öğrencinin olumlu davranışları pekiştirilir, öğrencinin performansına dair farkındalığı ve motivasyonu artırılır.

Değerlendirme

Konuşma becerisinin geliştirilmesinde öğrencilerden kişisel gelişimi etkileyen unsurlarla ilgili hazırlıklı bir konuşma yapmaları beklenir. Öğrencilerin konuşurken dil öğeleri arasındaki mantıksal ve anlamsal bütünlüğü oluşturan, metin içi ilişkiler kuran bağdaşıklık öğelerini (eksilteli cümle, bağlama, gönderim, değiştirim, sözcük bağdaşıklığı) doğru kullanmalarına dikkat edilir. Konuşmanın hazırlık aşamaları ve konuşma sürecinde her bir öğrenci için kontrol listesi tutulur. Kontrol listelerine göre öğrencinin sergilediği performans, dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Puanlama anahtarında kazanımlara yönelik becerilere ait ölçütler (örneğin, içeriğe uygunluk, özgünlük, sunum becerisi, görsel ve işitsel öğeler, dinleyici ile kurulan iletişim, zaman ve mekân kullanımı, beden dili ve sesle anlam oluşturma, Türkçenin etkili ve güzel kullanımı gibi) yer alır.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (*punto büyük-lüğü şekil zemin ayrımı vb.*)
- İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın:

- Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler
- Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 26

1. TEMA: BENİM YOLCULUĞUM (DİNLEME/İZLEME)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Dinleme/İzleme TDE1.1. “Benim Yolculuğum” temasında farklı insanların yaşamlarını, hedeflerini ve başarılarını ele alan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE1.3. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme TDE1.4. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinlerindeki çözümlemelerini kendi kişisel gelişimleriyle birleştirip yansıtabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE1.1. Dinlemeyi/İzlemeyi Yönetebilme a) TDE1.1.1. Seçim yapar. b) TDE1.1.2. İlişkiyi sürdürür. TDE1.2. Anlam Oluşturabilme a) TDE1.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. b) TDE1.2.2. Tahmin eder. c) TDE1.2.3. Çıkarım yapar. ç) TDE1.2.4. Karşılaştırır. TDE1.3. Çözümleyebilme a) TDE1.3.1. Parçaları belirler. b) TDE1.3.2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirler. c) TDE1.3.3. Parçalar arasındaki etkileşimleri belirler. TDE1.4. Yansıtabilme a) TDE1.4.1. Kendi değerlendirmesini yapar. b) TDE1.4.2. Tepki verir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Dinleme/İzleme Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. Dinlediklerini/izlediklerini özetler. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu tespit eder. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder. Dinleme stratejilerini uygular. Katılımlı, katılımsız, grup hâlinde ve not olarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenci dinleme/izleme sürecini yönetebilmede sorunlar yaşayabilir. İzlediği videolardan anlam çıkarmada zorluk yaşayabilir. İzlediği videoyu çözümlemekte ve videodaki çözümlemeleri kendi kişisel gelişimi ile karşılaştırmakta zorlanabilir.
	Farklılaştırma Alanları
İçerik	İF1: Video oynatma hızı 0.75 olacak şekilde yavaşlatılabilir, alt yazı eklenebilir. İF2: Sorulacak soru örneğin "Bu metnin konusu neydi?, Bu metni düşündüğünüz zaman aklınıza neler geliyor?" şeklinde kolaylaştırılabilir. İF3: İlişkilendirme ve değerlendirmede güçlük yaşayan öğrenciler için konu ile bağlantı kuracakları ipuçları ve örnekler verilebilir. İF4: Soruların zorluk seviyesi, öğretmen tarafından sözel olarak düzenlenebilir, daha kolay anlaşılacak/cevaplanabilecek şekilde yeniden sorulabilir.
Süreç	SF1: Video oynatılırken kısa aralar verilerek izlendiği kadarı öğretmenin desteği ile öğrenci ile birlikte özetlenebilir. SF2: Kontrol listeleri doldurulurken ikili öğrenci grupları oluşturulabilir. Öğrenciler, kontrol listelerini tartışarak birlikte doldurabilir. SF3: Öğrencilere görsel destekler ve sözel ipuçları sunularak doğru cevaba ulaşmaları sağlanabilir. SF4: Düşüncelerini toparlamada ve ifade etmede zorlanan öğrencilere birkaç düşünce seçeneği sunularak sorulan soruya uygun olan cevabı/cevapları seçmeleri istenebilir. SF5: Desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerle onlara destek sunabilecek akran eşleşmeleri öğretmen tarafından sağlanabilir. SF6: Fiziksel desteğe gereksinim duyan öğrencilerin olduğu sınıflarda, bu etkinlikte sandalye yerine şapka kullanılabilir. SF7: Videoyu hatırlamakta güçlük yaşayan öğrenciler için video tekrar izletilebilir. SF8: Örnek video belirlemekte zorlanan öğrenciler için birkaç video seçeneği sunularak aralarından seçim yapmaları sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilere bir çalışma sayfası verilebilir. Çalışma sayfasında konuyla ilgili sorular, görsel destekler sunulabilir. Öğrenci, sorulan soruları sınıfa karşı sözel olarak cevaplamak yerine bu çalışma sayfasını doldurması istenebilir. ÜF2: Bu söyleşi bireysel olarak hazırlanabileceği gibi grup çalışması biçiminde de olabilir. ÜF3: İsteyen öğrencilerin söyleşilerini videoya çekebilecekleri ve sınıfta etkileşimli tahtadan bu videoları izleyebilecekleri söylenerek ders tamamlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Video başlatılmadan önce öğrencilerin oturma düzeni değiştirilebilir, böylece öğrencilerin dikkatlerini toplaması sağlanabilir. FÖOD2: Öğrencilerin etkileşimli tahtayı daha rahat görebilmeleri için sınıf perdeleri kapatılabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Gönlümün Sesi
Konu	Kişisel gelişimle ilgili ve söyleşi türünün özelliklerini taşıyan çok modlu bir metni dinleme/izleme çalışması
Öğrenme Hedefleri	TDE1.1. “Benim Yolculuğum” temasında farklı insanların yaşamlarını, hedeflerini ve başarılarını ele alan metinlerde dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme TDE1.2. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme TDE1.3. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme TDE1.4. “Benim Yolculuğum” temasında ele alınan metinlerindeki çözümlemelerini kendi kişisel gelişimleriyle birleştirip yansıtabilme
Materyaller	Etkileşimli tahta, kontrol listesi, sandalye.
Etkinlik Süresi	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte dinleme/izleme öğrenme alanı ele alınarak kontrol listesi, düşün-eşleş paylaş, sıcak sandalye, görüş geliştirme tekniği, iş birlikli öğrenme yöntemi kullanılmıştır. Kontrol Listesi: Bir şeyi başarmak için bir formüldür. Bir hedefe ulaşmak için gerçekleşmesi gereken eylemlerin bir günlüğüdür. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte öğrenci, dinleme/izleme aşamalarını kontrol listesini göz önünde bulundurarak gerçekleştirir. Düşün-Eşleş-Paylaş Tekniği: Açık uçlu konu üzerinde, öğrenciler önce bireysel olarak yoğunlaşır ve konu ayrıntılarıyla irdelenir. Öğrenciler söyleşiyle ilgili görüşlerini akranlarıyla paylaşarak yeni bilgiler edinir. Bu etkinlikte herkesin kontrol listelerine dönüt sağlandıktan sonra öğretmen, düşün-eşleş-paylaş tekniği ile söyleşi videosunun konusunu, çekilme amacını ve hedef kitlesini öğrencilerin belirlemesini bekler. Sıcak Sandalye Tekniği: Bu yöntemde bir sorgulama ve soruşturma fikri esastır. Öğrenci bir sandalyeye oturtulur. Etrafındakiler zor sorular sorarak sandalyedeki kişiden cevaplar almaya çalışır. Buradaki amaç soru soran katılımcıların sandalyedeki kişiyi terletebilecek sorgulamalar yapmalarıdır. Bu etkinlikte öğrenci sandalyeye oturur ve izlediği videonun karakteri olarak sınıftaki diğer öğrencilerin sorularını yanıtlamaya çalışır. Oturan kişiye yöneltilen soruların tamamlanmasının ardından o kişi kalkar. Çevrede gönüllü olan başka bir öğrenci sandalyeye oturur ve aynı süreç gönüllü öğrencilerin sorulan soruları cevaplamalarını tamamlayınca kadar sürdürülür. Görüş Geliştirme Tekniği: Bütün öğrencilerin bireysel olarak görüşlerini belirterek etkin katıldıkları bir tekniktir. Bu etkinlikte öğretmen, öğrencilerin dinlenen/izlenen söyleşi videosunda konuşmacı ile empati kurmaları için görüş geliştirme tekniğini kullanır. Videoda ele alınan olay, olgu, kişi, nesne ve kavramların öğrenciler tarafından önemli yönleri veya ilgi alanları bakımından değerlendirilmeleri için zaman verilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

İş Birlikli Öğrenme Yöntemi: Farklı veya aynı özelliklere sahip öğrencilerin küçük gruplar hâlinde, iş bölümü yaparak çalışmalarına dayalı bir öğretim yöntemidir. Grupla birlikte çalışmak öğrencilerin iş birliğini ve problem çözme becerilerini geliştirir. Bu etkinlikte öğrencilerin izledikleri videoda anlam oluşturmaları iş birlikli öğrenme ile gerçekleştirilecektir.

Dinleme/izleme becerisinin geliştirilmesinde kişisel gelişimi konu edinen ve söyleşi türünün özelliklerini taşıyan çok modlu bir metin seçilir (*örneğin, EBA'dan Başlık: MEB Yaz Söyleşileri- Kemal Sayar, Nurten Öztürk, Enis Batur, Prof. Dr. Ziya Selçuk, Mim Kemal Öke gibi*). Dinleme/izlemenin etkili bir biçimde gerçekleşebilmesi için gerekli olan ön hazırlıklar yapılır, sınıfta var olan iletişim engelleri kaldırılır (**FÖOD1, FÖOD2**).

Öğrencilere dinleme/izleme süresi boyunca, belirlenen amaçlar doğrultusunda kontrol listesi tutulacağı söylenir. Bu dinleme/izleme çalışmalarını nasıl yaptıklarına dair izlenimlerini belirlemek için öğretmen, önceden bir kontrol listesi oluşturur. Hazırlanmış kontrol listesinde dinleme/izleme becerisinde dikkat edilmesi gereken noktalara (*Dinleme/izleme stratejilerinden ----- kullanılmıştır. Dinlenenler/izlenenler günlük hayatla ilişkilendirilmiştir. Dinlenenler/izlenenler ile ilgili çıkarımlar yapılmıştır. Dinlenenler/izlenenler hakkında eleştirilerde bulunulmuştur. Dinlenenlerde/izlenenlerde tespit edilen problemlere çözüm önerileri üretilmiştir gibi*) mutlaka yer verilmelidir. Dinleme/izleme esnasında kontrol listelerinin doldurulacağı öğrencilere söylenir ve kontrol listeleri dağıtılır. Seçilen söyleşi videosu dikkatli bir şekilde dinlenir/izlenir (**İF1**). İzleme/dinleme esnasında kontrol listeleri doldurulur (**SF1**). Öğrenciler sırasıyla söz alarak kontrol listelerini doldururken nelere dikkat ettiklerini ve dinleme/izleme süreçlerini nasıl yönettiklerini ifade ederler (**SF2**).

Uygulama Aşamaları

Kontrol listelerine sözel olarak dönüt sağlandıktan sonra öğretmen düşün-eşleş-paylaş tekniği ile söyleşi videosunun konusunu, çekilme amacını ve hedef kitlesini öğrencilerin belirlemesi için "Sizce söyleşi metinleri, yazarın kendi dünyasını okuyucuya aktarma ve kişisel deneyimlerini paylaşma konusunda ne kadar etkilidir?" sorusunu sorar (**İF2**). Sınıftaki tüm öğrenciler için yeterli olacak bir süre belirlenir ve öğrencinin soru üzerinde düşünmesi istenir (**SF3**). Bu aşamanın öğrenciler tarafından bireysel olarak gerçekleştirilmesi ve özgün fikirler üretilmesi önemlidir (**SF4**). Öğretmen öğrencilerin başka bir öğrenci ile eşleşmelerini söyler (**SF5**). Öğrenciler eşleştikleri arkadaşıyla görüşlerini paylaşır. Öğrenciler, grup arkadaşlarına karşı görüşlerini savunarak onları ikna etmeye çalışır ve grubun ortak bir cevaba ulaşmaları beklenir. Verilen sürenin ardından öğrencilerin belirledikleri görüşleri sınıfla paylaşmaları istenir. Süreç iki kişiden oluşan her bir grubun kendi düşüncesini, gönüllü olan gruptan başlanacak şekilde, tüm sınıfla paylaşması biçiminde gerçekleştirilir. Öğrencilerden videoda dinlenen kişinin özelliklerini, amaçlarını ve niyetlerini incelemeleri, izlediği videoda dil ve anlatım özelliklerini ve dilin işlevlerini belirlemeleri istenir. Konuşmacının üslup seçiminin nedenleri ve sonuçlarını açıklamaları, videonun millî, manevî ve evrensel değerler aktarımı bağlamında ve diğer disiplinlerle olan ilişkisi bakımından değerlendirilmesi de beklenir (**İF3**). Öğretmen bunun için sıcak sandalye tekniğini kullanır. Sınıfın ortasına boş bir sandalye konur (**SF6**). Öğrenci sandalyeye oturur ve izlediği videonun karakteri olarak sınıftaki diğer öğrencilerden gelen soruları yanıtlamaya çalışır. Sıcak sandalyeye oturan öğrenci, kendisini zorlayabilecek soruları da cevaplamaya hazırdır (**İF4**).

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Sandalyedeki öğrenci, büründüğü kişiye yönelik geniş çaplı soruları yanıtlamaya çabalar (ÜF1). Videodaki kişinin anlaşılması ve çözülmesi için bu teknik, kullanılan en faydalı öğrenme tekniklerinden de biridir. Oturan kişiye yöneltilen soruların tamamlanmasının ardından o kişi sandalyeden kalkar. Çevrede gönüllü olan başka bir öğrenci sandalyeye oturur ve aynı süreç gönüllü öğrencilerin sorulan soruları cevaplamalarını tamamlayıncaya kadar sürdürülür. Öğretmen öğrencilerden dinlenen/izlenen söyleşi videosunda konuşmacı ile empati kurmalarını ister. Bunun için görüş geliştirme tekniğini kullanır. Videoda ele alınan olay, olgu, kişi, nesne ve kavramların öğrenciler tarafından önemli yönleri veya ilgi alanları bakımından değerlendirilebilmesi için zaman verilir (SF7). Gönüllü olan öğrencilerden başlanarak görüşler alınır. Alınan görüşler öğretmen tarafından toplanır ve varılan sonuçlar tahtaya yazılır. Öğrencilere duygu ve düşünce dünyalarını zenginleştirmek için kendi ilgi alanları doğrultusunda başka söyleşi videolarını dinlemeleri/izlemeleri önerilir (SF8). Dinlenen/izlenen videodan hareketle öğrencilerden kendi kişisel gelişimlerini zenginleştirmek için neler yaptıklarıyla ilgili olarak sınıfta bir söyleşi yapmaları istenir (ÜF2, ÜF3). Bu söyleşi hazırlığı için öğrencilere performans ödevi verilir.
Değerlendirme	Öğrencilerin izleme süreçlerinin değerlendirilmesi kontrol listeleri yoluyla sağlanacaktır. Öğrencilerin izledikleri videoda anlam oluşturmaları iş birlikli öğrenme ile gerçekleştirilecektir. Öğrencilerin videoyu çözümlemeleri sıcak sandalye tekniği ile yapılacaktır. Videodaki çözümlemelerin kendi kişisel gelişimleri ile karşılaştırmaları, görüş geliştirme tekniğiyle sağlanacaktır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın: - Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (<i>punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.</i>) - İşitsel bilgilere alternatif olarak metin ve video sağlayan seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: - Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: - Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın: - Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: - Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun: - Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 27

3. TEMA: TOPLUMUN AHENGİ (KONUŞMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Konuşma TDE3.2. Toplumsal sorunları anlamaları ve bu sorunlara çözüm üretme konusundaki konuşması için içerik oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE3.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE3.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Konuşmasında belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kurar. b) TDE3.2.2. Tahmin eder. - Hedef kitlenin özelliklerine yönelik tahminlerde bulunarak konuşmasının giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini tasarlar. ç) TDE3.2.4. Sınıflandırır. - Dilin kullanım alanına (özel, mesleki, eğitim ve kamusal) göre konuşmasının içeriğini belirler. d) TDE3.2.5. Yeniden ifade eder. - Konuşmasının türüne göre bilgileri toplar. - Söz varlığını kullanarak konuşmasının içeriğini düzenler. e) TDE3.2.6. Tepki verir. - Konuşmasını planlarken dil işlevlerini kullanır. f) TDE3.2.7. Sesle anlam oluşturur. - Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanacağını göz önünde bulundurur. g) TDE3.2.8. Görsel öğeleri kullanır. - Konuşma içeriğini desteklemek için kullanacağı görsel ve işitsel öğelere karar verir. ğ) TDE3.2.9. Sunar. - Yapacağı konuşmanın plan taslağını sunar. TDE3.3. Kural Uygulayabilme a) TDE3.3.1. Plan hazırlar. b) TDE3.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	c) TDE3.3.3. Uygun söz varlığı kullanır. - Konuşmasını hedef kitleye uygun bir söz varlığı ve üslupla sürdürür. - Millî ve manevi değerlere ve kültürel unsurlara dikkat ederek konuşmasını sürdürür. - Konuşmasında toplumsal hassasiyet oluşturacak öğeler (siyaset, din, etnisite vb.) kullanmaktan kaçınır. d) TDE3.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular. TDE3.3.6. Bağdaşıklık öğelerini kullanır. f) TDE3.3.7. Beden dilini ve mekânı kullanır. - Konuşmasında beden dilini doğru bir şekilde kullanır. - Konuşmasında zamanı verimli bir şekilde kullanır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Hazırlıklı konuşma yapar. - Düşüncelerini mantıksal bir bütünlük içinde sunarak görsel, işitsel vb. destekleyici materyaller kullanır; sunu hazırlar. - Konuşma stratejilerini uygular. - Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır. - Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır. - Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır. - Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- Öğrenci konuşma stratejilerini uygulamakta sorun yaşayabilir. - Öğrenci; konuşmasına içerik oluşturmakta, konuşmasının amacına ve hedef kitlesine yönelik olarak içeriği düzenlemekte zorlanabilir. - Konuşmasına bir plan hazırlamada sıkıntı yaşayabilir. - Konuşmasında Türkçe dil yapılarını doğru kullanmakta sorun yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrencilerin gereksinimleri doğrultusunda metinlerin düzeyleri kolaylaştırılabilir ve daha kısa metinler seçilebilir, metin sayısı azaltılabilir. İF2: Etkileşimli tahtadan açılan yapılandırılmış grid gereksinim duyulması durumunda büyütülebilir. Grid hazırlanırken kullanılan yazı puntosu, rengi ve zemini ayarlanabilir. İF3: Seçim yapmakta zorlanan öğrenciler için metin sayısı azaltılarak birkaç metin üzerinden seçim yapması sağlanabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Öğretmen, ihtiyaç duyan öğrenciler için gelen cevaplardan tahtaya hatırlatıcı notlar yazabilir. SF2: Büyük puntolarla ve uygun renklerde hazırlanmış akış diyagramı şablonu verilebilir. SF3: Gerekmesi durumunda öğrencilere ek süre verebilir, etkinliğin ikili gruplar hâlinde akranlarla yapılması sağlanabilir. SF4: Metni sorgulamada güçlük yaşayan öğrenciler için 5N1K etkinliği ikili akranlar hâlinde planlanabilir. SF5: Öğrencilere örnek olması için haber manşetleri dağıtılabilir.
Ürün	ÜF1: Haber metni yazmakta zorlanacak öğrenciler için haber metni yazmak yerine sadece birkaç haber manşeti yazdırılabilir. ÜF2: Uzun metinler yazmakta zorlanan öğrencilere yönergeler doğrultusunda adım adım uygulama basamakları yazılı verilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Desteğe gereksinim duyan öğrenciler için video başlatılmadan sınıfta ihtiyaca göre oturma düzeni değiştirilebilir. Sınıfın mevcut koşullarının uygunluğuna göre oturma planı (U oturma düzeni) yapılabilir, öğrencilerin tahtayı rahatça görebileceği konumda oturmaları sağlanabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtadan etkinlik metni açılırken görüntünün ve sesin daha iyi alınabilmesi için sınıftaki camlar, perdeler ve ışıklarda gerekli düzenlemeler yapılabilir. Ekran parlaklığı ve ses ayarlamaları düzenlenebilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	HABERİN VAR MI?
Konu	Temel hak ve özgürlüklerle ilgili bir haber metni oluşturma
Öğrenme Hedefleri	TDE3.2. Toplumsal sorunlar anlamaları ve bu sorunlara çözüm üretme konusundaki konuşması için içerik oluşturabilme
Materyaller	Dijital içerikler, hazırlanmış şablonlar.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte konuşma öğrenme alanı ele alınarak doğrudan anlatım, yapılandırılmış grid, akış diyagramı, ikili denetim ve 5N1K teknikleri kullanılmıştır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu etkinlikte ders akışı sürecinde öğretmen açıklamalarda bulunurken ve öğrencilere dönüt verirken doğrudan anlatım yönteminden faydalanmıştır. Yapılandırılmış Grid: Öğrenci seviyelerine göre bir konuda hazırlanan sorulara ve-rilebilecek cevapların numaralandırılmış kutucuklardan oluşan bir tabloya dağıtılmasıyla oluşan bir ölçme ve değerlendirme aracıdır. Bu etkinlikte bir metnin haber metni olup olmadığını belirlerken öğrenciler yapılandırılmış grid tekniğini kullanacaktır. Akış Diyagramı: Herhangi bir ürün ya da servisi oluşturan olayların akışını belirlemek amacıyla kullanılır.Süreç adımlarını gösteren bir tanıtımdır. Burada öğrenciler haber metnini kurgularken akış diyagramını kullanacaktır. 5N1K: Ne, nerede, nasıl, neden, ne zaman ve kim sorularının baş harflerinden oluşan bir kısaltmadır. 5N soruları; olayın ne olduğunu, nerede geçtiğini, nasıl gerçekleştiğini, ne zaman gerçekleştiğini sorgulamaktadır. 1K sorusu ise olayı gerçekleştiren kim olduğu sorgulanmaktadır. Bu derste öğrenciler tarafından oluşturulan haber metninin taslağı arkadaşları tarafından 5N1K kuralına göre sorgulanacaktır. İkili Denetim (Eşlerin Kontrolü): Öğrenciler dörderli gruplar oluşturmaktadır. Bu gruplar kendi içerisinde ikiye ayrılarak bölünmektedir. Hemen ardından iki gruba da öğretmen tarafından önceden hazırlanan çalışma yaprakları verilmektedir. Her grup önce kendi içlerinde, ardından diğer ikili grupla cevap kâğıtlarını değiştirerek cevaplarını denetlemektedir. Bu etkinlikte oluşturulan haber metinleri; haber metninin içeriğinde yer alan temel hak ve özgürlükler, adalet, duyarlılık,dürüstlük, mahremiyet gibi metne değer katan unsurları yansıtıp yansıtmaması bakımından ikili denetim tekniğiyle değerlendirilmektedir.
Uygulama Aşamaları	Öğretmen dersin başında öğrencilere hak ve özgürlükleri konu edinen bir haber metni oluşturacaklarını ve bu haberin sınıfta sunulmasına yönelik performans görevi vereceğini söyler. Etkileşimli tahtadan haber metninin özelliklerini açıklayan bir video açılır (<i>örneğin, EBA'dan Genel Ağ Haberleri başlığı taşıyan video gibi</i>). Açılan video öğrenciler tarafından izlenir (FÖOD1,FÖOD2).Öğretmen haber metninin özellikleriyle ilgili videodan yola çıkarak kısa açıklamalarda bulunur.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Öğretmen, etkileşimli tahtadan daha önceden hazırladığı çeşitli metinlerin yer aldığı ve bu metinlerden hangilerinin haber metni olduğuna dair sorular içeren yapılandırılmış gridi açar (**İF1, İF2**). Öğrencilerden testin içinde haber metni olabilecek metinleri seçmeleri istenir (**İF3**). Etkinlik tamamlanır ve cevaplar - öğrencilerin cevaplarından yola çıkılarak - öğretmen tarafından değerlendirilir (**SF1**).

Öğretmen bu etkinlikten sonra, yaşanabilecek bir olay kurgulamaları, haber metnini oluşturmaları için öğrencilere bir akış diyagramı dağıtır (**SF2**). Akış diyagramının üstünde haber metinlerinde olması gereken 5N1K kuralının açıklaması da bulunur. Öğrencilere gerekli süre tanınarak kurgulayacakları olayın akışını bu diyagrama yazacakları ifade edilir (**SF3**).

Öğrencilere haber metninin içeriği oluşturulurken hedef kitlenin özellikleri ve beklentilerine göre görsel ve işitsel öğelerin seçimine, süreyi verimli kullanmaya, beden dilinin kullanımına dikkat etmeleri hatırlatılır. Öğrenciler haber metninin içerik taslağını oluşturur.

Öğrenciler akış diyagramını doldurduktan sonra öğretmen kâğıtları toplar. Daha sonra karışık olarak sınıfa tekrar dağıtır. Sınıftan arkadaşlarının kâğıtlarını 5N1K kuralına göre sorgulamalarını ister (**SF4**). Öğrenciler, arkadaşlarının kâğıtlarını bu bağlamda değerlendirir. Değerlendirmeden sonra kâğıtlar tekrar toplanarak asıl sahiplerine geri verilir. Öğrenciler bilgilerini öğretmen gözetiminde sınıflandırır ve haber metnini (**ÜF1,ÜF2**) oluşturur (**SF5**).

Oluşturulan haber metinleri; haber metninin içeriğinde yer alan temel hak ve özgürlükler, adalet, duyarlılık, dürüstlük, mahremiyet gibi metne değer katan unsurları yansıtır yansıtmaması bakımından ikili denetim (*eşlerin kontrolü*) tekniği ile tekrar gözden geçirilir. Haber metni oluştururken her insanın temel hak ve özgürlüklerine saygı göstermesi gerektiği bilinciyle hareket edilir.

Öğretmen tarafından haber metninin yazımına dair bir yönerge etkileşimli tahtadan açılır.

Akıcı, anlaşılır ve doğru bir Türkçe kullanma

Habere konu olan olayı ele alırken dürüst bir yaklaşım sergileme

Millî ve manevi değerleri göz önünde bulundurma

Özel yaşamın gizliliğine özen gösterme

Öğrenciler haber metinlerini bu yönerge doğrultusunda tekrar düzenler. Öğretmen, öğrencilerin haber metnini sunarken sesi nasıl kullanacaklarına dair fikir edinmeleri için etkileşimli tahtadan bir iki dakikalık haber metni videosu açar. Videoyu açmadan önce öğrencilere haber metnindeki sese ve görsellere dikkat etmelerini söyler. Haber metni izlendikten sonra öğretmen tarafından öğrencilerden kendi haber metinleri ile ilgili haberin içeriğini desteklemek, haberin etkileyciliğini artırmak amacıyla ne gibi görseller sunacakları üzerinde düşünmeleri istenir. Öğrenciler de buna bağlı olarak sunumun hazırlığını yapar.

Değerlendirme

Öğrenciler temel hak ve özgürlüklerle ilgili bir haber metninin planını akış diyagramından yararlanarak oluşturur ve ikili denetim tekniği ile akran değerlendirmesi biçiminde öğretmen gözetiminde yapılır. Öğrencilerin haber metnini sunma hazırlığı 5N1K, ikili denetim teknikleriyle ve öğretmen desteğiyle değerlendirilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Evrensel Tasarım
Ögeleri**Farklı duyuşal girdi seçenekleri sağlayın:**

- Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmeye izin veren seçenekler (punto büyüklüğü şekil zemin ayrımı vb.)

İçeriği anlamak için seçenekler sunun:

- Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler
- Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler

İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun:

- İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler
- Bilgileri birleştirme ve problem çözme araçlarındaki seçenekler
- Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler
- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

İlgi çekmek için seçenekler sağlayın:

- Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler
- İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 28

2. TEMA: TOPLUMUN AHENGİ (YAZMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Yazma TDE4.2. Temel hak ve özgürlüklerin toplumsal düzen için gerekliliğini farklı bakış açılarıyla bir araya getirdiği yazısına içerik oluşturabilme TDE4.3. Temel hak ve özgürlüklerin toplumsal düzen için gerekliliğini farklı bakış açılarıyla bir araya getirdiği yazısı için kural uygulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE4.2. İçerik Oluşturabilme a) TDE4.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. b) TDE4.2.2. Tahmin eder. - Hedef kitlenin özelliklerine yönelik tahminlerde bulunarak yazacağı metnin türünü ve içeriğini belirler. - Metnin türüne göre kullanacağı yapı unsurlarını belirler. c) TDE4.2.3. Karşılaştırır. ç) TDE4.2.4. Sınıflandırır. - Yazılı anlatımın kullanım alanına (özel, mesleki, eğitim ve kamusal) göre içeriğini belirler. d) TDE4.2.5. Yeniden ifade eder. - Söz varlığını kullanarak yazısının içeriğini düzenler. e) TDE4.2.6. Tepki verir. - Yazma sürecini planlarken dil işlevlerinin kullanımına karar verir. f) TDE4.2.7. Görsel öğeleri kullanır. - Yazma içeriğini desteklemek için kullanacağı görsel ve işitsel öğelere karar verir. g) TDE4.2.8. Sunar. - Yazacağı metnin plan taslağını sunar. - Aldığı geri bildirimler ile plan taslağına son şeklini verir. TDE4.3. Kural Uygulayabilme a) TDE4.3.1. Plan hazırlar. b) TDE4.3.2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. c) TDE4.3.3. Uygun söz varlığı kullanır. Yazısını hedef kitleye uygun bir söz varlığı ve üslupla sürdürür.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	ç) TDE4.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder. • Vermek istediği iletileri açık veya örtük bir şekilde ifade eder. • Yazmayı başlatma, sürdürme ve bitirme ifadelerini etkili kullanır. • Millî ve manevi değerler ile kültürel unsurlara dikkat ederek yazma sürecine devam eder. • Yazısında toplumsal hassasiyet oluşturacak ögeler (<i>siyaset, din, etnisite vb.</i>) kullanmaktan kaçınır. • Yazısının içeriğine uygun başlık belirler. • Yazısında olumlu tutum ve değerleri vurgular. d) TDE4.3.5. Türkçe dil yapılarını uygular. e) TDE4.3.6. Bağdaşıklık ögelerini kullanır. f) TDE4.3.7. Yazım kurallarını uygular. g) TDE4.3.8. Noktalama kurallarını uygular.
Ön Koşul Beceriler/Te-mel Kabuller	Bilgilendirici metin yazar. Öğrencilerin belirledikleri bir konu ve ana fikir etrafında giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturur. Gelişme bölümünde düşüncüyü geliştirme yollarını kullanarak görüşlerini ifade eder, sonuç bölümünde ise görüşlerini sonuca bağlar. Yazma stratejilerini uygular. Not alma, özet çıkarma, eleştirel, yaratıcı, serbest, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazar. Metinden ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve teknikleri kullanır. Bir işi işlem basamaklarına göre yazar. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. Yazdıklarını düzenler. Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirir.
Tema Bazlı Öğrenci İh-tiyaçları	Öğrenci yazma stratejilerini uygulamakta zorlanabilir. Öğrenci yazma amacına ve özelliklerine göre ana düşünceye ve vermek istediği iletiye karar vermekte, yazacağı metnin planlamasını yapmakta, yazdığı metinde yazım ve noktalama kurallarını doğru kullanmakta sorun yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

İçerik	İF1: Kavram haritası öğrenci gereksinimine göre görsellerle desteklenerek, uygun renk ve fontta yazılı/basılı hâlde dağıtılabilir. Öğrenciler kavram haritasını tahtadan takip ederken önlerinde bulunan şablonu da doldurabilirler. İF2: Öğrencilerin yeterliliklerine ve gereksinimlerine göre birden fazla kontrol listesi hazırlanabilir. Öğrencilere farklı listeler dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Performans görevi bireysel olarak yapılabileceği gibi grup şeklinde de yapılabilir. Öğrenci grupları oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin onlara destek olabilecek öğrencilerle aynı grupta olması sağlanabilir. SF2: Fikir yürütmede ve yaratıcı düşünmede zorlanan öğrenciler için olası cevap seçenekleri öğretmen tarafından sözlü olarak ve/veya yazılı şekilde sunulur, öğrencinin bu seçenekler arasından seçim yapması istenebilir. SF3: Sınıfta yazman bir öğrenci seçilebilir. Verilen cevaplar yazman öğrenci tarafından şablona yazılabilir. SF4: Bu soruların yazılı/basılı hâlleri öğrencilere dağıtılabilir. SF5: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. SF6: Söz almaktan çekinen ve konuşma güclüğü yaşayan öğrenciler için konuşma bileti iki kişiye bir tane olacak şekilde dağıtılarak akran desteği sağlanır ve ikili gruplar şeklinde konuşmalar gerçekleştirilebilir. SF7: İfade etme becerilerinde zorlanan öğrenciler için ek süre verilebilir. SF8: Akıcı konuşmakta güçlük çeken öğrencilerin konuşmalarını şarkı şeklinde ya da kendi seçtikleri ritim eşliğinde sunmaları sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Grup çalışması sonuçlarının sözel olarak sunulması yerine dijital platformlar kullanılarak etkileşimli tahtadan faydalanılarak sınıfa aktarılabilir. ÜF2: Öğrenciler yazılarını ilgileri doğrultusunda afiş, sunum vb. şekillerde tasarlayabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğrencilerin yeterliliklerine ve gereksinimlerine uygun olacak şekilde öğrencilerin birbirlerini görmelerine olanak sağlayan bir oturma düzeni sağlanabilir. FÖOD2: Sınıfta yapılacak grup çalışmasındaki ortam, gereksinim duyan öğrencilerin pozisyonuna göre belirlenebilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	HEPİMİZ EŞİTİZ
Konu	Okunan bir romanla ilgili eleştiri yazısı
Öğrenme Hedefleri	TDE4.2. Temel hak ve özgürlüklerin toplumsal düzen için gerekliliğini farklı bakış açılarıyla bir araya getirdiği yazısına içerik oluşturabilme TDE4.3. Temel hak ve özgürlüklerin toplumsal düzen için gerekliliğini farklı bakış açılarıyla bir araya getirdiği yazısı için kural uygulayabilme
Materyaller	Dijital içerikler, hazırlanmış şablonlar.
Etkinlik Süresi	3 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte yazma uygulama alanına yönelik süreç yapılandırılmıştır. Etkinlikte doğrudan anlatım, soru-cevap, tartışmacı anlatım kullanılmıştır. Kavram haritasından, kavram ağlarından, beyin fırtınası yöntem ve tekniğinden, ikili denetim yöntem ve tekniğinden yararlanılmıştır. Doğrudan Anlatım Tekniği: Öğretimi yapılacak içeriğin ardışık şekilde sıralanması, öğrencilerin tam katılımı, öğretmenin düzeltici dönütler vermesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Soru-Cevap Tekniği: Öğrencilere düşündürücü sorular sorulmaktadır. Cevaplar için öğrencilere yeterli zaman ve eşit fırsatlar verilmektedir. Bu etkinlikte sorulacak sorular tahtaya yazılır veya sınıfa sözlü olarak sunulur. Süreçte öğretmen zaman zaman soru cevap tekniğinden yararlanacaktır. Kontrol Listesi: Bir işin yapılmasında insan hafızasının eksikliğini tamamlayan, potansiyel yanlışları önlemek için kullanılan bir tür çalışma biçimidir. En basit hâliyle yapılacaklar listesidir. Bu etkinlikte yazma sürecinin aşamalarını hatırlamaları için öğrencilere kontrol listesi dağıtılacaktır. Kavram Haritası: Daha geniş bir kavram başlığı altındaki kavramların birbirleriyle ilişkilerini gösteren iki boyutlu bir şemadır. Bu derste romanda hak ve özgürlükler temasının nasıl işlendiği ile ilgili yöneltilen soruların cevapları alındıktan sonra cevaplar, kavram haritasına yerleştirilecektir. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupta yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Burada öğrenciler hak ve özgürlükler temasının romanda nasıl işlendiği sorusunu beyin fırtınası tekniğini kullanarak cevaplandıracaklardır. Küme Çalışması: Sınıftaki öğrenci sayısına göre en az iki, en fazla sekiz kişinin bir araya gelerek öğretmen rehberliğinde belirli hedef ve davranışları gerçekleştirmek amacıyla oluşturulan gruplardır. Burada öğrenciler, okunan romanla ilgili notlarını küme çalışması yaparak arkadaşlarıyla paylaşacaktır.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Konuşma Biletleri: Öğrencilerin eşit sürede konuşmalarına ve düşüncelerini anlatmalarına dayanan tekniktir. Her biletin bir konuşma süresi vardır. Uygulama öğrencilerin elindeki biletler bitene kadar devam eder. Bu derste okunan metnin iletilisine, metinde kullanılan anlatım biçimi ve yöntemlerine, yazarın üslubuna, anlatıcının tavrına, roman kişilerinin tutumlarına yönelik eleştirel bir değerlendirme yapmak isteyen öğrenciler, kendisine verilen konuşma biletini kullanarak görüşlerini ifade edecektir.

İkili Denetim: Öğrenciler dörderli gruplar oluşturur. Sonra bu gruplar kendi içerisinde ikiye bölünür. Hemen ardından iki gruba da öğretmen tarafından önceden hazırlanan çalışma yaprakları verilir. Her grup önce kendi içlerinde, ardından diğer ikili grupla kâğıtlarını değiştirerek cevaplarını denetler. Burada, oluşturulan kavram ağları ikili denetim yoluyla gözden geçirilecektir.

Kavram Ağları: Öğrencilerin izlenimlerini, düşüncelerini çeşitli kavramlarla sergileyen bir grafik araçtır. Bu derste öğrenciler eleştiri metninin planlamasını yaparken kavram ağlarını kullanacaktır.

Öğrencilere daha önceki derste tahlil ettikleri romanı (*örneğin, Bülbülü Öldürmek gibi*) temel hak ve özgürlükler bağlamında değerlendiren bir eleştiri yazısı yazmalarına yönelik performans görevi verilir (**SF1**). Öğrenciler romanı verilen yönerge doğrultusunda okumuş olurlar.

Yazma içeriği oluşturulurken okunan metnin iletilerinin anlamlandırılmasını sağlamak, uygun şekilde iletişimi sürdürmek ve ön bilgilerle bağlantı kurmak amacıyla öğretmen tarafından oluşturulan boş bir kavram haritası, etkileşimli tahtanın bir tarafında açılır (**İF1**). Tahtanın diğer tarafı beyin fırtınası çalışması için kullanılacaktır (**FÖOD1**).

Hak ve özgürlükler temasının romanda nasıl işlendiği -beyin fırtınası tekniği kullanılarak- öğrencilere sorulur (**SF2**). Öğrencilerin cevapları tahtaya yazılır. Öğretmen bu cevapları dikkate alarak açıklamalarda bulunur. Boş kavram haritası öğrencilerin beyin fırtınası etkinliğine verdikleri cevaplar doğrultusunda doldurulur (**SF3**). Öğrenciler bu kavram haritasından yola çıkarak temanın seçimine yönelik verilerle ilgili tahminler yürütür. Tahminler göz önünde bulundurularak yazarın konuyu ele alışıyla ilgili eleştiriler belirlenir. “Yaşanan ya da yaşanılması mümkün olan olaylar mı anlatılmış? Konu dışına çıkmış mı?” gibi sorularla hazırlanan eleştiri metninin taslak içeriği oluşturulur (**SF4**).

Öğrenciler daha önceki derste romanı okuduktan sonra almış oldukları notları - metinde kişiler, olaylar, durumlar, karakterlerin duygu ve düşünceler açısından karşılaştırılmasını içeren iletileri - dörderli gruplar hâlinde grup çalışması yaparak arkadaşları ile paylaşır (**SF5**). Aynı grupta olan öğrenciler bir araya gelerek grup çalışmalarına başlar (**FÖOD2**). Grup içerisinde öğrenciler, tartışma yöntemini kullanarak metinle ilgili değerlendirmelerde bulunur. Yine okunan metinde yer alan, hak ve özgürlükler bağlamında metne değer katan unsurlar öğrenciler tarafından tespit edilir. Metin ile ilgili beğeni ve görüşler sınıfta paylaşılır (**ÜF1**).

Uygulama Aşamaları

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Okunan metnin iletisine, metinde kullanılan anlatım biçimi ve yöntemlerine, yazarın üslubuna, anlatıcının tavrına, roman kişilerinin tutumlarına yönelik eleştirel bir değerlendirme yapmak isteyen öğrencilere konuşma bileti dağıtılır. Konuşma biletini alan öğrenciler kendilerine tanınan süre içinde konu ile ilgili görüşlerini ifade eder (SF6, SF7, SF8). Daha sonra bütün öğrenciler bireysel olarak metinle ilgili bilgilendirici ve açıklayıcı nitelik taşıyan yazılı sunum planına son şeklini verir (ÜF2). Öğrenci hazırladığı eleştiri metninde kime, neyin, nasıl, nerede anlatılacağı ve hangi araçların kullanılacağını dikkate alarak bir planlama yapar. Bu planlamada kavram ağlarından yararlanır. Öğrenciler yazacakları eleştiri yazısıyla ilgili kavram ağları oluşturur. Oluşturulan kavram ağları ikili denetim (<i>eşlerin kontrolü</i>) yoluyla gözden geçirilir. Konuyu desteklemek amacıyla düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılmasının, metnin içeriğine ve hedef kitleye göre belirlenen söz varlığının bağlama uygun şekilde kullanılmasının önemli olduğu öğrencilere öğretmen tarafından hatırlatılır. Yazılan metinde dil yapılarının işlevine uygun kullanılması gerektiği öğrencilere söylenir. Öğrencilere yazı planlarında özdenetimlerini sağlamaları amacıyla önceden hazırlanan kontrol listeleri dağıtılır (İF2). Öğrencilerin yazılı anlatımı gerçekleştirmesinden sonra kontrol listeleri toplanır. Öğretmen tarafından öğrencilere yaptıkları yazılı anlatıma yönelik öz değerlendirmede bulunmaları için bir sonraki kazanıma uygun öz değerlendirme formu dağıtılır ve doldurmaları istenir. Doldurulan formlar öğretmen tarafından toplanarak değerlendirilir ve sınıf dosyasında saklanır.
Değerlendirme	Öğrenciler kendilerine dağıtılan kontrol listelerini doldurarak yazma aşamalarını takip eder. Bu sırada yapılan etkinliklerle hazırladıkları eleştiri yazısında romanın iletisine, romanda kullanılan anlatım biçimi ve yöntemlerine, yazarın üslubuna, anlatıcının tavrına, roman kişilerinin tutumlarına yönelik bir değerlendirmede bulunurlar. Kontrol listeleri ve öz değerlendirme formları toplanarak değerlendirilir.
Evrensel Tasarım Öğeleri	Dil ve semboller için seçenekler sağlayın: • Söz dizimini ve yapıyı netleştiren seçenekler • Metnin veya matematiksel gösterimin yapısını yansıtan şemalar • Dil bilimsel anlayışı destekleyen seçenekler İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgulayan seçenekler • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: • Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: • İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler • Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın:

- Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler
- Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler
- İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler

Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:

- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 29

3. TEMA: HAYATIN DENGESİ (OKUMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Metin Tahlili Okuma TDE2.3. "Hayatın Dengesi" temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar	TDE2.3. Çözümleyebilme a) TDE2.3.1. Parçaları belirler. • Metindeki karakterlerin özelliklerini, amaçlarını ve niyetlerini inceler. • Metindeki yapı unsurlarını belirler. • Metindeki dil ve anlatım özelliklerini belirler. • Metindeki dil işlevlerini belirler. b) TDE2.3.2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirler. • Okuduğu metni oluşturan şekil ve anlama dair birimler arasındaki ilişkileri belirler. • Metindeki yapı unsurları arasındaki ilişkileri belirler. • Yazarın üslup seçiminin nedenleri ve sonuçlarını açıklar. • Metinlerin yazıldığı dönemin özelliklerini açıklar. • Metnin yazarının özelliklerini açıklar. • Metnin içeriğinin, yapı unsurlarının, dil ve anlatım özelliklerinin metnin yazıldığı dönemle ve toplumla ilişkisini kurar. c) TDE2.3.3. Parçalar arasındaki etkileşimleri belirler. • Okuduğu metni oluşturan şekil ve anlama dair birimlerin arasındaki etkileşimleri değerlendirir. • Metnin yapı unsurlarının metne olan katkısını değerlendirir. • Metnin yapı unsurları ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metnin yapı unsurlarının işlenişini değerlendirir. • Metnin dil ve anlatım özellikleri ile metnin içeriği arasındaki ilişkiden hareketle metinde kullanılan dil ve anlatım özelliklerini değerlendirir. • Metin içindeki tutarsızlıkları ya da çatışmaları tespit ederek bunların metne olan etkisini değerlendirir. • Metni; millî, manevi ve evrensel değerler aktarımı bağlamında değerlendirir. • Metnin içeriğinin, yapı unsurlarının, dil ve anlatım özelliklerinin metnin yazarıyla ilişkisini kurar. • Metnin diğer disiplinlerle olan ilişkisini değerlendirir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ön Koşul Beceriler/
Temel Kabuller

- Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.
- Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.
- Okuma stratejilerini kullanır.
- Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelimeleri anlamını tahmin eder.
- Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.
- Görselden ve başlıktan hareketle metnin konusunu tahmin eder.
- Okuduklarını özetler.
- Metinle ilgili soruları cevaplar.
- Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.
- Metnin konusunu belirler.
- Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.
- Metnin içeriğini yorumlar.
- Metinler arasında karşılaştırma yapar.
- Metinlerin tema, konu, olay örgüsü ve karakterler açısından karşılaştırılması sağlanır.
- Metin türlerini ayırt eder.
- Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.
- Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.
- Görsellerle ilgili soruları cevaplar.
- Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.
- Medya metinlerini değerlendirir.
- Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.
- Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.

Tema Bazlı Öğrenci
İhtiyaçları

Öğrenciler, gezi yazılarını dil ve yapı olarak çözümleme noktasında yardıma ihtiyaç duyabilirler.

Türler arası ilgi kurmakta zorlanabilirler (*gezi yazısı-broşür*).

Arkadaşlarını ve kendilerini değerlendirmekte güçlük yaşayabilirler.

Yazıları bir amaca uygun olarak sınıflandırmakta zorlanabilirler.

Farklılaştırma Alanları

İçerik

İF1: Okunacak olan gezi metni, öğrencilerin ilgileri doğrultusunda seçilebilir.

İF2: Okunan gezi yazılarını yapı unsurları, dil ve anlatım özellikleri açısından çözümlemekte zorlanan öğrenciler için yönergeler azaltılabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Gruplar oluşturulurken desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle onlara destek olabilecek öğrencilerin aynı grupta olması sağlanabilir. SF2: Gezi yazılarından alınmış çevre sorunlarını içeren örnek cümleler, hatırlatıcı ifadeler eklenmiş şekilde, basılı hâlde öğrencilere verilebilir. SF3: Öğrencilere rehber olabilecek örnek sloganlar etkileşimli tahtada açılabilir ve/veya öğrencilere basılı olarak verilebilir. SF4: Akran değerlendirmesi yapmakta zorlanacağı düşünülen öğrencinin yanına, ona destek sağlayabilecek bir öğrencinin seçilmesi sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Akran değerlendirme çalışmalarını yaparken zorlanacağı düşünülen öğrenciler için değerlendirme formu sadeleştirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Masa ve sıralar öğrencilerin hem bireysel hem de grup çalışmasına katılmalarına olanak sağlayacak şekilde, küme oturma düzeninde yerleştirilebilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Bu Broşürler İnsanı Gezdiriyor
Konu	Gezi yazıları ve broşürleri çevre bilinci için çözümleme.
Öğrenme Hedefleri	TDE2.3. “Hayatın Dengesi” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme
Materyaller	Dijital içerikler, çıkış kartları, A4 kâğıdı, süreç takip formları, broşürler.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte okuma öğrenme alanı ele alınarak süreç takip formu, giriş-çıkış kartları tekniği kullanılmıştır. Süreç takip formu: Öğrenme süreçlerine ilişkin tüm bilgilerin detaylı olarak gösterilmesiyle oluşan formdur. Burada öğrenciler gezi yazısının tür ve yapı özelliklerini, konusunu, temasını, yazılış amacını ve ana fikrini, dil ve anlatım özelliklerini akran desteğinin kullanıldığı süreç takip formuyla çözümler. Giriş-Çıkış kartı (KWL): Öğrencilerin düşüncelerini düzenleme ve belirli bir konuyu öğrenmelerine yardımcı olan bir tür grafik düzenleyicidir. Bu form, çalışma sayfaları, aktif öğrenmeyi teşvik etmenin ve öğrencileri yeni bir konuya yöneltmenin yollarındandır. Öğrenciler süreç sonunda neyi öğrenip neyi öğrenemediğini forma yazar. Öğrencilerin çevreyi koruma ve geliştirme konusundaki duyarlılığı öğretmen tarafından giriş-çıkış kartı ile değerlendirilir.
Uygulama Aşamaları	Öğrenciler, EBA’ dan, ders kitabından ve diğer kaynaklardan önceki derslerde çevre duyarlılığı konusuna öncelik veren gezi yazısı örneklerini okuma ve anlama çalışmaları yapmışlardır (İF1). Öğretmen bu aşamada öğrencilere çevre bilinci ile ilgili broşür toplama görevi verir. Yeni dersin başında bu çalışmalar ışığında metinlerin çözümlenmesine geçilir. Bu aşamada öğrenciler dört gruba ayrılır (SF1). Aynı grupta olan öğrenciler birlikte çalışmaya uygun olacak şekilde yakın yerlere otururlar (FÖÖD1). Birinci grup, okudukları gezi yazılarını hangi çevre sorununa ışık tuttuğuna göre sınıflandırır (SF2). İkinci grup; okunan gezi yazılarını yapı unsurları, dil ve anlatım özellikleri açısından çözümler (İF2). Üçüncü grup, daha önce topladığı broşürlerden okunan metinlerin anlamlarını destekleyen broşürlerle ilgili olarak şunları yapar: 1) Bu broşürlerle gezi yazıları arasında ilgi kuracak sloganlar hazırlar. Bu sloganların millî, manevî, evrensel değerlere uygun olmasına ve çevre duyarlılığını yansıtmaya özen gösterir (SF3). 2) Toplumsal çevre bilincine katkı sağlaması için sosyal medyada kullanılmaya uygun olmasına çalışır. Dördüncü grup, 6 öğrenciden oluşur; bu öğrenciler öğretmenin önceden hazırladığı süreç takip formu ile diğer üç gruptaki arkadaşlarının çalışmalarını değerlendirir (ÜF1). Her grubun çalışma sürecinin değerlendirilmesini iki öğrenci üstlenir (SF4). Bu öğrenciler; birbirinden bağımsız olarak doldurdıkları süreç takip formlarını öğretmene teslim ederler, sloganları sınıf portfolyo dosyasına eklerler. Öğretmen, ders sonunda giriş-çıkış kartı (KWL) kullanarak öğrencilerin çevre bilinci konusunda yeni gelişen duyarlılıklarını tespit etmeye çalışır.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğrenciler gezi yazısının tür ve yapı özelliklerini, konusunu, temasını, yazılış amacını ve ana fikrini, dil ve anlatım özelliklerini akran desteğinin kullanıldığı süreç takip formuyla çözümler. Öğrencilerin çevreyi koruma ve geliştirme konusundaki duyarlılığı öğretmen tarafından giriş-çıkış kartı (KWL) ile değerlendirilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	İçeriği anlamak için seçenekler sunun: • Bilgi işlemeye rehberlik eden seçenekler • Hafızayı ve aktarımı destekleyen seçenekler Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: • Gezinme araçlarındaki alternatif seçenekler Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın: • Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler • Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler • İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler İlgi çekmek için seçenekler sağlayın: • Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın: • Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler • İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler Öz Düzenleme becerileri için seçenekler sunun: • Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 30

4. TEMA: HAYALİMDEKİ YARIN (YAZMA)

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	Edebiyat Atölyesi Yazma TDE4.2. Araştırma, bilgi toplama, analitik düşünme gibi süreçler sonrasında mesleklerle ilgili ulaştığı bilgilerle yazısının içeriğini oluşturabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri (Öğrenme Çıktıları Alt Alanlar)	TDE4.2. İçerik Oluşturabilme. a) TDE4.2.1. Ön bilgilerle bağlantı kurar. - Yazma ile ilgili belirlenen amaca yönelik ön bilgileriyle bağlantı kurar. b) TDE4.2.2. Tahmin eder. - Hedef kitlenin özelliklerine yönelik tahminlerde bulunarak yazacağı metnin türünü ve içeriğini belirler. - Metnin türüne göre kullanacağı yapı unsurlarını belirler. c) TDE4.2.3. Karşılaştırır. - Yazma amacına ve özelliklerine göre ana düşünceye ve vermek istediği iletiye karar verir. - Planını oluştururken karşılaştırma içeren iletiler oluşturur. ç) TDE4.2.4. Sınıflandırır. - Yazılı anlatımın kullanım alanına (özel, mesleki, eğitim ve kamusal) göre içeriğini belirler. d) TDE4.2.5. Yeniden ifade eder. - Söz varlığını kullanarak yazısının içeriğini düzenler. e) TDE4.2.6. Tepki verir. - Yazma sürecini planlarken dil işlevlerinin kullanımına karar verir. f) TDE4.2.7. Görsel öğeleri kullanır. - Yazma içeriğini desteklemek için kullanacağı görsel ve işitsel öğelere karar verir. g) TDE4.2.8. Sunar. - Yazacağı metnin plan taslağını sunar. - Aldığı geri bildirimler ile plan taslağına son şeklini verir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	- Yazma stratejilerini uygular. - Güdümlü, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır. - Bir işin işlem basamaklarını yazar.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	• Yazdıklarını düzenler. • Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. • Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır."Ama, fakat, ancak ve lakin" ifadelerini kullanır.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	• Öğrenciler, meslek ve okul seçimiyle ilgili zorluk yaşayabilir. • Bireysel çalışmalarını birleştirerek ortak metin oluşturmada zorlanabilir. • Araştırmalarından çıkan sonuçları, hayatında kullanmakta sorun yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrenciler için cümleler kısa, net ve sade şekilde düzenlenebilir, ilgili görsellerle içerik desteklenebilir. İF2: Dikkatini toplamada ve sürdürmede zorlanan öğrenciler için etkileşimli tahta-ya kaydedilen dosya yazılı/basılı hâle getirilerek dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Yaratıcı düşünmede ve fikir yürütmeye zorlanan öğrenciler için ilgileri doğrultusunda birkaç cevap seçeneği sunularak bu seçenekler üzerinden cevaplar vermeleri sağlanabilir. SF2: Bilgiyi sınıflandırmada güçlük yaşayan öğrenciler için ipuçları verilerek ya da yönlendirici seçenekler sunularak bilgiyi örgütlemeleri kolaylaştırılabilir. SF3: Gruplar oluşturulurken akran desteğine gereksinim duyan öğrenciler için grupların heterojen biçimde oluşturulması sağlanabilir; grup çalışmasında öğrencilerin yeterlilikleri doğrultusunda mümkün olduğunca aktif görev almasına dikkat edilir. SF4: Grup sayıları, öğrencilerin yeterlilikleri ve gereksinimleri doğrultusunda düzenlenebilir. SF5: Süreci takip edemeyecek öğrenciler için öğretmen tarafından öğrencinin gereksinimlerine uygun yazı puntosu ve görsellerle desteklenmiş öz denetim şablonu oluşturulur ve süreci bu hazır şablondan takip etmeleri sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Akıcı konuşmada güçlük yaşayan öğrenciler, sunumlarını video kaydı şeklinde de hazırlayabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Desteğe gereksinim duyan öğrenciler için sınıfta ihtiyaca göre oturma düzeni değiştirilebilir. Sınıfın mevcut koşullarının uygunluğuna göre oturma planı (<i>U oturma düzeni</i>) yapılabilir, öğrencilerin tahtayı rahatça görebileceği konumda oturumları sağlanabilir. FÖOD2: Etkileşimli tahtadan etkinlik metni açılırken görüntünün daha iyi alınabilmesi için sınıftaki camlar, perdeler ve ışıklarda gerekli düzenlemeler yapılabilir. Ekran parlaklığı ve ses ayarlamaları düzenlenebilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Mesleğimi Nasıl Seçmeliyim?
Konu	Öğrencilerin meslek seçimine ilişkin ön araştırma yapması
Öğrenme Hedefleri	TDE 4.2. Araştırma, bilgi toplama, analitik düşünme gibi süreçler sonrasında mesleklerle ilgili ulaştığı bilgilerle yazısının içeriğini oluşturabilme
Materyaller	Dijital içerikler, etkileşimli tahta, çıkış kartları, A4 kâğıdı.
Etkinlik Süresi	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Bu etkinlikte yazma öğrenme alanı ele alınarak sorgulamaya dayalı öğretim yöntemi, beyin fırtınası, keşif grupları tekniği, öz yönetim tekniği, iş birlikli öğrenme tekniği yöntemi, sunum yoluyla öğretim tekniği kullanılmıştır. Sorgulamaya Dayalı Öğretim Yöntemi: Öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme aynı zamanda iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik bir öğretim yöntemidir. Bu etkinlikte öğrenciler mesleklerin tanımlarına, önceden edindikleri bilgiler ışığında sorgulamaya dayalı öğretim yöntemi ile ulaşmaktadır. Beyin Fırtınası: Ortaya atılan bir kavram hakkında akla gelen ilk fikirlerin doğrudan ifade edilmesidir. Beyin fırtınası, tek başına veya bir grupla yapılabilir. Fikirlerin, akla gelir gelmez açığa çıkması istenir. Fikirler başta yargılanmaz ve eleştirilmez, hiçbir fikir göz ardı edilmez, böylece öğrencinin tüm fikirlerini çekinmeden, aklına geldiği gibi sunması sağlanmaya çalışılır. Yargılama yapılmadığı için fikirlerin birbirini besleyeceği ve birbirine evrileceği varsayılır. Bu etkinlikte öğrencilerin edinmek istedikleri meslekler ve bu mesleklerin içeriğine dair bilgiler beyin fırtınası yoluyla açığa çıkarılmaktadır. Keşif Grupları Tekniği: Cevaplanmamış sorular ve merak edilen konular üzerine soruların belirlenerek gruplar aracılığıyla araştırılmasıdır. Bu etkinlikte gruplar meslekler hakkında araştırmalarını yapmaktadır. Öz Yönetim Tekniği: Öğrencilerin kendi davranışlarını kontrol etme ve yönlendirmesidir. Öğrencilerin zamanını ve davranışlarını yönetme becerilerinin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu etkinlikte öğrenciler meslekler hakkında bilgi toplama süreçlerini öz yönetim tekniği ile yönetmektedir. İş Birlikli Öğrenme: Farklı veya aynı özelliklere sahip öğrencilerin küçük gruplar halinde, iş bölümü yaparak çalışmalarına dayalı bir öğretim modelidir. Grupla birlikte çalışmak öğrencilerin iş birliği ve problem çözme becerilerini geliştirmektedir.
Uygulama Aşamaları	Bu derste, sorgulamaya dayalı öğrenme yöntemi kullanılarak bir performans görevi yerine getirilir. Bu görevin tamamlanması için daha önceki derslerde meslekleri tanımayla ilgili okuduğumuz, dinleyip izlediğimiz metinler ve yaptığımız mülakat çalışmaları kullanılır. Öğrencilerin, 12. sınıfın bu son temasını işlerken ileride edinecekleri meslek ve gitmek istedikleri yüksek öğretim kurumu konusunda merak ettikleri, beyin fırtınası yoluyla sorgulanır (SF1). Sınıfın tahtasında beyin fırtınası sonucunda oluşan, birbirine benzeyen sorular gruplanır.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Etkileşimli tahtada bir yazı dosyası açılır (FÖOD1, FÖOD2). Daha önceki çalışmalarda cevaplanmış sorular ve merak edilen konular bu dosyaya kaydedilir (İF1,İF2). Ulaşılan bilgiler yeni araştırmada yer almaz ama dersin ilerleyen bölümlerinde kullanılmak üzere saklanır. Cevaplanmamış sorular ve merak edilen konular sınıflandırılır (SF2). Böylece araştırılacak sorunlar belirlenir. Keşif grupları oluşturulur (SF3, SF4). Araştırılacak meslekler, bu mesleklerin öğrenciye uygunluğu, bu mesleklere ulaşmak için gerekli yükseköğretim programları, bu programların hangi üniversitelerde olduğu, hangi başarı diliminde bu programlara öğrenci kabul edildiği araştırılmak üzere öğrencilere dağıtılır. Her öğrenci bu araştırmayı öz yönetim tekniğini kullanarak araştırır (SF5). Mümkün olursa yakınında bulunan üniversitelerin meslek tanıtım uygulamalarına katılırlar. Mümkün olmazsa genel ağ üzerinden bilgilendirici metinleri ve görselleri toplarlar. Bir sonraki derste araştırmalarıyla gelen öğrenciler beşer kişilik gruplara ayrılarak iş birlikli öğrenme tekniği ile birbirinin araştırmalarını değerlendirir. (<i>Bu aşamada önceki çalışmalardan ve etkileşimli tahtaya kaydedilen bilgilerden de yararlanır.</i>). Daha sonra gruplar çalışmalarını birleştirir. Ortak bulgulardan her öğrencinin seçimlerine rehberlik edecek çıktılara ulaşılır. Elde edilen çıktılar, dersin öğretmeninden ve okul rehberlik servisinden alınacak desteklerle somutlaştırılıp öğrencilerin kullanımına sunulur. Veriler sonra bir sunuya dönüştürülüp okul konferans salonunda ve sosyal medyada sunulmak üzere hazırlanır (ÜF1).
Değerlendirme	Öğretmen, öğrencilerin çalışmalarının okul konferans salonunda düzenlenecek bir sunuya hangi düzeyde hazır olduğunu kontrol eder, geri bildirimde bulunur. Performans görevinin hangi öğrenciler tarafından sunulacağını belirler.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Fiziksel eylem için seçenekler sağlayın: - Farklı fiziksel yanıt modlarını kabul eden seçenekler - Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişim seçenekleri İfade becerileri ve bilgiye yönelik akıcılık için seçenekler sunun: - İletişim için farklı ortamlara yönelik seçenekler - Uygulama ve performans için destekleyici seçenekler Yürütücü işlevleri için seçenekler sağlayın: - Etkili hedef belirlemeye rehberlik eden seçenekler - Planlama ve strateji geliştirmeyi destekleyen seçenekler - Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştıran seçenekler - İlerlemeyi izleme sağlayan seçenekler İlgi çekmek için seçenekler sağlayın: - Bireyselliği ve özerkliği artıran seçenekler - İçerikle ilişkili uygunluğu, değer ve özgünlüğü artıran seçenekler

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**Çabayı ve motivasyonu sürdürmek için seçenekler sağlayın:**

- Hedefleri ve amaçları vurgulayan seçenekler
- Farklı zorluk ve destek düzeylerine de çeşitlilik gösteren seçenekler
- İşbirliği ve iletişimi teşvik eden seçenekler
- Uzmanlık odaklı geri bildirimi artıran seçenekler

Öz düzenleme becerileri için seçenekler sunun:

- Kişisel hedef belirleme ve beklentilere rehberlik eden seçenekler
- Başa çıkma becerilerini ve stratejilerini destekleyen seçenekler
- Kendini değerlendirme ve yansıtmayı geliştiren seçenekler

EK: 1

Dinleme / İzleme Kontrol Listesi

(Bu form dinleme / izleme etkinliğinde kendinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır.)

MÜKEMMEL

İYİ

GELİŞTİRİLMELİ

Dinleme/izlemeye
hazırlık yaptım.

☐
☐
☐

Dinleme/izlemede
önceki bilgilerimi
kullandım.

☐
☐
☐

Dinleme/izleme öncesi
sorular oluşturdum.

☐
☐
☐

Dinleme/izlemede
tahminde bulundum.

☐
☐
☐

Dinleme/izlemede amaç
belirledim.

☐
☐
☐

Dinleme/izleme
yöntemime karar verdim.

☐
☐
☐

EK: 2

ÖĞRENME GÜNLÜĞÜ

Adı Soyadı: _____

Öğrenme etkinliğinin açıklanması: _____

Benim için yeni olan neydi?

Öğrendiklerim beni nasıl ve neden etkiledi?

Öğrenme etkinliğine ilişkin duygularım neler?

Öğrenme etkinliği sonrası merak ettiğim sorular neler?

Etkinlik boyunca anlamadığım kısımlar oldu mu?

OKUMA BECERİLERİ İÇİN ÖZ VE AKRAN DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

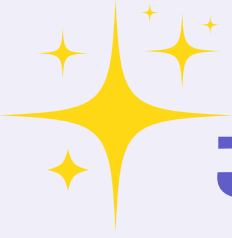
(Bu form kendinizin veya arkadaşınızın okuma süreçlerindeki becerilerini değerlendirmeniz için hazırlanmıştır.)

BECERİLER	Hiçbir Zaman (1)	Bazen (2)	Her Zaman (3)
Yönergeyi okudum/okudu.			
Metni işitilebilir bir ses tonuyla okudum/okudu.			
Metinleri doğru ve etkili okudum/okudu.			
Kelimeleri doğru telaffuz ettim/etti.			
Metni vurgu ve tonlamasına uygun okumaya dikkat ettim/etti.			
Metni anlamına uygun okudum/okudu.			
Metni akıcı bir şekilde okudum/okudu.			
Metni belirlenen okuma stratejisine uygun okudum/okudu.			

Bu değerlendirme ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 24 puan en düşük puan 8'dir.

EK: 4

3-2-1 ÇIKIŞ KARTI

Bu derste edindiğin üç bilgiyi söyle / yaz.

3

- _____
- _____
- _____

2

Öğrendiklerin ile ilgili iki soru söyle / yaz.

- _____
- _____

1

Öğrendiklerin içinde dikkatini en çok ne çekti, söyle / yaz.

- _____

